

**ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Άγιος Νικόλαος: 10 /11/2025

Αρ. Πρωτ. 18593

**Διακήρυξη Σύμβασης με Ανοικτή Διαδικασία μέσω ΕΣΗΔΗΣ
Για «Δημιουργία περιμετρικών ζωνών μέσου πλάτους 10 μέτρων
πέριξ οικισμών εντός ή πλησίον δασών και δασικών εκτάσεων υψηλής
επικινδυνότητας για την εκδήλωση δασικών πυρκαγιών
στο Δήμο Αγίου Νικολάου »
με εκτιμώμενη αξία 118.985,76€χωρίς Φ.Π.Α**

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	2
1. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	4
1.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ.....	4
1.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ-ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	5
1.3 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	5
1.4 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	6
1.5 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	8
1.6 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ	9
1.7 ΑΡΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΑΨΗΣ	10
2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	11
2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	11
2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης.....	11
2.1.2 Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης	11
2.1.3 Παροχή Διευκρινίσεων	11
2.1.4 Γλώσσα	12
2.1.5 Εγγυήσεις.....	13
2.1.6 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων	13
2.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.....	14
2.2.1 Δικαίωμα συμμετοχής.....	14
2.2.2 Εγγύηση συμμετοχής.....	14
2.2.3 Λόγοι αποκλεισμού	15
2.2.4 Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας	21
2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια	21
2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα	22
2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης	22
2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία	23
2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής.....	24
2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών.....	25
2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα.....	27
2.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ.....	34
2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης.....	34
2.3.2 Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών [δεν ισχύει στην περίπτωση που το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφορά βασίζεται μόνο στην τιμή].. Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
2.3.3 Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί..... Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
2.4 ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	35
2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών.....	35
2.4.2 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών.....	35
2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά».....	38
2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής.....	38
2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά	39
2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών.....	40
2.4.5 Χρόνος ισχύος των προσφορών	41
2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών	41
3. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	43
3.1 ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	43
3.2 ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	46

3.3	ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ - ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	47
3.4	ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ - ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	49
3.5	ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	51
4.	ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	53
4.1	ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ (ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ, ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ)	53
4.2	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	53
4.3	ΌΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	53
4.4	ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ	54
4.5	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ	55
4.6	ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΟΝΟΜΕΡΟΥΣ ΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	55
5.	ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	57
5.1	ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	57
5.2	ΚΗΡΥΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΕΚΠΤΩΤΟΥ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ	57
5.3	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ	59
5.4	ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	59
6.	ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ	60
6.1	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	60
6.2	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	60
6.3	ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	61
6.4	ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ – ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	61
6.5	ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΙΜΗΣ ΣΦΑΛΜΑ! ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ.	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		63
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	63
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΕΕΣ	63
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ)	64

1. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ**1.1 Στοιχεία Αναθέτουσας Αρχής**

Επωνυμία	Δήμος Αγίου Νικολάου
Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)	997744454
Κωδικός Αναθέτουσας Αρχής για την ηλεκτρονική τιμολόγηση ¹	1007.E87201.0001
Ταχυδρομική διεύθυνση	Περιφερειακή οδός Αγίου Νικολάου-Ελούντας, Ξηρόκαμπος
Πόλη	Άγιος Νικόλαος
Ταχυδρομικός Κωδικός	72100
Χώρα ²	ΕΛΛΑΔΑ
Κωδικός NUTS ³	EL432
Τηλέφωνο	2841340156-2841086102
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (e-mail)	xliasou@dimosagn.gr
Αρμόδιος για πληροφορίες ⁴	ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΙΑΣΟΥ (για τη διαδικασία στο ΕΣΗΔΗΣ), ΤΑΒΛΑ ΜΑΡΙΑ
Γενική Διεύθυνση στο διαδίκτυο (URL)	www.eprocurement.gov.gr
Διεύθυνση του προφίλ αγοραστή στο διαδίκτυο (URL) ⁵	www.dimosagn.gr

Είδος Αναθέτουσας Αρχής

Η Αναθέτουσα Αρχή είναι ⁶ Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ανήκει στην Γενική Κυβέρνηση⁷.

Κύρια δραστηριότητα Α.Α.⁶

Η κύρια δραστηριότητα της Αναθέτουσας Αρχής είναι οι Γενικές Δημόσιες Υπηρεσίες

Στοιχεία Επικοινωνίας⁷

- α) Τα έγγραφα της σύμβασης είναι διαθέσιμα για ελεύθερη, πλήρη, άμεση & δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση μέσω της διαδικτυακής πύλης (www.promitheus.gov.gr) του Ο.Π.Σ. Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.⁸

¹ Άρθρο 53 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016. Ο κωδικός της αναθέτουσας αρχής για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, όπως αυτός προσδιορίζεται στον επίσημο ιστότοπο της ΓΠΣΔΔ. Βλ. Απόφαση αριθμ. 63446/2021 Κ.Υ.Α (Β' 2338/02.06.2021) των Υπουργών Οικονομικών – Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Επικρατείας «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων», άρθρο 3, παρ.6, πεδίο «BT-46: Κωδικός αγοραστή», σε συνδυασμό με το πεδίο «BT-10: Στοιχείο αναφοράς Αγοραστή».

² Μόνο για συμβάσεις άνω των ορίων

³ Μόνο για συμβάσεις άνω των ορίων

⁴ Συμπληρώνεται το όνομα, η διεύθυνση, ο αριθμός τηλεφώνου η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό, καθώς και ο αρμόδιος υπάλληλος της υπηρεσίας αυτής, άρθρο 53 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016

⁵ Εφόσον υπάρχει και για συμβάσεις άνω των ορίων

⁶ Επιλέγεται η κύρια δραστηριότητα της Α.Α., βλέπε και Παράρτημα II (Προκήρυξη Σύμβασης), Τμήμα I, παρ. 1.5, Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 της Επιτροπής (L 296). α) Γενικές δημόσιες υπηρεσίες β) Άμυνα, γ) Δημόσια τάξη και ασφάλεια, δ) Περιβάλλον, ε) Οικονομικές και δημοσιονομικές υποθέσεις, στ) Υγεία, ζ) Στέγαση και υποδομές κοινής ωφέλειας, η) Κοινωνική προστασία, θ) Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία, ι) Εκπαίδευση, ια) Τυχόν άλλη δραστηριότητα.

⁷ Επιλέγονται και συμπληρώνονται τα αντίστοιχα εδάφια, βλ. άρθρα 22 και 67 του ν. 4412/16

⁸ Εάν η πρόσβαση στα έγγραφα είναι περιορισμένη, αντί των αναφερομένων στο α) συμπληρώνεται: «Η πρόσβαση στα έγγραφα είναι περιορισμένη. Περαιτέρω πληροφορίες παρέχονται στη διεύθυνση (URL) :»

- β) Κάθε είδους επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. Προμήθειες και Υπηρεσίες (εφεξής Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), το οποίο είναι προσβάσιμο από τη Διαδικτυακή Πύλη (www.promitheus.gov.gr) του Ο.Π.Σ. Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.
- γ) Περαιτέρω πληροφορίες είναι διαθέσιμες από :
- την προαναφερθείσα Γενική Διεύθυνση στο διαδίκτυο προαναφερθείσα Γενική Διεύθυνση στο διαδίκτυο (URL): www.promitheus.gov.gr

1.2 Στοιχεία Διαδικασίας-Χρηματοδότηση

Είδος διαδικασίας

Ο διαγωνισμός θα διεξαχθεί με την ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 του ν. 4412/16.

Χρηματοδότηση της σύμβασης⁹

Η χρηματοδότηση εξασφαλίζεται μέσω ένταξης στο Πράσινο Ταμείο, πρόγραμμα «Προστασία και αναβάθμιση δασών 2024» στον άξονα προτεραιότητας 6 (Α.Π.6): «Ενίσχυση πυροπροστασίας κατοικημένων περιοχών σε ΟΤΑ Α΄ Βαθμού με περιστασιακά δάση» (η με αρ. πρωτ. 3889/27-06-2024 σχετ. απόφαση του Πράσινου Ταμείου, ΑΔΑ ΨΨΝΦ46Ψ844-7Σ6). Το Πράσινο Ταμείο θέτει τις προδιαγραφές σύνταξης και τιμολόγησης. Η χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο ανέρχεται στο ποσό των 160.000,00€. Το υπόλοιπο ποσό θα χρηματοδοτηθεί από Ιδίους Πόρους του Δήμου Αγίου Νικολάου. Η σχετική δαπάνη θα βαρύνει τους προϋπολογισμούς του Δήμου των οικονομικών ετών 2026.

Αναλυτικότερα προβλέπεται η κατανομή των ποσών κατά έτος όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Κωδικός	Τίτλος Κ.Α. στον προϋπολογισμό	Καταμερισμός ποσών ανά έτος	
		Προβλεπόμενη δαπάνη έτους 2025 (με ΦΠΑ)	Προβλεπόμενη δαπάνη έτους 2026 (με ΦΠΑ)
Κ.Α. 20.73336.03	Δράσεις ενισχύσεις πυροπροστασίας κατοικημένων περιοχών	0,00€	147.542,34€
Σύνολο δαπάνης (με ΦΠΑ)		0,00€	147.542,34€

Για την παρούσα διαδικασία έχει εκδοθεί απόφαση ανάληψης πολυετούς Υποχρέωσης με αρ. πρωτ. 17149/17-10-2525(ΑΔΑ: ΨΖΗΣΩΚΨ-ΥΗΒ), για την ανάληψη πολυετούς υποχρέωσης/έγκριση δέσμευσης πίστωσης και έλαβαν αντιστοίχως α/α 1633καταχώρησης στο μητρώο δεσμεύσεων του φορέα Δήμου Αγίου Νικολάου. Στην παρούσα απόφαση αναφέρονται οι πηγές χρηματοδότησης της

1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης

Αντικείμενο της σύμβασης είναι να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη πυροπροστασία των επιλεγμένων οικισμών δεδομένης στη γειτνίασης αυτών με δασικές εκτάσεις.

Για το σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία αντιπυρικών ζωνών (αναλόγως, ψιλή αντιπυρική ζώνη, ή στεγασμένη αντιπυρική ζώνη) μέσου πλάτους 10 μ. μέτρων, ως μέρος προ κατασταλτικού σχεδίου, για τη διάσπαση της συνέχειας της δασικής βλάστησης, επιβραδύνοντας ή και αποτρέποντας κατά τόπους την εξάπλωση της πυρκαγιάς, συμβάλλοντας στην κατάσβεση αυτής.

⁹ Το περιεχόμενο της παραγράφου διαμορφώνεται ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης (βλ. παρ. 2 περ. ζ' του άρθρου 53 του ν.4412/16, όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4782/21)

Αναλυτικά η περιγραφή του φυσικού αντικείμενου περιγράφεται στη θεωρημένη από την Δ/ση Δασών Λασιθίου Τεχνική Έκθεση που επισυνάπτεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της παρούσας. Προσφορές υποβάλλονται για όλο το τμήμα του διαγωνισμού όπως αναλύεται στον Ενδεικτικό Προϋπολογισμό της Τεχνικής Έκθεσης. Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 118.985,76€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24 % (εκτιμώμενη αξία συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ: 147.542,34€)

Ο οικονομικός φορέας υποβάλει προσφορά πρέπει να διαθέτει το απαιτούμενο από τη παρούσα διακήρυξη προσωπικό

Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε 6 μήνες από την υπογραφή της και την ανάρτησή της στο ΚΗΜΔΗΣ,

Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της τιμής.

Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

(Η ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ ΠΡΩΤ. 16593/10-10-2025 ΜΕΛΕΤΗ)

1.4 Θεσμικό πλαίσιο

Η ανάθεση και εκτέλεση της σύμβασης διέπονται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν και ιδίως¹⁰:

[Γενικές διατάξεις δημοσίων συμβάσεων]

- του ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)»
- του ν. 4700/2020 (Α' 127) «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, διατάξεις για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» και ιδίως των άρθρων 324-337
- του ν. 4622/2019 (Α' 133) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία & διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων & της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» και ιδίως του άρθρου 37,
- του ν. 4601/2019 (Α' 44) «Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις»
- του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204) «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων...»,
- του ν. 3548/2007 (Α' 68) «Καταχώριση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις»,
- του άρθρου 4 του π.δ/τος 118/07 (Α' 150) [συμπληρώνεται κατά περίπτωση]
- του ν. 3310/2005 (Α' 30) «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων», του π.δ/τος 82/1996 (Α' 66) «Ονομαστικοποίηση μετοχών Ελληνικών Αωνύμων Εταιρειών που μετέχουν στις διαδικασίες ανάληψης έργων ή προμηθειών του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα»¹¹, της κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επικρατείας με αρ. 20977/2007 (Β' 1673)

¹⁰ Η αναθέτουσα αρχή προσαρμόζει την παρ. 1.4 και τους όρους της διακήρυξης με βάση το αντικείμενο της σύμβασης και την κείμενη νομοθεσία, όπως ισχύει κατά την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης. Σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών και έως την επικαιροποίηση του παρόντος υποδείγματος από την Αρχή, οι αναθέτουσες αρχές έχουν την ευθύνη αντίστοιχης προσαρμογής των εν λόγω όρων.

¹¹ Η υποχρέωση ονομαστικοποίησης μετοχών εταιρειών που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 3310/2005, σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εκτιμώμενης αξίας ανώτερης του ενός εκατομμυρίου ευρώ (1.000.000,00 €)

σχετικά με τα «Δικαιολογητικά για την τήρηση των μητρώων του ν.3310/2005, όπως τροποποιήθηκε με το ν.3414/2005», καθώς και των υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 (Α'167) για τον καθορισμό: α) των μη «συνεργάσιμων φορολογικά» κρατών και β) των κρατών με «προνομιακό φορολογικό καθεστώς»¹². [συμπληρώνεται κατά περίπτωση εφόσον η υπό ανάθεση σύμβαση υπάγεται, βάσει της προεκτιμώμενης αξίας της, στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3310/2005]

- του π.δ/τος 39/2017 (Α' 64) «Κανονισμός εξέτασης προδικαστικών προσφυγών ενώπιων της Α.Ε.Π.Π.»
- της υπ' αριθ. 52445 ΕΞ2023/4-4-2023 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων Υποδομών και Μεταφορών και Επικρατείας, με θέμα: «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς», (Β'2385 με διορθ. σφαλ. στο Β' 3061).
- της υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 (Β'5623/02.11.2022) απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016»
- της υπ' αριθμ. 76928/13.07.2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας: “Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)” (Β' 3075)
- της υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β'2453/ 09.06.2021) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)»
- της υπ' αριθμ. 63446/2021 Κ.Υ.Α. (Β' 2338/02.06.2021) «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων»
- της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 98979 ΕΞ2021 (Β' 3766/13.08.2021) «Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημόσιων Συμβάσεων δυνάμει του ν. 4601/2019» (Α'44)
- της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 14900/21 (Β' 466): «Έγκριση σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις» (ΑΔΑ: ΨΡΤΟ46ΜΤΛΡ-Χ92).

[Άλλο θεσμικό πλαίσιο]

- του ν. 5005/2022 (Α' 236) «Ενίσχυση δημοσιότητας και διαφάνειας στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο - Σύσταση ηλεκτρονικών μητρώων εντύπου και ηλεκτρονικού Τύπου - Διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις»,
- του ν. 4919/2022 (Α' 71) «Σύσταση εταιρειών μέσω των Υπηρεσιών Μιας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) και τήρηση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1151 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, όσον αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στον τομέα του εταιρικού δικαίου (L 186) και λοιπές επείγουσες διατάξεις»
- του ν. 4914/2022 (Α'61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις»
- του ν. 4727/2020 (Α' 184) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) – Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 4624/2019 (Α' 137) «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού

¹² Επισημαίνεται ότι, όπως προβλέπεται στο άρ. 65 του ν. 4172/2013, οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις εκδίδονται κάθε έτος. Βλ. τις με αριθμ.1024/2018 (Β 542) & ΠΟΛ1173/2017 (Β 4049) σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις»,

- του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις»
- της παρ. Ζ' του ν. 4152/2013 (Α' 107) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2011/7 της 16.2.2011 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές»
- του άρθρου 68 του ν. 3863/2010
- του ν. 2859/2000 (Α' 248) «Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας»
- του ν.2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» και ιδίως των άρθρων 1,2, 7, 11 και 13 έως 15
- του ν. 2121/1993 (Α' 25) «Πνευματική Ιδιοκτησία, Συγγενικά Δικαιώματα και Πολιτιστικά Θέματα»
- του π.δ/τος 80/2016 (Α' 145) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες»
- του π.δ/τος 28/2015 (Α' 34) «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία»,

[Ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο]

- του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία.
- του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής της 23ης Σεπτεμβρίου 2019, για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 (ηλεκτρονικά έντυπα) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) ΟJ L 272 (Η χρήση των τυποποιημένων εντύπων του παρόντος Κανονισμού είναι υποχρεωτική από 25 Οκτωβρίου 2023)
- του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του ΕΚ και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) ΟJ L 119.
 - του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) ΟJ L 3/16
- των σε εκτέλεση των ανωτέρω νόμων εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, των λοιπών διατάξεων που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας, καθώς και του συνόλου των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, κοινωνικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά παραπάνω.
- Την με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/55904/2019/19.05.2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Κανονισμός Πυροπροστασίας Ακινήτων εντός ή πλησίον δασικών εκτάσεων» (Β' 4528)
 - Την με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/42966/1311/19.04.2024 (ΑΔΑ: ΡΦΛΡ4653Π8-ΜΤΒ) εγκύκλιος οδηγία του ΥΠΕΝ.
- Την με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/28909/848/15.03.2024 (ΑΔΑ: ΡΛΠ4653Π8-ΚΣΡ) εγκύκλιος οδηγία του ΥΠΕΝ
- Την οικ2740/16-5-24 και κωδικό ΔΑΠ6 πρόσκληση «Ενίσχυση πυροπροστασίας κατοικημένων περιοχών ΟΤΑ Α' βαθμού με περιαστικά δάση» (ΑΔΑ: Ρ3Θ846Ψ844-ΝΕΨ) μετά των παραρτημάτων αυτής.
- Της με αριθμ 203/2024 Απόφασης της Δημοτικής Επιτροπής

- Της με αρ. 65/16593/10-10-2025 μελέτης για την με τίτλο « **ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΟΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ** ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΑ ΔΑΣΗ» ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 (Α.Π. 6) «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΞ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΣΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ» ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΑΣΩΝ 2024»
- Του με αριθμ. πρωτ. 16608/10-10-2025 Πρωτογενούς αιτήματος (ΑΔΑΜ:25REQ017715986 2025-10-10) και του εγκεκριμένου (ΑΔΑΜ:25REQ017756391 2025-10-17)
- με αρ. 2484/16-10-2025 απόφασης Δημάρχου ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης
- Την με αριθμ. 327/2025 Απόφασης της Δημοτικής Επιτροπής του Δήμου για την έγκριση των τεχνικών προδιαγραφών, του τρόπου εκτέλεσης, την κατάρτιση των όρων του διαγωνισμού και τη συγκρότηση Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης Διαγωνισμού για την εργασία « **ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΟΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ** ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΑ ΔΑΣΗ» ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 (Α.Π. 6) «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΞ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΣΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ» ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΑΣΩΝ 2024»

1.5 Προθεσμία παραλαβής προσφορών και διενέργεια διαγωνισμού

Η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών είναι η **28/11/2025 και ώρα 3:00 μ.μ.**¹³

Η διαδικασία θα διενεργηθεί με χρήση του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) Προμήθειες και Υπηρεσίες του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ (Διαδικτυακή Πύλη www.promitheus.gov.gr) <https://portal.eprocurement.gov.gr/webcenter/portal/TestPortal>

1.6 Δημοσιότητα

Α Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο¹⁴

Το πλήρες κείμενο της παρούσας Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ).

Τα έγγραφα της σύμβασης της παρούσας Διακήρυξης καταχωρήθηκαν στη σχετική ηλεκτρονική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης στο ΕΣΗΔΗΣ, η οποία έλαβε Συστημικό Αύξοντα Αριθμό: **385308** και αναρτήθηκαν στη Διαδικτυακή Πύλη (www.promitheus.gov.gr) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.

Περίληψη της παρούσας Διακήρυξης δημοσιεύεται και στον Ελληνικό Τύπο^{15 16 17}, σύμφωνα με το άρθρο 66 του Ν. 4412/2016 :

¹³ Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών οι Α.Α. λαμβάνουν υπόψη την πολυπλοκότητα της σύμβασης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών (άρθρο 60 παρ. 1 του ν. 4412/2016). Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών στην ανοιχτή διαδικασία καθορίζεται : α) για τις συμβάσεις άνω των ορίων από τις διατάξεις των άρθρων 27, 60 και 67 του ν. 4412/2016 και β) για τις συμβάσεις κάτω των ορίων από τις διατάξεις του άρθρου 121 του ίδιου νόμου.

¹⁴ Άρθρο 66 του ν. 4412/2016. Η παρούσα διακήρυξη και οι προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο, πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι Α.Α. δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης/ γνωστοποίησης. Βλ. άρθρο 66 του ν. 4412/2016.

¹⁵ Η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης στον τοπικό / περιφερειακό τύπο, που προβλέπεται στο άρθρο 4 του π.δ/τος 118/2007, συνεχίζει να υφίσταται, βλέπε άρθρο 34 ν.5218/2025

¹⁶ Η υποχρέωση δημοσίευσης σε νομαρχιακές (νυν "περιφερειακές" κατά το αρ.16 του ν. 4487/2017) και τοπικές εφημερίδες του ν. 3548/2007 συνεχίζει να υφίσταται, , βλέπε άρθρο 34 ν.5218/2025

- σε μια τοπική εφημερίδα
-Ανατολή και
- σε δυο περιφερειακές εφημερίδες
-Ιεράπετρα 21^{ος} Αιώνας
-Νέα Επαρχία

Το κείμενο της παρούσας Διακήρυξης, όπως προβλέπεται στην περίπτωση (ιστ) της παραγράφου 3 του άρθρου 76 του Ν. 4727/2020, αναρτήθηκε στο διαδίκτυο, στον ιστότοπο <http://et.diavgeia.gov.gr/> (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΥΓΕΙΑ)

Η Διακήρυξη θα καταχωρηθεί στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, στη διεύθυνσης (URL) : www.dimosagn.gr

Γ. Έξοδα δημοσιεύσεων

Οι δαπάνες δημοσίευσης, καταβάλλονται από τον φορέα που έδωσε την εντολή καταχώρισης στην εφημερίδα, εντός των προθεσμιών του άρθρου 69 Ζ του ν. 4270/2014 (Α' 143). Σε περίπτωση ανακήρυξης αναδόχου, οι ως άνω δαπάνες παρακρατούνται από τον φορέα και αφαιρούνται από το τίμημα που οφείλει στον ανάδοχο από τη σύμβαση¹⁸.

Σε περίπτωση που, με βάση το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, οι δαπάνες δημοσιεύσεων στον τοπικό τύπο βαρύνουν τον ανάδοχο (π.χ. ΟΤΑ), και εφόσον η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, οι Α.Α. επιμερίζουν τη δαπάνη δημοσιεύσεων, ανά τμήμα, αναλογικά και με βάση την εκτιμώμενη αξία κάθε τμήματος.]

1.7 Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης

Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι:

α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους¹⁹.

β) δεν θα ενεργήσουν αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, αλλά και κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν.

γ) λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να διαφυλάξουν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που έχουν χαρακτηριστεί ως τέτοιες.

¹⁷ Για τις δημοσιεύσεις περιλήψεων διαγωνισμών στον εθνικό τύπο, βλέπε και ΠΙΝΑΚΑ 1 «ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Ν.4412/2016», στην ιστοσελίδα της Αρχής, στη διαδρομή Αναθέτουσες Αρχές/Γενικές Οδηγίες/Υποστηρικτικό Υλικό.

¹⁸ Βλ. άρθρο 26 του ν. 5005/2022 (Α' 236) που τροποποίησε του άρθρο 4 του ν. 3548/2007 (Α' 68) με την προσθήκη παρ. 4.

¹⁹ Άρθρο 18 παρ. 2 του ν. 4412/2016

2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

2.1 Γενικές Πληροφορίες

2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης

Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης²⁰ είναι τα ακόλουθα:

1. το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης [ΕΕΕΣ]
2. η παρούσα διακήρυξη και τα παραρτήματά της
3. οι συμπληρωματικές πληροφορίες που τυχόν παρέχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας, ιδίως σχετικά με τις προδιαγραφές και τα δικαιολογητικά
4. Την θεωρημένη από την Δ/νση Δασών Λασιθίου Τεχνική έκθεση²¹
5. το σχέδιο της σύμβασης με τα Παραρτήματά της
6. Η μελέτη με αρ. 65/16593/10-10-2025

2.1.2 Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης

Όλες οι επικοινωνίες σε σχέση με τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών, ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται με τη χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Διαδικτυακής πύλης (www.promitheus.gov.gr)²².

2.1.3 Παροχή Διευκρινίσεων

Τα σχετικά αιτήματα παροχής διευκρινίσεων υποβάλλονται ηλεκτρονικά, το αργότερο ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών και απαντώνται αντίστοιχα, στο πλαίσιο της παρούσας, στη σχετική ηλεκτρονική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Διαδικτυακής πύλης (www.promitheus.gov.gr). Αιτήματα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών – διευκρινίσεων υποβάλλονται από εγγεγραμμένους στο σύστημα οικονομικούς φορείς, δηλαδή από εκείνους που διαθέτουν σχετικά διαπιστευτήρια που τους έχουν χορηγηθεί (όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης) και απαραίτητα το ηλεκτρονικό αρχείο με το κείμενο των ερωτημάτων είναι ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο. Αιτήματα παροχής διευκρινίσεων που είτε υποβάλλονται με άλλον τρόπο είτε το ηλεκτρονικό αρχείο που τα συνοδεύει δεν είναι ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο, δεν εξετάζονται.

²⁰ Ως «έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης» ή «έγγραφο της σύμβασης», κατά την έννοια της περ. 14 της παρ.1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, νοείται κάθε έγγραφο το οποίο παρέχει ή στο οποίο παραπέμπει η Α.Α. με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της σύμβασης ή της διαδικασίας ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63, της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, αν χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, των τεχνικών προδιαγραφών, του περιγραφικού εγγράφου, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης, των υποδειγμάτων για την προσκόμιση των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των πληροφοριών σχετικά με τις γενικές και ειδικές υποχρεώσεις και τυχόν πρόσθετων εγγράφων. Επίσης, στην έννοια αυτή περιλαμβάνονται και η διακήρυξη στην οποία αναφέρονται όλοι οι ειδικοί και γενικοί όροι σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης, το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), οι συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχει η αναθέτουσα αρχή δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 67 και της παρ. 2 του άρθρου 297, το σχέδιο της σύμβασης μετά των παραρτημάτων αυτής και η τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνει και τις εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές.

²¹ Συμπληρώνονται τυχόν άλλα έγγραφα σύμβασης ή τεύχη που η Α.Α. κρίνει αναγκαία με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της σύμβασης ή της διαδικασίας ανάθεσης.

²² Επιλέγεται, κατά κανόνα, η εκ του νόμου υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ για την πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης και την επικοινωνία. Οι επιλογές που ακολουθούν αφορούν περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή εν όλω ή εν μέρει η ελεύθερη πλήρης, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης. Επιπλέον, σε περίπτωση που απαιτούνται ειδικά εργαλεία, συσκευές ή μορφότυποι περιγράφονται στο σημείο αυτό ταυτόχρονα με τον τρόπο πρόσβασης των ενδιαφερομένων.

Η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις²³:

α) όταν, για οποιονδήποτε λόγο, πρόσθετες πληροφορίες, αν και ζητήθηκαν από τον οικονομικό φορέα έγκαιρα δεν έχουν παρασχεθεί το αργότερο τέσσερις (4) ημέρες πριν από την προθεσμία που ορίζεται για την παραλαβή των προσφορών,

β) όταν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές.

Η διάρκεια της παράτασης θα είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών που ζητήθηκαν ή των αλλαγών.

Όταν οι πρόσθετες πληροφορίες δεν έχουν ζητηθεί έγκαιρα ή δεν έχουν σημασία για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών, η παράταση της προθεσμίας εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής.

Η αναθέτουσα αρχή, με αιτιολογημένη απόφασή της, δύναται να παρατείνει την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Τροποποίηση των όρων της διαγωνιστικής διαδικασίας (πχ αλλαγή/μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, καθώς και σημαντικές αλλαγές των εγγράφων της σύμβασης, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο) δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ²⁴.

2.1.4 Γλώσσα

Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα.²⁵

Τυχόν προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα.

Οι προσφορές, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτές, καθώς και τα αποδεικτικά έγγραφα, σχετικά με τη μη ύπαρξη λόγου αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής²⁶, συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

Τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.

Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα -εταιρικά ή μη- με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια, που είναι δυνατόν να διαβαστούν σε κάθε γλώσσα και δεν είναι απαραίτητη η μετάφραση τους, μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.²⁷

Κάθε μορφής επικοινωνία με την αναθέτουσα αρχή, καθώς και μεταξύ αυτής και του αναδόχου, θα γίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα²⁸.

²³ Άρθρο 67 παρ.3 του ν. 4412/2016 & άρθρο 121 παρ.5 του ν. 4412/2016.

²⁴ Βλ. έγγραφο Αρχής με α.π. 4121/30-07-2020 « Διευκρινίσεις ως προς την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας στη διαγωνιστική διαδικασία σε περίπτωση τροποποίησης όρων της διακήρυξης» (ΑΔΑ: ΩΡΗ9ΟΞΤΒ-2ΧΖ)

²⁵ Άρθρο 53 παρ.3 του ν. 4412/2016: Τα έγγραφα της σύμβασης (όπως περιγράφονται στην παρ. 2.1.1) συντάσσονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των τμημάτων των εγγράφων της σύμβασης που έχουν συνταχθεί σε περισσότερες γλώσσες, επικρατεί η ελληνική έκδοση.

²⁶ Βλ. άρθρο 80 παρ. 10 του ν. 4412/2016

²⁷ Άρθρο 92 παρ.4 του ν. 4412/2016

²⁸ Με την επιφύλαξη της εν όλω ή εν μέρει σύνταξης των εγγράφων σε άλλη γλώσσα

2.1.5 Εγγυήσεις²⁹

Οι εγγυητικές επιστολές των παραγράφων 2.2.2 και 4.1. εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/ 2016 (Α'13)³⁰, που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη - μέλη της Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη-μέλη της ΣΔΣ και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού³¹. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.

Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται κατ' επιλογή των οικονομικών φορέων από έναν ή περισσότερους εκδότες της παραπάνω παραγράφου.

Οι εγγυήσεις αυτές περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ημερομηνία έκδοσης, β) τον εκδότη, γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται, δ) τον αριθμό της εγγύησης, ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση, στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση (στην περίπτωση ένωσης αναγράφονται όλα τα παραπάνω για κάθε μέλος της ένωσης), ζ) τους όρους ότι: αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως και ββ) ότι σε περίπτωση κατάρτισης αυτής, το ποσό της κατάρτισης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον τέλος χαρτοσήμου, η) τα στοιχεία της σχετικής Διακήρυξης και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης, ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται και ια) στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, τον αριθμό και τον τίτλο της σχετικής σύμβασης³².

Η περ. αα' του προηγούμενου εδαφίου ζ' δεν εφαρμόζεται για τις εγγυήσεις που παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί με τους εκδότες των εγγυητικών επιστολών προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

2.1.6 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει την προσφορά ως Προσφέρων ή ως Νόμιμος Εκπρόσωπος Προσφέροντος, ότι η ίδια ή και τρίτοι, κατ' εντολή και για λογαριασμό της, θα επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα που περιέχονται στους φακέλους της προσφοράς και τα αποδεικτικά μέσα τα οποία υποβάλλονται σε αυτήν, στο πλαίσιο του παρόντος Διαγωνισμού, για τον σκοπό της αξιολόγησης των προσφορών και της ενημέρωσης έτερων συμμετεχόντων σε αυτόν, λαμβάνοντας κάθε εύλογο μέτρο για τη διασφάλιση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων και της προστασίας τους από κάθε μορφής αθέμιτη επεξεργασία, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα στην αναλυτική ενημέρωση που επισυνάπτεται στην παρούσα.

²⁹ Άρθρο 72 του ν. 4412/2016

³⁰ Βλ. άρθρο 120 του ν.4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5/17.1.2017), καθώς και άρθρο 15 παρ.1 του ν.4541/2018 (ΦΕΚ Α' 93/31.5.2018)

³¹ Τα γραμμάτια σύστασης χρηματικής παρακαταθήκης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, για την παροχή εγγυήσεων συμμετοχής και καλής εκτέλεσης (εγγυοδοτική παρακαταθήκη) συστήνονται σύμφωνα με την ειδική νομοθεσία που διέπει αυτό και ειδικότερα βάσει του άρθρου 4 του π.δ/τος της 30 Δεκεμβρίου 1926/3 Ιανουαρίου 1927 ("Περί συστάσεως και αποδόσεως παρακαταθηκών και καταθέσεων παρά τω Ταμείω Παρακαταθηκών και Δανείων"). Βλ. στο με αρ. πρωτ. 2756/23-5-2017 έγγραφο της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (ΑΔΑ: 7ΝΣΡΟΞΤΒ-975).

³² Παρ. 12 άρθρου 72 του ν. 4412/2016

2.2 Δικαίωμα Συμμετοχής - Κριτήρια Ποιοτικής Επιλογής

2.2.1 Δικαίωμα συμμετοχής

1. Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα και, σε περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων, τα μέλη αυτών, που είναι εγκατεστημένα σε:

α) κράτος-μέλος της Ένωσης,

β) κράτος-μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.),

γ) τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη ΣΔΣ³³, στον βαθμό που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4, 5, 6 και 7³⁴ και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω Συμφωνίας, καθώς και

δ) σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων³⁵.

Στον βαθμό που καλύπτονται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4, 5 6 και 7 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ΣΔΣ, καθώς και τις λοιπές διεθνείς συμφωνίες από τις οποίες δεσμεύεται η Ένωση, οι αναθέτουσες αρχές επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς των χωρών που έχουν υπογράψει τις εν λόγω συμφωνίες μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς της Ένωσης³⁶.

2. Οικονομικός φορέας συμμετέχει είτε μεμονωμένα είτε ως μέλος ένωσης. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και των προσωρινών συμπράξεων, δεν απαιτείται να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τις ενώσεις οικονομικών φορέων να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή, εφόσον τους ανατεθεί η σύμβαση.

Στις περιπτώσεις υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, όλα τα μέλη της ευθύνονται έναντι της αναθέτουσας αρχής αλληλεγγύως και εις ολόκληρον.³⁷

2.2.2 Εγγύηση συμμετοχής³⁸

2.2.2.1. Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης κατατίθεται από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (προσφέροντες) εγγυητική επιστολή συμμετοχής³⁹ που ανέρχεται στο ποσό του 2% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης άνευ ΦΠΑ ποσού **2.380,00€ (ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΙΔΕΣ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑ ΟΓΔΟΝΤΑ ΕΥΡΩ)**

Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση.

Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς του άρθρου 2.4.5 της παρούσας,άλλως η προσφορά απορρίπτεται. Η αναθέτουσα

³³ Βλ. σχετικά με ΣΔΣ https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_gpa_e.htm

³⁴ Σύμφωνα με το ισχύον κείμενο της ΣΔΣ, τα σχετικά παραρτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 25 αντιστοιχούν πλέον στα 1, 2, 4, 5, 6 και 7.

³⁵ Επισημαίνεται, ότι απαγορεύεται η συμμετοχή εξωχώριας εταιρείας από «μη συνεργάσιμα κράτη στον φορολογικό τομέα» κατά την έννοια των παρ. 3 και 4 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013, καθώς και από κράτη που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτά ορίζονται στον κατάλογο της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 65 του ως άνω Κώδικα, κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' και β' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 3310/2005.

³⁶ Βλ. σελ. 8 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής C (2019) 5494 final «Κατευθυντήριες γραμμές για τη συμμετοχή προσφερόντων και αγαθών από τρίτες χώρες στην αγορά δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ».

³⁷ Άρθρο 19 του ν. 4412/2016

³⁸ Παρ. 1, 2, 3 και 12 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016.

³⁹ Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, το ύψος της εγγύησης συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας, του/των προσφερόμενου/ων τμήματος/τμημάτων (β' εδ. παρ. 1 άρθρου 72 του ν. 4412/2016).

αρχή μπορεί, πριν τη λήξη της προσφοράς, να ζητεί από τους προσφέροντες να παρατείνουν, πριν τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

Οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται σε κλειστό φάκελο με ευθύνη του οικονομικού φορέα, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στην παρ. 3.1 της παρούσας, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

2.2.2.2. Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης.

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στους λοιπούς προσφέροντες, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016.⁴⁰

2.2.2.3. Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει, εάν ο προσφέρων: α) αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, β) παρέχει, εν γνώσει του, ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3 έως 2.2.8 γ) δεν προσκομίζει εγκαίρως τα προβλεπόμενα από την παρούσα δικαιολογητικά (παραγράφοι 2.2.9 και 3.2), δ) δεν προσέλθει εγκαίρως για την υπογραφή του συμφωνητικού, ε) υποβάλει μη κατάλληλη προσφορά, κατά την έννοια της περ. 46 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, στ) δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής να εξηγήσει την τιμή ή το κόστος της προσφοράς του εντός της τεθείσας προθεσμίας και η προσφορά του απορριφθεί⁴¹, ζ) στις περιπτώσεις των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών από τον προσωρινό ανάδοχο, αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών, σύμφωνα με τις παραγράφους 3.2 και 3.4 της παρούσας, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν στο ΕΕΕΣ είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία, ή αν, από τα παραπάνω δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής.

2.2.3 Λόγοι αποκλεισμού⁴²

Αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης (διαγωνισμό) οικονομικός φορέας, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του (εάν πρόκειται για μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή σε ένα από τα μέλη του (εάν πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων) ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους λόγους:

2.2.3.1. Όταν υπάρχει σε βάρος του αμετάκλητη⁴³ καταδικαστική απόφαση για ένα από τα ακόλουθα εγκλήματα:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008 σ.42) και τα εγκλήματα του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα (εγκληματική οργάνωση),

β) ενεργητική δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών-μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παρ. 1 του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα, και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ.

⁴⁰ Άρθρο 72 παρ. 3 εδάφιο δεύτερο του ν. 4412/2016

⁴¹ Βλ. άρθρο 88, σε συνδυασμό με άρθρο 72 του ν. 4412/2016

⁴² Άρθρα 73 και 74 του ν. 4412/2016.

⁴³ Επισημαίνεται ότι η αναφορά στο ΕΕΕΣ σε "τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση" νοείται ως "αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση", η δε σχετική δήλωση του οικονομικού φορέα στο Μέρος III.Α. του ΕΕΕΣ αφορά μόνο σε αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις

2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργιών), 237Α παρ. 2 (εμπορία επιρροής – μεσάζοντες), 396 παρ. 2 (δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα) του Ποινικού Κώδικα,

γ) απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά την έννοια των άρθρων 3 και 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2017 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (L 198/28.07.2017) και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 216 (πλαστογραφία), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ. 2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργιών), 242 (ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ.) 374 (διακεκριμένη κλοπή), 375 (υπεξαίρεση), 386 (απάτη), 386Α (απάτη με υπολογιστή), 386Β (απάτη σχετική με τις επιχορηγήσεις), 390 (απιστία) του Ποινικού Κώδικα και των άρθρων 155 επ. του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α' 265), όταν αυτά στρέφονται κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή συνδέονται με την προσβολή αυτών των συμφερόντων, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 23 (διασυννοριακή απάτη σχετικά με τον ΦΠΑ) και 24 (επικουρικές διατάξεις για την ποινική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης) του ν. 4689/2020 (Α' 103),

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 3-4 και 5-12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαρτίου 2017 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88/31.03.2017) ή ηθική αυτουργία ή συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 14 αυτής, και τα εγκλήματα των άρθρων 187Α και 187Β του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 32-35 του ν. 4689/2020 (Α'103),

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141/05.06.2015) και τα εγκλήματα των άρθρων 2 και 39 του ν. 4557/2018 (Α' 139),

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1), και τα εγκλήματα του άρθρου 323Α του Ποινικού Κώδικα (εμπορία ανθρώπων).

Ο οικονομικός φορέας αποκλείεται, επίσης, όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά:

- στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (Ι.Κ.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) τους διαχειριστές.
- στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), τον διευθύνοντα Σύμβουλο, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα στα οποία με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ανατεθεί το σύνολο της διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας.
- στις περιπτώσεις Συνεταιρισμών, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις νομικών προσώπων, τον κατά περίπτωση νόμιμο εκπρόσωπο.

Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (στ) η κατά τα ανωτέρω περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση.

2.2.3.2. Στις ακόλουθες περιπτώσεις :

α) όταν ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί με δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή

β) όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Αν ο οικονομικός φορέας είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και την επικουρική ασφάλιση.

Οι υποχρεώσεις των περ. α' και β' της παρ. 2.2.3.2 θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον αυτές έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται.

Δεν αποκλείεται ο οικονομικός φορέας, όταν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους στο μέτρο που τηρεί τους όρους του δεσμευτικού κανονισμού.

2.2.3.3 α) Κατ' εξαίρεση, επίσης, ο οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται, όταν ο αποκλεισμός, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.3.2, θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν καταβληθεί ή όταν ο οικονομικός φορέας ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που οφείλεται λόγω αθέτησης των υποχρεώσεων του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής προσφοράς. Η παρέκκλιση ισχύει για το ανώτατο ποσοτικό όριο των 5.000,00 €.

2.2.3.4. Αποκλείεται⁴⁴ από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις⁴⁵:

(α) εάν έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016⁴⁶, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων,

(β) εάν τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα ο οποίος βρίσκεται σε μία εκ των καταστάσεων που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή, υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε

⁴⁴ Οι λόγοι της παραγράφου 4 αποτελούν δυνητικούς λόγους αποκλεισμού, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 4 του ν. 4412/2016. Κατά συνέπεια, η Α.Α. δύναται να επιλέξει όλους, μερικούς, ή, ενδεχομένως, και κανέναν από τους λόγους αποκλεισμού της παρ. 4, συνεκτιμώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης (εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις κ.λπ.), με σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη (βλ. αιτιολογική έκθεση νόμου 4412/2016 - άρθρο 73 παρ. 4). Επισημαίνεται, επίσης, ότι η επιλογή από την Α.Α. λόγου/ων αποκλεισμού της παρ. 4 διαμορφώνει αντιστοίχως τις επιλογές της στα σχετικά πεδία του ΕΕΕΣ καθώς και τα μέσα απόδειξης του άρθρου 2.2.9.2.

⁴⁵ Ειδικά για τους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού βλ. την Κατευθυντήρια Οδηγία 20/22-06-2017 της Αρχής (ΑΔΑ: ΩΡΞ3ΟΞΤΒ-9Ρ5). Ειδικότερα, όταν η αναθέτουσα αρχή εξετάζει τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των δυνητικών λόγων αποκλεισμού που έχει συμπεριλάβει στα έγγραφα της σύμβασης, πρέπει να δίδει ιδιαίτερη προσοχή στην τήρηση της αρχής της αναλογικότητας (βλ. και αιτιολογική σκέψη 101 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

⁴⁶ Η αθέτηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα κατά την έννοια της περίπτωσης θ' της παραγράφου 4 του άρθρου 73. Βλ. άρθρο 18 παρ. 5 του ν. 4412/2016.

θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας⁴⁷.

(γ) εάν, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3Γ του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών, υπάρχουν επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 24 του ν. 4412/2016, δεν μπορεί να θεραπευτεί αποτελεσματικά με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

(ε) εάν μία κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή του οικονομικού φορέα κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 48 του ν. 4412/2016, δεν μπορεί να θεραπευτεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

(στ) εάν έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

(ζ) εάν έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2.2.9.2 της παρούσας,

(η) εάν επιχείρησε να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει με απατηλό τρόπο παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

(θ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του .

Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (θ) η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης πράξης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός.⁴⁸

Κυρώσεις των άρθρων 206 (Χρόνος παράδοσης υλικών), 207 (εκπρόθεσμη παράδοση προμήθειας), 208 (Παραλαβή υλικών), 213 (Απόρριψη συμβατικών υλικών – αντικατάσταση), 218 (Ποινικές ρήτρες), 219 (Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών) και 220 (Απόρριψη παραδοτέου – Αντικατάσταση) του ν.4412/2016 (ΦΕΚ 147 Α'), συνολικού ύψους που δεν ξεπερνά τις δύο εκατοστιαίες μονάδες (2%), επί της αξίας της σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας επιβλήθηκαν για την πλημμελή εκτέλεση απαίτησης σε οικονομικό φορέα δεν θεωρούνται σοβαρή πλημμέλεια για την εφαρμογή της περ. στ) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν.4412/2016 (ΦΕΚ 147 Α'), εφόσον ο οικονομικός φορέας έχει εξοφλήσει το σύνολο του ποσού στην αναθέτουσα αρχή, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει διαφορετικά. Η παράλειψη της δήλωσης των παραπάνω κυρώσεων στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή της περ. ζ) του άρθρου 73 του ν.4412/2016 (ΦΕΚ 147 Α'), εκτός αν ζητηθεί η συμπερίληψή τους από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα. Για τον υπολογισμό των δύο εκατοστιαίων μονάδων (2%) του πρώτου εδαφίου δεν υπολογίζονται οι κυρώσεις για τις οποίες τα επανορθωτικά μέτρα που έλαβαν οι οικονομικοί φορείς έχουν κριθεί επαρκή από την αρμόδια Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν.4412/2016 (ΦΕΚ 147 Α').⁴⁹

⁴⁷ Σχετική δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα περιλαμβάνεται στο ΕΕΕΣ

⁴⁸ Παράγραφος 10 του άρθρου 73 του ν.4412/2016. Επίσης, βλ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 6271/30-11-2018 έγγραφο της Αρχής (ΑΔΑ Ψ3Κ8ΟΞΤΒ-09Β), σχετικά με την απόφαση ΔΕΕ της 24 Οκτωβρίου 2018 στην υπόθεση C-124/2017.

⁴⁹ Άρθρο 202Α ν.4412/2016, όπως προστέθηκε από το άρθρο 19 του ν.5218/2025 (ΦΕΚ 125 Α'). Σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 33 του ν.5218/2025 (ΦΕΚ 125 Α'), το άρθρο 19 του ν.5218/2025 εφαρμόζεται και σε διαδικασίες ανάθεσης

2.2.3.5.

Απαγορεύεται η ανάθεση της παρούσας σύμβασης, σε:

α) Ρώσο υπήκοο ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του στη Ρωσία

β) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου· ή

γ) φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας αναφερόμενης στο στοιχείο α) ή β) της παρούσας παραγράφου, συμπεριλαμβανομένων, όταν αντιστοιχούν σε περισσότερο από το 10 % της αξίας της σύμβασης, των υπεργολάβων, προμηθευτών ή οντοτήτων (τρίτων) στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται, κατά την έννοια των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις.»⁵⁰

2.2.3.6. Ο οικονομικός φορέας αποκλείεται σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης, όταν αποδεικνύεται ότι βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων του, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις ως άνω περιπτώσεις.

2.2.3.7. Οικονομικός φορέας που εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.4, εκτός από την περ. β' αυτής, μπορεί να προσκομίζει στοιχεία⁵¹, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού (αυτοκάθαρση). Για τον σκοπό αυτό, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευτεί να καταβάλει αποζημίωση για ζημιές που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής. Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τελεσίδικη απόφαση, σε εθνικό επίπεδο, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της ανωτέρω δυνατότητας κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση⁵².

Η εξέταση των, κατά τα ανωτέρω, προσκομισθέντων από τον οικονομικό φορέα στοιχείων, για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων που έλαβε και επικαλείται, θα πραγματοποιηθεί κατά το στάδιο της εξέτασης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

2.2.3.8. Η απόφαση για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την προηγούμενη παράγραφο, εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 8 και 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016⁵³, καθώς και στην υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 (Β'5623/02.11.2022) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με θέμα: «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016».

Η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει στην Επιτροπή εξέτασης επανορθωτικών μέτρων της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 το σχέδιο της απόφασής της περί της διαπίστωσης της επάρκειας ή μη των

σύμβασης που έχουν εκκινήσει πριν από την έναρξη ισχύος του (ημερ. έναρξης ισχύος 14.07.2025), με την προϋπόθεση ότι, για αυτές, δεν έχει εκδοθεί και κοινοποιηθεί στους υποψήφιους αναδόχους ατομική διοικητική πράξη αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής, προσφορών ή κατακύρωσης

⁵⁰ Βλ. άρθρο 5 παρ. ια' του Κανονισμού Κυρώσεων (ΕΕ) 833/2014

⁵¹ Σχετικά με την προσκόμιση αποδείξεων για τα επανορθωτικά μέτρα βλ. την απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2021 του ΔΕΕ στην υπόθεση C-387/19

⁵² Παρ. 7 άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

⁵³ Βλ. απόφαση υπ' αριθμ. 111257-18/11/2022 (ΑΔΑ: ΨΠΓΟ46ΜΤΛΡ-ΟΕ3).

ληφθέντων από τον οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων, συνοδευόμενο από πλήρη φάκελο που περιλαμβάνει όλα τα σχετικά με την υπόθεση στοιχεία. Το σχέδιο της απόφασης της αναθέτουσας αρχής, μαζί με όλα τα σχετικά με την υπόθεση στοιχεία, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου epanorthotika@eaadhsy.gr.

Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δεν έχει προσκομίσει, με δική του πρωτοβουλία, τα στοιχεία, με τα οποία αποδεικνύονται τα επικαλούμενα μέτρα αυτοκάθαρσης (εκδοθείσες αποφάσεις διοίκησης, αποδεικτικά εξόφλησης προστίμων, αλληλογραφία με αρμόδιες ελεγκτικές αρχές κ.λπ.), η αναθέτουσα αρχή, πριν από τη σύνταξη και αποστολή του σχεδίου απόφασης στην Επιτροπή, υποχρεούται να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα την προσκόμισή τους, εντός προθεσμίας που δεν υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες. Με την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, θεωρείται ότι τα αιτούμενα στοιχεία δεν προσκομίστηκαν. Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας υποβάλλει αίτημα για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από έγγραφα, με τα οποία αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των στοιχείων, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής, για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγησή τους από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές.

Αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι τα στοιχεία που προσκόμισε ο οικονομικός φορέας δεν είναι πλήρη ή απαιτούνται διευκρινίσεις, πριν από την αποστολή του σχεδίου της απόφασής της στην Επιτροπή, καλεί τον οικονομικό φορέα για τη συμπλήρωση των σχετικών στοιχείων ή/και την παροχή διευκρινίσεων, εντός προθεσμίας, που δεν υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες.

Αν ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στην πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, το γεγονός αυτό μνημονεύεται στο σχέδιο της απόφασης.

Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, δεν εξετάζονται από την Επιτροπή επανορθωτικά μέτρα που επικαλείται ένας οικονομικός φορέας, προκειμένου να αποδείξει την αξιοπιστία του, εφόσον αυτά έχουν ληφθεί μετά την ημερομηνία λήξης υποβολής των προσφορών. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή δεν τα λαμβάνει υπόψη και δεν τα μνημονεύει στο σχέδιο της απόφασής της που αποστέλλει στην Επιτροπή.

Στην περίπτωση που κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ από τον οικονομικό φορέα, δεν συνέτρεχε στο πρόσωπό του κάποιος από τους λόγους αποκλεισμού της παρ. 1 και της παρ. 4, εκτός από την περ. β' αυτής, του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, αλλά η συνδρομή του προέκυψε κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας (οψιγενής μεταβολή), τα μέτρα αυτοκάθαρσης που επικαλείται, λαμβάνονται υπόψη από την αναθέτουσα αρχή, κατά τη σύνταξη του σχεδίου απόφασής της και εξετάζονται από την Επιτροπή. Οι διαδικαστικές λεπτομέρειες εξέτασης και επανεξέτασης των επανορθωτικών μέτρων ρυθμίζονται αναλυτικά στην ως άνω υπουργική απόφαση.

2.2.3.9. Οικονομικός φορέας, εις βάρος του οποίου έχει επιβληθεί η κύρωση του οριζόντιου αποκλεισμού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και για το χρονικό διάστημα που αυτή ορίζει, αποκλείεται από την παρούσα διαδικασία σύναψης της σύμβασης.

Κριτήρια Επιλογής⁵⁴

⁵⁴ Επισημαίνεται ότι τα κριτήρια επιλογής είναι προαιρετικά, τίθενται στην παρούσα διακήρυξη κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της Α.Α. και πρέπει να σχετίζονται και να είναι ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης (άρθρο 75 παρ. 1 του ν. 4412/2016). Επιπλέον, οι Α.Α. μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5 και 2.2.6. Έχουν τη δυνατότητα, κατά συνέπεια, να επιλέξουν ένα, περισσότερα ή όλα ενδεχομένως τα ως άνω κριτήρια επιλογής, συνεκτιμώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης (εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις κλπ), με σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη. Οι Α.Α. διαμορφώνουν αντίστοιχα τα πεδία του ΕΕΕΣ, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9., καθώς και τα μέσα απόδειξης του άρθρου

2.2.4 Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας⁵⁵

Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να ασκούν δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της σύμβασης.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά μητρώα ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος εγκατάστασής τους ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016. Εφόσον οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τους ζητεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού ή να τους καλέσει να προβούν σε ένορκη δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου σχετικά με την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος.

[Στην περίπτωση οικονομικών φορέων εγκατεστημένων σε κράτος μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν προσχωρήσει στη ΣΔΣ, ή σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην προηγούμενη περίπτωση και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε αντίστοιχα επαγγελματικά μητρώα.

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο επαγγελματικό μητρώο, εφόσον, κατά την κείμενη νομοθεσία, απαιτείται η εγγραφή τους για την υπό ανάθεση υπηρεσία

2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια⁵⁶

Ο οικονομικός φορέας στο πρώτο στάδιο θα δηλώσει μόνο με το ΕΕΕΣ, πως ήδη διαθέτει την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια.⁸⁹ **Δεν θα ελεγχθούν, ούτε θα καταγραφούν επιπλέον αποδεικτικά μέσα, καθώς η άκαιρη προσκόμιση τους θα εκληφθεί ως παρεμπόδιση της διαδικασίας.** Σε επόμενο στάδιο, στο άρθρο 2.2.9.2 περιγράφονται τα Αποδεικτικά μέσα για τον Οικονομικό φορέα που ως Προσωρινός Ανάδοχος θα κληθεί να προσκομίσει.

Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν ότι διαθέτουν/ παρέχουν:

Α) "ειδικό"⁵⁷ ετήσιο κύκλο εργασιών για τα ακόλουθα έτη:

1. έτος 2023 κύκλος εργασιών 100.000 €
2. έτος 2024 κύκλος εργασιών 100.000 €
3. έτος 2025 κύκλος εργασιών 100.000 €

Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, οι παραπάνω ελάχιστες απαιτήσεις καλύπτονται αθροιστικά από τα μέλη της ένωσης

2.2.9.2. Βλ. και την Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της Αρχής "Κριτήρια ποιοτικής επιλογής δημοσίων συμβάσεων και έλεγχος καταλληλότητας: ειδικά η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα" (ΑΔΑ ΩΒΥ70ΞΤΒ-ΤΛ7) και ειδικότερα τις Ενότητες ΙΙΙ και ΙV παρ. 1, όπου παρατίθενται σχετικά παραδείγματα.

⁵⁵ Άρθρο 75 παρ. 2 του ν. 4412/2016

⁵⁶ Άρθρο 75 παρ. 3 του ν. 4412/2016. Οι Α.Α. μπορούν να επιλέξουν ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και να διαμορφώσουν αντίστοιχα τα πεδία του ΕΕΕΣ σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.1, καθώς και τα μέσα απόδειξης του άρθρου 2.2.9.2. Επισημαίνεται, περαιτέρω, ότι μπορούν (χωρίς αυτό να είναι υποχρεωτικό) να διαμορφώσουν το παρόν άρθρο είτε απαιτώντας, ως προς τα κριτήρια που επιλέγουν, ελάχιστα επίπεδα οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, τα οποία πρέπει να καλύπτουν οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς με αναφορά σε συγκεκριμένα μεγέθη (π.χ. κύκλος εργασιών 200.000 ευρώ τα 3 τελευταία έτη), είτε ζητώντας από τους οικονομικούς φορείς να δηλώσουν τις ζητούμενες πληροφορίες αναφέροντας τη μεθοδολογία με την οποία θα αξιολογήσουν τις πληροφορίες αυτές.

⁵⁷ Ο "ειδικός" κύκλος εργασιών αναφέρεται στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση.

2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα⁵⁸

Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού

α) Εργοληπτικό πτυχίο Πράσινου κατηγορίας για ποσό εργασιών 118.985,76€

β) κατά τη διάρκεια τριών ετών (3),⁵⁹ να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον μια συμβάσεις παροχής υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου, ύψους 100.000,00€ και άνω

γ) να διαθέτουν το απαιτούμενο τεχνικό προσωπικό (Δασολόγο ή Γεωπόνο ,εργοδηγό, τεχνίτες υλοτομους ,τεχνίτες πρασινου , εργατοτεχνικό προσωπικό κ.α , πίνακα προσωπικού οργανόγραμμα) ή οι τεχνικές υπηρεσίες.

δ) να διαθέτουν να διαθέτουν σχετική εμπειρία για τέτοιου είδους εργασία μέχρι ποσού 100.000,00€ και άνω με το Φ.Π.Α . [βεβαίωση καλής εκτέλεσης παρόμοιας εργασίας ή πρωτόκολλο παραλαβής εργασίας] Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου δύναται να απασχολούνται με εξαρτημένη σχέση εργασίας ή σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, η οποία είναι σε ισχύ ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Στην τελευταία αυτή περίπτωση θεωρούνται ίδιοι πόροι του οικονομικού φορέα και όχι τρίτοι δανειζόμενοι και δεν απαιτείται εκ μέρους τους η υποβολή ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων⁶⁰.

ε) να διαθέτουν τον απαιτούμενο τεχνικό εξοπλισμό (πίνακας μηχανήματων έργων- υλικών (μηχανικούς εκσκαφείς – φορτωτές τροχοφόρους ή ερπυστριοφόρους , θρυμματιστές κλαδιών – , φορτηγά ,χορτοκοπτικά – αλυσοπρίονα κ.α.) ή οργανόγραμμα) για την ορθή εκτέλεση της εργασίας

στ) τους τίτλους σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης,

ζ) μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά την εκτέλεση της σύμβασης(π.χ ανακύκλωση, χρήση φυλέτων , εξοικονόμηση νερού , αποφυγή ρύπων, αποκατάσταση τοπίων κ.α.)

η) το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό δυναμικό και τον αριθμό των διευθυντικών στελεχών τους κατά τα τελευταία τρία έτη

Ο οικονομικός φορέας στο πρώτο στάδιο θα δηλώσει μόνο με το ΕΕΕΣ , πως ήδη διαθέτει τις ανωτέρω τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες. **Δεν θα ελεγχθούν, ούτε θα καταγραφούν επιπλέον αποδεικτικά μέσα, καθώς η άκαιρη προσκόμιση τους θα εκληφθεί ως παρεμπόδιση της διαδικασίας.** Σε επόμενο στάδιο, στο άρθρο 2.2.9.2 περιγράφονται τα Αποδεικτικά μέσα για τον Οικονομικό φορέα που ως Προσωρινός Ανάδοχος θα κληθεί να προσκομίσει.

2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης⁶¹

Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με:

α) Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001:2015 ή ισοδύναμο με πεδίο εφαρμογής όπως την παρούσα

62

⁵⁸ Άρθρο 75 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

⁵⁹ Οι Α.Α. μπορούν να ζητούν έως τρία έτη και να λαμβάνουν υπόψη στοιχεία συμβάσεων που εκτελέστηκαν/παραδόθηκαν πριν από την τελευταία τριετία

⁶⁰ Για την έννοια του «τρίτου» οικονομικού φορέα σε περίπτωση σύμβασης ανεξάρτητων υπηρεσιών βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΣτΕ (ΕΑ) 107/2018, ΔΕΑ 140/2021 (Τμ. ΙΒ Αναστ.) σκ. 12, ΜΔΕΦΑΘ, Α' διακοπών 236/2019, ΜΔΕΦΑΘ, ΙΒ' 57/2019.

⁶¹ Άρθρο 82 του ν. 4412/2016. Επισημαίνεται ότι τα πρότυπα είναι προαιρετικά, ήτοι τίθενται στην παρούσα διακήρυξη κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της Α.Α. και πρέπει να σχετίζονται και να είναι ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης (βλ. άρθρο 82 του ν. 4412/2016)

⁶² Οι Α.Α., εφόσον απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας, τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά

ή/και

β) Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001:2015 ή ισοδύναμο⁶³ με πεδίο εφαρμογής όπως την παρούσα

γ) Σύστημα Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία OHSAS 18001:2007 / ΕΛΟΤ 1801:2008 ή ISO 45001:2018 ή ισοδύναμο

Η αναθέτουσα αρχή αναγνωρίζει ισοδύναμα πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από φορείς διαπιστευμένους από ισοδύναμους Οργανισμούς διαπίστευσης, οι οποίοι εδρεύουν και σε άλλα κράτη – μέλη, σύμφωνα με τον Κανονισμό 765/2008.⁶⁴ Επίσης, κάνει δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία

2.2.8.1. Στήριξη στην ικανότητα τρίτων⁶⁵

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς⁶⁶. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.

Ειδικά, όσον αφορά τα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνον εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες⁶⁷. Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου και δεν αποτελούν ίδιους πόρους του

στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. Τα πιστοποιητικά που ζητούνται πρέπει να έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς και να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, και να πληρούν όλες τις άλλες απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 82 παρ.1 του ν. 4412/2016.

⁶³ Εάν οι Α.Α. απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών τα οποία εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασισμένα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι Α.Α. αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη.

Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, οι Α.Α. αποδέχονται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης.

⁶⁴ Βλ. Απόφαση ΣτΕ Ολ 2325/2023. «Συνεπώς, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσκομίζουν, ως αποδεικτικά μέσα προς απόδειξη της συμμόρφωσής τους με τα απαιτούμενα πρότυπα-συστήματα διασφάλισης ποιότητας, πιστοποιητικά εκδιδόμενα από φορείς διαπιστευμένους σύμφωνα με τον κανονισμό 765/2008.»

⁶⁵ Άρθρο 78 του ν. 4412/2016

⁶⁶ Δύνανται, επίσης, να στηρίζονται και στις ικανότητες του/ των υπεργολάβου/ων, στους οποίους προτίθενται να αναθέσουν την εκτέλεση τμήματος/ τμημάτων της υπό ανάθεσης σύμβασης

⁶⁷ Βλ. άρθρο 78 παρ. 1 εδ. 2 του ν. 4412/2016.

προσφέροντος, κατά την παρ. 2.2.6.[Ι].γ της παρούσας, αποτελούν τρίτους, στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται ο οικονομικός φορέας και απαιτείται η υποβολή διακριτών ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρούσα.⁶⁸[Ο τρόπος απόδειξης της συγκεκριμένης εργασιακής σχέσης που υφίσταται μεταξύ του οικονομικού φορέα και των προσώπων αυτών, στην προκειμένη περίπτωση στην παράγραφο 2.2.9 της παρούσας.]

Όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων ⁶⁹.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν κατά περίπτωση τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3.. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν φορέα στην ικανότητα του οποίου στηρίζεται, εφόσον ο τελευταίος δεν πληροί το σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση από τη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, η οποία απευθύνεται στον οικονομικό φορέα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Ο φορέας που αντικαθιστά φορέα του προηγούμενου εδαφίου δεν επιτρέπεται να αντικατασταθεί εκ νέου.

2.2.8.2. Υπεργολαβία

Ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Στην περίπτωση που ο προσφέρων αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ελέγχει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας⁷⁰. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι αποκλεισμού της ως άνω παραγράφου 2.2.3.

2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής

Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, με το ΕΕΕΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης, με την υπεύθυνη δήλωση της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016.

Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν πιστοποιητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, προκειμένου να τα υποβάλουν, εφόσον αναδειχθούν προσωρινοί ανάδοχοι ή εφόσον τους ζητηθεί, από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.2 Α⁷¹.

⁶⁸ Για την έννοια του «τρίτου» οικονομικού φορέα σε περίπτωση σύμβασης ανεξάρτητων υπηρεσιών βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΣτΕ (ΕΑ) 107/2018, ΔΕΑ 140/2021 (Τμ. ΙΒ Αναστ.) σκ. 12, ΜΔΕΦΑΘ, Α' διακοπών 236/2019, ΜΔΕΦΑΘ, ΙΒ' 57/2019.

⁶⁹ Βλ. όγδοο εδάφιο παρ. 1 άρθρου 78 του ν. 4412/2016.

⁷⁰ Ο όρος αυτός μπορεί να τεθεί κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής και στην περίπτωση ποσοστού μικρότερου του 30% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (βλ. παρ. 5 άρθρου 131 του ν. 4412/2016).

⁷¹ Βλ. Απόφαση ΣτΕ Ολ 2325/2023 «κάθε επιμελής οικονομικός φορέας, γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι δυνάμει του νόμου και της διακήρυξης η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από τους διαγωνιζόμενους, ανά πάση στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, την υποβολή δικαιολογητικών, οφείλει να μεριμνά για την έκδοσή τους όταν υποβάλλει την προσφορά του, ιδίως μάλιστα αν πρόκειται για δικαιολογητικά για τα οποία υπάρχει δυσχέρεια έκδοσής τους από τις αρμόδιες αρχές σε μεταγενέστερο χρόνο».

Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται να αποδεικνύουν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2.2.9.1 και 2.2.9.2, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.5 και 2.2.6)⁷².

Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, οι υπεργολάβοι υποχρεούνται να αποδεικνύουν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2.2.9.1 και 2.2.9.2, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας⁷³.

Αν μετά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και μέχρι τη ημέρα της έγγραφης πρόσκλησης για τη σύναψη του συμφωνητικού επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις, τις οποίες οι προσφέροντες είχαν δηλώσει ότι πληρούν, οι προσφέροντες οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή.⁷⁴

2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών

Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσας, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα II , το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986.

Το ΕΕΕΣ⁷⁵ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7, συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος ⁷⁶ και λειτουργεί μόνο ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη.⁷⁷

Το ΕΕΕΣ φέρει υπογραφή με ημερομηνία εντός του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται προσφορές. Αν στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας υπογραφής του ΕΕΕΣ και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών έχουν επέλθει μεταβολές στα δηλωθέντα στοιχεία, εκ μέρους του, στο ΕΕΕΣ, ο οικονομικός φορέας αποσύρει την προσφορά του, χωρίς να απαιτείται απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Στη συνέχεια μπορεί να την υποβάλει εκ νέου με επίκαιρο ΕΕΕΣ.⁷⁸

⁷² Βλ. άρθρο 78 παρ. 1 του ν. 4412/2016.

⁷³ Βλ. άρθρο 131 παρ. 6 του ν. 4412/2016

⁷⁴ Άρθρο 104, σε συνδυασμό με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 105, του ν. 4412/2016

⁷⁵ Το ΕΕΕΣ περιλαμβάνει τα ακόλουθα Μέρη: Μέρος Ι Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και την αναθέτουσα αρχή, Μέρος ΙΙ Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, Μέρος ΙΙΙ Κριτήρια αποκλεισμού, Μέρος ΙV Κριτήρια Επιλογής, Μέρος VΙ Τελικές δηλώσεις.

⁷⁶ Από τις 2-5-2019 παρέχεται η νέα ηλεκτρονική υπηρεσία <https://espd.eprocurement.gov.gr/> που προσφέρει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής σύνταξης και διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ). Μπορείτε να δείτε τη σχετική ανακοίνωση στη Διαδικτυακή Πύλη του ΕΣΗΔΗΣ <https://portal.eprocurement.gov.gr/webcenter/portal/TestPortal> Βλ. και το Διορθωτικό (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 17/65 της 23ης Ιανουαρίου 2018) στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας, με το οποίο επιλύθηκαν τα σχετικά ζητήματα ορολογίας που υπήρχαν στο αρχικό επίσημο ελληνικό κείμενο του Εκτελεστικού Κανονισμού. Μπορείτε να δείτε το σχετικό Διορθωτικό στην ακόλουθη διαδρομή [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0007R\(01\)&from=EL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0007R(01)&from=EL)

⁷⁷ ο.π βλ. Απόφαση ΣτΕ ΟΛ 2325/2023 «Το ΕΕΕΣ λειτουργεί στο στάδιο υποβολής της προσφοράς ως προκαταρκτική μόνο απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη. Ο διαγωνιζόμενος όμως που ανακηρύσσεται προσωρινός ανάδοχος έχει υποχρέωση να προσκομίσει, στο μεταγενέστερο αυτό στάδιο, αποδεικτικά στοιχεία για την συνδρομή των απαιτούμενων προϋποθέσεων, τα οποία ανάγονται αφενός στον χρόνο υποβολής της προσφοράς του και αφετέρου στον χρόνο ανακήρυξής του σε προσωρινό ανάδοχο.».

⁷⁸ Βλ. άρθρο 79Α παρ. 4 του ν. 4412/2016.

Ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με αυτό⁷⁹.

Κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ, καθώς και της συνοδευτικής υπεύθυνης δήλωσης, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.3 της παρούσας, για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν.

Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησης του κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Στην περίπτωση υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), υποβάλλεται χωριστά από κάθε μέλος της ένωσης.

Ο οικονομικός φορέας φέρει την ειδική υποχρέωση να δηλώσει, μέσω του ΕΕΕΣ,⁸⁰ την κατάστασή του σε σχέση με τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016 και στην παράγραφο 2.2.3 της παρούσας⁸¹ και ταυτόχρονα να επικαλεστεί και τυχόν ληφθέντα μέτρα προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του.

Επισημαίνεται, ιδίως, ότι κατά την απάντηση οικονομικού φορέα στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ για τυχόν σύναψη συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η συνδρομή περιστάσεων, όπως η πάροδος της τριετούς περιόδου της ισχύος του λόγου αποκλεισμού (παρ. 10 του άρθρου 73) ή η εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011, σύμφωνα με την περ. γ' της παραγράφου 2.2.3.4 της παρούσας, αναλύεται στο σχετικό πεδίο που προβάλλει κατόπιν θετικής απάντησης⁸².

Όσον αφορά στις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (περ. α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) αυτές θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται. Στην περίπτωση αυτή ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται να απαντήσει καταφατικά στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ με το οποίο ερωτάται εάν ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή, κατά περίπτωση, εάν έχει αθετήσει τις παραπάνω υποχρεώσεις του⁸³.

Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας δηλώνει ότι εμπίπτει σε μία από τις καταστάσεις των παρ. 2.2.3.1 και 2.2.3.4, εκτός από την περ. β' αυτής, για τις οποίες συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού, υποχρεούται, εφόσον επικαλεστεί μέτρα αυτοκάθαρσης για να αποδείξει την αξιοπιστία του, στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ, που εμφανίζεται κατόπιν της θετικής απάντησης που έδωσε περί συνδρομής κάποιου από τους ανωτέρω λόγους αποκλεισμού, να δηλώσει⁸⁴:

α. εάν τα μέτρα αυτοκάθαρσης, τα οποία έλαβε για τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού που έχει δηλώσει στο ΕΕΕΣ, έχουν ήδη κριθεί σε προγενέστερη διαδικασία στην οποία συμμετείχε, βάσει απόφασης που εκδόθηκε από την ίδια ή άλλη αναθέτουσα αρχή, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής εξέτασης επανορθωτικών μέτρων.

β. εάν τα μέτρα κρίθηκαν ως επαρκή ή μη επαρκή επισυνάπτοντας την απόφαση της περ. α' με βάση την

⁷⁹ Βλ. άρθρο 79 παρ. 9 του ν. 4412/2016

⁸⁰ Βλ. Δ.Ε.Ε. απόφαση της 19.6.2019, Meca, C-41/18, ΕΥ:C:2019:507, σκ. 28

⁸¹ Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 754/2020, 753/2020 (Δ Τμήμα),

⁸² Παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 235 του ν. 4635/2019.

⁸³ Παρ. 2^α άρθρου 73, σε συνδυασμό με την παρ. 8 του άρθρου 79, του ν. 4412/2016

⁸⁴ Βλ. Άρθρο 5 της Υ.Α. υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016», ΦΕΚ Β/02-11-2022

οποία έχουν κριθεί τα συγκεκριμένα μέτρα αυτοκάθαρσης. Περαιτέρω δηλώνεται εάν η ως άνω απόφαση έχει καταστεί «δεσμευτική», με την έννοια ότι, είτε δεν έχουν ασκηθεί τα προβλεπόμενα μέσα έννομης προστασίας είτε ασκήθηκαν και έχει εκδοθεί σχετική απόφαση.

γ. στην περίπτωση που τα μέτρα έχουν κριθεί ως μη επαρκή, εάν έχει λάβει πρόσθετα μέτρα αυτοκάθαρσης μετά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της περ. α' και σε περίπτωση που ισχύει το ανωτέρω να προβεί σε ανάλυσή τους, αναγράφοντας υποχρεωτικά και την ημερομηνία κατά την οποία αυτά ελήφθησαν.

Ειδικά, στην περίπτωση που έχουν συμπεριληφθεί στα έγγραφα της σύμβασης δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού, για τους οποίους δεν έχουν προβλεφθεί πεδία δήλωσης πληροφοριών στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σχετικά με τη λήψη εκ μέρους των οικονομικών φορέων επανορθωτικών μέτρων, αυτά θα δηλώνονται (περιγράφονται) στη συμπληρωματική υπεύθυνη δήλωση της παρ. 9, του άρθρου 79 του ν. 4412/2016.

2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα⁸⁵

Α. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Τα αποδεικτικά μέσα που γίνονται αποδεκτά κατά την παρ. 12 του άρθρου 80 του ν. 4412/2016, ήτοι

- α) τα δικαιολογητικά που αφορούν στην παρ. 1 του άρθρου 73 και την περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 73
 - β) τα δικαιολογητικά που αφορούν στην παρ. 2 του άρθρου 73,
 - γ) τα δικαιολογητικά που αφορούν στην παρ. 2 του άρθρου 75, περί κριτηρίων επιλογής, τα αποδεικτικά ισχύουσας εκπροσώπησης σε περίπτωση νομικών προσώπων, και τα πιστοποιητικά αρμόδιας αρχής σχετικά με την ονομαστικοποίηση των μετοχών
 - δ) οι ένορκες βεβαιώσεις,
 - ε) οι υπεύθυνες δηλώσεις,
- θεωρείται ότι ισχύουν και κατά τον χρόνο υπογραφής του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Έγγραφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.) του άρθρου 79, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή, αυτεπαγγέλτως, ή έτερος οικονομικός φορέας που συμμετέχει στην οικεία διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, με την άσκηση προσφυγής σύμφωνα με το Βιβλίο IV, αποδείξει ότι τα αναφερόμενα σε αυτά δεν ίσχυαν κατά τον χρόνο υπογραφής του Ε.Ε.Ε.Σ. **Δηλαδή η ισχύς των ανωτέρω αποδεικτικών μέσων που προσκομίζει ο προσωρινός ανάδοχος στο στάδιο της κατακύρωσης, λογίζονται ως ισχύοντα και κατά τον χρόνο υπογραφής, από τους προσφέροντες/ υποψηφίους οικονομικούς φορείς, του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Έγγραφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.).**

Το ως άνω τεκμήριο ισχύος των αποδεικτικών μέσων, κατά τον χρόνο υπογραφής του ΕΕΕΣ, αποτελεί μαχητό τεκμήριο, καθώς μπορεί να αμφισβητηθεί είτε από την αναθέτουσα αρχή/

⁸⁵ Βλ. άρθρο 80 του ν. 4412/2016. Επισημαίνεται, περαιτέρω ότι η Α.Α. ζητεί από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίσουν μόνο εκείνα τα αποδεικτικά μέσα που ανταποκρίνονται στους λόγους αποκλεισμού και στα κριτήρια επιλογής που έχει ορίσει στις παραγράφους 2.2.3 έως 2.2.8 της παρούσας. Εάν, για παράδειγμα, δεν απαιτήσει ελάχιστα επίπεδα χρηματοοικονομικής επάρκειας των οικονομικών φορέων, τότε δεν θα ζητήσει ούτε τα αποδεικτικά μέσα της παρ. Β.3 της παρούσας

αναθέτοντα φορέα αυτεπαγγέλτως, εφόσον υπάρχουν βάσιμες αμφιβολίες, είτε από άλλους προσφέροντες/ υποψηφίους, με την άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου IV.

Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7, συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1 και λειτουργεί μόνο ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη.⁴³

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), στο οποίο περιέχονται επίσης οι πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως η ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, η απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση διαθέτει ήδη τα ως άνω δικαιολογητικά και αυτά εξακολουθούν να ισχύουν⁸⁶.

Τα δικαιολογητικά του παρόντος υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτά σύμφωνα με την παράγραφο 2.4.2.5 και 3.2 της παρούσας.

Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα σύμφωνα με την παράγραφο 2.1.4.

Β. 1. Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίστοιχα τα δικαιολογητικά που αναφέρονται κατωτέρω.

Τα εν λόγω πιστοποιητικά υποβάλλονται μαζί με τα υπόλοιπα αποδεικτικά μέσα του άρθρου 22 από τον προσωρινό ανάδοχο, μέσω του υποσυστήματος, στον φάκελο «δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου».

Αν το αρμόδιο για την έκδοση των ανωτέρω κράτος-μέλος ή χώρα δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφα ή πιστοποιητικά ή όπου το έγγραφο ή τα πιστοποιητικά αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.2 περ. α' και β', καθώς και στην περ. β' της παραγράφου 2.2.3.4, τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά μπορεί να αντικαθίστανται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους - μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας. Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές παρέχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, επίσημη δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά της παρούσας παραγράφου ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.2 περ. α' και β', καθώς και στην περ. β' της παραγράφου 2.2.3.4. Οι επίσημες δηλώσεις καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) του άρθρου 81 του ν. 4412/2016.

Ειδικότερα, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

α) για την παράγραφο 2.2.3.1 απόσπασμα του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμο έγγραφο που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, που έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του⁸⁷.

⁸⁶ Βλ. άρθρο 79 παρ. 6 του ν. 4412/2016.

⁸⁷ Βλ. παρ. 12 άρθρου 80 του ν. 4412/2016.

Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και στα μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή στα πρόσωπα που έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην ως άνω παράγραφο 2.2.3.1,

Μεταβατικά έως τη σύσταση και λειτουργία ποινικού μητρώου νομικών προσώπων/ οντοτήτων:

Για τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα νομικά πρόσωπα και οντότητες, ως προς την ποινική ευθύνη του νομικού προσώπου/ οντότητας για τα αδικήματα δωροδοκίας, που περιλαμβάνονται στην παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, κατ' εφαρμογή των άρθρων 134 και 135 του ν. 5090/2024:

ένορκη βεβαίωση του, ανά περίπτωση, νόμιμου εκπροσώπου του νομικού προσώπου/ οντότητας, στην οποία δηλώνει ότι το νομικό πρόσωπο/ οντότητα, το οποίο εκπροσωπεί νόμιμα, δεν έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κανένα από τα αδικήματα δωροδοκίας του άρθρου 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 134-135 του ν. 5090/2024 (βλ. και υπ' αριθμ. 5868/2024 (ΑΔΑ: ΡΝΑ1ΟΞΤΒ-ΗΩ0) έγγραφο ΕΑΔΗΣΥ με θέμα «Αποκλεισμός νομικών προσώπων και οντοτήτων»)

β) για την παράγραφο 2.2.3.2 πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, που είναι σε ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής του, άλλως, στην περίπτωση που δεν αναφέρεται σε αυτό χρόνος ισχύος, που έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του⁸⁸

Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν:

i) Για την απόδειξη της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων της παραγράφου 2.2.3.2 περίπτωση α' αποδεικτικό ενημερότητας εκδιδόμενο από την Α.Α.Δ.Ε.

Όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων δεν έχουν καταβληθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.3.3 περ. β' της παρούσας, προσκομίζεται από τον οικονομικό φορέα βεβαίωση οφειλής από την ΑΑΔΕ.

ii) Για την απόδειξη της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης της παραγράφου 2.2.3.2 περίπτωση α' πιστοποιητικό εκδιδόμενο από τον e-ΕΦΚΑ.

Όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων δεν έχουν καταβληθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.3.3 περ. β. της παρούσας, προσκομίζεται από τον οικονομικό φορέα βεβαίωση οφειλής από τον ΕΦΚΑ.

[Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και οι υπηρεσίες φορέων Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με την ΚΥΑ οικ. 17535/Δ1.6002 (Β 1754/2020) (άρθρο 7), εφόσον έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία δύνανται να αναζητούν αυτεπαγγέλτως το αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας. Σε αυτήν την περίπτωση το παρόν σημείο διαμορφώνεται αναλόγως].

[Εφόσον η Α.Α. επιτρέπει την υποβολή προσφορών, όταν μόνο μικρά ποσά των ασφαλιστικών εισφορών δεν έχουν καταβληθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.3.3 περ. β της παρούσας, προσκομίζεται από τον οικονομικό φορέα βεβαίωση οφειλής από τον ΕΦΚΑ.]

iii) Για την παράγραφο 2.2.3.2 περίπτωση α', πλέον των ως άνω πιστοποιητικών, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει εκδοθεί δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ για την αθέτηση των υποχρεώσεων τους σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

γ) για την παράγραφο 2.2.3.4⁸⁹ περίπτωση β' πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, το οποίο έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν:

i) Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, πτωχευτικό συμβιβασμό ή υπό αναγκαστική διαχείριση ή δικαστική εκκαθάριση ή ότι δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης. Ειδικά για τη διαδικασία εξυγίανσης προσκομίζεται επιπλέον υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του οικονομικού φορέα ότι

⁸⁸ Βλ. παρ. 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016

⁸⁹ Εφόσον η αναθέτουσα αρχή την επιλέξει ως λόγο αποκλεισμού

τηρούνται οι όροι της συμφωνίας εξυγίανσης. Για τις ΙΚΕ προσκομίζεται επιπλέον και πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. περί μη έκδοσης απόφασης λύσης ή κατάθεσης αίτησης λύσης του νομικού προσώπου, ενώ για τις ΕΠΕ προσκομίζεται επιπλέον πιστοποιητικό μεταβολών.

ii) Πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. από το οποίο προκύπτει ότι το νομικό πρόσωπο δεν έχει λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση με απόφαση των εταίρων.

iii) Εκτύπωση της καρτέλας “Στοιχεία Μητρώου/ Επιχείρησης” από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτά εμφανίζονται στο taxinet, από την οποία να προκύπτει η μη αναστολή της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Για τα σωματεία το Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας εκδίδεται από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, ενώ για τους συνεταιρισμούς για το χρονικό διάστημα έως τις 31.12.2019 από το Ειρηνοδικείο και μετά την παραπάνω ημερομηνία από το Γ.Ε.Μ.Η.

δ) για τις λοιπές περιπτώσεις της παραγράφου 2.2.3.4, υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι οριζόμενοι στην παράγραφο λόγοι αποκλεισμού.

ε) για την παράγραφο 2.2.3.9. υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα περί μη επιβολής εις βάρος του της κύρωσης του οριζόντιου αποκλεισμού, σύμφωνα τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας⁹⁰.

B.2. Για την απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.4. (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού (ή εμπορικού) μητρώου του κράτους εγκατάστασης. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του αντίστοιχου επαγγελματικού (ή εμπορικού) μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, με το οποίο πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και αφετέρου το ειδικό επάγγελμά τους. Στην περίπτωση που χώρα δεν τηρεί τέτοιο μητρώο, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας ότι δεν τηρείται τέτοιο μητρώο και ότι ασκεί τη δραστηριότητα που απαιτείται για την εκτέλεση του αντικειμένου της υπό ανάθεση σύμβασης.⁹¹

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς προσκομίζουν βεβαίωση εγγραφής στο οικείο επαγγελματικό μητρώο ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από την οικεία υπηρεσία του Γ.Ε.ΜΗ. [Οικονομικοί φορείς που έχουν οικονομικό σκοπό και δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα, και συνεπώς δεν είναι υπόχρεοι εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. (π.χ. μη κερδοσκοπικά σωματεία του άρθρου 78 ΑΚ, ΕΛΚΕ Πανεπιστημίων) αποδεικνύουν την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας με κάθε πρόσφορο μέσο (ενδεικτικά καταστατικό, κωδικό άσκησης δραστηριότητα από ΑΑΔΕ)

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς προσκομίζουν βεβαίωση εγγραφής στο οικείο επαγγελματικό μητρώο ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από την οικεία υπηρεσία του Γ.Ε.ΜΗ.

Για την απόδειξη άσκησης γεωργικού ή κτηνοτροφικού επαγγέλματος, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επισημαίνεται ότι τα δικαιολογητικά που αφορούν στην απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.4 (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) γίνονται αποδεκτά, εφόσον

⁹⁰ Δεύτερο εδάφιο παρ. 4 του άρθρου 74 του ν. 4412/2016

⁹¹ Βλ. Παράρτημα XI Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Επισημαίνεται ότι η Α.Α. απαιτεί στην εκάστοτε διακήρυξη, κατά περίπτωση, για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς βεβαίωση εγγραφής σε ένα από τα σχετικά Επιμελητήρια/ Μητρώα, κατά περίπτωση .

έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή τους,⁹² εκτός αν, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις αυτών, φέρουν συγκεκριμένο χρόνο ισχύος.

B.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν⁹³

αντίγραφα ισολογισμών των ετών 2022, 2023 και 2024 (για όσους έχουν υποχρέωση δημοσίευσης ισολογισμού) ή φορολογικών δηλώσεων (Ε1, Ε3, Ε5 ή Ν) της επιχείρησης, ανάλογα με το είδος αυτής, από τα οποία να προκύπτει ότι κατά τις τρεις (3) τελευταίες, πριν από το έτος του διαγωνισμού, οικονομικές χρήσεις (δηλαδή από 1-1 ως 31-12 για τα έτη 2022, 2023 και 2024), οι υποψήφιοι ανάδοχοι-οικονομικοί φορείς έχουν ετήσιο μέσο κύκλο εργασιών όπως αυτό απαιτείται στο άρθρο 2.2.5.

Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο.⁹⁴

B.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:⁹⁵

1. Κατάλογο δύο (2) ή περισσότερων συμβάσεων παρόμοιων εργασιών (προσοχή όχι μόνο μία) κατά την προηγούμενη τριετία από την ημέρα του διαγωνισμού,

2. Για το εργατοτεχνικό προσωπικό, αντίγραφο πίνακα προσωπικού Ε4, θεωρημένου από την Επιθεώρηση Εργασίας

Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα δύνανται να απασχολούνται με εξαρτημένη σχέση εργασίας ή σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, η οποία είναι σε ισχύ ήδη κατά την υπογραφή της σύμβασης

3. Αντίγραφα των αδειών κυκλοφορίας των οχημάτων-μηχανημάτων

- Αντίγραφα των ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οχημάτων-μηχανημάτων
- Αποδείξεις καταβολής-εξόφλησης των τελών κυκλοφορίας/χρήσης των οχημάτων-μηχανημάτων
- Αντίγραφα των τεχνικών ελέγχων των οχημάτων

B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα κάτωθι πιστοποιητικά

α) **Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001:2015 ή ισοδύναμο** σε ισχύ, εκδιδόμενο από επίσημα ινστιτούτα ποιοτικού ελέγχου ή υπηρεσίες αναγνωρισμένης αρμοδιότητας, εκδοθέν στο όνομα του οικονομικού φορέα, με πεδίο εφαρμογής σε έργα ή υπηρεσίες π ρ ά σ ι ν ο υ

⁹² Βλ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016.

⁹³ Συμπληρώνεται από την Α.Α. με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 (π.χ. τραπεζική βεβαίωση για την πιστοληπτική ικανότητα του οικονομικού φορέα (ημεδαπού ή αλλοδαπού) ή/ και αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων κ.λπ.), τα οποία αντιστοιχούν, σε κάθε περίπτωση, στα κριτήρια οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που έχει θέσει η Α.Α. στο άρθρο 2.2.5.

⁹⁴ Η καταλληλότητα του προσκομιζόμενου από τον οικονομικό φορέα εγγράφου για την απόδειξη της χρηματοοικονομικής του επάρκειας εναπόκειται στην κρίση της Α.Α. (βλ. άρθρο 80 παρ. 4 εδ. β του ν. 4412/2016)

⁹⁵ Συμπληρώνεται από την Α.Α. με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, τα οποία αντιστοιχούν, σε κάθε περίπτωση, στα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή στο άρθρο 2.2.6.

β) **Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001:2015 ή ισοδύναμο**, εκδιδόμενο από επίσημα ινστιτούτα ποιοτικού ελέγχου ή υπηρεσίες αναγνωρισμένης αρμοδιότητας, εκδοθέν στο όνομα του οικονομικού φορέα, με πεδίο εφαρμογής σε έργα ή υπηρεσίες πράσινου

γ) **Σύστημα Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία OHSAS 18001:2007 / ΕΛΟΤ 1801:2008 ή ISO 45001:2018 ή ισοδύναμο**, εκδιδόμενο από επίσημα ινστιτούτα ποιοτικού ελέγχου ή υπηρεσίες αναγνωρισμένης αρμοδιότητας, εκδοθέν στο όνομα του οικονομικού φορέα, με πεδίο εφαρμογής σε έργα ή υπηρεσίες πράσινου

B.6. Για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και εγγράφεται υποχρεωτικά κατά την κείμενη νομοθεσία και δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της σε αρμόδια αρχή (πχ ΓΕΜΗ), προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του⁹⁶, εκτός αν αυτό φέρει συγκεκριμένο χρόνο ισχύος.

Ειδικότερα για τους ημεδαπούς οικονομικούς φορείς προσκομίζονται:

ι) **για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης**, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και υποχρεούται κατά την κείμενη νομοθεσία να δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της στο ΓΕΜΗ⁹⁷, προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης⁹⁸, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του.

⁹⁶ Βλ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016

⁹⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4919/2022, στο ΓΕΜΗ **εγγράφονται υποχρεωτικά:**

- α) Η Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) του ν. [4548/2018 \(Α' 104\)](#),
- β) η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) του ν. [3190/1955 \(Α' 91\)](#),
- γ) η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.) του ν. [4072/2012 \(Α' 86\)](#),
- δ) η Ομόρρυθμη και Ετερόρρυθμη (απλή ή κατά μετοχές) Εταιρεία του ν. [4072/2012](#),
- ε) ο Αστικός Συνεταιρισμός του ν. [1667/1986 \(Α' 196\)](#), στον οποίο περιλαμβάνονται ο αλληλασφαλιστικός, ο πιστωτικός, ο οικοδομικός συνεταιρισμός και η ενεργειακή κοινότητα,
- στ) η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.ΕΠ.) και ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων του ν. [4430/2016 \(Α' 205\)](#),
- ζ) ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (Κοιν.Σ.Π.Ε.) του [άρθρου 12](#) του ν. [2716/1999 \(Α' 96\)](#),
- η) η Αστική Εταιρεία με οικονομικό σκοπό του άρθρου 784 ΑΚ και του [άρθρου 270](#) του ν. [4072/2012](#),
- θ) ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2137/1985/ΕΟΚ (L 199, διορθωτικό L 247) που έχει την έδρα του στην ημεδαπή,
- ι) η Ευρωπαϊκή Εταιρεία του Κανονισμού (ΕΚ) 2157/2001 (L 294) που έχει την έδρα της στην ημεδαπή,
- ια) η Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία του Κανονισμού (ΕΚ) 1435/2003 (L 207), που έχει την έδρα της στην ημεδαπή,
- ιβ) τα υποκαταστήματα ή πρακτορεία που διατηρούν στην ημεδαπή οι αλλοδαπές εταιρείες με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας, της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης και της ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρείας που έχουν την έδρα τους σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ),
- ιγ) τα υποκαταστήματα ή τα πρακτορεία που διατηρούν στην ημεδαπή οι αλλοδαπές εταιρείες που έχουν έδρα σε τρίτη χώρα και έχουν νομική μορφή ανάλογη με εκείνη των αλλοδαπών εταιρειών που αναφέρεται στην περ. ιβ),
- ιδ) τα υποκαταστήματα ή τα πρακτορεία, μέσω των οποίων ενεργούν εμπορικές πράξεις στην ημεδαπή τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που έχουν την κύρια εγκατάσταση ή την έδρα τους στην αλλοδαπή και δεν εμπίπτουν στις περ. ιβ) και ιγ),
- ιε) η κοινοπραξία του [άρθρου 293](#) του ν. [4072/2012](#),
- ιστ) οι ατομικές επιχειρήσεις με εγκατάσταση στην ημεδαπή και σκοπό το κέρδος που:
- ιστα) διενεργούν εμπορικές πράξεις στο όνομά τους, κατά σύνηθες επάγγελμα, ή
- ιστβ) διαθέτουν αγαθά ή υπηρεσίες ή διαμεσολαβούν στη διάθεση αυτών με επιχειρηματικό κίνδυνο, μέσω οργανωμένης υποδομής ή μέσω εκμετάλλευσης της εργασίας τρίτων προσώπων.

Δεν εγγράφονται στο Γ.Ε.ΜΗ.:

- α) οι αστικές εταιρείες για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας δικηγόρων, συμβολαιογράφων και δικαστικών επιμελητών,
- β) τα γραφεία ή υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών ή επιχειρήσεων που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα, σύμφωνα με το [άρθρο 25](#) του ν. [27/1975 \(Α' 77\)](#) και τον α.ν. [378/1968 \(Α' 82\)](#),
- γ) η Ναυτική Εταιρεία που συστήνεται κατά τον ν. [959/1979 \(Α' 192\)](#) και η Ναυτιλιακή Εταιρεία Πλοίων Αναψυχής (Ν.Ε.Π.Α.) που συστήνεται κατά τον ν. [3182/2003 \(Α' 220\)](#),
- δ) τα γραφεία αλλοδαπών εταιρειών που εγκαθίστανται στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον α.ν. [89/1967 \(Α' 132\)](#).

⁹⁸ Το πιστοποιητικό Ισχύουσας Εκπροσώπησης (καταχωρίσεις μεταβολών εκπροσώπησης) παρουσιάζει τις σχετικές με τη διοίκηση και εκπροσώπηση της εταιρείας καταχωρίσεις/μεταβολές στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

ii) Για την **απόδειξη της νόμιμης σύστασης και των μεταβολών** του νομικού προσώπου γενικό πιστοποιητικό μεταβολών του ΓΕΜΗ, εφόσον έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Στις λοιπές περιπτώσεις τα κατά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και νόμιμης εκπροσώπησης (όπως καταστατικά, πιστοποιητικά μεταβολών, αντίστοιχα ΦΕΚ, αποφάσεις συγκρότησης οργάνων διοίκησης σε σώμα, κ.λπ., ανάλογα με τη νομική μορφή του οικονομικού φορέα), συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ότι εξακολουθούν να ισχύουν κατά την υποβολή τους⁹⁹.

Σε περίπτωση που για τη διενέργεια της παρούσας διαδικασίας ανάθεσης έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε πρόσωπο πλέον αυτών που αναφέρονται στα παραπάνω έγγραφα, προσκομίζεται επιπλέον απόφαση-πρακτικό του αρμόδιου καταστατικού οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου με την οποία χορηγήθηκαν οι σχετικές εξουσίες. Όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, εφόσον έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε τρίτα πρόσωπα, προσκομίζεται εξουσιοδότηση του οικονομικού φορέα.

Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα προβλεπόμενα, κατά τη νομοθεσία της χώρας εγκατάστασης, αποδεικτικά έγγραφα και εφόσον δεν προβλέπονται, υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, από την οποία αποδεικνύονται τα ανωτέρω ως προς τη νόμιμη σύσταση, μεταβολές και εκπροσώπηση του οικονομικού φορέα.

Οι ως άνω υπεύθυνες δηλώσεις γίνονται αποδεκτές, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών.

Από τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να προκύπτουν η νόμιμη σύσταση του οικονομικού φορέα, όλες οι σχετικές τροποποιήσεις των καταστατικών, το/τα πρόσωπο/α που δεσμεύει/ουν νόμιμα την εταιρεία κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού (νόμιμος εκπρόσωπος, δικαίωμα υπογραφής κλπ.), τυχόν τρίτοι, στους οποίους έχει χορηγηθεί εξουσία εκπροσώπησης, καθώς και η θητεία του/των ή/και των μελών του οργάνου διοίκησης/ νόμιμου εκπροσώπου.

B.7. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους¹⁰⁰ που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή διαθέτουν πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο.

Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους. Ειδικώς, όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, προσκομίζονται πέραν της βεβαίωσης εγγραφής στον επίσημο κατάλογο και πιστοποιητικά, κατά τα οριζόμενα ανωτέρω στην περίπτωση Β.1, υποπερ. i, ii και iii της περ. β.

B.8. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 4412/2016.

B.9. Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8, για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους

Το Αναλυτικό Πιστοποιητικό Εκπροσώπησης παρουσιάζει τα στοιχεία των προσώπων που διοικούν και εκπροσωπούν την εταιρεία αυτή τη στιγμή, καθώς και το εύρος των αρμοδιοτήτων τους.

⁹⁹ Βλ. εγκύκλιο Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με α.π. 39937 - 28-04-2023 «Εγκύκλιος Οδηγία – Διευκρινίσεις σχετικά με την απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας οικονομικών φορέων που δεν είναι υπόχρεοι εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ.». (ΑΔΑ: ΩΖΥΓ46ΜΤΛΡ-ΖΟΨ).

¹⁰⁰ Βλ. άρθρο 83 του ν. 4412/2016.

πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών. Ειδικότερα, προσκομίζεται έγγραφο (συμφωνητικό ή σε περίπτωση νομικού προσώπου απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης αυτού ή σε περίπτωση φυσικού προσώπου υπεύθυνη δήλωση), δυνάμει του οποίου αμφότεροι, διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας και τρίτος φορέας, εγκρίνουν τη μεταξύ τους συνεργασία για την κατά περίπτωση παροχή προς τον διαγωνιζόμενο της χρηματοοικονομικής ή/και τεχνικής ή/και επαγγελματικής ικανότητας του φορέα, ώστε αυτή να είναι στη διάθεση του διαγωνιζομένου για την εκτέλεση της σύμβασης. Η σχετική αναφορά πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. **Ο τρίτος θα δεσμεύεται ρητά** ότι θα διαθέσει στον διαγωνιζόμενο τους συγκεκριμένους πόρους κατά τη διάρκεια της σύμβασης και ο διαγωνιζόμενος ότι θα κάνει χρήση αυτών σε περίπτωση που του ανατεθεί η σύμβαση.

[Σε περίπτωση που ο τρίτος διαθέτει χρηματοοικονομική επάρκεια, θα δηλώνει επίσης ότι καθίσταται από κοινού με τον διαγωνιζόμενο υπεύθυνος για την εκτέλεση της σύμβασης.

Σε περίπτωση που ο τρίτος διαθέτει στοιχεία τεχνικής ή επαγγελματικής καταλληλότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΙΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016 ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, θα δεσμεύεται ότι θα εκτελέσει τις εργασίες ή υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες, δηλώνοντας το τμήμα της σύμβασης που θα εκτελέσει.

Β.10. Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δηλώνει στην προσφορά του ότι θα κάνει χρήση υπεργολάβων, στις ικανότητες των οποίων δεν στηρίζεται, προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος με αναφορά του τμήματος της σύμβασης το οποίο προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας και υπεύθυνη δήλωση των υπεργολάβων ότι αποδέχονται την εκτέλεση των εργασιών.

Β.11. Επισημαίνεται ότι γίνονται αποδεκτές:

- οι ένορκες βεβαιώσεις που αναφέρονται στην παρούσα Διακήρυξη, εφόσον έχουν συνταχθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους,
- οι υπεύθυνες δηλώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών¹⁰¹. Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής τους.

2.3 Κριτήρια Ανάθεσης

2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης¹⁰²

Κριτήριο ανάθεσης¹⁰³ της σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά:

Α) βάσει τιμής¹⁰⁴

¹⁰¹ Βλ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016.

¹⁰² Άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και τυποποιημένο έντυπο 2 Παραρτήματος ΙΙ (Προκήρυξη σύμβασης), παρ. ΙΙ.2.5 Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 της Επιτροπής (L 296)

¹⁰³ Τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 86 του ν. 4412/2016. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, οι Α.Α. επαληθεύουν αποτελεσματικά την ακρίβεια των πληροφοριών και αποδείξεων, τις οποίες παρέχουν οι προσφέροντες (παρ. 9 άρθρου 86). Βλ. και Κατευθυντήρια Οδηγία 11/2015 της Αρχής (ΑΔΑ ΩΛΝ4ΟΞΤΒ-ΜΙΦ)

¹⁰⁴ Εάν η τιμή είναι το μοναδικό κριτήριο ανάθεσης, η αξιολόγηση γίνεται μόνο βάσει αυτής

2.4 Κατάρτιση - Περιεχόμενο Προσφορών

2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών

Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης, για όλες τις περιγραφόμενες υπηρεσίες ανά ομάδα. Θα δοθεί τιμή ανά είδος εργασίας και θα επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής για το σύνολο των εργασιών.

Δεν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές

Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά απαραίτητως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής¹⁰⁵. Η εν λόγω δήλωση περιλαμβάνεται καταρχήν στο ΕΕΕΣ (Μέρος ΙΙ. Ενότητα Α) που μπορεί να διευκρινίζεται στη συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση που δύνανται να υποβάλλουν τα μέλη της ένωσης και η εξουσιοδότηση χορηγείται με πρόσφορο έγγραφο παροχής πληρεξουσιότητας, (ιδιωτικό συμφωνητικό σύστασης ένωσης οικονομικών φορέων/ ορισμού κοινού εκπροσώπου τους, ή αντίστοιχα πρακτικά των διοικητικών συμβουλίων των μελών της ένωσης), το οποίο (έγγραφο) πρέπει να υποβάλλεται με την προσφορά¹⁰⁶.

Ο, σύμφωνα με τα παραπάνω, ορισμός εκπροσώπου της ένωσης οικονομικών φορέων έναντι της αναθέτουσας αρχής, καλύπτει και τη δυνατότητα αυτού να υπογράψει την προδικαστική προσφυγή του άρθρου 3.4 της παρούσας, εκπροσωπώντας όλα τα μέλη της ένωσης¹⁰⁷.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να αποσύρουν την προσφορά τους, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφοράς, χωρίς να απαιτείται έγκριση εκ μέρους του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής.¹⁰⁸

2.4.2 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών

2.4.2.1. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη, στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ν.4412/2016, ιδίως στα άρθρα 36 και 37 και στην, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4412/2016, εκδοθείσα υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β' 2453/ 09.06.2021) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)», εφεξής «Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες»

Για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται τουλάχιστον από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και να εγγραφούν στο ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με την περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες.

2.4.2.2. Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς μέσω του ΕΣΗΔΗΣ βεβαιώνεται αυτόματα από το ΕΣΗΔΗΣ με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 10 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης.

¹⁰⁵ Βλ. άρθρο 96 παρ. 7 του ν.4412/2016

¹⁰⁶ Βλ. ΔΕΦ Αθηνών ΙΓ Τμήμα (Ακυρ) 728/2023

¹⁰⁷ ο.π. υποσ. με αρ. 167 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία (ΔΕΦΑθηνών 355/2022, ΣτΕ 1187/2020).

¹⁰⁸ Άρθρο 15 ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες».

Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο ΕΣΗΔΗΣ. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η αναθέτουσα αρχή ρυθμίζει τα της συνέχειας του διαγωνισμού με αιτιολογημένη απόφασή της.¹⁰⁹

2.4.2.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες:

(α) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής–Τεχνική Προσφορά», στον οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών και η τεχνική προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα.

(β) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Από τον Οικονομικό Φορέα σημαίνονται, με χρήση της σχετικής λειτουργικότητας του ΕΣΗΔΗΣ, τα στοιχεία εκείνα της προσφοράς του που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν. 4412/2016. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές, πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδας, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

2.4.2.4. Εφόσον οι Οικονομικοί Φορείς καταχωρίσουν τα στοιχεία, με τα δεδομένα και συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν δικαιολογητικά συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς τους στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, στη συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων) υπογράφονται ψηφιακά, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37) και επισυνάπτονται από τον Οικονομικό Φορέα στους αντίστοιχους υποφακέλους. Επισημαίνεται ότι η εξαγωγή και η επισύναψη των προαναφερθεισών αναφορών (εκτυπώσεων) δύναται να πραγματοποιείται για κάθε υποφάκελο ξεχωριστά, από τη στιγμή που έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων σε αυτόν¹¹⁰.

2.4.2.5. Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι Οικονομικοί Φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος, ως εξής :

Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά και δεν απαιτείται να προσκομιστούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις:

α) είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille

β) είτε των άρθρων 15 και 27¹¹¹ του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα

¹⁰⁹ Άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 4412/2016 και άρθρο 4 παρ. 2 Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες».

¹¹⁰ Άρθρο 13 παρ. 1.4 και 1.5 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες».

¹¹¹ Βλ. σχετικά με την ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση το άρθρο εικοστό έβδομο της από 20.3.2020 Π.Ν.Π., (Α 68) - που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α' 83)-κατά τις παραγράφους 1 και 2 του οποίου: " Η υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) μπορεί να συντάσσεται στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης του άρθρου 52 του ν. 4635/2019, μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «e-Dilosí». Η ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται και γίνεται αποδεκτή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εικοστό τέταρτο άρθρο της παρούσας. 2. Η αυθεντικοποίηση που πραγματοποιείται για τη χρήση της ηλεκτρονικής εφαρμογής της παρ. 1 του παρόντος έχει την ίδια ισχύ με τη θεαίωση γνήσιου υπογραφής του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45). Η ημερομηνία που αναγράφεται στην προηγμένη ή εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης αντιστοιχεί στην ημερομηνία έκδοσης της

γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45)¹¹²,

δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων,

ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων.¹¹³

Επιπλέον, δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα ΦΕΚ¹¹⁴ και ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια.

Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του Οικονομικού Φορέα στη διαδικασία καταχωρίζονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF.

Έως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό-ούς φάκελο-ους, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού του παρόντος διαγωνισμού, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς του, τα οποία απαιτείται να προσκομιστούν σε πρωτότυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά ενδεικτικά είναι :

α) η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, πλην των περιπτώσεων που αυτή εκδίδεται ηλεκτρονικά, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη,

β) αυτά που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999¹¹⁵,

γ) ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, καθώς και

δ) τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισημείωση της Χάγης (Apostille), ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο¹¹⁶.

Σε περίπτωση μη υποβολής ενός ή περισσότερων από τα ως άνω στοιχεία και δικαιολογητικά που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή, πλην της πρωτότυπης εγγύησης συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει τη συμπλήρωση και υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.

Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με τον ν. 1497/1984 (Α'188), εφόσον συντάσσονται σε κράτη που έχουν προσχωρήσει στην ως άνω Συνθήκη, άλλως φέρουν προξενική θεώρηση. Απαλλάσσονται από την απαίτηση επικύρωσης (με Apostille ή Προξενική Θεώρηση) αλλοδαπά δημόσια έγγραφα όταν καλύπτονται από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Ελλάδα (ενδεικτικά «Σύμβαση νομικής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου – 05.03.1984» (κυρωτικός ν.1548/1985, «Σύμβαση περί απαλλαγής από την επικύρωση ορισμένων πράξεων και εγγράφων – 15.09.1977» (κυρωτικός ν.4231/2014)). Επίσης, απαλλάσσονται από την απαίτηση επικύρωσης ή παρόμοιας διατύπωσης δημόσια έγγραφα που εκδίδονται από τις αρχές κράτους μέλους που υπάγονται στον Καν ΕΕ 2016/1191 για την απλούστευση των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημοσίων εγγράφων στην ΕΕ, όπως, ενδεικτικά, το λευκό

ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης. Εφόσον τηρούνται οι όροι του προηγούμενου εδαφίου, η ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση, τόσο ως ηλεκτρονικό όσο και ως έντυπο έγγραφο, συνιστά έγγραφο βεβαίως χρονολογίας".

¹¹² Βλ. σχετικά, τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου: «1. [...]Στις περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου, αρκεί η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή η εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του ενδιαφερομένου, εφόσον το έγγραφο διακινείται ηλεκτρονικά» [...] 3. Τα ηλεκτρονικά έγγραφα υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 13 έως 15 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

¹¹³ Ομοίως προβλέπεται και στην περίπτωση υποβολής αποδεικτικών στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 80 παρ. 13 του ν.4412/2016 . Βλ. και άρθρο 13 παρ. 1.3.1 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες».

¹¹⁴ Σύμφωνα με την περ. ε' της παρ. 2 του ν. 2690/1999 (ΚΔΔ), «ε. Για τα αντίγραφα των Φύλλων Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ) που έχουν προέλθει από πρωτότυπο ΦΕΚ σε έντυπη μορφή ή από ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή που έχει καταχωριστεί στην ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου, ισχύουν ανάλογα οι ρυθμίσεις του άρθρου αυτού...».

¹¹⁵ Ενδεικτικά συμβολαιογραφικές ένορκες βεβαιώσεις ή λοιπά συμβολαιογραφικά έγγραφα.

¹¹⁶ Άρθρο 13 παρ. 1.6 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες»

ποινικό μητρώο, υπό τον όρο ότι τα σχετικά με το γεγονός αυτό δημόσια έγγραφα εκδίδονται για πολίτη της Ένωσης από τις αρχές του κράτους μέλους της ιθαγένειάς του.

Επίσης, γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 περ. β του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 “Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας”, όπως αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.2 του ν.4250/2014.

Οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα, σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας, τα στοιχεία του παρόντος διαγωνισμού και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στην παρ. 3.1 της παρούσας, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Η προσκόμιση των εγγυήσεων συμμετοχής πραγματοποιείται είτε με κατάθεση του ως άνω φακέλου στην υπηρεσία πρωτοκόλλου της αναθέτουσας αρχής, είτε με την αποστολή του ταχυδρομικώς, επί αποδείξει. Το βάρος απόδειξης της έγκαιρης προσκόμισης το φέρει ο οικονομικός φορέας. Το εμπρόθεσμο αποδεικνύεται με την επίκληση του αριθμού πρωτοκόλλου ή την προσκόμιση του σχετικού αποδεικτικού αποστολής κατά περίπτωση.

Στην περίπτωση που επιλεγεί η αποστολή του φακέλου της εγγύησης συμμετοχής ταχυδρομικώς, ο οικονομικός φορέας αναρτά, εφόσον δεν διαθέτει αριθμό έγκαιρης εισαγωγής του φακέλου του στο πρωτόκολλο της αναθέτουσας αρχής, το αργότερο έως την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», το σχετικό αποδεικτικό στοιχείο προσκόμισης (αποδεικτικό κατάθεσης σε υπηρεσίες ταχυδρομείου- ταχυμεταφορών), προκειμένου να ενημερώσει την αναθέτουσα αρχή περί της τήρησης της υποχρέωσής του σχετικά με την (εμπρόθεσμη) προσκόμιση της εγγύησης συμμετοχής του στον παρόντα διαγωνισμό.

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»

Τα ηλεκτρονικά στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του Οικονομικού Φορέα στη διαδικασία καταχωρίζονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF.

Σε κάθε ηλεκτρονικό φάκελο θα περιέχεται ένα αρχείο ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο με ονομασία «1. Περιεχόμενα φακέλου», στο οποίο θα καταγράφονται τα αρχεία του φακέλου, όπως αυτά έχουν ονομασθεί κι εμφανίζονται στο φάκελο. Η ονομασία όλων των αρχείων και φακέλων θα είναι στα ελληνικά και θα περιγράφουν επακριβώς το περιεχόμενο και τον σκοπό για τον οποίο κατατίθενται (π.χ. «Εγγύηση Συμμετοχής» κλπ) .

2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής

Ο ηλεκτρονικός φάκελος Δικαιολογητικά συμμετοχής θα φέρει έντυπο με την ονομασία Περιεχόμενα φακέλου, όπως έχει περιγραφεί.

Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποινή αποκλεισμού τα ακόλουθα υπό α και β στοιχεία: **α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)**, όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, με την οποία ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις πληροφορίες που παρέχει με το ΕΕΕΣ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου, **β) την εγγύηση συμμετοχής**, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας Διακήρυξης.

Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό υπόδειγμα ΕΕΕΣ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Διακήρυξης ως Παράρτημα αυτής.

Η συμπλήρωσή του δύναται να πραγματοποιηθεί με χρήση του υποσυστήματος Promitheus ESPDint, προσβάσιμου μέσω της Διαδικτυακής Πύλης (<https://espd.eprocurement.gov.gr/>) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, ή άλλης σχετικής συμβατής πλατφόρμας υπηρεσιών διαχείρισης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ. Οι Οικονομικοί Φορείς

δύνανται για τον σκοπό αυτό να αξιοποιήσουν το αντίστοιχο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο XML που αποτελεί επικουρικό στοιχείο των εγγράφων της σύμβασης.

Το συμπληρωμένο από τον Οικονομικό Φορέα ΕΕΕΣ (συμπεριλαμβανομένων των διακριτών ΕΕΕΣ από δανείζοντες εμπειρία ή υπεργολάβους, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8), καθώς και η τυχόν συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, υποβάλλονται σύμφωνα με την περίπτωση β' ή δ' της παραγράφου 2.4.2.5 της παρούσας, σε ψηφιακά υπογεγραμμένο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο PDF.

2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά

Η τεχνική προσφορά καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο "Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές" του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα^{117 118}. Συγκεκριμένα

1) **Τεχνική προσφορά**, η οποία συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική φόρμα του συστήματος.

2) **Τεχνική έκθεση με :**

- Χρονοδιαγραμμάτων με την εκτιμώμενη διάρκεια εκτέλεσης τους συναρτήσει των οχημάτων (τύπος), του προσωπικού (ονόματα και ειδικότητες) και των μηχανημάτων (τύπος) που θα διατεθούν για κάθε μια από αυτές **και**
- υπόδειγμα του Ημερολογίου των παρεχόμενων υπηρεσιών κατά την διάρκεια της σύμβασης με το οποίο θα παρουσιάζεται η αλληλουχία των παρεχόμενων υπηρεσιών
-

3) Υπεύθυνες Δηλώσεις:

- Υπεύθυνη δήλωση Νο1 του διαγωνιζόμενου ότι :

Έλαβε γνώση και αποδέχεται πλήρως και ανεπιφύλακτα την αναλυτική μελέτη βάσει της οποίας θα εκτελέσει τις προβλεπόμενες εργασίες και τους όρους της παρούσας διακήρυξης .

- Υπεύθυνη Δήλωση Νο2:

Έλαβε ιδία γνώση των επιτόπιων συνθηκών που αφορούν στην εκτέλεση της εργασίας και είναι σε θέση να εκτελέσει τις εργασίες στους δημοτικούς χώρους όπως περιγράφονται .

- Υπεύθυνη Δήλωση Νο3:

Τα φυτικά υπολείμματα των εργασιών που θα εκτελεσθούν, όπως χορτοκοπές και κλαδεύματα, θα συλλέγονται αυθημερόν, θα θρυμματίζονται και θα τηρούνται οι «όροι και οι υποχρεώσεις για τη συλλογή και μεταφορά μη επικίνδυνων αποβλήτων εντός του εθνικού χώρου» που αναφέρονται στη φόρμα καταχώρησης δραστηριότητας συλλογής και μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων του ΗΜΑ.

- Υπεύθυνη δήλωση Νο4:

Είναι υποχρεωμένος να στέλνει στην υπηρεσία

- Ημερήσιο ημερολόγιο εργασιών (σε ηλεκτρονική μορφή), στο οποίο θα

¹¹⁷ Άρθρο 94 του ν. 4412/2016, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 43 του ν. 4605/2019.

¹¹⁸ Αυτά περιλαμβάνουν τα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν την τεχνική καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η τεχνική προσφορά. Αναφέρονται υποχρεωτικά τα αποδεικτικά στοιχεία που τυχόν προβλέπονται στις τεχνικές προδιαγραφές των προς προμήθεια υπηρεσιών, σύμφωνα με Παράρτημα της διακήρυξης και τυχόν υπόδειγμα τεχνικής προσφοράς.

αποτυπώνονται οι εργασίες που εκτελέσθηκαν ανά χώρο.

- Συγκεντρωτικό Μηνιαίο δελτίο με τις εργασίες που εκτελέσθηκαν (σε έντυπη μορφή), στο οποίο θα αποτυπώνεται συνολικά οι ποσότητες των εργασιών.
- Καθημερινή ενημέρωση (τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) για τους χώρους πρασίνου όπου θα εκτελεστούν εργασίες.
- Ενημερωτικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (ανά δεκαπενθήμερο) για τον αριθμό των συνεργείων και τα άτομα από τα οποία θα αποτελείται το κάθε συνεργείο.

Οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν¹¹⁹.

2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης όπως ορίζεται κατωτέρω

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΕ ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ: Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας και του προς προμήθεια αγαθών, δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα.

Οι συμμετέχοντες θα συμπληρώσουν στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα της οικονομικής προσφοράς του Συστήματος, ως τιμή προσφοράς το σύνολο της δαπάνης χωρίς ΦΠΑ σε ευρώ, που προκύπτει από τις τιμές ανά εργασία της προσφοράς τους αφού συμπληρώσουν το αντίστοιχο έντυπο οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος ΙΙΙ.

Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα¹²⁰.

Εφόσον στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα οικονομικής προσφοράς του ΕΣΗΔΗΣ δεν μπορεί να αποτυπωθεί ποσοστό έκπτωσης, για λόγους σύγκρισης των προσφορών από το σύστημα, στην ως άνω ηλεκτρονική φόρμα, οι συμμετέχοντες θα συμπληρώσουν, ως τιμή προσφοράς, την τιμή με τρία (3) δεκαδικά ψηφία (αριθμό), που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσοστού της έκπτωσης που προσφέρουν από την ως άνω τιμή αναφοράς για τις αντίστοιχες προς παροχή υπηρεσίες.

Καθώς η οικονομική προσφορά, δηλαδή το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης, έχει αποτυπωθεί έμμεσα στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο προσφέρων θα επισυνάψει στην ηλεκτρονική οικονομική προσφορά του, σε μορφή pdf, ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο και συμπληρωμένο με το αναγραφόμενο ποσοστό έκπτωσης το υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος ΙΙΙ, που επισυνάπτεται στην παρούσα διακήρυξη.

Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης¹²¹.

Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται

Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή¹²² στο Παραρτήματος μελέτη της παρούσας Διακήρυξης.

¹¹⁹ Βλ. άρθρο 58 του ν. 4412/2016.

¹²⁰ Βλ. παρ. 5 περ. α' του άρθρου 95 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν. 4782/2021. Εδώ πρέπει να καθορίζεται με σαφήνεια η σχετική μονάδα π.χ. ανθρωποώρες κ.α.

¹²¹ Βλ. παρ. 5 περ. α' του άρθρου 95 του ν. 4412/2016

¹²² Βλ. παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4412/2016

2.4.5 Χρόνος ισχύος των προσφορών¹²³

Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα 12 μηνών από την επομένη της διενέργειας του διαγωνισμού Προσφορά η οποία ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από τον ανωτέρω προβλεπόμενο απορρίπτεται.

Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται εγγράφως, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, πριν από τη λήξη της, με αντίστοιχη παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 1 α' του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 2.2.2. της παρούσας, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη ως άνω αρχική διάρκεια. Σε περίπτωση αιτήματος της αναθέτουσας αρχής για παράταση της ισχύος της προσφοράς, οι προσφορές των οικονομικών φορέων, που αποδέχτηκαν την παράταση, πριν τη λήξη ισχύος των προσφορών τους, ισχύουν και τους δεσμεύουν για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα.

Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός εάν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν είτε να παρατείνουν τον χρόνο ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης, είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τον χρόνο ισχύος των προσφορών τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς.

Σε περίπτωση που λήξει ο χρόνος ισχύος των προσφορών και δεν ζητηθεί παράταση, η αναθέτουσα αρχή δύναται με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον η εκτέλεση της σύμβασης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, να ζητήσει εκ των υστέρων από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία να παρατείνουν τον χρόνο ισχύος της προσφοράς τους¹²⁴.

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών¹²⁵

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει προσφορά:

α) η οποία, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 περί συμπλήρωσης, αποκλίνει από απaráβατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας,¹²⁶ β) η οποία περιέχει ατελείς, ελλιπείς, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας Διακήρυξης,

β) για την οποία ο προσφέρων δεν παρέσχε τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας και τα άρθρα 102 και 103 του ν. 4412/2016,

γ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά,

¹²³ Βλ. άρθρο 97 του ν. 4412/2016

¹²⁴ Βλ. άρθρο 97 παρ.4 του ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33 παρ. 3 του ν.4608/2019.

¹²⁵ Άρθρο 91 του ν. 4412/2016

¹²⁶ Άρθρα 92 έως 97, άρθρο 100 καθώς και άρθρα 102 έως 104 του ν. 4412/16

δ) η οποία δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται παραπάνω

ε) η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές . Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της παραγράφου 2.2.3.4 περ. γ' της παρούσας (περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων.

στ) η οποία είναι υπό αίρεση,

ζ) η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής,

η) για την οποία ο προσφέρων δεν παρέσχε, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής, εξηγήσεις αναφορικά με την τιμή ή το κόστος που προτείνει σε αυτήν, στην περίπτωση που η προσφορά του φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τις υπηρεσίες, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν.4412/2016,

θ) εφόσον διαπιστωθεί ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή διότι δε συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν.4412/2016,

ι) η οποία παρουσιάζει αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης που έχουν ρητώς καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη,

ια) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας Διακήρυξης, εφόσον αυτές δεν θεραπευτούν από τον προσφέροντα με την υποβολή ή τη συμπλήρωσή τους, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα με τα άρθρα 102 και 103 του ν.4412/2016,

ιβ) εάν από τα δικαιολογητικά του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, που προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4. επ., περί κριτηρίων επιλογής,

ιγ) εάν κατά τον έλεγχο των ως άνω δικαιολογητικών του άρθρου 103 του ν.4412/2016, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία.

3. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

3.1 Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών

3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών¹²⁷

Το πιστοποιημένο στο ΕΣΗΔΗΣ, για την αποσφράγιση των προσφορών, αρμόδιο όργανο της αναθέτουσας αρχής, ήτοι η επιτροπή διενέργειας/επιτροπή αξιολόγησης¹²⁸, **εφεξής Επιτροπή Διαγωνισμού**, προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής αποσφράγισης των φακέλων των προσφορών, κατά το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, ακολουθώντας τα εξής στάδια:

Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» και του (υπό)φακέλου «Οικονομική Προσφορά», την **4/12/2025 και ώρα 10:00 π.μ.**

• 3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών

3.1.2.1 Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η αναθέτουσα αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών, μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο ΕΣΗΔΗΣ οργάνων της¹²⁹, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων.

Η αναθέτουσα αρχή, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητεί από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η συμπλήρωση ή η αποσαφήνιση ζητείται και γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα και ότι αφορά σε στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας παραλαβής προσφορών. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα¹³⁰.

Ειδικότερα :

α) Η Επιτροπή Διαγωνισμού εξετάζει αρχικά την υποβολή της εγγύησης συμμετοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 72. Σε περίπτωση παράλειψης υποβολής, είτε της εγγύησης συμμετοχής ηλεκτρονικής έκδοσης, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, είτε του πρωτοτύπου της έντυπης εγγύησης συμμετοχής, μέχρι την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης, η Επιτροπή Διαγωνισμού συντάσσει πρακτικό, με το οποίο εισηγείται την απόρριψη της προσφοράς ως απαράδεκτης. Στη συνέχεια εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή απόφαση, με την οποία επικυρώνεται το ανωτέρω πρακτικό. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς του παρόντος εδαφίου εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης και κοινοποιείται σε όλους τους προσφέροντες, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ.

Κατά της εν λόγω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.4 της παρούσας.

¹²⁷ Άρθρο 100 του ν. 4412/2016 και άρθρο 16 ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

¹²⁸ Επισημαίνεται ότι, ως προς τις προθεσμίες για την ολοκλήρωση των ενεργειών της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 221Α του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 40 του ν. 4782/21.

¹²⁹ Στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, τα όργανα που γνωμοδοτούν προς τα αποφαινόμενα όργανα ((επιτροπή διενέργειας/επιτροπή αξιολόγησης) ελέγχουν, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, την καταλληλότητα των προσφερόντων, αξιολογούν τις προσφορές, εισηγούνται τον αποκλεισμό τους από τη διαδικασία, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων, την αποδέσμευση ή κατάπτωση των εγγυήσεων, τη ματαίωση της διαδικασίας και γνωμοδοτούν για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης.

¹³⁰ Άρθρο 102 του ν. 4412/2016. Πρβλ. και έκθεση συνεπειών ρυθμίσεων επί του ως άνω άρθρου 42 του ν. 4781/2021

Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί παράλληλα με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους¹³¹.

β) Μετά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει αρχικά στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και εν συνεχεία στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, τα δικαιολογητικά συμμετοχής των οποίων έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας και η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την καταχώριση σε πρακτικό των προσφερόντων, των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών¹³².

γ) Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των προσφερόντων, τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά των οποίων κρίθηκαν αποδεκτά, συντάσσει πρακτικό στο οποίο καταχωρίζονται οι οικονομικές προσφορές κατά σειρά μειοδοσίας και εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου.

Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, η προσφορά απορρίπτεται ως μη κανονική

Στην περίπτωση ισότιμων προσφορών η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές.¹³³

Στη συνέχεια, εφόσον το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής εγκρίνει τα ανωτέρω πρακτικά, εκδίδεται απόφαση για τα αποτελέσματα όλων των ως άνω σταδίων¹³⁴ («Δικαιολογητικά Συμμετοχής», «Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά») και η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί εγγράφως, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, τον πρώτο σε κατάταξη μειοδότη στον οποίον πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινός ανάδοχος») να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 103 και την παράγραφο 3.2 της παρούσας, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών. Η απόφαση έγκρισης των πρακτικών δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες, δεν αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ και στη «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης.¹³⁵

α) Η Επιτροπή Διαγωνισμού εξετάζει αρχικά την υποβολή της εγγύησης συμμετοχής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 72. Σε περίπτωση παράλειψης υποβολής, είτε της εγγύησης συμμετοχής ηλεκτρονικής έκδοσης, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, είτε του πρωτοτύπου της έντυπης εγγύησης συμμετοχής, μέχρι την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης, η Επιτροπή Διαγωνισμού συντάσσει πρακτικό, με το οποίο εισηγείται την απόρριψη της προσφοράς ως απαράδεκτης.

Στη συνέχεια εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή απόφαση, με την οποία επικυρώνεται το ανωτέρω πρακτικό. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς του παρόντος εδαφίου εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης και κοινοποιείται σε όλους τους προσφέροντες, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ.

Κατά της εν λόγω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.4 της παρούσας.

¹³¹ Άρθρο 72 παρ. 13 του ν. 4412/2016

¹³² Η αναθέτουσα αρχή δύναται να εγκρίνει το πρακτικό αυτό με εσωτερική της απόφαση

¹³³ Άρθρο 90 παρ. 1 του ν. 4412/2016.

¹³⁴ Άρθρο 100 παρ. 2 του ν. 4412/2016

¹³⁵ Βλ. άρθρο 100 παρ. 2 του ν. 4412/2016, σε συνδυασμό με άρθρο 10 παρ. 1 περ. ζ της ΚΥΑ ΚΗΜΔΗΣ]

Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί παράλληλα με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

β) Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει αρχικά στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και ακολούθως στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, τα δικαιολογητικά συμμετοχής των οποίων έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση γίνονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν.4412/2016 και τους όρους της παρούσας. Η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την καταχώριση σε πρακτικό των προσφερόντων, των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και της βαθμολόγησης των αποδεκτών τεχνικών προσφορών με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης των παραγράφων 2.3.1 και 2.3.2 της παρούσας.

Τα αποτελέσματα των εν λόγω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής» & «Τεχνική Προσφορά» επικυρώνονται με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες, εκτός από όσους αποκλείστηκαν οριστικά δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ. Μετά την έκδοση και κοινοποίηση της ανωτέρω απόφασης, οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς.

Κατά της εν λόγω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.4 της παρούσας.

γ) Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποσφραγίζονται, κατά την ορισθείσα ημερομηνία και ώρα οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών εκείνων των προσφερόντων που δεν έχουν απορριφθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω.

δ) Η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών που αποσφραγίστηκαν και συντάσσει πρακτικό, στο οποίο καταχωρίζονται οι προσφορές κατά σειρά κατάταξης, με βάση τη συνολική βαθμολογία τους, καθώς και η αιτιολογημένη εισήγησή της για την αποδοχή ή απόρριψή τους και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου.

Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Εάν με τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγείται κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, η προσφορά απορρίπτεται ως μη κανονική

Στην περίπτωση ισοδύναμων προσφορών, δηλαδή προσφορών με την ίδια συνολική τελική βαθμολογία μεταξύ δύο ή περισσότερων προσφερόντων, η ανάθεση γίνεται στον προσφέροντα με τη μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς.

Αν οι ισοδύναμες προσφορές έχουν την ίδια βαθμολογία τεχνικής προσφοράς¹³⁶, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων

Στη συνέχεια, εφόσον το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής εγκρίνει το ανωτέρω πρακτικό κατάταξης των προσφορών, εκδίδεται απόφαση για τα αποτελέσματα του εν λόγω σταδίου και η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί εγγράφως, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, τον πρώτο σε κατάταξη προσφέροντα, στον οποίον πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινός ανάδοχος»), να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 103 και την παρ. 3.2 της παρούσας, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών. Η απόφαση έγκρισης του πρακτικού κατάταξης προσφορών δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες και ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης¹³⁷.

¹³⁶ Άρθρο 90 παρ. 2 και 4 του ν. 4412/2016.

¹³⁷ Άρθρο 100 παρ. 5 του ν. 4412/2016

Σε κάθε περίπτωση, όταν έχει υποβληθεί εξ αρχής μία προσφορά, τα αποτελέσματα όλων των σταδίων της διαδικασίας ανάθεσης, ήτοι Δικαιολογητικών Συμμετοχής, Τεχνικής Προσφοράς και Οικονομικής Προσφοράς, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παράγραφο 3.3 της παρούσας, που εκδίδεται μετά το πέρας και του τελευταίου σταδίου της διαδικασίας. Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 3.4 της παρούσας¹³⁸.

3.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου¹³⁹ - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και τον καλεί να υποβάλει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας Διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της Διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής.

Ειδικότερα, το σύνολο των στοιχείων και δικαιολογητικών της ως άνω παραγράφου αποστέλλονται από τον προσωρινό ανάδοχο σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα στην παράγραφο 2.4.2.5 της παρούσας.

Σε κάθε ηλεκτρονικό φάκελο, που θα φέρει ονομασία περιγραφική του περιεχομένου του με ελληνικούς χαρακτήρες, θα περιέχεται ένα αρχείο ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο με ονομασία

«Περιεχόμενα φακέλου», στο οποίο θα καταγράφονται τα αριθμημένα αρχεία του φακέλου, όπως αυτά έχουν ονομασθεί, με τη σειρά που εμφανίζονται στο φάκελο. Η ονομασία όλων των αρχείων θα είναι στα ελληνικά και θα περιγράφουν επακριβώς το περιεχόμενο και τον σκοπό για τον οποίο κατατίθενται (π.χ. «1. Εγγύηση Συμμετοχής», «2. Ποινικό Μητρώο» κλπ).

Εντός της προθεσμίας υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης και το αργότερο έως την τρίτη εργάσιμη ημέρα από την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, προσκομίζονται, με ευθύνη του οικονομικού φορέα, στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας, τα στοιχεία του Διαγωνισμού και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού, τα στοιχεία και δικαιολογητικά, τα οποία απαιτείται να προσκομιστούν σε έντυπη μορφή (ως πρωτότυπα ή ακριβή αντίγραφα), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της ως άνω παραγράφου 2.4.2.5¹⁴⁰. **Εντός του φακέλου θα υπάρχει υπογεγραμμένο έντυπο που θα αριθμεί κι ονομάζει τα στοιχεία και δικαιολογητικά που υποβάλλονται και το λόγω που υποβάλλονται αυτά εντύπως.**

Αν δεν προσκομιστούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινίσεις, κατά το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν.

Ο προσωρινός ανάδοχος δύναται να υποβάλει προς την αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, αίτημα για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα περί αίτησης χορήγησης δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής τους, για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγησή τους από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Ο προσωρινός

¹³⁸ Άρθρο 100 παρ. 6 του ν. 4412/2016

¹³⁹ Βλ. άρθρο 103 του ν. 4412/2016

¹⁴⁰ Βλ. άρθρο 17 της ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

ανάδοχος μπορεί να αξιοποιεί τη δυνατότητα αυτή τόσο εντός της αρχικής προθεσμίας για την υποβολή δικαιολογητικών, όσο και εντός της προθεσμίας για την προσκόμιση ελλειπόντων ή τη συμπλήρωση ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών, κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, όπως προβλέπεται ανωτέρω. Η παρούσα ρύθμιση εφαρμόζεται αναλόγως και όταν η αναθέτουσα αρχή ζητήσει την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής και πριν από το στάδιο κατακύρωσης, κατ' εφαρμογή της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.¹⁴¹

Απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, εάν:

i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία, ή

ii) δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών, ή

iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.3 (λόγοι αποκλεισμού) ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4 έως 2.2.8 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) της παρούσας,

Σε περίπτωση έγκαιρης και προσηκούσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής για μεταβολές στις προϋποθέσεις, τις οποίες ο προσωρινός ανάδοχος είχε δηλώσει με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) ότι πληροί, οι οποίες (μεταβολές) είτε επήλθαν, είτε έλαβε γνώση αυτών μετά τη δήλωση και μέχρι την ημέρα της σύναψης της σύμβασης (οψιγενείς μεταβολές), δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του.¹⁴²

Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υποβάλει αληθή ή ακριβή δήλωση ή δεν προσκομίσει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά ή δεν αποδείξει ότι: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας Διακήρυξης και β) πληροί τα σχετικά κριτήρια ποιοτικής επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4 -2.2.8 της παρούσας Διακήρυξης, η διαδικασία ματαιώνεται.

Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την Επιτροπή του Διαγωνισμού, στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών σύμφωνα με όσα ορίζονται ανωτέρω (παράγραφος 3.1.2.1.) και τη διαβίβασή του στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη απόφασης είτε για την κατακύρωση της σύμβασης είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας.

3.3 Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης

3.3.1. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών κατακύρωσης και της εισήγησης της Επιτροπής επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται η απόφαση έγκρισης των πρακτικών των περ. α & β της παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016 (περί αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, της τεχνικής και της οικονομικής προσφοράς).

Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, σε όλους τους οικονομικούς φορείς που έλαβαν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης, εκτός από όσους αποκλείστηκαν οριστικά δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, την απόφαση κατακύρωσης, στην οποία αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 360 έως 372 του ν. 4412/2016, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, επιπλέον δε, αναρτά τα δικαιολογητικά του

¹⁴¹ Βλ. ομοίως όπως ανωτέρω, άρθρο 103 παρ. 2 του ν. 4412/2016.

¹⁴² Άρθρο 104 παρ. 2 και 3 του ν. 4412/2016.

προσωρινού αναδόχου στα «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού». Μετά την έκδοση και κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετασχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς, με ενέργειες της αναθέτουσας αρχής¹⁴³. Κατά της απόφασης κατακύρωσης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με την παράγραφο 3.4 της παρούσας. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά της ανωτέρω απόφασης.¹⁴⁴

3.3.2. Η απόφαση κατακύρωσης καθίσταται οριστική, εφόσον συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις σωρευτικά:

- α) κοινοποιηθεί η απόφαση κατακύρωσης σε όλους τους οικονομικούς φορείς που δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά,
- β) παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή σε περίπτωση άσκησης, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης αναστολής και ακύρωσης κατά της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ και σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής και ακύρωσης κατά της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, εκδοθεί απόφαση επ' αυτής, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016,
- γ) ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020, εφόσον απαιτείται, και
- δ) (μόνο στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης) ο προσωρινός ανάδοχος έχει υποβάλει έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 79Α του ν. 4412/2016, στην οποία δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 του ν. 4412/2016. Η υπεύθυνη δήλωση ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή και μνημονεύεται στο συμφωνητικό. Εφόσον δηλωθούν οψιγενείς μεταβολές, η δήλωση ελέγχεται από την Επιτροπή Διαγωνισμού, η οποία εισηγείται προς το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο.

Μετά την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», να προσέλθει για υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδικής πρόσκλησης. Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης του προηγούμενου εδαφίου στον ανάδοχο.

Στην περίπτωση που ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το ως άνω συμφωνητικό μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, με την επιφύλαξη αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και ακολουθείται η ίδια, ως άνω διαδικασία, για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3.5 της παρούσας Διακήρυξης. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή, πέραν της κατάπτωσης της εγγύησης συμμετοχής, μπορεί να ζητήσει αποζημίωση, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 του ΑΚ.¹⁴⁵

Εάν η αναθέτουσα αρχή δεν απευθύνει την ειδική πρόσκληση για την υπογραφή του συμφωνητικού εντός χρονικού διαστήματος εξήντα (60) ημερών από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, με την επιφύλαξη της ύπαρξης επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος ή αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, ο ανάδοχος δικαιούται να απέχει από την υπογραφή του συμφωνητικού, χωρίς να εκπέσει η εγγύηση συμμετοχής του, καθώς και να ζητήσει αποζημίωση, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 του ΑΚ.¹⁴⁶

¹⁴³ Βλ. άρθρο 16 παρ. 3 της ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ *Προμήθειες και Υπηρεσίες*

¹⁴⁴ Βλ. άρθρο 100 παρ. 2 του ν. 4412/2016

¹⁴⁵ Άρθρο 105 παρ. 7 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του ν. 4782/2021.

¹⁴⁶ Άρθρο 105 παρ. 8 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του ν. 4782/2021.

3.4 Προδικαστικές Προσφυγές - Προσωρινή και Οριστική Δικαστική Προστασία

Α. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ενωσιακής ή εσωτερικής νομοθεσίας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 346 επ. του ν. 4412/2016 και 1 επ. του π.δ/τος 39/2017, ασκώντας προδικαστική προσφυγή κατά πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, προσδιορίζοντας ειδικώς τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του¹⁴⁷.

Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι:

(α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή

(β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, ή,

(γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα.

Η άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά διακήρυξης διαγωνισμού επιτρέπεται μέχρι και δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευσή της στο ΚΗΜΔΗΣ. Η ως άνω προθεσμία ισχύει και για κάθε τροποποίηση της διακήρυξης διαγωνισμού.

Σε περίπτωση παράλειψης, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επομένη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης¹⁴⁸.

Οι προθεσμίες άσκησης των προδικαστικών προσφυγών και των παρεμβάσεων αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας κατά περίπτωση κοινοποίησης ή γνώσης και λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν αυτή είναι εξαιρετέα ή Σάββατο, όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη εργάσιμη ημέρα και ώρα 23:59:59¹⁴⁹.

Η προδικαστική προσφυγή συντάσσεται υποχρεωτικά με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017 και κατατίθεται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» στην ηλεκτρονική περιοχή του συγκεκριμένου διαγωνισμού, επιλέγοντας την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» σύμφωνα με το άρθρο 18 της Κ.Υ.Α. Προμήθειες και Υπηρεσίες.

Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται από τον προσφεύγοντα παράβολο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 363 του ν. 4412/2016. Η επιστροφή του παραβόλου στον προσφεύγοντα γίνεται: α) σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής του, β) όταν η αναθέτουσα αρχή ανακαλεί την προσβαλλόμενη πράξη ή προβαίνει στην οφειλόμενη ενέργεια πριν από την έκδοση της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ επί της προσφυγής, γ) σε περίπτωση παραίτησης του προσφεύγοντος από την προσφυγή του έως και δέκα (10) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής.

Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση του οικείου Κλιμακίου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. μετά από άσκηση προσφυγής, σύμφωνα με το Μέρος Β', περί προδικαστικής προσφυγής για την κήρυξη ακυρότητας της σύμβασης, εκτός εάν η ΕΑΔΗΣΥ, κατά τη διαδικασία χορήγησης προσωρινών μέτρων, σύμφωνα με το άρθρο 366 του ν.4412/2016, αποφανθεί διαφορετικά. Κατά τα λοιπά η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, με την επιφύλαξη χορήγησης από το Κλιμάκιο μέτρων προσωρινής προστασίας, του άρθρου 366 του ν.4412/2016.

Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που, κατά τη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, υποβληθεί μόνο μία (1) προσφορά και δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι.

¹⁴⁷ Άρθρο 360 παρ. 1 ν. 4412/2016 και 3 παρ. 1 του π.δ/τος 39/2017.

¹⁴⁸ Άρθρο 361 του ν. 4412/2016 και 4 του π.δ/τος 39/2017.

¹⁴⁹ Παρ. 2 του άρθρου 9 και άρθρο 18 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες»

Μετά την, κατά τα ως άνω, ηλεκτρονική κατάθεση της προδικαστικής προσφυγής η αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» :

α) Κοινοποιεί την προσφυγή το αργότερο έως την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή της σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της, προκειμένου να ασκήσει το προβλεπόμενο από τα άρθρα 362 παρ. 3 και 7 του π.δ/τος 39/2017 δικαίωμα παρέμβασής του στη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής, για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα κρίσιμα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του.

β) Διαβιβάζει στην ΕΑΔΗΣΥ, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα κατάθεσης, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης, τα αποδεικτικά κοινοποίησης στους ενδιαφερόμενους τρίτους, αλλά και την Έκθεση Απόψεων της επί της προσφυγής. Στην Έκθεση Απόψεων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία για την υποστήριξη της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης.

γ) Κοινοποιεί σε όλα τα μέρη την Έκθεση Απόψεων, τις Παρεμβάσεις και τα σχετικά έγγραφα που τυχόν τη συνοδεύουν, μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το αργότερο έως την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή τους.

δ) Συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη, μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων της αίτησης αναστολής και αίτησης ακύρωσης του άρθρου 372 του ν. 4412/2016 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής.

Β. Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει, με το ίδιο δικόγραφο, εφαρμοζομένων αναλογικά των διατάξεων του π.δ/τος 18/1989, την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ και την ακύρωσή της ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Δικαστηρίου. Το αυτό ισχύει και σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης της προδικαστικής προσφυγής από την ΕΑΔΗΣΥ. Δικαίωμα άσκησης του ως άνω ένδικου βοηθήματος έχει και η αναθέτουσα αρχή, αν η ΕΑΔΗΣΥ κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή, αλλά και αυτός τού οποίου έχει γίνει εν μέρει δεκτή η προδικαστική προσφυγή.

Με την απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ λογίζονται ως συμπροσβαλλόμενες και όλες οι συναφείς προς την ανωτέρω απόφαση πράξεις ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής, εφόσον έχουν εκδοθεί ή συντελεστεί αντιστοίχως έως τη συζήτηση της ως άνω αίτησης στο Δικαστήριο.

Η αίτηση αναστολής και ακύρωσης περιλαμβάνει μόνο αιτιάσεις που είχαν προταθεί με την προδικαστική προσφυγή ή αφορούν στη διαδικασία ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ ή το περιεχόμενο των αποφάσεών της. Η αναθέτουσα αρχή, εφόσον ασκήσει την αίτηση της παρ. 1 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016, μπορεί να προβάλει και οψιγενείς ισχυρισμούς αναφορικά με τους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την άμεση ανάθεση της σύμβασης.¹⁵⁰

Η ως άνω αίτηση κατατίθεται στο αρμόδιο δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης ή από την παρέλευση της προθεσμίας για την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής, ενώ η δικάσιμος για την εκδίκαση της αίτησης δεν πρέπει να απέχει πέραν των εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση του δικογράφου.¹⁵¹

Αντίγραφο της αίτησης με κλήση κοινοποιείται με τη φροντίδα του αιτούντος προς την ΕΑΔΗΣΥ, προς την αναθέτουσα αρχή, αν δεν έχει ασκήσει αυτή την αίτηση, για να προσκομίσει τον φάκελο της υπόθεσης και τις απόψεις της, καθώς και προς κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο, την κλήτευση του οποίου διατάσσει με πράξη του ο Πρόεδρος ή ο προεδρεύων του αρμοδίου Δικαστηρίου ή Τμήματος, έως την επόμενη ημέρα από την κατάθεση της αίτησης.

Σε περίπτωση άσκησης της αίτησης από την αναθέτουσα αρχή, αυτή διαβιβάζει στο αρμόδιο δικαστήριο τον φάκελο, η δε αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ επέχει θέση απόψεων αυτής επί των λόγων ακύρωσης, οι οποίες μπορούν να συμπληρωθούν με υπόμνημα.

¹⁵⁰ Βλ. άρθρο 372 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016.

¹⁵¹ Βλ. άρθρο 372 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

Ο αιτών υποχρεούται επί ποινή απαραδέκτου του ενδίκου βοηθήματος να προβεί στις παραπάνω κοινοποιήσεις εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) ημερών από την έκδοση και την παραλαβή της ως άνω πράξης του Δικαστηρίου.

Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ως άνω κοινοποίηση της αίτησης κατατίθεται η παρέμβαση και διαβιβάζονται ο φάκελος και οι απόψεις της αναθέτουσας αρχής. Εντός της ίδιας προθεσμίας κατατίθενται στο Δικαστήριο και τα στοιχεία που υποστηρίζουν τους ισχυρισμούς των διαδίκων.

Επιπρόσθετα, η παρέμβαση κοινοποιείται με επιμέλεια του παρεμβαίνοντος στα λοιπά μέρη της δίκης εντός δύο (2) ημερών από την κατάθεσή της, αλλιώς λογίζεται ως απαράδεκτη. Το διατακτικό της δικαστικής απόφασης εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης ή από την προθεσμία για την υποβολή υπομνημάτων.

Η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης, εκτός εάν με προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Επίσης, η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης κωλύουν την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκηση της αίτησης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά.¹⁵² Για την άσκηση της αίτησης κατατίθεται παράβολο, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 372 παρ. 5 του ν. 4412/2016.

Αν ο ενδιαφερόμενος δεν αιτήθηκε ή αιτήθηκε ανεπιτυχώς την αναστολή και η σύμβαση υπογράφηκε και η εκτέλεσή της ολοκληρώθηκε πριν από τη συζήτηση της αίτησης, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ/τος 18/1989.

Αν το Δικαστήριο ακυρώσει πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής μετά τη σύναψη της σύμβασης, το κύρος της τελευταίας δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψη αυτής είχε ανασταλεί η διαδικασία σύναψης της σύμβασης. Στην περίπτωση που η σύμβαση δεν είναι άκυρη, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 373 του ν. 4412/2016.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 4412/2016, για την εκδίκαση των διαφορών του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ/τος 18/1989.

Γ. Οι προθεσμίες των άρθρων 365, 366 και 367 για την εξέταση των προδικαστικών προσφυγών και την έκδοση της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, **αναστέλλονται κατά το διάστημα από τις 5 μέχρι και τις 20 Αυγούστου**. Κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής του πρώτου εδαφίου, οι προδικαστικές προσφυγές, τα αιτήματα αναστολής της διαγωνιστικής διαδικασίας και τα αιτήματα λήψης προσωρινών μέτρων που αφορούν κατεπείγουσες περιπτώσεις διαγωνιστικών διαδικασιών για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή διαγωνιστικές διαδικασίες συναπτόμενες με έργα, υπηρεσίες ή προμήθειες, τα οποία χρηματοδοτούνται, εν όλω ή εν μέρει, από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, εξετάζονται από Κλιμάκια Διακοπών της ΕΑΔΗΣΥ, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Εκτελεστικού Συμβουλίου της, εντός των προθεσμιών των άρθρων 365, 366 και 367.¹⁵³

3.5 Ματαίωση Διαδικασίας

Η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει ή δύναται να ματαιώσει εν όλω ή εν μέρει, αιτιολογημένα, τη διαδικασία ανάθεσης, για τους λόγους και υπό τους όρους του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, μετά από γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής του Διαγωνισμού. Επίσης, αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, μπορεί, μετά από γνώμη της ως άνω Επιτροπής, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφίλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

¹⁵² Βλ. άρθρο 372 παρ. 6 του ν. 4412/2016.

¹⁵³ Πρβλ. άρθρο 29 ν.5218/2025 (ΦΕΚ 125 Α/14.07.2025)

Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης όταν αυτή αποβεί άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών, καθώς και στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης.

Επίσης, μπορεί να ματαιώσει τη διαδικασία: α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, εκτός εάν μπορεί να θεραπεύσει το σφάλμα ή την παράλειψη σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 106, β) εάν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο, γ) εάν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης, δ) εάν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη, ε) στην περίπτωση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 97, περί χρόνου ισχύος προσφορών, στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

4. ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

4.1 Εγγυήσεις (καλής εκτέλεσης, προκαταβολής)

Εγγύηση καλής εκτέλεσης και εγγύηση προκαταβολής

Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 4% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ή του τμήματος αυτής, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα δικαιώματα προαίρεσης και η οποία κατατίθεται μέχρι και την υπογραφή του συμφωνητικού.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης, προκειμένου να γίνει αποδεκτή, πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα αναφερόμενα στην παρ. 12 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016 στοιχεία, πλην αυτού της περ. η (βλ. την παράγραφο 2.1.5. της παρούσας), και επιπλέον τον τίτλο και τον αριθμό της σχετικής σύμβασης, εφόσον ο τελευταίος είναι γνωστός

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής έναντι του αναδόχου.

Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά την παράγραφο 4.5, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο ανάδοχος οφείλει να καταθέσει μέχρι την υπογραφή της τροποποιημένης σύμβασης συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 4% επί του ποσού της αύξησης της αξίας της σύμβασης.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής στην περίπτωση παραβίασης, από τον ανάδοχο, των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά την παράγραφο 4.5, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο ανάδοχος οφείλει να καταθέσει μέχρι την υπογραφή της τροποποιημένης σύμβασης συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 4% επί του ποσού της αύξησης της αξίας της σύμβασης.

Η/Οι εγγύηση/εις καλής εκτέλεσης επιστρέφεται/ονται στο σύνολό της/τους μετά την ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

Η απόσβεση της προκαταβολής πραγματοποιείται και η εγγύηση προκαταβολής επιστρέφεται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή των υπηρεσιών.

Σε περίπτωση που στο πρωτόκολλο ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παροχή, η επιστροφή των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπροθέσμου. Αν οι υπηρεσίες είναι διαιρετές και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αποδεδμεύονται σταδιακά, κατά το ποσό που αναλογεί στην αξία του τμήματος της υπηρεσίας που παραλήφθηκε οριστικά. Για τη σταδιακή αποδέσμευσή τους απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπροθέσμου.

4.2 Συμβατικό Πλαίσιο - Εφαρμοστέα Νομοθεσία

Κατά την εκτέλεση της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4412/2016, οι όροι της παρούσας Διακήρυξης και συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας.

4.3 Όροι εκτέλεσης της σύμβασης

4.3.1 Κατά την εκτέλεση της σύμβασης ο ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της

Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α΄.

Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων από τον ανάδοχο και τους υπεργολάβους του ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση της σύμβασης και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους.

4.3.2. Ο ανάδοχος δεσμεύεται ότι:

α) σε όλα τα στάδια που προηγήθηκαν της σύμβασης δεν ενήργησε αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά και ότι θα εξακολουθήσει να μην ενεργεί κατ' αυτόν τον τρόπο κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης,

β) ότι θα δηλώσει αμελλητί στην αναθέτουσα αρχή, αφότου λάβει γνώση, οποιαδήποτε κατάσταση (ακόμη και ενδεχόμενη) σύγκρουσης συμφερόντων (προσωπικών, οικογενειακών, οικονομικών, πολιτικών ή άλλων κοινών συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων) μεταξύ των νόμιμων ή εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων του, καθώς και υπαλλήλων ή συνεργατών τους οποίους απασχολεί στην εκτέλεση της σύμβασης (π.χ. με σύμβαση υπεργολαβίας) και μελών του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής που εμπλέκονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία εκτέλεσης της σύμβασης ή/και μπορούν να επηρεάσουν την έκβαση και τις αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής περί την εκτέλεσή της, οποτεδήποτε και εάν η κατάσταση αυτή προκύψει κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης¹⁵⁴.

Οι υποχρεώσεις και οι απαγορεύσεις της ρήτρας αυτής, στην περίπτωση που ο ανάδοχος είναι ένωση, ισχύουν για όλα τα μέλη της ένωσης, καθώς και για τους υπεργολάβους που χρησιμοποιεί. Στο συμφωνητικό περιλαμβάνεται σχετική δεσμευτική δήλωση τόσο του αναδόχου όσο και των υπεργολάβων του.

γ) όλοι οι υπόλοιποι ειδικοί όροι εκτέλεσης της σύμβασης κατ' εφαρμογή του άρθρου 130 του ν. 4412/2016

4.4 Υπεργολαβία

4.4.1. Ο ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τις συμβατικές του υποχρεώσεις και ευθύνες λόγω ανάθεσης της εκτέλεσης τμήματος/τμημάτων της σύμβασης σε υπεργολάβους. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016 από υπεργολάβους δεν αίρει την ευθύνη του κυρίου αναδόχου.

4.4.2. Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο κύριος ανάδοχος υποχρεούται να αναφέρει στην αναθέτουσα αρχή το όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νόμιμους εκπροσώπους των υπεργολάβων του, οι οποίοι συμμετέχουν στην εκτέλεση αυτής, εφόσον είναι γνωστά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Επιπλέον, υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αναθέτουσα αρχή κάθε αλλαγή των πληροφοριών αυτών, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, καθώς και τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με κάθε νέο υπεργολάβο, τον οποίο ο κύριος ανάδοχος χρησιμοποιεί εν συνεχεία στην εν λόγω σύμβαση, προσκομίζοντας τα σχετικά συμφωνητικά/δηλώσεις συνεργασίας.¹⁵⁵ Σε περίπτωση διακοπής της συνεργασίας του αναδόχου με υπεργολάβο/ υπεργολάβους της σύμβασης, αυτός υποχρεούται σε άμεση γνωστοποίηση της διακοπής αυτής στην αναθέτουσα αρχή, οφείλει δε να διασφαλίσει την ομαλή εκτέλεση του τμήματος/ των τμημάτων της σύμβασης είτε από τον ίδιο, είτε από νέο υπεργολάβο τον οποίο θα γνωστοποιήσει στην αναθέτουσα αρχή κατά την ως άνω διαδικασία.

4.4.3. Η αναθέτουσα αρχή επαληθεύει τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, όπως αυτοί περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.3 και με τα αποδεικτικά μέσα της παραγράφου 2.2.9.2 της παρούσας, εφόσον το(α) τμήμα(τα) της σύμβασης, το(α) οποίο(α) ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, υπερβαίνουν σωρευτικά το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%)

¹⁵⁴ Βλ. άρθρο 24 του ν. 4412/2016

¹⁵⁵ Παρ. 4 του άρθρου 131 του ν. 4412/2016. Βλ. και παρ. 2.2.8.2 της παρούσας.

της συνολικής αξίας της σύμβασης. Επιπλέον, προκειμένου να μην αθετούνται οι υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016, δύναται να επαληθεύσει τους ως άνω λόγους και για τμήμα ή τμήματα της σύμβασης που υπολείπονται του ως άνω ποσοστού.

Όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, απαιτεί την αντικατάστασή του, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 131 του ν. 4412/2016.

4.5 Τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκειά της¹⁵⁶

Η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται κατά τη διάρκειά της, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου οργάνου της¹⁵⁷

Μετά τη λύση της σύμβασης λόγω της έκπτωσης του αναδόχου, σύμφωνα με το άρθρο 203 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.2. της παρούσας, όπως και σε περίπτωση καταγγελίας για τους λόγους της παραγράφου 4.6, πλην αυτού της περ. (α), η αναθέτουσα αρχή δύναται να προσκαλέσει τον επόμενο κατά σειρά κατάταξης οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην παρούσα διαδικασία ανάθεσης της συγκεκριμένης σύμβασης και να του προτείνει να αναλάβει το ανεκτέλεστο τμήμα της σύμβασης, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και με τίμημα που δεν θα υπερβαίνει την προσφορά που είχε υποβάλει ο έκπτωτος (ρήτρα υποκατάστασης)¹⁵⁸. Η σύμβαση συνάπτεται, εφόσον εντός της ταχθείσας προθεσμίας περιέλθει στην αναθέτουσα αρχή έγγραφη και ανεπιφύλακτη αποδοχή της πρόσκλησης. Η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας θεωρείται ως απόρριψη της πρότασης. Αν ο ανωτέρω δεν δεχθεί την πρόταση σύναψης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον επόμενο υποψήφιο κατά σειρά κατάταξης, ακολουθώντας κατά τα λοιπά την ίδια διαδικασία.

4.6 Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης¹⁵⁹

4.6.1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, να καταγγείλει τη σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον:

α) η σύμβαση έχει υποστεί ουσιώδη τροποποίηση, κατά την έννοια της παρ. 4 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, που θα απαιτούσε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης,

β) κατά τον χρόνο της ανάθεσης της σύμβασης ο ανάδοχος τελούσε σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.3.1 και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης,

γ) η σύμβαση δεν έπρεπε να ανατεθεί στον ανάδοχο λόγω σοβαρής παραβίασης των υποχρεώσεων που υπέχει από τις Συνθήκες και την Οδηγία 2014/24/ΕΕ, η οποία έχει αναγνωριστεί με απόφαση του Δικαστηρίου της Ένωσης στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ.

δ) ο ανάδοχος καταδικαστεί αμετάκλητα, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, για ένα από τα αδικήματα που αναφέρονται στην παρ. 2.2.3.1 της παρούσας,

ε) ο ανάδοχος πτωχεύσει ή υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τεθεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρεθεί σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση, προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου,

¹⁵⁶ Βλ. άρθρο 132 του ν. 4412/2016.

¹⁵⁷ Δυνατότητα της Α.Α. να προβλέψει στη διακήρυξη ρήτρες αναθεώρησης/ προαιρέσεις. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον πρόκειται για σαφείς, ακριβείς και ρητές ρήτρες αναθεώρησης, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται και ρήτρες αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεις, επιτρέπεται η τροποποίηση της σύμβασης χωρίς νέα διαδικασία σύναψης, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας της τροποποίησης. Οι ρήτρες αυτές αναφέρουν το αντικείμενο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να ενεργοποιηθούν. Οι προβλεπόμενες τροποποιήσεις ή προαιρέσεις δεν πρέπει να μεταβάλλουν τη συνολική φύση της σύμβασης (Βλ. άρθρο 132 παρ. 1 α' του ν. 4412/2016).

¹⁵⁸ Βλ. άρθρο 132 παρ. 16) περ. αα του ν. 4412/2016. Βλ. επίσης, Κατευθυντήρια Οδηγία 22 της Αρχής με τίτλο «Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους», Κεφάλαιο ΙΙΙ.Δ. σημείο Ι, σελ. 17 (ΑΔΑ: 7ΜΥΤΟΞΤΒ-ΖΓΖ).

¹⁵⁹ Βλ. Άρθρο 133 του ν. 4412/2016 Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην καταγγείλει τη σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι ο ανάδοχος που θα βρεθεί σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύει ότι είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας,

στ) ο ανάδοχος παραβεί αποδεδειγμένα τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη δέσμευση ακεραιότητας της παρ. 4.3.2. της παρούσας, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο συνημμένο στην παρούσα σχέδιο σύμβασης.

5. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

5.1 Τρόπος πληρωμής¹⁶⁰

5.1.1. Η πληρωμή του αναδόχου θα πραγματοποιηθεί με τον πιο κάτω τρόπο :

α) Το **100%** της συμβατικής αξίας μετά την οριστική παραλαβή των υπηρεσιών

Η πληρωμή του συμβατικού τιμήματος θα γίνεται με την προσκόμιση των νόμιμων παραστατικών και δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016¹⁶¹, καθώς και κάθε άλλου δικαιολογητικού που τυχόν ήθελε ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή

5.1.2. Τον ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις:

α) Για τις συμβάσεις αξίας άνω των χιλίων (1.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ανεξαρτήτως της πηγής προέλευσης της χρηματοδότησης, κράτηση ύψους 0,1%, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.¹⁶²

β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016¹⁶³. **Μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016, η ως άνω κράτηση δεν επιβάλλεται.**

Με κάθε πληρωμή θα γίνεται η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία παρακράτηση φόρου εισοδήματος αξίας επί του καθαρού ποσού.

5.1.3. Σε περίπτωση υποβολής ηλεκτρονικού τιμολογίου, ο ανάδοχος συμπληρώνει στο πεδίο BT-11: Στοιχείο αναφοράς αγαθού του Εθνικού Μορφότυπου Ηλεκτρονικού Τιμολογίου¹⁶⁴:

1) «ΑΔΑ Ανάληψης»

5.2 Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις

5.2.1. Ο ανάδοχος, με την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος¹⁶⁵ από τη σύμβαση και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν:

α) στην περίπτωση της παρ. 7 του άρθρου 105 περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης

¹⁶⁰ Για τα τιμολόγια που εκδίδονται κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας αυτών, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τιμολόγια που είναι σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 148 έως και 153 του ν. 4601/2019 (Α' 44) και των, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 154 του νόμου αυτού, κανονιστικών αποφάσεων.

¹⁶¹ Άρθρο 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 102 του ν. 4782/2021.

¹⁶² Άρθρο 350 παρ. 3 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει.

¹⁶³ Βλ. παρ. 1 άρθρου 25 του ν. 5039/2023 (Α' 83), σύμφωνα με την οποία: «Στο άρθρο 376 του ν. 4412/2016 (Α' 147) περί μεταβατικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 18, ως εξής: «18. Μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 36 η κράτηση της παρ. 1 του ιδίου άρθρου του πρώτου εδαφίου της ίδιας παραγράφου δεν επιβάλλεται.»

¹⁶⁴ Βλ. Απόφαση αριθμ. 63446/2021 (Β' 2338/02.06.2021) Υπουργών Οικονομικών – Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Επικρατείας «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων», άρθρο 3 παρ.2 πεδίο «BT-11: Στοιχείο αναφοράς αγαθού / υπηρεσίας / μελέτης / έργου»

¹⁶⁵ Άρθρο 203 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 103 του ν. 4782/2021

β) στην περίπτωση που δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση ή/και δεν συμμορφωθεί με τις σχετικές γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις, εντός του συμφωνημένου χρόνου εκτέλεσης της σύμβασης,

γ) εφόσον δεν παράσχει τις υπηρεσίες ή δεν υποβάλει τα παραδοτέα ή δεν προβεί στην αντικατάστασή τους μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του χορηγήθηκε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 217 περί διάρκειας της σύμβασης παροχής υπηρεσίας με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου.

Στην περίπτωση συνδρομής λόγου έκπτωσης του αναδόχου από τη σύμβαση κατά την ως άνω περίπτωση (γ), η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική όχληση, στην οποία μνημονεύει τις διατάξεις του άρθρου 203 του ν. 4412/2016 και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο ανάδοχος, προκειμένου να συμμορφωθεί, μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω όχλησης. Αν η προθεσμία που τάχθηκε με την ειδική όχληση, παρέλθει, χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας συμμόρφωσης.

Ο ανάδοχος δεν κηρύσσεται έκπτωτος για λόγους που ανάγονται σε υπαιτιότητα του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης ή αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

Στον ανάδοχο που κηρύσσεται έκπτωτος από τη σύμβαση επιβάλλονται, με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά οι παρακάτω κυρώσεις:

α) ολική κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης της σύμβασης,

5.2.2. Αν οι υπηρεσίες παρασχεθούν από υπαιτιότητα του αναδόχου μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι τη λήξη του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής¹⁶⁶.

Ποινικές ρήτρες μπορεί να επιβάλλονται και σε άλλες περιπτώσεις πλημμελούς εκτέλεσης των όρων της σύμβασης, σύμφωνα με την περ. (δ) της παρούσας παραγράφου. Ειδικότερα:

Οι ποινικές ρήτρες υπολογίζονται ως εξής:

α) για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα, το οποίο δεν υπερβαίνει το 50% της προβλεπόμενης συνολικής διάρκειας της σύμβασης ή σε περίπτωση τμηματικών/ενδιάμεσων προθεσμιών της αντίστοιχης προθεσμίας [συμπληρώνεται αναλόγως από την Α.Α.] επιβάλλεται ποινική ρήτρα 2,5% επί της συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,

β) για καθυστέρηση που υπερβαίνει το 50% επιβάλλεται ποινική ρήτρα 5% χωρίς ΦΠΑ επί της συμβατικής αξίας των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,

γ) οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητες από τις επιβαλλόμενες για υπέρβαση της συνολικής διάρκειας της σύμβασης και δύνανται να ανακαλούνται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, αν οι υπηρεσίες που αφορούν στις ως άνω τμηματικές προθεσμίες παρασχεθούν μέσα στη συνολική της διάρκεια και τις εγκεκριμένες παρατάσεις αυτής και με την προϋπόθεση ότι το σύνολο της σύμβασης έχει εκτελεστεί πλήρως,

δ) Σε περίπτωση μη αποκομιδής (εντός 5 ημερών) των προϊόντων της εργασίας επιβάλλεται ποινική ρήτρα ποσού 25 ευρώ ανά κυβικό μέτρο. Εξαιρούνται οι χώροι οι οποίοι θα βρίσκονται υπό ανάπλαση/ανακατασκευή.

ε) Στην περίπτωση που η εκτέλεση των εργασιών από τον ανάδοχο επιφέρει υποβάθμιση στοιχείων πρασίνου που οδηγεί σε ανεπανόρθωτη ζημιά σε αυτά, (κλάδεμα δένδρων με τέτοιο τρόπο που να επιφέρει ανεπανόρθωτη ζημιά στο δένδρο, κακή χρήση φυτοφαρμάκων ή λιπασμάτων, κλπ.) , επιβάλλεται ως ποινική ρήτρα το ποσό που είναι ανάλογο με την αξία του στοιχείου που καταστράφηκε όπως υπολογίζεται από την αρμόδια υπηρεσία.

¹⁶⁶ Άρθρο 218 του ν.4412/2016

Το σύνολο των ποινικών ρητρών αυτής της περίπτωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας της σύμβασης.

Το ποσό των ποινικών ρητρών αφαιρείται/συμψηφίζεται από/με την αμοιβή του αναδόχου.

Η επιβολή ποινικών ρητρών δεν στερεί από την αναθέτουσα αρχή το δικαίωμα να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο.

5.3 Διοικητικές προσφυγές κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των συμβάσεων¹⁶⁷

Ο ανάδοχος μπορεί κατά των αποφάσεων που επιβάλλουν εις βάρος του κυρώσεις, δυνάμει των όρων των άρθρων 5.2 (Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις), 6.2. (Διάρκεια σύμβασης), 6.4. (Απορριψη παραδοτέων – αντικατάσταση), καθώς και κατ' εφαρμογή των συμβατικών όρων, να ασκήσει προσφυγή για λόγους νομιμότητας και ουσίας ενώπιον του φορέα που εκτελεί τη σύμβαση, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία (30) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης ή της πλήρους γνώσης της σχετικής απόφασης. Η εμπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής αναστέλλει τις επιβληθείσες κυρώσεις. Επί της προσφυγής αποφασίζει το αρμοδίως αποφαινόμενο όργανο, ύστερα από γνωμοδότηση του προβλεπόμενου στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 11 του άρθρου 221 ν.4412/2016 οργάνου, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την άσκησή της, άλλως θεωρείται ως σιωπηρώς απορριφθείσα. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί η άσκηση άλλης οποιασδήποτε φύσης διοικητικής προσφυγής. Αν κατά της απόφασης που επιβάλλει κυρώσεις δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα η προσφυγή ή αν αυτή απορριφθεί από το αποφαινόμενο αρμοδίως όργανο, η απόφαση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα προσφυγή, αναστέλλονται οι συνέπειες της απόφασης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί.

5.4 Δικαστική επίλυση διαφορών

Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που προκύπτει από τη σύμβαση που συνάπτεται στο πλαίσιο της παρούσας Διακήρυξης, επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο Διοικητικό Πρωτοδικείο της Περιφέρειας στην οποία εκτελείται η σύμβαση, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις παρ. 1 έως και 6 του άρθρου 205Α του ν. 4412/2016¹⁶⁸. Πριν την άσκηση της προσφυγής στο Διοικητικό Εφετείο τηρείται υποχρεωτικά η ενδικοφανής διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 205 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.3 της παρούσας, διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Αν ο ανάδοχος της σύμβασης είναι κοινοπραξία, η προσφυγή ασκείται είτε από την ίδια είτε από όλα τα μέλη της. Δεν απαιτείται η τήρηση ενδικοφανούς διαδικασίας αν ασκείται από τον ενδιαφερόμενο αγωγή, στο δικόγραφο της οποίας δεν σωρεύεται αίτημα ακύρωσης ή τροποποίησης διοικητικής πράξης ή παράλειψης.

¹⁶⁷ Άρθρο 205 του ν. 4412/2016. Για την εξέταση των προβλεπόμενων προσφυγών, συγκροτείται ειδικό γνωμοδοτικό όργανο, τριμελές ή πενταμελές, τα μέλη του οποίου είναι διαφορετικά από τα μέλη του γνωμοδοτικού οργάνου που είναι αρμόδιο για τα λοιπά θέματα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία εκτέλεσης.

¹⁶⁸ Άρθρο 205Α του ν. 4412/2016.

6. ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

6.1 Παρακολούθηση της σύμβασης

6.1.1. 6.1.1. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης και η διοίκηση αυτής θα διενεργηθεί από την Διεύθυνση Περιβάλλοντος Δήμου Αγίου Νικολάου, η οποία θα εισηγείται στο αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο δηλαδή την Δημοτική Επιτροπή για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου, στη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων και ιδίως για ζητήματα που αφορούν σε τροποποίηση του αντικειμένου και παράταση της διάρκειας της σύμβασης, υπό τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

6.1.2. Η αρμόδια υπηρεσία μπορεί, με απόφασή της να ορίζει για την παρακολούθηση της σύμβασης ως επόπτη με καθήκοντα εισηγητή υπάλληλο της υπηρεσίας. Με την ίδια απόφαση δύνανται να ορίζονται και άλλοι υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας ή των εξυπηρετούμενων από τη σύμβαση φορέων, στους οποίους ανατίθενται επιμέρους καθήκοντα για την παρακολούθηση της σύμβασης. Σε αυτή την περίπτωση ο επόπτης λειτουργεί ως συντονιστής.

Τα καθήκοντα του επόπτη είναι, ενδεικτικά, η πιστοποίηση της εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς και ο έλεγχος της συμμόρφωσης του αναδόχου με τους όρους της σύμβασης. Με εισήγηση του επόπτη η υπηρεσία που διοικεί τη σύμβαση μπορεί να απευθύνει έγγραφα με οδηγίες και εντολές προς τον ανάδοχο, σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης.

6.1.3. Για την προσήκουσα και έγκαιρη παραλαβή των υπηρεσιών τηρείται από τον ανάδοχο ημερολόγιο, στο οποίο καταγράφονται η τμηματική εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης, η καθημερινή απασχόληση του προσωπικού σε αριθμό και ειδικότητα, έκτακτα συμβάντα και άλλα στοιχεία που σχετίζονται με την εκτέλεση της σύμβασης. Το ημερολόγιο συνυπογράφεται από τον επόπτη της σύμβασης, ο οποίος μπορεί να σημειώσει επ' αυτού παρατηρήσεις για την τήρηση των όρων της σύμβασης και φυλάσσεται στον χώρο εκτέλεσης της υπηρεσίας ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό προσκομίζεται από τον ανάδοχο στην έδρα της υπηρεσίας, εφόσον τούτο ζητηθεί. Οι καταγραφές του αποτελούν στοιχείο για την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης από την επιτροπή παραλαβής.

6.2 Διάρκεια σύμβασης¹⁶⁹

6.2.1. Η διάρκεια της Σύμβασης ορίζεται σε 6 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της και ανάρτησής της στο ΚΗΜΔΗΣ. Σε περίπτωση μη εξάντλησης του συμβατικού ποσού, η σύμβαση μπορεί να παραταθεί έως και 12 μηνών, μέχρι εξαντλήσεως του συμβατικού ποσού ή μέχρι την υπογραφή της νέας σύμβασης.

6.2.2. Η συνολική διάρκεια της σύμβασης μπορεί να παρατείνεται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής μέχρι το 50% αυτής, ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της διάρκειάς της, σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου¹⁷⁰. Εάν λήξει η συνολική διάρκεια της σύμβασης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, εάν λήξει η παραταθείσα, κατά τα ανωτέρω, διάρκεια, χωρίς να υποβληθούν στην αναθέτουσα αρχή τα παραδοτέα της σύμβασης, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος¹⁷¹. Εάν οι υπηρεσίες παρασχεθούν, από υπαιτιότητα του αναδόχου, μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι τη λήξη του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5.2.2 της παρούσας.

¹⁶⁹ Άρθρο 217 του ν. 4412/2016.

¹⁷⁰ Η ως άνω περίπτωση φέρεται να αφορά παράταση χωρίς αύξηση του οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης, άλλως τυχόν παράταση -τροποποίηση υπόκειται στις προϋποθέσεις και τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

¹⁷¹ Βλ. άρθρο 203 (παρ.1γ , 2 και 4) του ν. 4412/2016.

6.3 Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης¹⁷²

6.3.1 Η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων γίνεται από επιτροπή παραλαβής που συγκροτείται, σύμφωνα με την παρ. 3 και την περ. δ' της παραγράφου 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο Παράρτημα....της παρούσας.

6.3.2 Κατά τη διαδικασία παραλαβής διενεργείται ο απαιτούμενος έλεγχος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σύμβαση, μπορεί δε να καλείται να παραστεί και εκπρόσωπος του αναδόχου. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η επιτροπή παραλαβής: α) είτε παραλαμβάνει τις σχετικές υπηρεσίες ή παραδοτέα, εφόσον καλύπτονται οι απαιτήσεις της σύμβασης χωρίς έγκριση ή απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, β) είτε εισηγείται την παραλαβή με παρατηρήσεις ή την απόρριψη των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε τμηματικές παραλαβές.

6.3.3 Εάν η επιτροπή παραλαβής κρίνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα δεν ανταποκρίνονται πλήρως στους όρους της σύμβασης, συντάσσει πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής, στο οποίο αναφέρει τις παρεκκλίσεις που διαπιστώθηκαν από τους όρους της σύμβασης, και γνωμοδοτεί ως προς το εάν οι αναφερόμενες παρεκκλίσεις επηρεάζουν την καταλληλότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων και συνεπώς εάν μπορούν οι τελευταίες να καλύψουν τις σχετικές ανάγκες.

6.3.4 Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται τα ακόλουθα:

α) Στην περίπτωση που διαπιστωθεί, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, ότι δεν επηρεάζεται η καταλληλότητα, μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή των οικείων υπηρεσιών ή παραδοτέων, με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, η οποία πρέπει να είναι ανάλογη προς τις διαπιστωθείσες παρεκκλίσεις. Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης, η επιτροπή παραλαβής υποχρεούται να προβεί στην οριστική παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων της σύμβασης και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση.

β) Εάν, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, διαπιστωθεί ότι επηρεάζεται η καταλληλότητα, απορρίπτονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 220.

6.3.5 Εάν παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του παραδοτέου από τον οικονομικό φορέα και δεν έχει εκδοθεί πρωτόκολλο παραλαβής της παραγράφου 2 ή πρωτόκολλο με παρατηρήσεις της παραγράφου 3, θεωρείται ότι η παραλαβή έχει συντελεστεί αυτοδίκαια.

6.3.6 Ανεξάρτητα από την, κατά τα ανωτέρω, αυτοδίκαιη παραλαβή και την πληρωμή του αναδόχου, πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από τη σύμβαση έλεγχοι από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, στην οποία δεν μπορεί να συμμετέχουν ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής της παραγράφου 6.3.1. Η παραπάνω επιτροπή παραλαβής προβαίνει σε όλες τις διαδικασίες παραλαβής που προβλέπονται από τη σύμβαση και συντάσσει τα σχετικά πρωτόκολλα. Οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολής και καλής εκτέλεσης δεν επιστρέφονται πριν την ολοκλήρωση όλων των προβλεπόμενων από τη σύμβαση ελέγχων και τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων. Οποιαδήποτε ενέργεια που έγινε από την αρχική επιτροπή παραλαβής, δεν λαμβάνεται υπόψη.

6.4 Απόρριψη παραδοτέων – Αντικατάσταση¹⁷³

Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης ολόκληρου ή μέρους των παρεχόμενων υπηρεσιών ή /και παραδοτέων με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, ύστερα από γνωμοδότηση της επιτροπής παραλαβής, μπορεί να εγκρίνεται αντικατάσταση των υπηρεσιών ή/και παραδοτέων αυτών με άλλα, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή. Εάν η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, η προθεσμία που ορίζεται για την αντικατάσταση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 25% της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, ο δε

¹⁷² Άρθρο 219 του ν.4412/2016

¹⁷³ Άρθρο 220 του ν. 4412/2016.

ανάδοχος υπόκειται σε ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.2.2 της παρούσας, λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης.

Αν ο ανάδοχος δεν αντικαταστήσει τις υπηρεσίες ή/και τα παραδοτέα που απορρίφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει η συνολική διάρκεια, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΕΝΕΓΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης

Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης

Η ΜΕ ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ. 16593/10-10-2025 ΜΕΛΕΤΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΕΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Υπόδειγμα Οικονομικής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ (€)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (στρέμματα)	ΔΑΠΑΝΗ (€)
1	Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις		91,75	
2	Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού - κλαδεύσεων		102,1	
3	Υλοτομία δένδρων και θάμνων, μεταφορά και στοίβαξη προϊόντων δασικής βιομάζας, κατεργασία εδάφους		7	
4	Καθαρισμός - αραίωση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας κωνοφόρων, λεπτοί κορμοί και κορμίδες από φυσική αναγέννηση		24,12	
5	Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου		102,1	
Σύνολο κόστους εργασιών Σ1:				
ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (ΦΠΑ 24%)				
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΜΕ ΦΠΑ)				

συμφωνία με την οικονομική προσφορά του συστήματος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΤΛΟ « ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΟΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ» ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΑ ΔΑΣΗ» ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 (Α.Π. 6)
«ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΕ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΣΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ» ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΑΣΩΝ 2024»

αρ. πρωτ. : 16593/10-10-2025

αρ. μελέτης : 65/2025

προϋπολογ. : 118.985,76€

φ.π.α. : 28.556,58€

δαπάνη : 147.542,34€

πίστωση : 147.600,00 €

Κ.Α. : 02.20.7336.03

CPV : 45343100-4

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ
Αγ. Νικόλαος 19-08-2025
Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΤΑΒΛΑ ΜΑΡΙΑ
ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΙΚΩΝ

ΕΛΕΓΘΗΚΕ ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ 2-10-2025
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ
Δ/ΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΛΑΖΑΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΟΝΤΟΛΟΓΩΝ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΟΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ» ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΑ ΔΑΣΗ» ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 (Α.Π. 6) «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΕ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΣΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ» ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΑΣΩΝ 2024»

I. ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ- ΣΚΟΠΟΣ

Η παρούσα μελέτη στηρίζεται στην Τεχνική Έκθεση η οποία έχει εγκριθεί από το την Δ/ση Δασών Ν. Λασιθίου.

Σύμφωνα με την ανωτέρω έκθεση θα πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις για δημιουργία ζωνών αντιπυρικής προστασίας σε 10 οικισμούς εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αγίου Νικολάου και πιο συγκεκριμένα η δημιουργία περιμετρικών ζωνών πλάτους 10μ περίξ των οικισμών εντός ή πλησίον δασών και δασικών εκτάσεων υψηλής επικινδυνότητας για την εκδήλωση δασικών πυρκαγιών του χρηματοδοτικού προγράμματος «Προστασία και αναβάθμιση Δασών 2024» στα πλαίσια της Δράσης «Ενίσχυση πυροπροστασίας κατοικημένων περιοχών σε ΟΤΑ Α΄ Βαθμού με περιαστικά δάση στον άξονα προτεραιότητας 6 (ΑΠ 6) στον Δήμο Αγίου Νικολάου, αρμοδιότητας της Δ/σης Δασών Ν. Λασιθίου με σκοπο να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη πυροπροστασία των επιλεγμένων οικισμών δεδομένης στη γειτνίασης αυτών με δασικές εκτάσεις, ως μέρος προ κατασταλτικού σχεδίου, για τη διάσπαση της συνέχειας της δασικής βλάστησης, επιβραδύνοντας ή και αποτρέποντας κατά τόπους την εξάπλωση της πυρκαγιάς, συμβάλλοντας στην κατάσβεση αυτής.

Οι περιοχές των παρεμβάσεων αφορούν του οικισμούς Κρούστα, Μέσα Λακώνια-Μέσα Ποτάμοι Αμμουδάρα,Πρίνα, Βραχάσι, Βουλισμένη, Μαρδάτι, Βρύσσεσ, Κουρούνες.

Η ανωτέρω επέμβαση αποτελεί μια επέμβαση με ιδιαίτερη συμβολή σε όλη τη διαδικασία μείωσης και καταστολής της πυρκαγιάς δεδομένου ότι, η στεγασμένη αντιπυρική ζώνη αποτελεί τη ζώνη οι οποία συμβάλλει στην παρεμπόδιση της έρπουσας πυρκαγιάς με σκοπό την αποφυγή μετάδοσης αυτής στην κόμη του ανορόφου

Ο προϋπολογισμός της δαπάνης ανέρχεται στο ποσό των **118.985,76€ πλέον του ΦΠΑ 24%**. Η δαπάνη θα βαρύνει τις πιστώσεις του προϋπολογισμού εξόδων του Δήμου Αγίου Νικολάου οικονομικού έτους 2025 που αναφέρεται σε Δράσεις ενίσχυσης της πυροπροστασίας κατοικημένων περιοχών στο Δήμο Αγίου Νικολάου (Χρηματοδότηση Πράσινο Ταμείο) **ποσό 147.600,00€ και ΚΑΕ 02.20.7336.03**

Η σύμβαση θα γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 27 του Ν. 4412/16 (Φ.Ε.Κ 147/8-8-2016) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με ανοικτό διαγωνισμό.

Αναλυτικά η περιγραφή του φυσικού αντικείμενου περιγράφεται στη θεωρημένη από την Δ/ση Δασών Λασιθίου Τεχνική Έκθεση και πιο συγκεκριμένα :

Τα δάση της χαμηλής μεσογειακής ζώνης που αποτελούνται κυρίως από θερμόβια κωνοφόρα (χαλέπιο και τραχεία πεύκη, κουκουναριά, κυπαρίσσι, άρκευθο) διατρέχουν μεγάλο κίνδυνο καταστροφής από δασική πυρκαγιά. Αυτό συμβαίνει εξαιτίας μιας σειράς εύφλεκτων χαρακτηριστικών της βλάστησης σε συνδυασμό με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών.

Ωστόσο, παρόλο που τα είδη αυτά παρουσιάζονται ιδιαίτερα εύφλεκτα, φύονται σε υποβαθμισμένα εδάφη όντας ολιγαρκή φωτόφυτα, γεγονός που τα καθιστά μονόδρομο για την

επιλογή φυτευτικού υλικού κατά τη διάρκεια των αναδασώσεων και τη δημιουργία αρχικού δάσους, ιδίως μετά από μια εκτεταμένη καταστροφή.

Ζήτημα αποτελεί η δημιουργία συστάδων που να παρουσιάζουν αυξημένη αντοχή σε ένα ενδεχόμενο ανάφλεξης ώστε να περιοριστούν στο ελάχιστο οι φάσεις εκδήλωσης μιας πιθανής πυρκαγιάς. Αναγνωρίζοντας την επιφανειακή πυρκαγιά, τη φάση μετάδοσης του πυρός στην κόμη των δέντρων και την ανάπτυξη διαφόρων τύπων πυρκαγιών κόμης ως τις κύριες φάσεις μιας μεγάλης δασικής πυρκαγιάς τότε τα κύρια δασοκομικά μέτρα (βασικές αρχές) που θα μεταβάλλουν τη δομή των συστάδων και κατά συνέπεια θα τροποποιήσουν την δριμύτητά της, είναι τα παρακάτω:

1. **Μείωση της επιφανειακής καύσιμης ύλης** (διεξαγωγή καθαρισμών). Η ενέργεια αυτή έχει ως συνέπεια την ελάττωση του μήκους φλογών μιας επιφανειακής πυρκαγιάς. Συνεπώς, ο υπόροφος που αποτελείται από θάμνους, πευκοβελόνες και δέντρα της αναγέννησης θα πρέπει να καθαριστεί
2. **Αύξηση του ύψους έναρξης της κόμης των δέντρων**. Με τον τρόπο αυτό θα χρειαστεί μεγαλύτερο μήκος φλογών από την πυρκαγιά επιφανείας ώστε να ξεκινήσει η ανάφλεξη της κόμης. Οι κλαδεύσεις μέχρι το ύψος των 3 μέτρων από την επιφάνεια του εδάφους κρίνονται ικανοποιητικές.
3. **Μείωση της φυσικής πυκνότητας της κόμης**. Αραιώσεις του ανώροφου κρίνονται απαραίτητες ώστε να μειωθεί η πιθανότητα εκδήλωσης πυρκαγιάς κόμης. Η παρατήρηση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς οι πυρκαγιές κόμης είναι οι πλέον δύσκολες στην αντιμετώπισή τους.
4. **Ευνόηση των μεγαλύτερων δέντρων της συστάδας**. Τα μεγαλύτερα άτομα παρουσιάζουν αυξημένη αντοχή σε σχέση με τα πιο νέα απέναντι σε μια πυρκαγιά επιφανείας και ενδέχεται να επιζήσουν μετά από αυτή. Συνεπώς, κατά την εφαρμογή αραιώσεων θα πρέπει να ευνοηθούν

Είναι αυτονόητο πως η συνδυασμένη εφαρμογή όλων των παραπάνω δασοκομικών επεμβάσεων δεν είναι δυνατό να εφαρμοστεί σε όλη τη δασική έκταση. **Στρατηγικά σημεία θα πρέπει να αναγνωριστούν ώστε η εφαρμογή τους να περιοριστεί σε αυτά**. Τέτοια σημεία είναι αυτά όπου η δασική πυρκαγιά αλλάζει συμπεριφορά όπως κατά μήκος των κορυφογραμμών ή κατά μήκος των δασικών δρόμων. Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και άλλα δεδομένα μιας περιοχής όπως κλιματικά και θέματα χωροταξία

Διαχείριση διακεκριμένων θέσεων

Θέσεις πηγών, αυχένων, θέας, άλλων επιφανειών (βραχώδεις εκτάσεις, χορτολίβαδα κλπ), κράσπεδα δρόμων και συστάδων, διαπλατύνσεις δρόμων κλπ πρέπει να διαχειρίζονται με ειδικό τρόπο. Όλα αυτά τα μέτρα θα πρέπει μετά την έγκριση του αντιπυρικού σχεδίου να ενσωματωθούν στις διαχειριστικές μελέτες των δασών που περιλαμβάνονται στην περιοχή του αντιπυρικού σχεδίου και σε αυτές που θα συνταχθούν στο μέλλον.

Οι προτάσεις για κατά χώρο διασπάσεις της συνέχειας της δασικής βλάστησης ή όποιο άλλο έργο ή εργασία προτείνεται από τη μελέτη που σκοπό έχει την κάλυψη αναγκών αντιπυρικής προστασίας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Δασικής Υπηρεσίας και τη σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών του Υ.Π.Ε.Ν., θα απεικονίζονται σε επίπεδα πληροφοριών, για καθένα από τα οποία θα πρέπει να τηρούνται οι εξής όροι:

Γενικός όρος

Όλες οι τεχνητές και φυσικές διασπάσεις του δασικού τοπίου πρέπει να συνδυάζονται αρμονικά με τις χωρικές και λειτουργικές ενότητες του περιβάλλοντος που εξυπηρετούν. Αποτυπώνονται επίσης οι ανοικτοί χώροι στην υπό μελέτη περιοχή όπου μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν σημεία συγκέντρωσης ή αναχαίτισης σε περίπτωση πυρκαγιάς.

A. Ψιλές αντιτυρικές ζώνες

A.1 Ο άξονας των ζωνών αυτών πρέπει να χαράσσεται κατά τρόπο που να δημιουργεί δυσμενείς οικολογικές συνθήκες στην εξάπλωση ή μετάδοση της φωτιάς (δαιδαλώδης πορεία). Η διάνοιξη των ζωνών αυτών κατά την διεύθυνση της μέγιστης κλίσης και επί των ράχων, δεν αποτελεί πλέον κανόνα.

A.2 Το πλάτος τους δεν πρέπει να τηρείται σταθερό και κατά συνέπεια τα κράσπεδα θα έχουν κολποειδή πορεία. Θα κυμαίνεται δε κατά κανόνα μεταξύ των συμβατικών ορίων από του μεγέθους της συνδενδρίας (ελάχιστο) μέχρι της λόχμης (μέγιστο). Ειδικοί λόγοι που επιβάλλουν μεγαλύτερο πλάτος σε μερικές θέσεις, δικαιολογούν την υπέρβαση του ανωτέρω ορίου.

A.3 Εφόσον κατά την πορεία χάραξης επιβάλλεται η διακλάδωση ή διακοπή της ζώνης, πρέπει να γίνεται.

A.4 Είναι επιβεβλημένο η τεχνική της διάνοιξης της να συνδυάζεται με δασοκομικούς, διαχειριστικούς και γενικά δασοπονικούς χειρισμούς και λειτουργικότητες (θήρα κλπ), πράγμα που θα καθορίσει την από σημείου σε σημείο πορεία της, τις διακυμάνσεις του πλάτους της, τις διακλαδώσεις, τις διακοπές της κλπ. **Ζώνη ανοιγμένη με τους παραπάνω όρους, αποτελεί ίσως τον ιδανικό τύπο μιας ψιλής διάσπασης της συνέχειας του δασικού χώρου.**

A.5 Δεν θα πρέπει να φανερώνει τον χαρακτήρα της και κατά συνέπεια πρέπει να δίνει την εικόνα μιας φυσικής διάσπασης προσαρμοσμένης στην γενική εικόνα του τοπίου, ώστε να μην αποτελεί ένα αντιαισθητικό της στοιχείο όπως συμβαίνει με τις πατροπαράδοτες ζώνες.

A.6 Τις πιο πολλές φορές μπορεί και πρέπει να σχεδιάζονται οι ζώνες αυτές σύμφωνα με τις αρχές της δασικής αισθητικής, που εξυπηρετούνται βασικά από τους ανωτέρω όρους, ώστε να δημιουργούν καλλωπιστικό στοιχείο του δασικού τοπίου που προστατεύουν. Κατασκευή ψιλών ζωνών κατά κανόνα θα αποφεύγεται εκτός αν ειδικοί λόγοι τις επιβάλλουν.

Με βάση τα παραπάνω, η επιλογή της δημιουργίας αντιτυρικών ζωνών πρέπει να γίνεται με μέτρο, στις πιο κατάλληλες θέσεις, φροντίζοντας κυρίως για τον διαχωρισμό μεγάλων συμπαγών εκτάσεων δάσους ή και ολόκληρων δασικών συμπλεγμάτων.

B. Παρόδιοι ψιλές, στεγασμένες και μικτές ζώνες

Για να ενισχύεται η πυρασφαλιστική αξία των δρόμων, γενικώς **πρέπει να προβλέπονται αντιτυρικές ζώνες εκατέρωθεν των δρόμων**, ενός από τους παρακάτω τύπους:

- Αν κρίνεται από τον μελετητή σκόπιμη η κατασκευή του τύπου της ψιλής ζώνης θα τηρούνται οι όροι της προηγούμενης σχετικής παραγράφου.
- Αν κρίνεται σαν πιο ενδεδειγμένος ο τύπος της στεγασμένης, θα τηρούνται οι όροι περί "στεγασμένων ζωνών".

Οι μικτές παρόδιοι ζώνες θα αποτελούνται από μια ψιλή ζώνη που ακολουθεί το κράσπεδο του δρόμου και μια στεγασμένη παραλλήλως της ψιλής, τηρουμένων των αντιστοίχων όρων κατασκευής τους.

Γ. Δρόμοι

Για τον σχεδιασμό του οδικού αντιτυρικού δικτύου με μικρά τεχνικά έργα (οχετοί κλπ) και εργασίες για τη βελτίωση και αποκατάσταση της βατότητας των, θα τηρούνται οι κάτωθι όροι και αρχές:

Γ.1 Θα έχει **σπειρωτή διάταξη** στον χώρο της δασοπονικής μονάδας που πρόκειται να εξυπηρετήσει ή θα **σχηματίζουν δίκτυο διαβαθμισμένο σε μια ή περισσότερες από τις τρεις κατηγορίες που προβλέπουν οι προδιαγραφές της οδοποιίας (Α', Β', Γ')**.

Γ.2 **Αν κρίνεται σκόπιμο, θα αναπτύσσεται δίκτυο πεζοδρόμων**, πλάτους όχι ανώτερου των 2μ. Οι πεζόδρομοι (μονοπάτια) θα χαράσσονται με γνώμονα τον κανόνα της μεγαλύτερης ευκολίας στην διάνοιξή τους και επομένως κατά κανόνα με πολύ μικρές κλίσεις. Η υπέρβαση του κανόνα αυτού δικαιολογείται όταν επιβάλλεται από τεχνικούς λόγους, όπως (φυσικά μπόδια, βράχοι κλπ). Στην περίπτωση αυτή δεν θα υπερβαίνει την κλίση του 20% και για αποστάσεις της τάξης μέχρι 50μ.

Γ.3 Όπου υπάρχουν **τυφλοί (αδιέξοδοι) δρόμοι θα επιδιώκεται η σύνδεση τους με νέες διανοίξεις δρόμων ή με πεζόδρομους (μονοπάτια)**, έτσι ώστε να μειώνεται ο κίνδυνος εγκλωβισμού οχημάτων και ανθρώπων σε περίπτωση πυρκαγιάς.

Γ.4 **Ο σχεδιασμός των δρόμων θα πρέπει να γίνεται με γνώμονα την χρησιμότητά τους για πολλαπλούς σκοπούς και να εξυπηρετούν την διαχείριση του δάσους και του φυσικού περιβάλλοντος.** Η διάνοιξη δρόμων που χρησιμοποιούνται ελάχιστα ή καθόλου στη διάρκεια μεγάλων χρονικών διαστημάτων οδηγούν τελικά στην αχρήστευσή τους με την επανεμφάνιση βλάστησης στο κατάστρωμα.

Δ. Στεγασμένες ζώνες

Λόγω της ιδιαίτερης φύσης των υψηλών ζωνών, θα κατασκευάζονται κατά κανόνα στεγασμένες ζώνες, τηρώντας τους κάτωθι όρους κατασκευής:

Δ.1 Το πλάτος δεν πρέπει να είναι μικρότερο της λόχμης, για να εξασφαλίζεται τουλάχιστον η ελάχιστη οικολογική και αντιτυρική αυτοτέλεια της ζώνης.

Δ.2 Η συγκόμωση θα τηρείται κλειστή, κατά το δυνατόν, για να επιτυγχάνεται μια φυσική κατακόρυφη (εδάφους - κόμης) αντιτυρική ζώνη, λόγω φυσικής αποκλάδωσης και φυσικού περιορισμού της υποβλάστησης.

Δ.3 Εάν δεν επιτυγχάνεται φυσική αποκλάδωση και περιορισμός της υποβλάστησης ή τα απαρτίζοντα τον ανώροφο αυτής δένδρα είναι εύφλεκτα (πεύκα), θα προτείνεται η τεχνική του καθαρισμού (τεχνητή αποκλάδωση και αφαίρεση της υποβλάστησης).

Δ.4 Η μίξη των αντιτυρικών ειδών πλατύφυλλων και κωνοφόρων από τα οποία θα αποτελείται θα γίνεται κατά συνδενδρίες, ομάδες και λόχμες, αναλόγως του πλάτους της.

Δ.5 Εκατέρωθεν της στεγασμένης ζώνης και εντός της περιβάλλουσας συστάδας θα γίνονται καθαρισμοί σε πλάτος όχι μικρότερο της συνδενδρίας, τηρουμένης της συγκόμωσης του ανωρόφου, κατά το δυνατόν κλειστής.

Δ.6 Ως προς την διεύθυνση των στεγασμένων ζωνών, την συναρμογή τους με άλλου είδους διασπάσεις (φυσικές στεγασμένες ζώνες, τεχνητές, δρόμους κλπ.), τις διακλαδώσεις, διακοπές κλπ. θα τηρούνται οι όροι της σχετικής παραγράφου περί ψιλών αντιτυρικών ζωνών.

Δ.7 Στις φυσικώς στεγασμένες ζώνες (παρόχθιες διαπλάσεις, ενώσεις πλατύφυλλων και κωνοφόρων με αντιτυρικές ιδιότητες κλπ.), θα υλοποιείται ο κατάλληλος δασοκομικός και διαχειριστικός χειρισμός, προκειμένου να εξασφαλιστεί κατά το δυνατόν η καλύτερη πυρασφαλιστική δομή των συστάδων.

Ε. Καθαρισμοί

Με τον όρο "Καθαρισμοί" εννοούμε τις **καλλιεργητικές εργασίες που συνίστανται στην αφαίρεση της υποβλάστησης** (από της παρεδαφιαίας μέχρι της θαμνώδους), **τις κλαδεύσεις και την υλοτομία των πλήρως κυριαρχηθέντων ατόμων του ανωρόφου**, τα οποία συνέπεια τούτου είναι καχεκτικά, θνήσκοντα, προσβεβλημένα δευτερογενώς από έντομα και μύκητες (αρνητική αραίωση).

Στην περίπτωση που οι καθαρισμοί αφορούν την κοπή και απομάκρυνση προσβεβλημένων δέντρων από κάποια ασθένεια, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ενδεδειγμένα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της ασθένειας και τον περιορισμό της εξάπλωσης της προσβολής στα υγιή δέντρα.

Σκοπός μας είναι να δημιουργήσουμε μια κατακόρυφη πυρασφαλιστική ζώνη (μεταξύ εδάφους - κόμης). Εφόσον γίνονται κατά λωρίδες ή ζώνες, το πλάτος τους θα κυμαίνεται μεταξύ του πλάτους της συνδενδρίας και λόχμης (ελάχιστα οικολογικά και πυρασφαλιστικά όρια). Εφόσον γίνονται στο σύνολο της συστάδας σαν γενικότεροι δασοκομικο-καλλιεργητικοί ή διαχειριστικοί χειρισμοί, θα είναι καθολικοί ή μερικοί, επιβαλλόμενοι από οικονομικούς ή διαφόρους διαχειριστικούς λόγους, θηραματικούς, καλλωπιστικούς, προστασίας εδάφους κλπ

Η κλάδευση των δένδρων θα γίνεται σε ύψος από του 1/3 έως του 1/2 του ύψους των με ελάχιστο ύψος τα 2μ. Θα αφαιρούνται τα πιο κυριαρχηθέντα άτομα ώστε να μη διασπάται η συγκρότηση μονίμως σε βαθμό που να ευνοεί την ανάπτυξη της υποβλάστησης.

ΣΤ. Η χρήση **εγκεκριμένων σκευασμάτων** (ζιζανιοκτόνων) θα προτείνεται κατόπιν εκλογής των επιθυμητών βιολογικών τους προδιαγραφών και σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις. Το πλάτος των ψεκαζομένων λωρίδων ή επιφανειών δεν πρέπει να είναι μικρότερο της συνδενδρίας. Επειδή όμως η χρήση τους είναι δαπανηρή και επιβαρύνουν το περιβάλλον, θα προτείνονται σε περιορισμένη κλίμακα και μόνο για περιπτώσεις που η αφαίρεση της υποβλάστησης με μηχανικά μέσα δεν ενδείκνυται. Προτείνονται επίσης με αυστηρά κριτήρια πρεμνοκτόνες ουσίες για την αποτροπή της αναβλάστησης υλοτομηθέντων θάμνων, φρύγανων κλπ με αιτιολόγηση του κόστους και των οικολογικών επιπτώσεων χρήσης τους.

Ζ. Επιβραδυντικές ουσίες

Η δαπανηρή τεχνική της χρήσης επιβραδυντικών ουσιών δεν κατέστησε δυνατή ακόμη την ευρεία εφαρμογή της και θα προτείνεται στις περιπτώσεις που θέλουμε να διατηρήσουμε άθικτη την βλάστηση της υπό προστασία περιοχής ή όταν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε έκτακτες ανάγκες αντιπυρικής προστασίας. Το πλάτος των διανοιγμένων ζωνών ή επιφανειών δεν πρέπει να είναι μικρότερο αυτού των καθορισμών.

Θ. Εδαφοπονικές μορφές και χρήσεις

Υπάρχουσες γεωργικές καλλιέργειες, βοσκότοποι, διάκενα, άγονα κλπ. που διακόπτουν τη συνέχεια του δασικού τοπίου και εξυπηρετούν πράγματι την αντιπυρική του προστασία, θα προτείνονται ως διατηρητέες, θα εντάσσονται στο υπόλοιπο σύστημα προκατασταλτικών έργων και θα καθορίζεται ο τρόπος διαχείρισής τους. Αν δεν υπάρχουν τέτοιες εδαφοπονικές μορφές και χρήσεις, είναι δυνατόν να προτείνονται εφόσον προσφέρονται για αντιπυρική προστασία και επιβάλλονται από λόγους ευρύτερης κοινωνικής πολιτικής, μέσα στα πλαίσια της πολλαπλής εδαφοπονικής χρήσης του δασικού χώρου.

Το αντικείμενο του προτεινόμενου έργου περιλαμβάνει τη δημιουργία αντιπυρικών ζωνών, στα όρια των οικισμών που παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα όπου αποτυπώνονται αναλυτικά το μήκος, το μέσο πλάτος της εκάστοτε αντιπυρικής, Αρμοδιότητας Δασαρχείου Νομού Λασιθίου καθώς και η απόσταση από τα όρια του εκάστοτε οικισμού.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΕ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΞΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ
ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Πίνακας 1: Χαρακτηριστικά σημείων προτεινόμενων αντιτυρικών ζωνών

Σημείο	Οικισμός	Τμήματα	ΔΕ	Έκταση προτεινόμενης αντιτυρικής ζώνης (στρ)	Μήκος αντιτυρικής (μ)	Πλάτος αντιτυρικής (μ)	Κλίση	Είδος αντιτυρικ ής	Υψόμετρο	Απόσταση από οικισμό (μ)
1	Κρούστα	1	Αγίου Νικολάου	7	682,37	10	6,45%	Ψιλή	475-496	4,27
		2		0,3	28,85	10	25,98%	Ψιλή	462-471	0
2		3		0,7	68,02	10	41,41%	Στεγασμένη	470-511	0
		4		6	630,2	10	25,02%	Ψιλή	474-539	0
		5		0,8	83,71	10	14,89%	Ψιλή	499-510	61,24
3	Μέσα Λακώνια	1	Αγίου Νικολάου	3,8	395,27	10	28,22%	Ψιλή	137-160	45,85
		2		2,2	236,8	10	33,3	Στεγασμένη	119-159	29,22
4	Μέσα Ποταμοί	1	Αγίου Νικολάου	1,8	172,14	10	51,16%	Στεγασμένη	888-913	0
		2		0,5	47	10	27,56%	Ψιλή	917-922	74,47
		3		3,7	367,21	10	32,95%	Στεγασμένη	864-932	3,98
		4		1	94,71	10	21,76%	Ψιλή	882-900	0

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΕ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΣΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ
ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

5	Πρίνας	1	Αγίου Νικολάου	4,7	494,4	10	26,35%	Ψιλή	341-388	12,03
		2		9	898,78	10	4,70%	Ψιλή	282-314	50,22
		3		5	621,93	10	7,07%	Ψιλή	301-318	39,72
		4		4,7	481,55	10	27,77%	Ψιλή	328-406	35,13
6	Πρίνας	5		1,2	147,7	10	32,94%	Στεγασμένη	350-379	41,98
		6		1	103,39	10	21,52%	Ψιλή	387-400	8,1
		7		0,6	61,78	10	27,78%	Ψιλή	417-428	60,37
		8		0,3	38,27	10	37,21%	Στεγασμένη	391-399	10,2
		9		0,7	75,29	10	47,48%	Στεγασμένη	378-409	48,67
7	Αμμουδάρα	1	Αγίου Νικολάου	3,2	333,76	10	19,29%	Ψιλή	30-46	4,07
8		2		2,5	285,34	10	45,41%	Στεγασμένη	14-53	13,53
		3		1,3	132,24	10	32,59%	Στεγασμένη	17-57	62,55
		4		0,4	49,94	10	25,47%	Ψιλή	61-70	53,25

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΕ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΘΙΩΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ
ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

9		5		0,9	85,83	10	22,70%	Ψιλή	34-44	40,66
		6		2,2	217,74	10	13,36%	Ψιλή	6-43	29,31
10	Βραχάσι	1	Βραχασίου	8,5	869,88	10	11,31%	Ψιλή	371-433	0
11		1		0,6	63,82	10	48,23%	Στεγασμένη	390-414	0
12	Βουλισμένη	1	Νεάπολης	3	322,8	10	29,63%	Ψιλή	276-316	0
13	Μαρδάτι	1	Αγίου Νικολάου	4,6	555,43	10	24,89%	Ψιλή	211-255	0
		2		1,8	182,28	10	20,08%	Ψιλή	165-187	22,77
		3		0,9	92,2	10	29,23%	Ψιλή	177-202	47,82
14	Βρύσες	1	Νεάπολης	3,1	312,36	10	33,70%	Στεγασμένη	439-530	3,65
		2		1,2	117,16	10	10,63%	Ψιλή	440-452	13,42
		3		0,5	58,18	10	32,06%	Στεγασμένη	446-465	24,97
15		4	Νεάπολης	2,7	270,72	10	45,05%	Στεγασμένη	325-460	32,12
		5		1,1	110,68	10	18,10%	Ψιλή	281-292	76,11
		3		0,9	120,18	10	9,44%	Ψιλή	357-364	6,52

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΕ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΞΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ
ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

		4		0,1	17,27	10	12,01%	Ψιλή	364-366	4,32
16	Κουρούνες	1	Νεάπολης	4,3	436,02	10	18,80%	Ψιλή	527-540	30,47
		2		1,3	114,34	10	7,79%	Ψιλή	543-551	0
		3		0,8	100,59	10	46,54%	Στεγασμένη	533-549	54,39
17		4		0,3	29,26	10	8,18%	Ψιλή	539-540	4,05
		5		1,9	217,33	10	8,61%	Ψιλή	529-542	5,88

Ο κύριος στόχος του έργου είναι να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη πυροπροστασία των ανωτέρω οικισμών δεδομένης στη γειτνίασης αυτών με δασικές εκτάσεις. Για το σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία αντιτυρικών ζωνών (αναλόγως, ψιλή αντιτυρική ζώνη, ή στεγασμένη αντιτυρική ζώνη) μέσου πλάτους 10 μ. μέτρων, ως μέρος προ κατασταλτικού σχεδίου, για τη διάσπαση της συνέχειας της δασικής βλάστησης, επιβραδύνοντας ή και αποτρέποντας κατά τύπους την εξάπλωση της πυρκαγιάς, συμβάλλοντας στην κατάσβεση αυτής.

Οι ανωτέρω επεμβάσεις αποτελούν επεμβάσεις με ιδιαίτερη συμβολή σε όλη τη διαδικασία μείωσης και καταστολής της πυρκαγιάς δεδομένου ότι:

- Η στεγασμένη αντιτυρική ζώνη ή η αντιτυρική ζώνη με αραιώσεις αποτελούν τις ζώνες οι οποίες συμβάλουν στην παρεμπόδιση της έρπουσας πυρκαγιάς με σκοπό την αποφυγή μετάδοσης αυτής στην κόμη του ανορόφου.
- Οι ψιλές αντιτυρικές ζώνες επιτυγχάνουν τη δημιουργία ενός μετώπου αντιπερισπασμού για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πυρκαγιάς και τελικά την κατάσβεσή της, καθ' όσον σ' αυτές θα μπορούν να κινηθούν τα πυροσβεστικά αυτοκίνητα, να αναπτυχθούν οι επίγειες δυνάμεις και να αποτελέσουν ενδεχομένως και γραμμή χρησιμοποίησης αντιπ.

2.ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ

2.1 Μορφολογία

Οικισμός Κρούστας

Ο Κρούστας είναι χωριό και έδρα της ομώνυμης κοινότητας που βρίσκεται στον νομό Λασιθίου και ανήκει στον δήμο Αγίου Νικολάου (πρώην επαρχία Μιραμπέλλου). Σύμφωνα με την απογραφή του 2021 ο πληθυσμός του ανέρχεται στους 415 μόνιμους κατοίκους. Το χωριό βρίσκεται σε υψόμετρο 540 μέτρων. Τέλος, η δημοτική κοινότητα Κρούστα στην οποία ανήκει το ομώνυμο χωριό χαρακτηρίζεται αγροτικά ως προς την αστικότητα και ορεινή ως προς την ορεινότητα.

Οικισμός Λακκώνια

Τα Λακκώνια είναι χωριό και έδρα ομώνυμης κοινότητας του δήμου Αγίου Νικολάου στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου της Κρήτης. Σύμφωνα με την απογραφή του 2021 ο πληθυσμός του ανέρχεται στους 125 μόνιμους κατοίκους. Το χωριό βρίσκεται σε υψόμετρο 144 μέτρων. Τέλος, η δημοτική κοινότητα Έξω Λακκωνίων στην οποία ανήκει το ομώνυμο χωριό χαρακτηρίζεται αγροτικά ως προς την αστικότητα και ημιορεινά ως προς την ορεινότητα.

Οικισμός Μέσα Ποτάμοι

Ο οικισμός Μέσα Ποτάμοι είναι χωριό της κοινότητας Έξω Ποτάμοι του Δήμου Αγίου Νικολάου. Σύμφωνα με την απογραφή του 2021 ο πληθυσμός του ανέρχεται στους 25 μόνιμους κατοίκους. Τα χωριά Μέσα και Έξω Ποτάμοι βρίσκονται σε ελάχιστη απόσταση μεταξύ τους και είναι κτισμένα σε υψόμετρο ανάμεσα 840-880 μέτρα. Η δημοτική κοινότητα Έξω Λακκωνίων στην οποία ανήκει το ομώνυμο χωριό χαρακτηρίζεται αγροτικά ως προς την αστικότητα και ημιορεινά ως προς την ορεινότητα.

Πρίνα

Η Πρίνα είναι χωριό και έδρα ομώνυμης κοινότητας του Δήμου Αγίου Νικολάου Κρήτης. Σύμφωνα με την απογραφή του 2021 ο πληθυσμός του ανέρχεται στους 59 μόνιμους κατοίκους. Η δημοτική κοινότητα Πρίνας στην οποία ανήκει το ομώνυμο χωριό χαρακτηρίζεται αγροτικά ως προς την αστικότητα και ημιορεινά ως προς την ορεινότητα.

Αμμουδάρα

Η Αμμουδάρα είναι χωριό της κοινότητας Κριτσάς, της δημοτικής ενότητας και δήμου Αγίου Νικολάου, της περιφερειακής ενότητας (τέως νομού) Λασιθίου, στην περιφέρεια Κρήτης, σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης. Η Αμμουδάρα είναι παράλιος οικισμός στο δυτικοκεντρικό τμήμα του νομού Λασιθίου. Βρίσκεται στον δυτικό μυχό του κόλπου Μιραμπέλλου λίγο νοτιότερα του Αγίου Νικολάου και σε μέσο σταθμικό υψόμετρο 30. Απέχει 5,5 χλμ. περίπου Ν. του Αγίου Νικολάου.

Βραχάσι

Το Βραχάσι, παλαιότερα γνωστό ως Βραχάσιον, είναι ορεινό παραδοσιακό χωριό και έδρα ομώνυμης κοινότητας του δήμου Αγίου Νικολάου στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου της

Κρήτης. Βρίσκεται ανατολικά του Ηρακλείου και βορειοδυτικά από τον Άγιο Νικόλαο. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, ο συνολικός πληθυσμός της Κοινότητας Βραχασίου ανέρχεται στους 1.932 κατοίκους. Το χωριό είναι κτισμένο αμφιθεατρικά στη νότια πλαγιά του βουνού Αναύλοχος, σε υψόμετρο 360 μέτρων, στο 46ο χιλιόμετρο της (παλιάς) εθνικής οδού Ηρακλείου - Αγίου Νικολάου.

Βουλισμένη

Η Βουλισμένη είναι χωριό και έδρα ομώνυμης κοινότητας του δήμου Αγίου Νικολάου στην περιφερειακή ενότητα Λασιθίου της Κρήτης. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 έχει 337 κατοίκους. Βρίσκεται 1,5 χλμ. δυτικά από τη Νεάπολη Λασιθίου, σε υψόμετρο 270 μ.

Μαδράτι

Το Μαδράτι ανήκει στη Δημοτική Κοινότητα Κριτσάς της Δημοτικής Ενότητας Αγίου Νικολάου ΠΕ Λασιθίου. Το Μαδράτι έχει υψόμετρο 51 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας.

Βρύσες

Οι Βρύσες είναι χωριό και έδρα ομώνυμης κοινότητας του δήμου Αγίου Νικολάου στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου, σε απόσταση 3 χιλιομέτρων από τη Νεάπολη. Είναι κτισμένο στη βόρεια πλευρά του όρους Καβαλαρά, επάνω από την κοιλάδα Σκάφη Μιραμπέλλου. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, οι κάτοικοι του οικισμού είναι 177.

Κουρούνες

Οι Κουρούνες είναι χωριό της Δημοτικής Κοινότητας Νεαπόλεως (Δημοτική Ενότητα Νεάπολης) του Δήμου Αγίου Νικολάου της Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου, χτισμένο σε υψόμετρο 560 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας.

Πίνακας 2: Υψόμετρο οικισμών πλησίον προτεινόμενης αντιπυρικής ζώνης

Οικισμός	Υψόμετρο (μ.)
Κρούστας	540
Έξω Λακκώνια	144
Μέσα Ποτάμοι	840-880
Πρίνα	345
Αμμουδάρα	30
Βραχάσι	360
Βουλισμένη	270
Μαδράτι	51
Βρύσες	400
Κουρούνες	560

2.2 Το ιστορικό των πυρκαγιών της περιοχής

Σύμφωνα **Ιστορικό αγροτοδοασικών πυρκαγιών** που έχει καταγραφεί από το <https://geodata.gov.gr/>, έως το 2010, οι πυρκαγιές στο Δ. Αγίου Νικολάου έχουν ως εξής:

Πίνακας 3: Ιστορικό πυρκαγιών Δήμος Αγίου Νικολάου

Δήμος	Περιοχή	Ημερομηνία Εκδήλωσης	Ώρα Εκδήλωσης	Ημερομηνία Κατάσβεσης	Ώρα Κατάσβεσης
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΒΛΑΧΗΔΕΣ	30/8/2002	13:20:00	8/30/2002	14:00:00
ΝΕΑΠΟΛΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ ΜΙΡΑΜΒΕΛΛΟ	21/6/1999	12:35:00	6/21/1999	15:40:00
ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΜΕΣΑ ΜΕΡΙΑ ΒΟΥΛΙΣΜΕΝΗΣ	20/7/1999	20:55:00	7/21/1999	0:00:00
ΝΕΑΠΟΛΗΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΟΜΦΑΛΙΑΣ	21/7/1999	5:30:00	7/21/1999	7:30:00
ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΚΡΗΤΗΣ	ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟΣ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ	10/8/1999	19:29:00	8/10/1999	22:20:00

Δήμος	Περιοχή	Ημερομηνία Εκδήλωσης	Ώρα Εκδήλωσης	Ημερομηνία Κατάσβεσης	Ώρα Κατάσβεσης
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΠΑΝΟΡΑΜΑ	10/4/2005	20:10:00	4/10/2005	21:30:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΠΛΑΚΑΛΩΝΑ	20/4/2005	12:05:00	4/20/2005	13:00:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ		20/4/2005	11:15:00	4/20/2005	12:05:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΑΤΣΑ	10/5/2005	10:24:00	5/11/2005	12:00:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ		3/6/2005	14:33:00	6/3/2005	14:55:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΜΑΡΔΑΤΣ- ΓΚΡΙΤΣΑΣ	30/6/2005	1:05:00	6/30/2005	4:00:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΡΙΤΣΑ	20/7/2005	2:44:00	7/20/2005	4:15:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΦΤΕΡΩΤΗ	21/7/2005	13:25:00	7/21/2005	16:00:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΣΚΡΑΠΠΑ	17/10/2005	18:55:00	10/17/2005	19:45:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΑΘΑΡΟ	28/10/2005	13:50:00	10/28/2005	16:40:00
Δ/Δ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΠΥΡΓΑΚΙΑ	24/3/2006	16:00:00	3/24/2006	19:30:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΑΒΑΛΑΡΑ	2/10/2006	20:54:00	10/2/2006	23:50:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΔΡΑΣΙ	2/6/2007	14:09:00	6/2/2007	17:35:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	Δ.Δ. ΤΖΕΡΜΙΑΔΩΝ	4/6/2007	23:00:00	6/5/2007	0:45:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΧΑΜΗΛΟ	18/6/2007	22:54:00	6/19/2007	3:15:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΧΑΜΗΛΟ- ΛΑΚΩΝΙΑ	21/6/2007	21:15:00	6/22/2007	11:40:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΒΛΑΧΗΔΕΣ	23/6/2007	14:40:00	6/23/2007	16:20:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΕΛΟΥΝΤΑ	27/6/2007	14:39:00	6/27/2007	16:30:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΧΑΜΗΛΟ	8/7/2007	21:04:00	7/9/2007	21:30:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΠΛΑΚΑ ΕΛΟΥΝΤΑΣ	24/7/2007	18:35:00	7/24/2007	22:50:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΠΕΡΒΟΛΑ	9/8/2007	0:10:00	8/9/2007	2:00:00

ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΧΕΛΩΝΑ ΠΡΙΝΑΣ	22/8/2007	8:14:00	8/22/2007	9:25:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΒΑΘΥ	25/8/2007	21:45:00	8/25/2007	23:15:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΡΟΥΣΤΑΣ-ΧΟΝΟΣ	5/11/2007	20:04:00	11/5/2007	21:20:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΤΑΦΟΣ	15/11/2007	18:15:00	11/15/2007	20:30:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΔΕΡΜΑΤΑΣ	15/11/2007	14:54:00	11/15/2007	16:45:00
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΛΟΦΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	4/5/2008	18:04:00	5/4/2008	18:35:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΔΑΜΑΚΑΣ	7/6/2008	11:50:00	6/7/2008	12:20:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΟΜΒΟΣ ΚΡΙΤΣΑ	7/6/2008	15:54:00	6/7/2008	16:30:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΧΥΤΑ	8/6/2008	16:15:00	6/9/2008	14:35:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΔΑΜΑΚΑΣ	1/7/2008	10:29:00	7/1/2008	10:50:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	2/7/2008	15:34:00	7/2/2008	17:00:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΛΜΥΡΟΣ	11/7/2008	9:51:00	7/11/2008	10:30:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΜΥΓΔΑΛΟΣ	22/7/2008	15:20:00	7/23/2008	22:00:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΜΥΓΔΑΛΟΣ	24/7/2008	15:50:00	7/25/2008	19:00:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΑΛΟΣ ΛΑΚΟΣ	2/8/2008	18:49:00	8/3/2008	9:30:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΒΑΘΥ	3/8/2008	21:54:00	8/4/2008	21:55:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΑΘΑΡΟ ΚΡΙΤΣΑ	12/8/2008	0:50:00	8/12/2008	2:40:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΡΟΥΣΟ ΕΥΛΟ	6/9/2008	21:30:00	9/7/2008	7:00:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ		9/11/2008	14:08:00	11/9/2008	19:15:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ	21/3/2009	15:14:00	3/21/2009	18:30:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ		16/5/2009	9:47:00	5/16/2009	10:20:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΠΛΑΚΑ	21/7/2009	2:00:00	7/21/2009	5:25:00

Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΠΙΣΣΙΔΕΣ	9/8/2009	12:20:00	8/9/2009	22:35:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ		23/8/2009	5:05:00	8/23/2009	21:45:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΑΛΑΡΙΤΗΣ - ΑΝΑΒΛΟΧΑΣ	16/10/2009	9:55:00	10/16/2009	21:35:00
Δ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΡΟΥΣΑΚΙΟΥ	20/12/2009	16:17:00	12/20/2009	19:45:00

2.3 Τα δίκτυα υψηλής και μέσης τάσης

Η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στο Δ. Αγίου Νικολάου γίνεται από υποσταθμό της ΔΕΗ υψηλής τάσης (150Kv) στον Αθρινόλακκο. Στον ενεργειακό τομέα, ο Νομός Λασιθίου συμμετέχει με αιολικά πάρκα συνολικού δυναμικού πάνω από 80 MW και σε συνδυασμό με τη λειτουργία του Α/Η εργοστασίου στον Αθρινόλακκο. Στο Δήμο λειτουργούν δύο (2) αιολικοί σταθμοί στην περιοχή Ακρωτήρι Αγ. Ιωάννη στην κοινότητα Βρούχα ισχύος 7,65 και 4,25 MW αντίστοιχα. Επιπλέον, στο Δήμο διαθέτουν άδεια άκομα έξι (6) αιολικά πάρκα συνολικής ισχύος 184 MW, αθροίζοντας συνολικά 195,90 MW.

2.4 Το οδικό δίκτυο

Το βασικό οδικό δίκτυο της Π.Ε. Λασιθίου συντίθεται από δύο βασικούς κεντρικούς άξονες (τον Βόρειο Οδικό Άξονα Κρήτης - ΒΟΑΚ και τον Νότιο Οδικό Άξονα Κρήτης - ΝΟΑΚ), οι οποίοι καλύπτουν κατά κύριο λόγο την ενδοπεριφερειακή οδική σύνδεση. Ειδικότερα, ο ΒΟΑΚ διέρχεται από τους οικισμούς Βραχάσι - Λατσίδα - Νεάπολη - Άγιος Νικόλαος - Καλό Χωριό - Παχειά Άμμος - Καβούσι - Λάστρος - Σφάκα - Τουρλωτή - Μυρσίνη - Μέσα Μουλιανά - Έξω Μουλιανά - Χαμέζι - Σκοπή - Σητεία. Ο ΝΟΑΚ αποτελεί δίκτυο μικρότερων κυκλοφοριακών φόρτων και διέρχεται από τους οικισμούς Μύρτος - Νέα Ανατολή - Γρα Λυγιά - Ιεράπετρα - Κουτσούναρι - Φέρμα - Αγιά Φωτιά - Αχλιά - Μαύρος Κόλυμπος - Κουτσουράς - Μακρυγιαλός - Ανάληψη. Η είσοδος και έξοδος στον ΒΟΑΚ από τους οικισμούς της περιοχής παρέμβασης πραγματοποιείται μέσω τριών κόμβων οι οποίοι είναι:

2.5 Κόμβος ΒΟΑΚ - Παλαιάς Εθνικής Οδού Ηρακλείου - Αγίου Νικολάου - Παχειάς Άμμου - Σητείας και Ανδρέα Παπανδρέου (Άγιος Νικόλαος).

2.6 Κόμβος ΒΟΑΚ - Παλαιάς Εθνικής Οδού Ηρακλείου - Αγίου Νικολάου - Παχειάς Άμμου - Σητείας και Κωνσταντίνου Καραμανλή (Άγιος Νικόλαος).

2.7 Κόμβος ΒΟΑΚ - Παλαιάς Εθνικής Οδού Ηρακλείου - Αγίου Νικολάου - Παχειάς Άμμου - Σητείας (στο ύψος του οικισμού του Ίστρου).

Η πρόσβαση στον Δήμο Αγίου Νικολάου, καθώς και στους μεγάλους οικισμούς, πραγματοποιείται μέσω του κύριου οδικού δικτύου, ενώ οι υπόλοιποι ορεινοί οικισμοί εξυπηρετούνται από το δευτερεύον οδικό δίκτυο. Ο βαθμός οδικής σύνδεσης και εξυπηρέτησης μεταξύ των οικισμών του Δήμου κρίνεται αρκετά ικανοποιητικός δεδομένου ότι το δίκτυο των υφιστάμενων δρόμων διευκολύνει σημαντικά την πρόσβαση σε αυτούς, καθώς και σε σημεία αυξημένου ενδιαφέροντος.

2.8 Οι χωματερές και οι χώροι παράνομης απόρριψης απορριμμάτων

Στο Δήμο Αγίου Νικολάου λειτουργούν 3 μονάδες βιολογικοί καθαρισμού, ήτοι οι ΒΙΟΚΑ Αγίου Νικολάου και Λιμνών που είναι δευτεροβάθμιας επεξεργασίας και ο ΒΙΟΚΑ Ελούντας, τριτοβάθμιας επεξεργασίας. Η εκροή του πρώτου διατίθεται μέσω υπόγειου αγωγού στη θάλασσα, του δεύτερου σε ρέμα, ενώ του ΒΙΟΚΑ Ελούντας διατίθεται προς εμπλουτισμό υδροφορέα με μελλοντικό στόχο την εξυπηρέτηση αναγκών άρδευσης.

Στο Δ. Αγίου Νικολάου λειτουργεί εγκεκριμένος Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α) στην περιοχή Κερατίδια, από το 1998 φιλοξενώντας τα απορρίμματα του Καποδιστριακού Δήμου Αγίου Νικολάου, και δέχεται επίσης μέρος (1/3) των απορριμμάτων του Δήμου Ιεράπετρας. Στο Δήμο δε λειτουργούν Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων.

Εικόνα 1: Χώροι διάθεσης απορριμμάτων

2.9 Η υπάρχουσα βλάστηση

Οι χρήσεις γης έχουν διαμορφωθεί αφενός από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην περιοχή και αφετέρου από το γεωφυσικό ανάγλυφο. Το μεγαλύτερο μέρος του δήμου ήτοι το 30% καταλαμβάνεται από βοσκοτόπους και ακολουθούν οι καλλιεργούμενες εκτάσεις σε ποσοστό 24%. Μικρότερα τμήματα της επιφάνειας καλύπτονται από δάση (9%), οικιστικές χρήσεις (3%) και διάφορες άλλες χρήσεις (25%).

Δασικά Συμπλέγματα

Τα κυριότερα στοιχεία που συνθέτουν την εικόνα της δασικής βλάστησης στον Δήμο Αγίου Νικολάου είναι:

2.9.1 τα αμιγή δάση της τραχείας πεύκης (*Pinus brutia*),

2.9.2 τα πρινοδάση (*Quercus coccifera*)

2.9.3 τα μικτά δάση από πεύκο, πρίνο και σφενδάμι (*Acer sempervirens*).

Στις δασικές εκτάσεις -οι οποίες καλύπτουν περίπου το 65% της έκτασης του Δήμου- κυριαρχούν διάφορα είδη θάμνων, φρύγανα και ελάχιστη μακκία βλάστηση. Τα δάση καλύπτουν περίπου το 10% της επιφάνειας του Δήμου Αγίου Νικολάου με τα πιο σημαντικά από αυτά να είναι:

2.9.4 Τα πευκοδάση (τραχεία πεύκη) Κρούστας, Πρίνας και Καλού Χωριού.

2.9.5 Τα πρινοδάση (αναμεμειγμένα με σφενδάμους) Κριτσάς, Ποταμών, Κρούστας, Ζενίων, Χουμεριάκου και Νεάπολης (Καβαλαράς).

2.9.6 Το Αζιλακόδασος (Αριά ή Άριος Δρυς - *Quercus ilex*) στην περιοχή Βραχασίου, στους πρόποδες του όρους Σελένα. Πρόκειται για ένα από τα ελάχιστα δάση από αζίλακες, με τα δέντρα να ξεπερνούν τα πέντε μέτρα σε ύψος.

2.10 Το Κυπαρισσόδασος της Κριτσάς, στους πρόποδες του όρους Τσίβι. Είναι το μοναδικό αμιγές δάσος από κυπαρίσσια σε ολόκληρη την ανατολική Κρήτη (έκτασης περίπου 4 στρεμμάτων) και θεωρείται ότι είναι ένα από τα εναπομείναντα δάση της Μινωικής εποχής.

2.7.1 Ο οικότοπος της Αμπελιτσάς (*Zelkova abelicea*) ή "ανέγνωρο δένδρο", ένα κατεξοχήν ενδημικό είδος της Κρήτης που απαντάται σε διάφορες περιοχές του Οροπεδίου Καθαρού.

Επιπρόσθετα, υπάρχουν αμιγείς ενώσεις κέδρου σε περιοχές του Αγίου Νικολάου, της Ελούντας, της Κριτσάς και του Καλού Χωριού. Μικτά δάση κέδρου, αγριοχαρουπιάς, αγριελιάς, πρίνου, σχίνου, κ.λπ. συναντώνται στη χαμηλή ζώνη (κάτω των 400 μέτρων), καθώς επίσης και δασικές θαμνώδεις εκτάσεις πρίνου, σκίνου, ασπαλάθου, εβένου, κ.λπ.

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται οι χρήσεις / καλύψεις γης οικισμών όπως παρουσιάζονται στο CORINE.

Πίνακας 4: Χρήσεις/ καλύψεις γης οικισμών στις θέσεις των παρεμβάσεων

Οικισμός	Καλύψεις Γης
Κρούστα	✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήμα φυσικής βλάστησης ✓ Δάσος κωνοφόρων ✓ Σύνθετες καλλιέργειες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση ✓ Ελαιώνες ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις
Μέσα Λακωνία	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
Μέσα Ποταμοί	✓ Ελαιώνες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης

Πρίνας	✓ Ελαιώνες ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις
Αμμουδάρα	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
Βραχάσι	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
Βουλισμένη	✓ Ελαιώνες
Μαρδάτι	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
Βρύσες	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
Κουρούνες	✓ Σύνθετες καλλιέργειες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση

Εικόνα 2: Καλύψεις γης Δήμου Αγίου Νικολάου - Corine 2018

2.11 Ο τύπος και η ποσότητα της καύσιμης ύλης

Το σύνολο του δάσους αποτελεί καύσιμη ύλη, καθώς όλα τα μέρη του (ξηροφυλλοτάπητας, χόρτα, πόες, μικροί και μεγάλοι θάμνοι, δένδρα) είναι αναφλέξιμα υλικά. Ο τρόπος όμως που τα υλικά αυτά αναφλέγονται και η επίδρασή τους στη συμπεριφορά της φωτιάς ποικίλει ανάλογα με τη διάταξή τους στο χώρο, την ποσότητά τους, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τη θερμοκρασία τους και την περιεχόμενη σε αυτά υγρασία.

Η διάταξη στο χώρο κατατάσσει την καύσιμη ύλη σε υποεδάφια, επιεδάφια και εναέρια. Η υποεδάφια καύσιμη ύλη περιλαμβάνει όλα τα αναφλέξιμα υλικά που βρίσκονται κάτω από την επιφάνεια και περιλαμβάνει τον βαθύ χούμο, τις ρίζες και σάπιους μισοθαμένους κορμούς και κλαδιά. Η καύσιμη αυτή ύλη όταν είναι ξερή καίγεται, πάντοτε όμως με αργούς ρυθμούς λόγω της έλλειψης του απαραίτητου οξυγόνου. Έτσι, η συνεισφορά της στην εξάπλωση της φωτιάς είναι πολύ μικρή. Αντίθετα, μπορεί να διατηρήσει τη φωτιά για ώρες ή και ημέρες μετά την κατάσβεση της φλόγας από τους πυροσβέστες αποτελώντας πηγή αναζωπυρώσεων.

Η επιεδάφια καύσιμη ύλη περιλαμβάνει όλα τα αναφλέξιμα υλικά που βρίσκονται στο έδαφος ή ακριβώς επάνω από αυτό. Τέτοια υλικά είναι:

- 2.11.1 ο χούμος, δηλαδή η νεκρή καύσιμη ύλη (βελόνες, φύλλα, κλαδάκια κλπ.) που έχει αποσυντεθεί σε βαθμό που είναι μη αναγνωρίσιμη η προέλευσή της,
- 2.11.2 ο ξηροφυλλοτάπητας, δηλαδή τα νεκρά κατακείμενα χόρτα, βελόνες, φύλλα, κλαδάκια κλπ. που δεν έχει προχωρήσει η αποσύνθεσή τους,
- 2.11.3 τα χόρτα,
- 2.11.4 οι σχετικά μικροί θάμνοι,
- 2.11.5 τα νεαρά δενδρύλλια,
- 2.11.6 οι νεκροί κατακείμενοι κορμοί και τα κλαδάκια στο έδαφος (από φυσική αποκλάδωση, θραύσεις από χιόνι ή άνεμο, υπολείμματα υλοτομιών κλπ.), και τα πρέμνα, δηλαδή η βάση του δένδρου ύψους μερικών δεκάδων εκατοστών από το έδαφος που, όταν αυτό υλοτομηθεί, παραμένει μαζί με τις ρίζες στο δάσος.

Η αρχική ανάφλεξη των δασικών πυρκαγιών γίνεται κατά κανόνα στην επιεδάφια καύσιμη ύλη. Για την καύση της δεν υπάρχει έλλειψη οξυγόνου και έτσι οι πυρκαγιές που δίνει μπορεί να έχουν επικίνδυνη συμπεριφορά, ιδίως ως προς την ταχύτητα εξάπλωσής τους.

Η εναέρια καύσιμη ύλη περιλαμβάνει όλα τα πράσινα και νεκρά υλικά που βρίσκονται στην κόμη, μακριά από το έδαφος. Τα υλικά αυτά περιλαμβάνουν τα κλαδιά και τα φύλλα ή βελόνες των δένδρων, νεκρά ιστάμενα δένδρα, υψηλούς θάμνους καθώς και άλλες μορφές βιομάζας που βρίσκονται στην κόμη (αναρριχώμενα φυτά, βρύα κλπ.). Η ανάφλεξη της εναέριος καύσιμης ύλης κατά κανόνα αυξάνει κατά πολύ το μήκος της φλόγας και την ένταση της πυρκαγιάς. Παράλληλα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη μετάδοση της πυρκαγιάς σε μεγάλες αποστάσεις με καύτρες. Η ποσότητα της καύσιμης ύλης, μετρούμενη σε τόνους ανά στρέμμα ή σε κιλά ανά τετραγωνικό μέτρο, είναι ένας από τους βασικότερους παράγοντες από τους οποίους εξαρτάται η θερμική ένταση της πυρκαγιάς. Γενικά, **όσο περισσότερη καύσιμη ύλη υπάρχει τόσο περισσότερη είναι η διαθέσιμη ενέργεια προς έκλυση.** Αντίθετα, η διαθέσιμη ενέργεια εξαρτάται σε μικρότερο βαθμό από την περιεχόμενη ενέργεια σε κάθε κιλό καύσιμης ύλης γιατί οι διαφορές μεταξύ των διαφόρων δασικών καυσίμων είναι μικρές.

Το πόσο γρήγορα εκλύεται η περιεχόμενη στην καύσιμη ύλη ενέργεια, άρα και η ένταση του

μετώπου της πυρκαγιάς, δεν εξαρτάται μόνο από την ποσότητά της. Π.χ. είναι πολύ πιθανό οι φλόγες μιας πυρκαγιάς χόρτων με ποσότητα καύσιμης ύλης 2 τόνων ανά στρέμμα να είναι μεγαλύτερες και η εξάπλωση του μετώπου πολύ ταχύτερη από μια πυρκαγιά σε πευκοδάσος με 4 τόνους νεκρών πευκοβελόνων ανά στρέμμα. Η αιτία είναι δύο άλλα χαρακτηριστικά της καύσιμης ύλης: οι διαστάσεις της (πάχος) και ο βαθμός συμπίεσής της. Τα χόρτα περιλαμβάνονται στα λεπτότερα δασικά καύσιμα και υπό κατάλληλες συνθήκες δίνουν πυρκαγιές ταχύτατης εξάπλωσης και αρκετά μεγάλης φλόγας η οποία όμως έχει μικρό βάθος και διάρκεια. Αντίθετα οι πευκοβελόνες, αν και η διάμετρός τους ευρίσκεται στην ίδια τάξη με αυτή των χόρτων, συνήθως δίνουν πυρκαγιές μικρότερης φλόγας και αργής εξάπλωσης σε περιπτώσεις αντίστοιχης ποσότητας καύσιμης ύλης. Ο λόγος είναι ότι ο ξηροφυλλοτάπητας είναι συνήθως αρκετά συμπίεσμένος και έχει λίγα διάκενα στο εσωτερικό του.

Η περιεχόμενη υγρασία στην καύσιμη ύλη, δηλαδή η ποσότητα σε γραμμάρια νερού που περικλείεται σε κάθε γραμμάριο ξερής βιομάζας, παίζει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη συμπεριφορά της φωτιάς. Έναν ρόλο μάλιστα που είναι εύκολα αντιληπτός γιατί η υγρασία είναι ένας παράγοντας ιδιαίτερα μεταβλητός στη διάρκεια του έτους αλλά και σε ημερήσια βάση. Όσο μεγαλύτερη η περιεχόμενη υγρασία τόσο περισσότερη ενέργεια απαιτείται για να ανέβει η θερμοκρασία της καύσιμης ύλης στους 300 οC και να αναφλεγεί γιατί πρέπει πρώτα να εξατμισθεί το περιεχόμενο νερό στους 100 οC. Η θέρμανση και η εξατμίσση του νερού απαιτούν πολύ μεγάλα ποσά ενέργειας. Έτσι η προθέρμανση και ανάφλεξη της καύσιμης ύλης καθυστερεί, επηρεάζοντας αντίστοιχα και τη συνολική συμπεριφορά της φωτιάς.

Η δασική βιομάζα που αποτελεί την καύσιμη ύλη είναι ζωντανή ή νεκρή. Η υγρασία της ζωντανής καύσιμης ύλης κυμαίνεται μεταξύ 50 και 300% δηλαδή σε κάθε γραμμάριο ξερής βιομάζας περιλαμβάνονται 0,5 έως 3 γραμμάρια νερό. Η μεταβολή της υγρασίας αυτής εξαρτάται κυρίως από τη φυσιολογική κατάσταση των φυτών και διαφέρει αρκετά μεταξύ των διαφόρων φυτικών ειδών. Έτσι, μεταβάλλεται σημαντικά με την εποχή η οποία καθορίζει και τη φάση ανάπτυξης του φυτού και εξαρτάται σε μικρότερο βαθμό από τις συνθήκες ξηρασίας.

Η μεγάλη διαφορά της ζωντανής με τη νεκρή καύσιμη ύλη ως προς την περιεχόμενη υγρασία είναι ότι η υγρασία της δεύτερης εξαρτάται από τις συνθήκες του περιβάλλοντος και κυμαίνεται παρακολουθώντας τις αλλαγές αυτού. Έτσι, **η έκθεση στον ήλιο, η θερμοκρασία του αέρα και φυσικά η βροχή επηρεάζουν την υγρασία της νεκρής καύσιμης ύλης.** Τον πιο σημαντικό όμως ρόλο παίζει η **σχετική υγρασία της ατμόσφαιρας** γιατί αυτή μεταβάλλεται συνεχώς κατά τη διάρκεια του 24ώρου επηρεάζοντας άμεσα την υγρασία της καύσιμης ύλης και συνεπώς και της συμπεριφοράς της φωτιάς. Η συνεχής αυτή μεταβολή κάνει τον παράγοντα αυτό ιδιαίτερα σημαντικό για την κατανόηση και προσμονή των αλλαγών στη συμπεριφορά της φωτιάς.

Η σχετική υγρασία είναι ο λόγος (κλάσμα) της υγρασίας που περιέχει ο αέρας με την μέγιστη υγρασία την οποία θα μπορούσε να κρατήσει ο αέρας στην ίδια θερμοκρασία και πίεση, δηλαδή εάν ήταν κορεσμένος. Συνήθως εκφράζεται σαν ποσοστό. Σε συνθήκες ομίχλης, η οποία εμφανίζεται συνήθως το πρωί, η σχετική υγρασία είναι 100% και γι' αυτό δημιουργείται υγροποίηση των υδρατμών. Όταν η θερμοκρασία αρχίσει να ανεβαίνει, η υγρασία που μπορεί να συγκρατήσει ο αέρας (δηλαδή ο παρονομαστής του κλάσματος) αυξάνεται. Έτσι η σχετική υγρασία μειώνεται. Είναι σημαντικό να γίνει αντιληπτό ότι αυτό γίνεται χωρίς να είναι απαραίτητο να προστεθεί ή αφαιρεθεί νερό (δηλαδή ο αριθμητής του κλάσματος μπορεί να είναι σταθερός). Σε ημερήσια βάση κατά κανόνα η θερμοκρασία του αέρα μεταβάλλεται φθάνοντας στη μέγιστη τιμή της κατά τις μεσημβρινές ώρες (1-3 μμ) και στην ελάχιστη τιμή της κατά τις πρώτες πρωινές ώρες πριν την ανατολή του ήλιου. Ακριβώς αντίθετη είναι η διακύμανση της σχετικής υγρασίας. Η υγρασία της νεκρής καύσιμης ύλης κυμαίνεται συνήθως μεταξύ 2 και 30%

και εξαρτάται κυρίως από τη σχετική υγρασία του αέρα και σε μικρότερο βαθμό από τη θερμοκρασία.

Περισσότερο διαβρέχεται η καύσιμη ύλη όταν εκτεθεί στα ατμοσφαιρικά κατακρημνίσματα (χιόνι, βροχή κλπ.). Στις αλλαγές της σχετικής υγρασίας και της θερμοκρασίας η υγρασία της καύσιμης ύλης ανταποκρίνεται με κάποια μικρότερη ή μεγαλύτερη καθυστέρηση ανάλογα με τις διαστάσεις της. Λεπτά καύσιμα όπως χόρτα, φύλλα και πευκοβελόνες με πάχος μικρότερο των 0,6 εκατοστών αντιδρούν ταχύτητα (1-2 ώρες) στις αλλαγές του περιβάλλοντός τους.

Από τα παραπάνω γίνεται εμφανής η **μεγάλη σημασία της ποσότητας της νεκρής λεπτής καύσιμης ύλης και της περιεχόμενης σε αυτήν υγρασίας για τη συμπεριφορά της φωτιάς**. Οι περισσότερες πυρκαγιές αρχίζουν με ανάφλεξη των καυσίμων της κατηγορίας αυτής η οποία μάλιστα είναι τόσο ευκολότερη όσο πιο ξερά είναι τα καύσιμα. Όταν οι πρώτες φλόγες δυναμώσουν ακολουθεί η ανάφλεξη των μέσης διαμέτρου νεκρών καυσίμων αλλά και των ζωντανών φυτών.

Η θερμοκρασία της καύσιμης ύλης είναι άλλος ένας σημαντικός παράγοντας για τη συμπεριφορά της φωτιάς. Όσο θερμότερα είναι τα δασικά καύσιμα τόσο λιγότερη ενέργεια απαιτείται για την ανάφλεξή τους. Έτσι αναφλέγονται ταχύτερα και το ίδιο ισχύει για την εξάπλωση της φωτιάς. Η θερμοκρασία των καυσίμων εξαρτάται από τη θερμοκρασία του αέρα και την έκθεση των καυσίμων στην ηλιακή ακτινοβολία. Το αποτέλεσμα της τελευταίας είναι πολύ σημαντικό καθώς η διαφορά θερμοκρασίας μεταξύ καυσίμων εκτεθειμένων στον ήλιο και καυσίμων στη σκιά νεφών ή της κόμης των δένδρων μπορεί να ξεπεράσει τους 25 οC.

2.12 Ο υπάρχων πληθυσμός

Ο Δήμος Αγίου Νικολάου είναι δήμος της περιφέρειας Κρήτης που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης και η πρωτεύουσα του Νομού Λασιθίου. Προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων του Αγίου Νικολάου, της Νεάπολης και της Κοινότητας Βραχασίου. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 511,99 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 27.785 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Έδρα του νέου δήμου ορίστηκε ο Άγιος Νικόλαος και ιστορική έδρα η Νεάπολη.

2.13 Οι υπάρχοντες αρχαιολογικοί χώροι

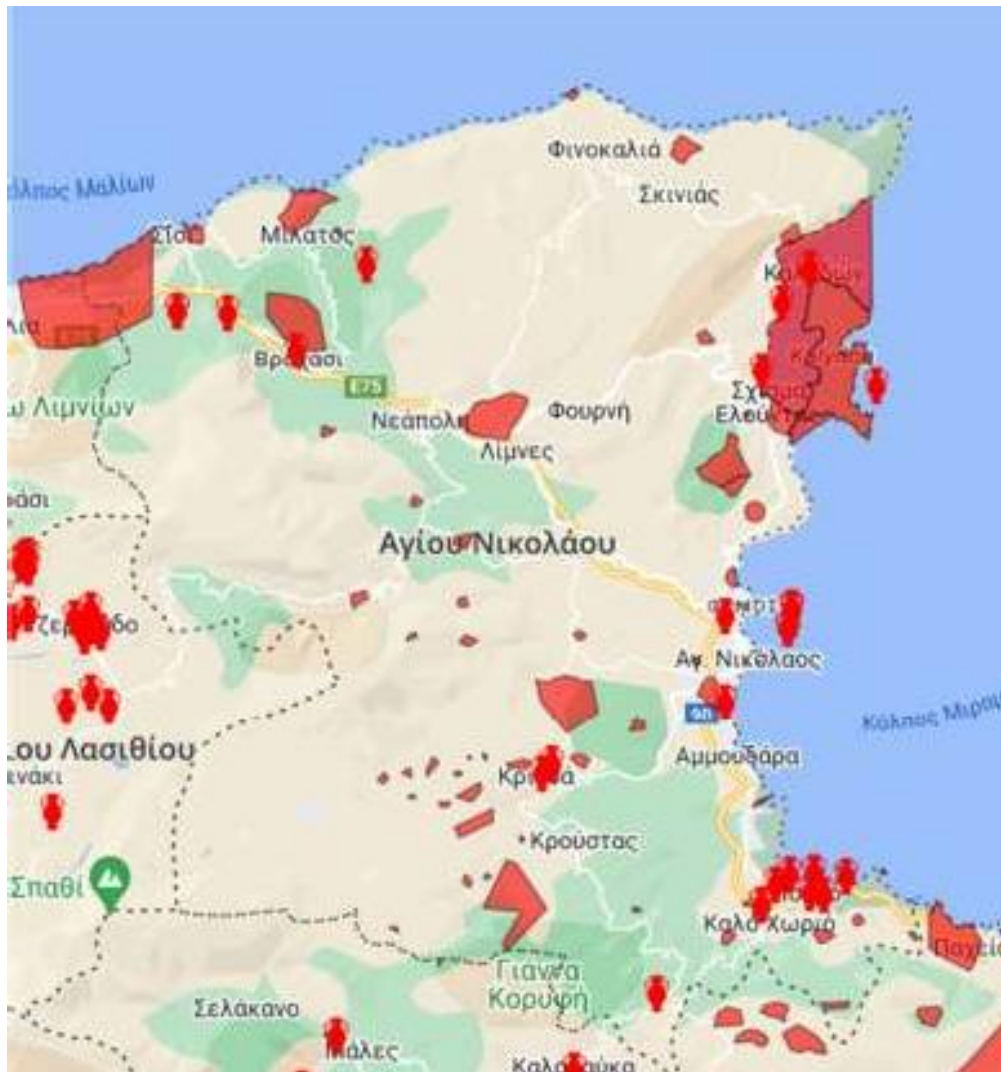
Αρχαιολογικοί χώροι, ιερά μνημεία και αγάλματα κοσμούν ολόκληρο τον Δήμο Αγίου Νικολάου. Λίγα λεπτά έξω από τον Άγιο Νικόλαο βρίσκεται η φημισμένη, αρχαία πόλη Λατώ. Μία από τις σημαντικότερες πόλεις – κράτη των Δωριέων στην Κρήτη, όπου θεωρείται η καλύτερα διατηρημένη πόλη της κλασικής περιόδου. Η ιστορική της σημασία, αλλά και το περιβάλλον που την απαρτίζει, την καθιστούν μοναδική.

Καθ' όλη την έκταση του δήμου, οι αρχαίοι οικισμοί παίζουν καταλυτικό ρόλο για την ιστορία του τόπου. Οι περισσότεροι από αυτούς, χτισμένοι σε στρατηγική θέση, ενώ υπάρχουν ακόμα και υποβρύχιοι πολιτισμοί, όπως αυτός της αρχαίας πόλης “Ολούς”. Λίγα λεπτά μακριά από τον οικισμό της σημερινής Νεάπολης βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος “Δρήρος”. Πόλη που ιδρύθηκε τον 12ο αιώνα π.Χ. και άκμασε από τα Γεωμετρικά/Αρχαϊκά μέχρι και τα Ελληνιστικά χρόνια. Στον αρχαιολογικό χώρο περιλαμβάνονται δύο ακροπόλεις και ανάμεσά τους, αγορά αρχαϊκής εποχής.

Στην άλλη μεριά του δήμου, μόλις λίγα χιλιόμετρα μακριά από το Καλό Χωριό βρίσκονται τα ερείπια του Υστερομινωικού οικισμού “Βρώκαστρο” (ή Βρώκαστρο). Ανήκει στους δεκάδες οικισμούς της σκοτεινότερης περιόδου της Κρήτης, μετά την καταστροφή του Μινωικού Πολιτισμού.

Ένα εντυπωσιακό αξιοθέατο που ελκύει τουρίστες και γοητεύει ακόμα και τους ντόπιους με την ιστορία του, είναι η νήσος Σπιναλόγκα. Απέναντι από την περιοχή της Πλάκας, δίπλα στην Ελούντα, η πετρόχτιστη νήσος που θυμίζει φρούριο, τα βράδια μοιάζει να επιπλέει στον ελουντιανό κόλπο στολίζοντας όχι μόνο τα γαλανά νερά, αλλά και την ιστορία του τόπου.

Εικόνα 3: Αρχαιολογικοί χώροι Δήμου Αγίου Νικολάου

2.14 Οι προστατευόμενες περιοχές

Το φυσικό περιβάλλον ολόκληρου του Δήμου Αγίου Νικολάου χαρακτηρίζεται από ένα ευρύτατο φάσμα οικοσυστημάτων, τοπίων και γεωλογικών σχηματισμών. Η περιοχή

παρουσιάζει -στο σύνολο της- ιδιαίτερο φυσικό κάλλος, καθώς συνδυάζει τον παράκτιο χώρο του κόλπου του Μιραμπέλου, με πεδινά τοπία, αλλά και με τον ορεινό σχηματισμό της οροσειράς της Δίκτης. Το φυσικό ανάγλυφο διαμορφώνεται από τον ορεινό όγκο της Δίκτης και το όρος Σελένα, στους βορειοανατολικούς πρόποδες του οποίου αναπτύσσεται ο Δήμος που συντίθεται κυρίως από ημιορεινές εκτάσεις, με μέσο υψόμετρο 334 μέτρα.

Ολόκληρη η επικράτεια του Δήμου Αγίου Νικολάου χαρακτηρίζεται από υψηλή οικολογική και αισθητική αξία, καθώς τμήματά της έχουν ενταχθεί σε ειδικά καθεστώτα προστασίας όπως είναι το Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών "NATURA 2000" (Οδηγία 94/43/ΕΚ - ΦΕΚ 1495/Β/6-9-2010), τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) (Ν. 1465/1950 για τη διαφύλαξη της φυσικής κληρονομιάς) και τα Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) (Ν. 2637/98 για την προστασία της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς άγριας χλωρίδας).

Εικόνα 4: Προστατευόμενες Περιοχές "NATURA 2000" και Καταφύγια Άγριας Ζωής Δ.Ε. Αγίου Νικολάου και Ευρύτερης Περιοχής

Στον Δήμο Αγίου Νικολάου βρίσκονται τμήματα των εξής Περιοχών "NATURA 2000" (<http://www.ecovalue-crete.eu/el>):

- 2.14.1 GR 4320002 - Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελάκανο, Χαλασμένη Κορυφή, Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Special Areas of Conservation - SAC).
- 2.14.2 GR 4320010 - Κορυφή Λάζαρος - Μαδάρα Δίκτης, Ζώνες Ειδικής Προστασίας (SPA - Special Protection Areas).
- 2.14.3 GR 4320013 - Φαράγγι Σεληνάρι - Βραχάσι, Ζώνες Ειδικής Προστασίας (SPA - Special Protection Areas). Σημειώνεται ότι από τις προαναφερθείσες Προστατευόμενες Περιοχές "NATURA 2000", οι δύο πρώτες (GR 4320002 και GR 4320010) διέρχονται από την Δ.Ε. Αγίου Νικολάου (περιοχή μελέτης).

Αναφορικά με τα Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ), στη Δ.Ε. Αγίου Νικολάου βρίσκονται τα εξής (<http://www.oikoskopio.gr/>):

- 2.14.4 K560 - Οξυά (Αγίου Νικολάου Ελούντας) (ΦΕΚ 797/Β/23-8-1977).
- 2.14.5 K565 - Χαλασιά Ζενίων - Έξω Ποταμών - Μέσα Λασιθίου (ΦΕΚ 779/Β/10-6-1976).
- 2.14.6 K569 - Θύλακας Κριτσάς (ΦΕΚ 779/Β/10-6-1976).
- 2.14.7 K862 - Καστελιό Δήμου Αγίου Νικολάου (ΦΕΚ 809/27-06-2001, ΦΕΚ 459/1504-2002).
- 2.14.8 K865 - Βαθύ - Αλμυρός Δήμου Αγίου Νικολάου (ΦΕΚ 809/27-06-2001, ΦΕΚ 1108/23-08-2002).
- 2.14.9 K893 - Γιαννά Κορυφή Δήμου Αγίου Νικολάου (ΦΕΚ 809/27-06-2001).

Στα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) εντάσσεται το Βρόκαστρο στο Ίστρον, η Δρήρος, η Λατώ στην Κριτσά, η Μίλατος, το φαράγγι Σεληνάρι, ο οικισμός του Μαυρικιανού Ελούντας και οι νησίδες Κολοκύθα και Σπιναλόγκα (ΦΕΚ 666Β/70 και 1148Β/79).

Εικόνα 5: Απόσπασμα Χάρτη για τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) της Δ.Ε. Αγίου Νικολάου και της Ευρύτερης Περιο

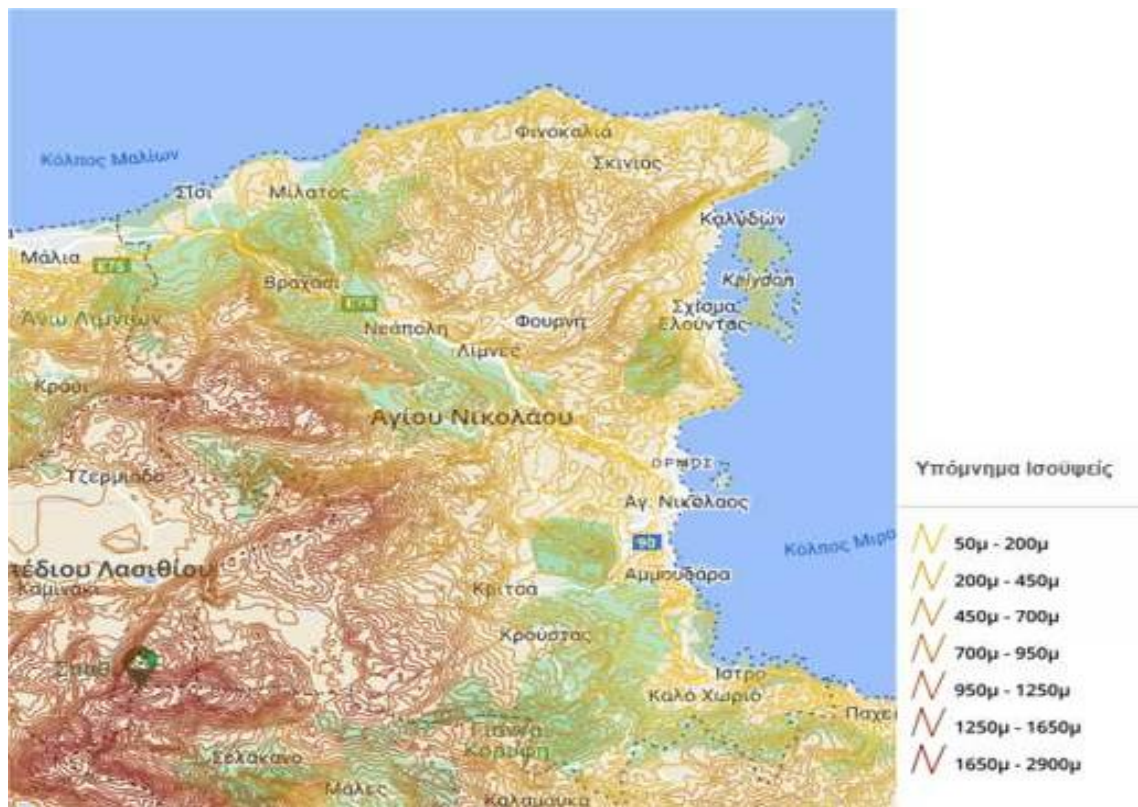

Επίσης, η εκβολή του Καλού Ποταμού στο Καλό Χωριό, η πηγή και το έλος του Αλμυρού Αγίου Νικολάου, η Λυγερή Κριτσάς και το εποχιακό τέλμα Δρήρου συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο των μικρών παράκτιων υγροτόπων (ΦΕΚ 229/19-06-2012), η προστασία των οποίων διαφυλάσσεται και επιτυγχάνεται μέσα από τον καθορισμό κατάλληλων όρων και περιορισμών.

2.15 Το ανάγλυφο της περιοχής

Στην επόμενη εικόνα παρουσιάζονται οι ισοϋψείς καμπύλες για το Δήμο Αγίου Νικολάου. Όπως διαπιστώνεται, μικρότερες ισοϋψείς καμπύλες σημειώνονται στο παραλιακό μέτωπο του Δήμου, ενώ όσο πλησιάζουμε στο διοικητικά όρια του Δήμου που τον ενώνουν με το Οροπέδιο Λασιθίου, οι ισοϋψείς αυξάνονται.

Εικόνα 6: Ισοϋψείς καμπύλες

2.16 Δείκτες επικινδυνότητας

Η επικινδυνότητα των ακινήτων καθορίζεται από τη θέση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τοπίου της περιοχής επιρροής τους. Για τις ανάγκες του παρόντος κανονισμού, καθορίζονται τέσσερις κατηγορίες επικινδυνότητας των ακινήτων: χαμηλή επικινδυνότητα, μεσαία επικινδυνότητα, υψηλή επικινδυνότητα και ιδιαίτερα υψηλή επικινδυνότητα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

Χαμηλή (1)

Μεσαία (2)

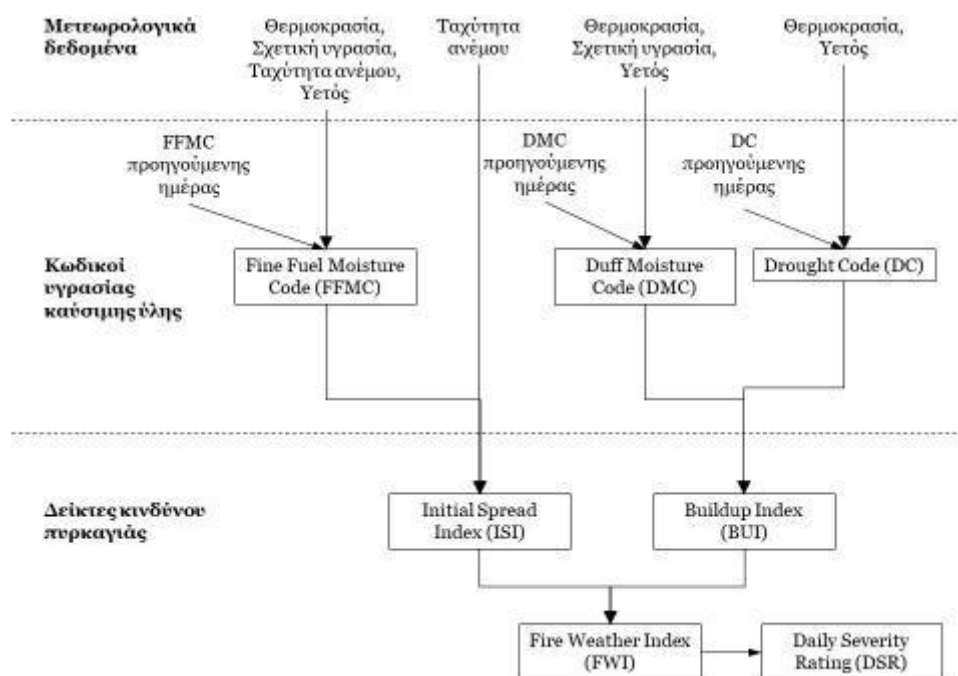
Υψηλή (3)

Ιδιαίτερα υψηλή (4)

Τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας, η απαίτηση και η περιοδικότητα δήλωσης συμμόρφωσης ή ελέγχου, καθώς και ο χρόνος προσαρμογής των υφιστάμενων κτιρίων στις απαιτήσεις του κανονισμού, προσδιορίζονται και διαβαθμίζονται με βάση την κατηγορία επικινδυνότητας στην οποία κατατάσσονται τα ακίνητα.

Ο Δείκτης Κινδύνου Πυρκαγιών (Fire Weather Index, FWI) αποτελεί μία από τις βασικές συνιστώσες του καναδικού συστήματος κατάταξης της επικινδυνότητας δασικών πυρκαγιών (CFFDRS), ο οποίος υπολογίζει την επικινδυνότητα εμφάνισης πυρκαγιάς την υπό εξέταση περιοχή βάσει συγκεκριμένων μετεωρολογικών δεδομένων. Η μέθοδος δέχεται συνολικά 10 παραμέτρους εισαγωγής, από τις οποίες οι 4 είναι μετεωρολογικές, και υποχρεωτικές για να τρέξει το μοντέλο, και οι υπόλοιπες 6 σχετίζονται με την εποχή και την τοπογραφία της περιοχής μελέτης. Τα παράγωγα του μοντέλου είναι στο σύνολό τους 7 και παρουσιάζονται επόμενη Εικόνα.

Εικόνα 7: Η δομή του Καναδικού μοντέλου κινδύνου πυρκαγιάς

Στις παρακάτω εικόνες παρουσιάζεται ο υπολογισμός δεικτών σύμφωνα με τον αριθμό ημερήσιου μέτρου, αυξημένου και ακραίου κινδύνου πυρκαγιάς τις χρονολογίες 2021-2050.

2.16.1 Ημέρες με Δείκτη FWI > 15, όπου στατιστικά θεωρείται ότι συμβαίνουν λιγότερα περιστατικά πυρκαγιών

Εικόνα 8: Αριθμός ημερήσιου μέτρου κινδύνου πυρκαγιάς

2.16.2 Ημέρες με Δείκτη FWI > 30, όπου στατιστικά θεωρείται ότι συμβαίνουν πολλά περιστατικά πυρκαγιών

Εικόνα 9: Αριθμός ημερήσιου αυξημένου κινδύνου πυρκαγιάς

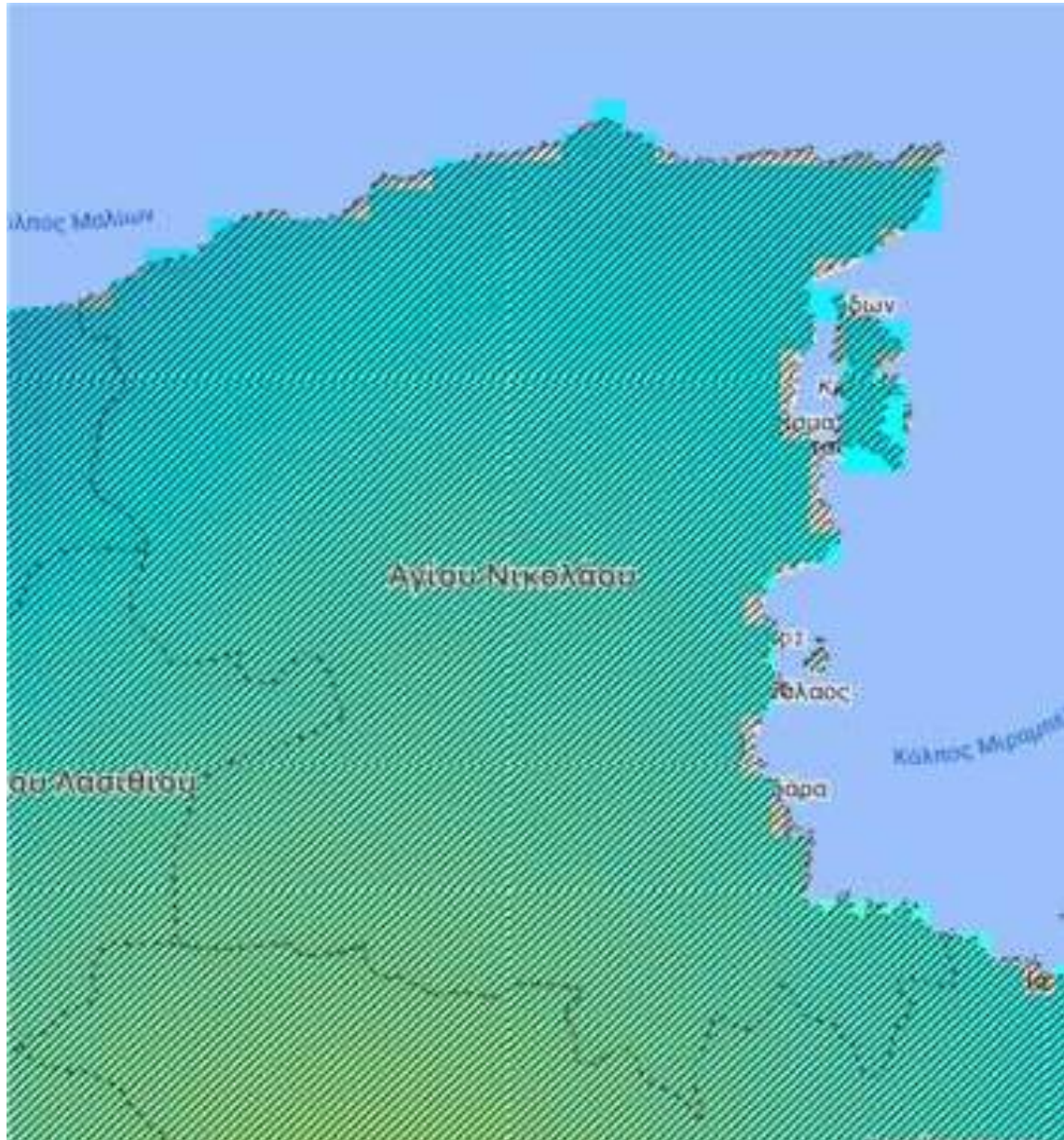
2.16.3 Ημέρες με Δείκτη FWI > 45, όπου στατιστικά θεωρείται ότι συμβαίνουν τα περισσότερα περιστατικά πυρκαγιών

Εικόνα 10: Αριθμός ημερήσιου ακραίου κινδύνου πυρκαγιάς

Ο παρακάτω δείκτης παριστάνει μία ενδεικτική κατάσταση επικινδυνότητας από πυρκαγιά στην Αντιπυρική Περίοδο (Fire Season-FS). Οι μεγαλύτερες τιμές δηλώνουν μεγαλύτερη επικινδυνότητα. Διαπιστώνεται ότι ο Δ. Αγίου Νικολάου βρίσκεται σε σχετικά μεσαία προς υψηλή επικινδυνότητα κατάσταση με δείκτη 20-25.

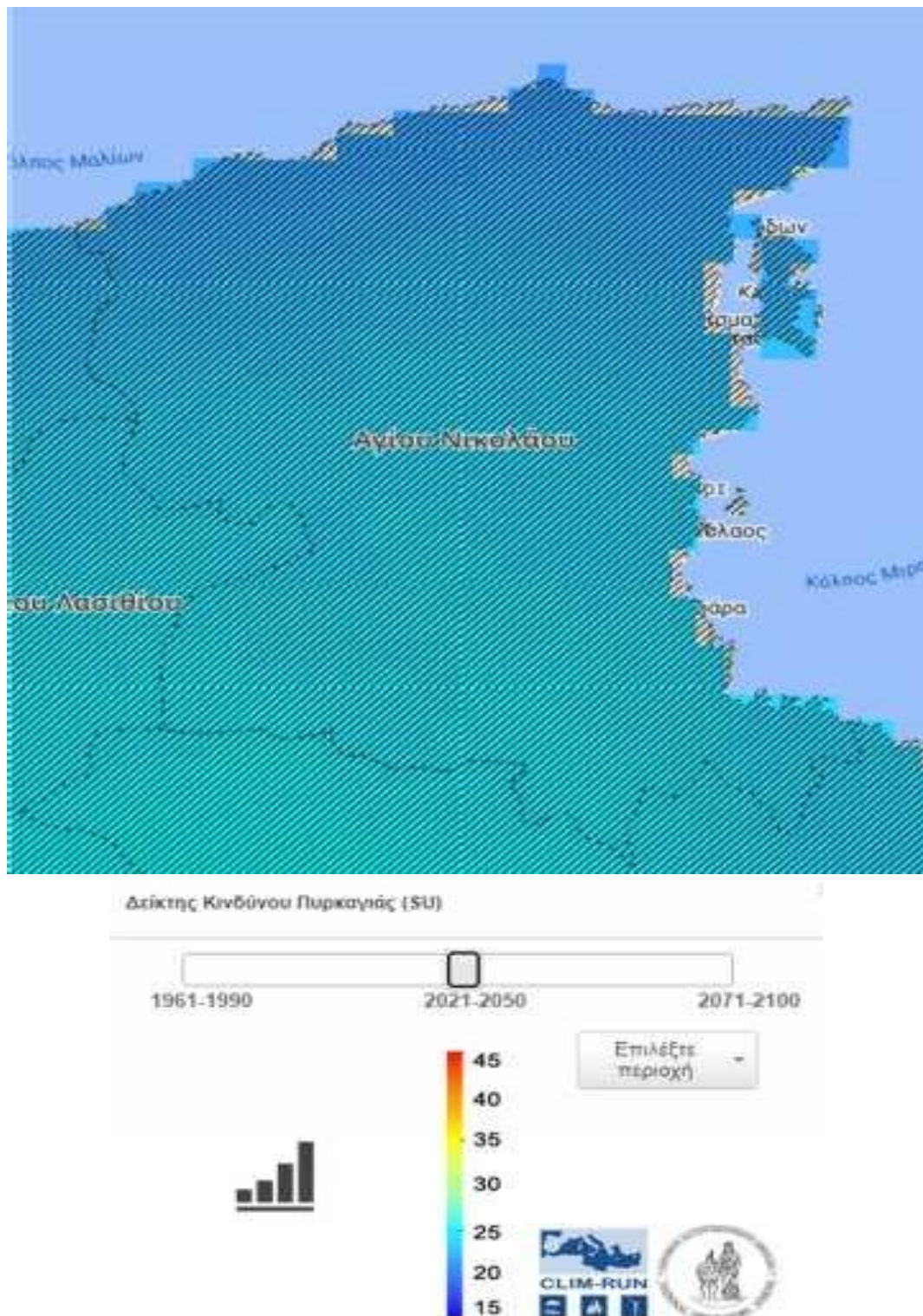
Εικόνα 11: Δείκτης κινδύνου Πυρκαγιάς (FS)

Ο παρακάτω δείκτης παριστάνει μία ενδεικτική κατάσταση επικινδυνότητας από πυρκαγιά στην Καλοκαιρινή Περίοδο (Summer-SU). Οι μεγαλύτερες τιμές δηλώνουν μεγαλύτερη επικινδυνότητα. Όπως διαπιστώνεται, ο Δήμος Αγίου Νικολάου ανήκει περίπου στο διάστημα βαθμού 20-25.

Εικόνα 12: Δείκτης κινδύνου Πυρκαγιάς (SU)

Κριτήρια για την αξιολόγηση των ακινήτων ως προς την επικινδυνότητά τους

Η κατηγοριοποίηση των ακινήτων ως προς την επικινδυνότητά τους από άποψη κινδύνου πυρκαγιάς, γίνεται μετά από αξιολόγηση χαρακτηριστικών παραμέτρων της περιοχής επιρροής

του ακινήτου. Τα κριτήρια - παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση είναι δεκατέσσερα και ομαδοποιούνται σε έξι ισοδύναμες ομάδες, ως εξής:

- α) **τα μορφολογικά χαρακτηριστικά** της περιοχής του ακινήτου, τα οποία περιλαμβάνουν την τοπογραφία και τον προσανατολισμό,
- β) **οι κλιματολογικές συνθήκες** της περιοχής του ακινήτου, οι οποίες εξετάζουν το κλίμα και τον ημερήσιο δείκτη πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιάς,
- γ) η κλίση,
- δ) **η βλάστηση και η φυτική καύσιμη ύλη της περιοχής**, τα οποία εξετάζουν τη ζώνη βλάστησης, τη δασική καύσιμη ύλη και το κυρίαρχο είδος φυτών,
- ε) **οι υποδομές και τα δίκτυα**, οι οποίες περιλαμβάνουν την πρόσβαση στο ακίνητο, την ύπαρξη σημείων υδροληψίας, την πυκνότητα του δομημένου περιβάλλοντος και την ύπαρξη δικτύων ηλεκτρισμού και αερίων καυσίμων,
- στ) **η συχνότητα συμβάντων και οι εγγενείς κίνδυνοι**, η οποία περιλαμβάνει την πυροπληκτικότητα και την επικινδυνότητα του ακινήτου βάσει του π.δ 575/1980 (ΦΕΚ Α' 157) «Περί κηρύξεως ιδιαιτέρως ευαίσθητων εις πυρκαϊάς περιοχών δασών και δασικών εκτάσεων ως επικινδύνων».

Σχέδιο έκτακτης ανάγκης Δήμου Αγίου Νικολάου

Στην επικαιροποίηση των σχεδίων εκτάκτων αναγκών με την κωδική ονομασία «ΙΟΛΑΟΣ 2» (δασικές πυρκαγιές), «ΒΟΡΕΑΣ 2» (χιονοπτώσεις – παγετός), «ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ 2» (εκδήλωση σεισμών) «ΔΑΡΔΑΝΟΣ» (πλημμυρικά φαινόμενα) προχώρησε ο Δήμος Αγίου Νικολάου θέτοντας σε ισχύ την κατάρτιση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής η οποία περιλαμβάνει μέτρα και δράσεις πολιτικής προστασίας που συμβάλουν στην ετοιμότητα του ανθρώπινου δυναμικού αλλά και των μέσων που διαθέτει ο δήμος για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και την άμεση διαχείριση των συνεπειών που θα προέλθουν από αυτές.

Εικόνα 13: Σημεία συγκέντρωσης και καταφυγής

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	
Πόλη Αγίου Νικολάου	
ΟΔΟΙ ΛΙΑΦΥΤΗΣ	ΣΗΜΕΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΚΑΤΑΦΥΓΗΣ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ GOOGLE EARTH
ΣΗΜΕΙΟ 1 Μέσω των οδών Γνώσεως και Πλατάκη	ΣΧΟΛΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΥ 35.1997889539, 25.7077902822
ΣΗΜΕΙΟ 2 Μέσω της οδού Επιμενίδου και προς τις δύο κατευθύνσεις	ΕΛΛΙΩΝΑΣ 35.1897100569, 25.7143941504

Μέσω των τοπικών σχεδίων πολιτικής προστασίας επιδιώκεται η συντονισμένη και οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη.

Τα παραπάνω σχέδια προήλθαν έπειτα από συντονισμένη εργασία του αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Αγίου Νικολάου με τον συντονισμό του αντιδημάρχου Πολιτικής Προστασίας, των εμπλεκομένων φορέων, και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής

Προστασίας, δίνοντας έμφαση σε ζητήματα που αφορούν στην ασφάλεια του πληθυσμού σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης εξ αιτίας φυσικών καταστροφών.

Από την αρχή του έτους (2024) στον τομέα πολιτικής προστασίας με τη συνδρομή του συγκεκριμένου τμήματος που λειτουργεί στο δήμο, έχουν αναληφθεί οι παρακάτω ενέργειες:

- Οργάνωση του Τμήματος Πολιτικής Προστασίας.
- Επικαιροποίηση Σχεδίων Εκτάκτων Αναγκών
- Καταγραφή του εξοπλισμού καθώς και του διαθέσιμου προσωπικού.
- Δημιουργία νέου σχεδίου προληπτικής εκκένωσης οικισμών, καταγραφή σημείων καταφυγής και σημείων καταυλισμού.
- Συμμετοχή στην άσκηση σεισμού «ΜΙΝΩΑΣ» (Απρίλιος 2024).
- Συμμετοχή στην άσκηση «ΥΓΡΟ ΠΥΡ» της Π.Υ Αγίου Νικολάου (11/3/2024).
- Συμμετοχή στο forum του ΣΠΑΥ (Σύνδεσμος Προστασίας και Ανάπτυξης Υμηττού) με θέμα : «Τεχνητή Νοημοσύνη και Ανθεκτικές Πόλεις» (12/3/2024 – Ιδρυτικό Μέλος).
- Συνδιοργάνωση ενημερωτικής εσπερίδας σε συνεργασία με την Πολιτιστική Ένωση Δήμου Αγίου Νικολάου με θέμα την «Πυρασφάλεια».
- Συντήρηση αγροτικής οδοποιίας.
- Καθαρισμός οικοπεδικών χώρων και αγροτικών δρόμων από κλαδιά και ξερόχορτα.

3 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΦΥΣΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

3.2 ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Στο Δήμο Αγίου Νικολάου έχει προταθεί η δημιουργία ζωνών αντιτυρικής προστασίας σε δέκα (10) οικισμούς εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου. Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά της ευρύτερης δασικής έκτασης του εκάστοτε σημείου.

Πίνακας 5: Χαρακτηριστικά δασικής έκτασης περίξ των οικισμών Δήμου Αγίου Νικολάου

Σημείο	Οικισμός	Τμήματα	ΔΕ	Έκταση	Μήκος ζώνης (μ)	Πλάτος ζώνης (μ)	Υψόμετρο (μ)	Κλίση (%)	Απόσταση από οικισμό (μ.)	Καλύψεις Γης
1	Κρούστα	1	Αγίου Νικολάου	29,3	533,43-622,52	13,67-48,63	449-495	43,33%	4,27	✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήμα φυσικής βλάστησης ✓ Δάσος κωνοφόρων
		2		3	28,67-51,05	102,97-103,50	446-471	21,51%	0	✓ Σύνθετες καλλιέργειες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήμα φυσικής βλάστησης
3		7,7		68,02-88,93	100,19-101,07	470-511	41,41%	0	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	
4		18,6		774,85-812,58	15,01-52,02	497-539	49,12%	0	✓ Ελαιώνες ✓ Σύνθετες καλλιέργειες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις	
5		2		28,36-66,03	40,43-56,55	485-510	40,47%	61,24	✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις	
3	Μέσα Λακώνια	1	Αγίου Νικολάου	13,6	340,21-340,92	45,76-52,30	141-167	28,05%	45,85	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση

		2		5,8	17,52-145,52	84,33-134,94	119-159	33,30%	29,22	√ Σκληροφυλλική βλάστηση
4	Μέσα Ποταμοί	1	Αγίου Νικολάου	8,6	66,42-172,14	164,31-237,11	884-922	20,77%	0	√ Ελαιώνες √ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης
		2		1,3	48,42-49,96	25,36-29,31	917-928	26,43%	74,47	√ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης
		3		25,2	367,20-388,27	79,16-118,27	864-937	42,44%	3,98	√ Ελαιώνες √ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης
		4		5,8	69,67-77,57	111,79-149,09	882-933	38,35%	0	√ Ελαιώνες
5	Πρίνας	1	Αγίου Νικολάου	32	467,48-492,40	99,10-138,99	361-427	29,60%	12,03	√ Ελαιώνες √ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις
		2		14,9	943,64-974,55	25,39-33,53	302-320	10,59%	50,22	√ Ελαιώνες √ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις
		3		5	257,20-294,05	12,98-57,70	301-318	7,07%	39,72	√ Ελαιώνες
		4		17,5	206,49-382,49	116,46-156,60	328-406	37,68%	35,13	√ Ελαιώνες
6		5		2,3	13,91-103,29	44,19-89,61	352-379	31,09%	41,98	√ Ελαιώνες

		6		2,8	71,55-87,94	15,45-28,23	387-402	28,76%	8,1	√ Ελαιώνες
		7		2	58,22-70,89	30,35-33,88	417-432	31,28%	60,37	√ Ελαιώνες
		8		4,7	20,35-62,73	100,43-106,96	391-436	43,62%	10,2	√ Ελαιώνες
		9		1,99	14,47-58,88	44,49-60,82	378-410	53,13%	48,67	√ Ελαιώνες
7	Αμμουδάρα	1	Αγίου Νικολάου	12,5	180,29-235,44	42,52-110,96	Οκτ-47	19,66%	4,07	√ Ασυνεχής Αστικός Ιστός √ Σκληροφυλλική βλάστηση
8		2		6,5	84,84-121,52	52,8-105,62	14-53	45,41%	13,53	√ Ασυνεχής Αστικός Ιστός √ Σκληροφυλλική βλάστηση
		3		3,2	132,24-165,82	28,14-34,16	17-62	33,92%	62,55	√ Ασυνεχής Αστικός Ιστός √ Σκληροφυλλική βλάστηση
		4		0,7	23,50-49,94	14,55-36,64	61-70	25,47%	53,25	√ Ασυνεχής Αστικός ιστός
9		5		3,3	85,83-96,17	25,56-75,46	34-56	31,10%	40,66	√ Σκληροφυλλική βλάστηση
		6		9,7	217,74-286,34	38,06-129,43	6-43	26,42%	29,31	√ Ασυνεχής Αστικός Ιστός √ Σκληροφυλλική βλάστηση
10	Βραχάσι	1	Βραχασίου	50,3	710,52-739,45	29,06-88,19	371-456	38,60%	0	√ Ελαιώνες √ Σκληροφυλλική βλάστηση
11		1		6,2	63,41-63,82	112,94-145,77	390-429	29,88%	0	√ Ελαιώνες √ Σκληροφυλλική βλάστηση

12	Βουλισμένη	1	Νεάπολης	7,2	217,68-322,80	11,94-33,68	276-316	29,63%	0	✓ Ελαιώνες
13	Μαρδάτι	1	Αγίου Νικολάου	16,7	377,17-524,45	30,98-176,09	211-286	28,03%	0	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		2		10,1	179,52-182,28	39,58-88,20	154-187	24,81%	22,77	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		3		4,8	92,20-117,69	39,91-58,24	202	32,86%	47,82	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
14		1	Νεάπολης	21,1	145,78-312,36	105,25-192,31	433-536	38,31%	3,65	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		2		9,2	78,52-117,66	25,19-212,24	422-452	19,79%	13,42	✓ Ελαιώνες
		3		5	29,82-98,47	79,43-93,59	446-476	33,75%	24,97	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
15	Βρύσες	4	Νεάπολης	17	270,72-301,63	71,32-85,99	320-460	47,31%	32,12	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		5		10,1	95,13-110,68	10,31-14,26	279-292	20,49%	76,11	✓ Ελαιώνες
		3		1,1	81,84-88,22	42,50-52,43	357-364	9,44%	6,52	✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		4		1,3	17,27-34,44	73,36-131,32	364-376	17,04%	4,32	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση

16	Κουρούνες	1	Νεάπολης	12,8	341,,86-436,02	18,94-54,10	527-544	19,37%	30,47	√ Σύνθετες καλλιέργειες
		2		9,3	114,34-154,47	74,12-77,82	543-558	11,80%	0	√ Σκληροφυλλική βλάστηση
		3		1,6	22,77-62,67	37,92-54,91	533-549	46,54%	54,39	√ Σκληροφυλλική βλάστηση
17		4		1,5	29,26-41,94	69,27-105,26	539-546	8,13%	4,05	√ Σκληροφυλλική βλάστηση
		5		3,2	187,57-217,33	8,71-66,03	529-542	8,61%	5,88	√ Σύνθετες καλλιέργειες

Οι προτεινόμενες αντιτυρικές ζώνες χωροθετούνται σε θέσεις εντός των ανωτέρω εκτάσεων του Δήμου Αγίου Νικολάου.

Για να μελετηθεί το σύνολο του έργου καθώς πρόκειται για πολλούς οικισμούς εντός ενός δήμου χωρίζεται σε υποπεριοχές μελέτης, οι οποίες παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα, ο οποίος αποτυπώνει την εκάστοτε αντιτυρική ζώνη ανά οικισμό, το μήκος της, την κλίση του εδάφους, το υψόμετρο, τις καλύψεις γης και το είδος της παρέμβασης (ψηλή ή στεγασμένη αντιτυρική ζώνη).

Πίνακας 6: Προτεινόμενες αντιτυρικές ζώνες ανά σημείο

Σημείο	Οικισμός	Τμήματα	Έκταση προτεινόμενης αντιτυρικής ζώνης (στρ)	Μήκος αντιτυρικής (μ)	Πλάτος αντιτυρική ς (μ)	Κλίση	Είδος αντιτυρικής	Υψόμετρο	Απόσταση από οικισμό (μ)	Κάλυψη γης στην προτεινόμενη αντιτυρική ζώνη
1	Κρούστα	1	7	682,37	10	6,45%	Ψιλή	475-496	4,27	✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήμα φυσικής βλάστησης ✓ Δάσος κωνοφόρων
		2	0,3	28,85	10	25,98%	Ψιλή	462-471	0	✓ Σύνθετες καλλιέργειες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήμα φυσικής βλάστησης
3		0,7	68,02	10	41,41%	Στεγασμένη	470-511	0	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	
4		6	630,2	10	25,02%	Ψιλή	474-539	0	✓ Ελαιώνες ✓ Σύνθετες καλλιέργειες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις	
5		0,8	83,71	10	14,89%	Ψιλή	499-510	61,24	✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις	

3	Μέσα Λακώνια	1	3,8	395,27	10	28,22%	Ψιλή	137-160	45,85	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		2	2,2	236,8	10	33,3	Στεγασμένη	119-159	29,22	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
4	Μέσα Ποταμοί	1	1,8	172,14	10	51,16%	Στεγασμένη	888-913	0	✓ Ελαιώνες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης
		2	0,5	47	10	27,56%	Ψιλή	917-922	74,47	✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης
		3	3,7	367,21	10	32,95%	Στεγασμένη	864-932	3,98	✓ Ελαιώνες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης
		4	1	94,71	10	21,76%	Ψιλή	882-900	0	✓ Ελαιώνες
5	Πρίνας	1	4,7	494,4	10	26,35%	Ψιλή	341-388	12,03	✓ Ελαιώνες ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις
		2	9	898,78	10	4,70%	Ψιλή	282-314	50,22	✓ Ελαιώνες ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις

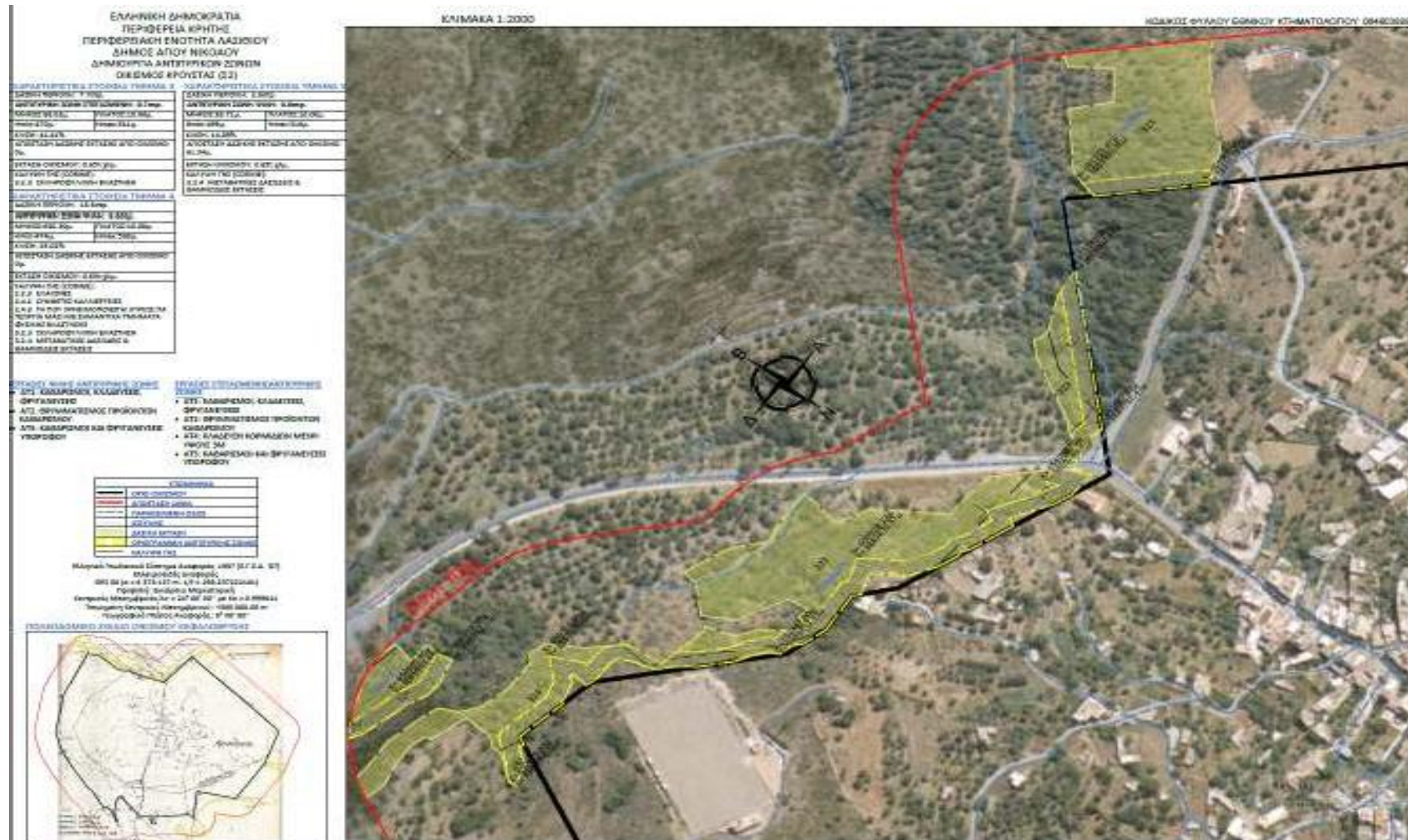
		3	5	621,93	10	7,07%	Ψιλή	301-318	39,72	✓ Ελαιώνες
		4	4,7	481,55	10	27,77%	Ψιλή	328-406	35,13	✓ Ελαιώνες
6		5	1,2	147,7	10	32,94%	Στεγασμένη	350-379	41,98	✓ Ελαιώνες
		6	1	103,39	10	21,52%	Ψιλή	387-400	8,1	✓ Ελαιώνες
		7	0,6	61,78	10	27,78%	Ψιλή	417-428	60,37	✓ Ελαιώνες
		8	0,3	38,27	10	37,21%	Στεγασμένη	391-399	10,2	✓ Ελαιώνες
		9	0,7	75,29	10	47,48%	Στεγασμένη	378-409	48,67	✓ Ελαιώνες
7	Αμμουδάρα	1	3,2	333,76	10	19,29%	Ψιλή	30-46	4,07	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
8		2	2,5	285,34	10	45,41%	Στεγασμένη	14-53	13,53	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση

		3	1,3	132,24	10	32,59%	Στεγασμένη	17-57	62,55	√ Ασυνεχής Αστικός Ιστός √ Σκληροφυλλική βλάστηση
		4	0,4	49,94	10	25,47%	Ψιλή	61-70	53,25	√ Ασυνεχής Αστικός ιστός
9		5	0,9	85,83	10	22,70%	Ψιλή	34-44	40,66	√ Σκληροφυλλική βλάστηση
		6	2,2	217,74	10	13,36%	Ψιλή	6-43	29,31	√ Ασυνεχής Αστικός Ιστός √ Σκληροφυλλική βλάστηση
10	Βραχάσι	1	8,5	869,88	10	11,31%	Ψιλή	371-433	0	√ Ελαιώνες √ Σκληροφυλλική βλάστηση
11		1	0,6	63,82	10	48,23%	Στεγασμένη	390-414	0	√ Ελαιώνες √ Σκληροφυλλική βλάστηση
12	Βουλισμένη	1	3	322,8	10	29,63%	Ψιλή	276-316	0	√ Ελαιώνες
13	Μαρδάτι	1	4,6	555,43	10	24,89%	Ψιλή	211-255	0	√ Ελαιώνες √ Σκληροφυλλική βλάστηση
		2	1,8	182,28	10	20,08%	Ψιλή	165-187	22,77	√ Ελαιώνες √ Σκληροφυλλική βλάστηση

		3	0,9	92,2	10	29,23%	Ψιλή	177-202	47,82	√ Σκληροφυλλική βλάστηση
14	Βρύσες	1	3,1	312,36	10	33,70%	Στεγασμένη	439-530	3,65	√ Ελαιώνες √ Σκληροφυλλική βλάστηση
		2	1,2	117,16	10	10,63%	Ψιλή	440-452	13,42	√ Ελαιώνες
		3	0,5	58,18	10	32,06%	Στεγασμένη	446-465	24,97	√ Ελαιώνες
15		4	2,7	270,72	10	45,05%	Στεγασμένη	325-460	32,12	√ Σκληροφυλλική βλάστηση
		5	1,1	110,68	10	18,10%	Ψιλή	281-292	76,11	√ Ελαιώνες
		3	0,9	120,18	10	9,44%	Ψιλή	357-364	6,52	√ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης √ Σκληροφυλλική βλάστηση
		4	0,1	17,27	10	12,01%	Ψιλή	364-366	4,32	√ Σκληροφυλλική βλάστηση

16	Κουρούνες	1	4,3	436,02	10	18,80%	Ψιλή	527-540	30,47	✓ Σύνθετες καλλιέργειες
		2	1,3	114,34	10	7,79%	Ψιλή	543-551	0	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		3	0,8	100,59	10	46,54%	Στεγασμένη	533-549	54,39	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
17		4	0,3	29,26	10	8,18%	Ψιλή	539-540	4,05	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		5	1,9	217,33	10	8,61%	Ψιλή	529-542	5,88	✓ Σύνθετες καλλιέργειες

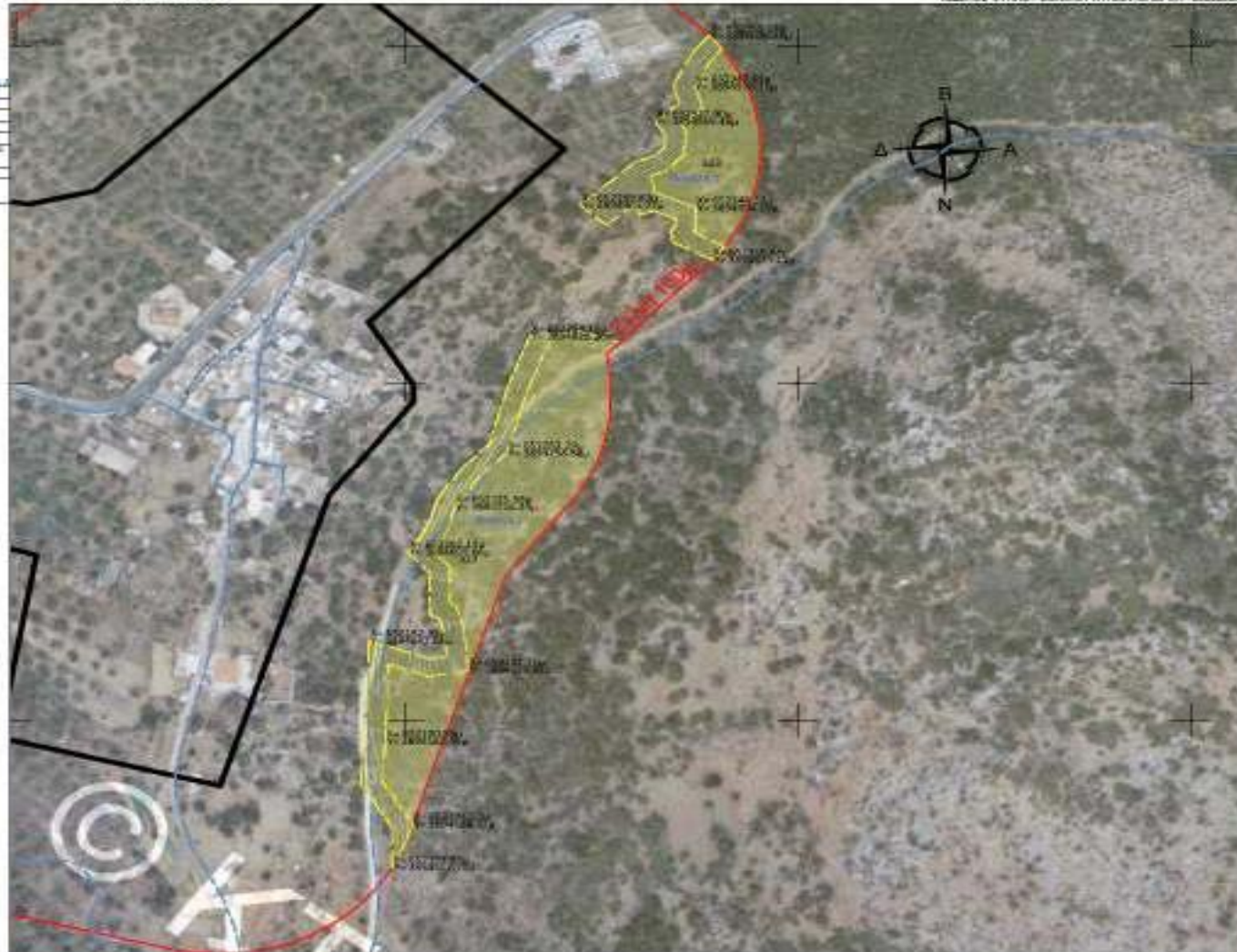
Στην συνέχεια παρατίθενται ορθοφωτοχάρτες (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΜΕ ΧΑΡΤΕΣ) όπου αποτυπώνονται οι προτεινόμενες ζώνες στις μελετώμενες περιοχές ανά οικισμό.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΜΠΟΤΗΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΝΤΙΣΤΡΩΦΕΝ ΣΩΡΙΣΤΑ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΧΑΛΗΛΑΣ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΣΑ ΛΑΚΩΝΑΣ (13)	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΜΠΟΤΗΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΝΤΙΣΤΡΩΦΕΝ ΣΩΡΙΣΤΑ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΧΑΛΗΛΑΣ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΣΑ ΛΑΚΩΝΑΣ (13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΜΠΟΤΗΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΝΤΙΣΤΡΩΦΕΝ ΣΩΡΙΣΤΑ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΧΑΛΗΛΑΣ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΣΑ ΛΑΚΩΝΑΣ (13)
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΜΠΟΤΗΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΝΤΙΣΤΡΩΦΕΝ ΣΩΡΙΣΤΑ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΧΑΛΗΛΑΣ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΣΑ ΛΑΚΩΝΑΣ (13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΜΠΟΤΗΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΝΤΙΣΤΡΩΦΕΝ ΣΩΡΙΣΤΑ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΧΑΛΗΛΑΣ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΣΑ ΛΑΚΩΝΑΣ (13)

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:2000

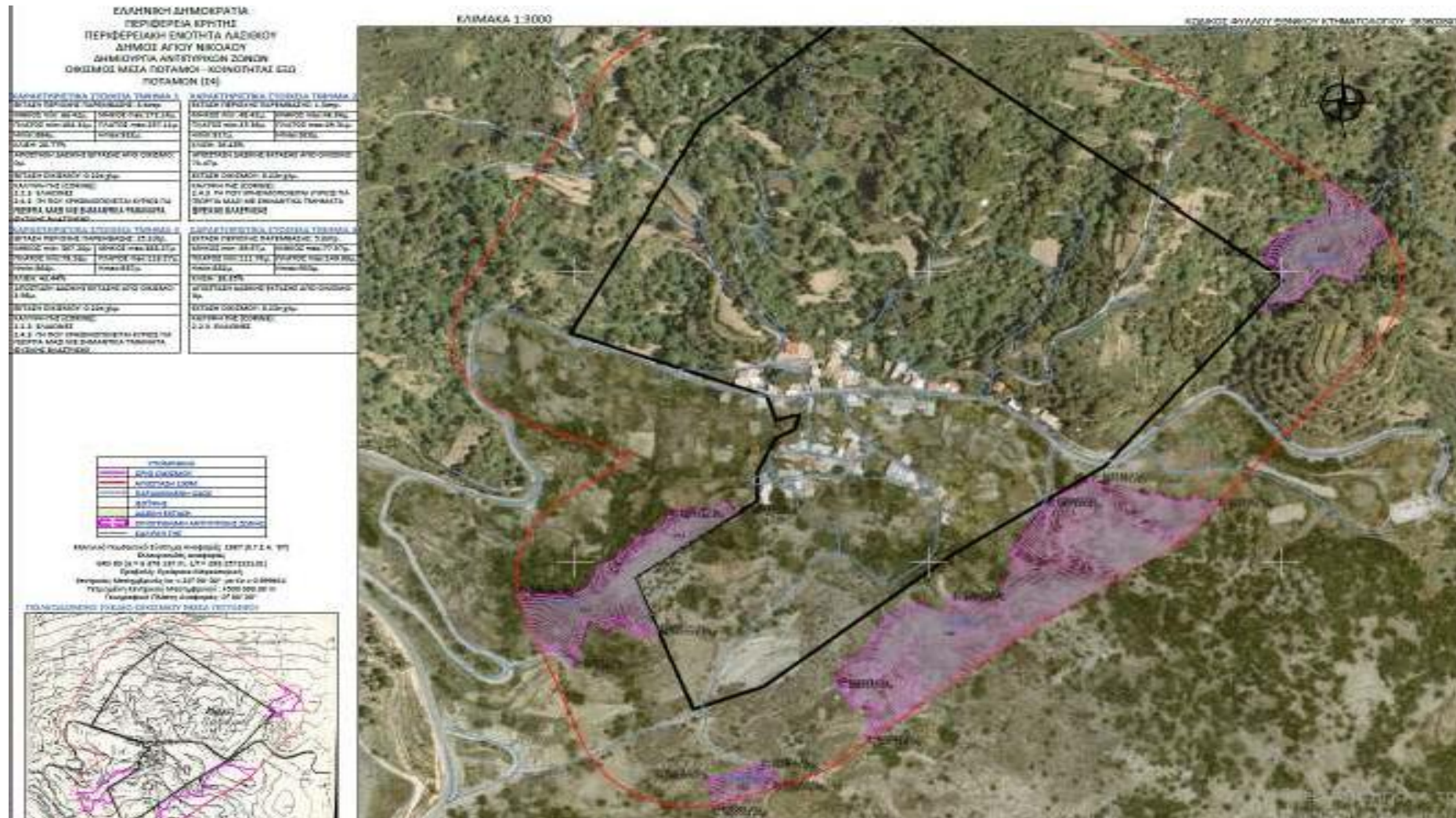
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΥΛΩΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΤΗΝΟΤΟΜΕΙΟΥ 305233946

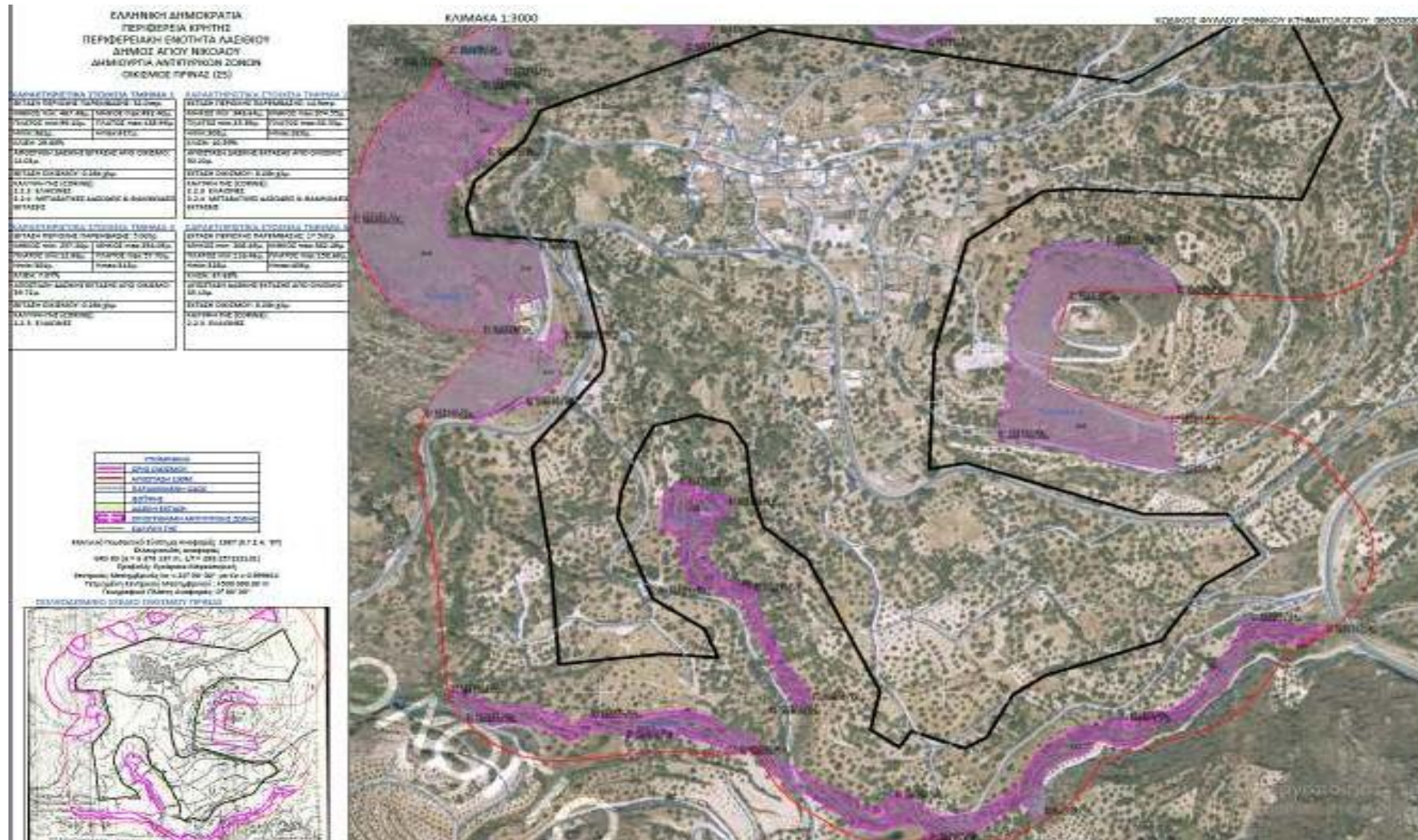

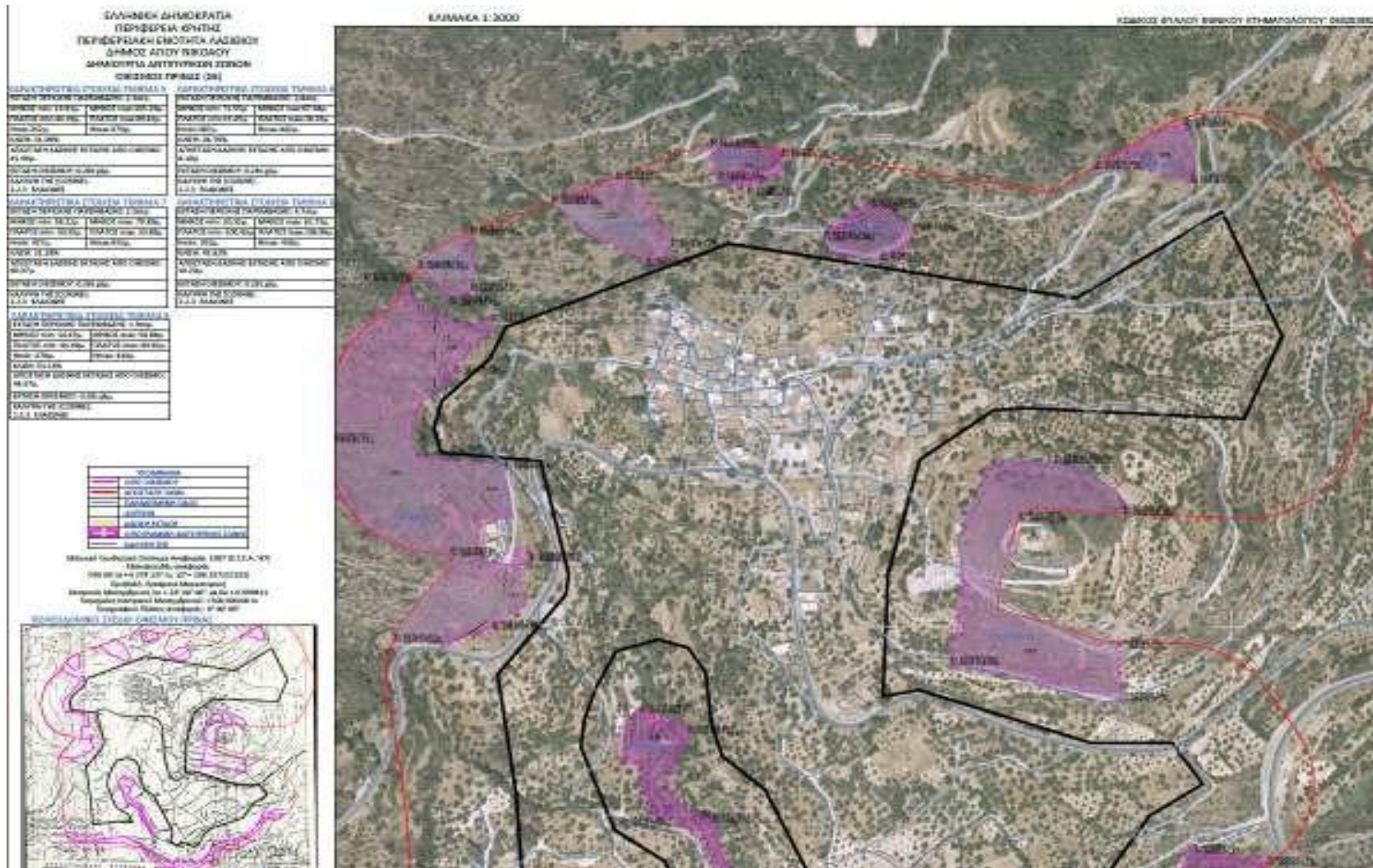
ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΕΡΜΕΝΕΥΤΙΚΟ
ΕΡΜΕΝΕΥΤΙΚΟ
ΕΡΜΕΝΕΥΤΙΚΟ
ΕΡΜΕΝΕΥΤΙΚΟ
ΕΡΜΕΝΕΥΤΙΚΟ
ΕΡΜΕΝΕΥΤΙΚΟ
ΕΡΜΕΝΕΥΤΙΚΟ
ΕΡΜΕΝΕΥΤΙΚΟ

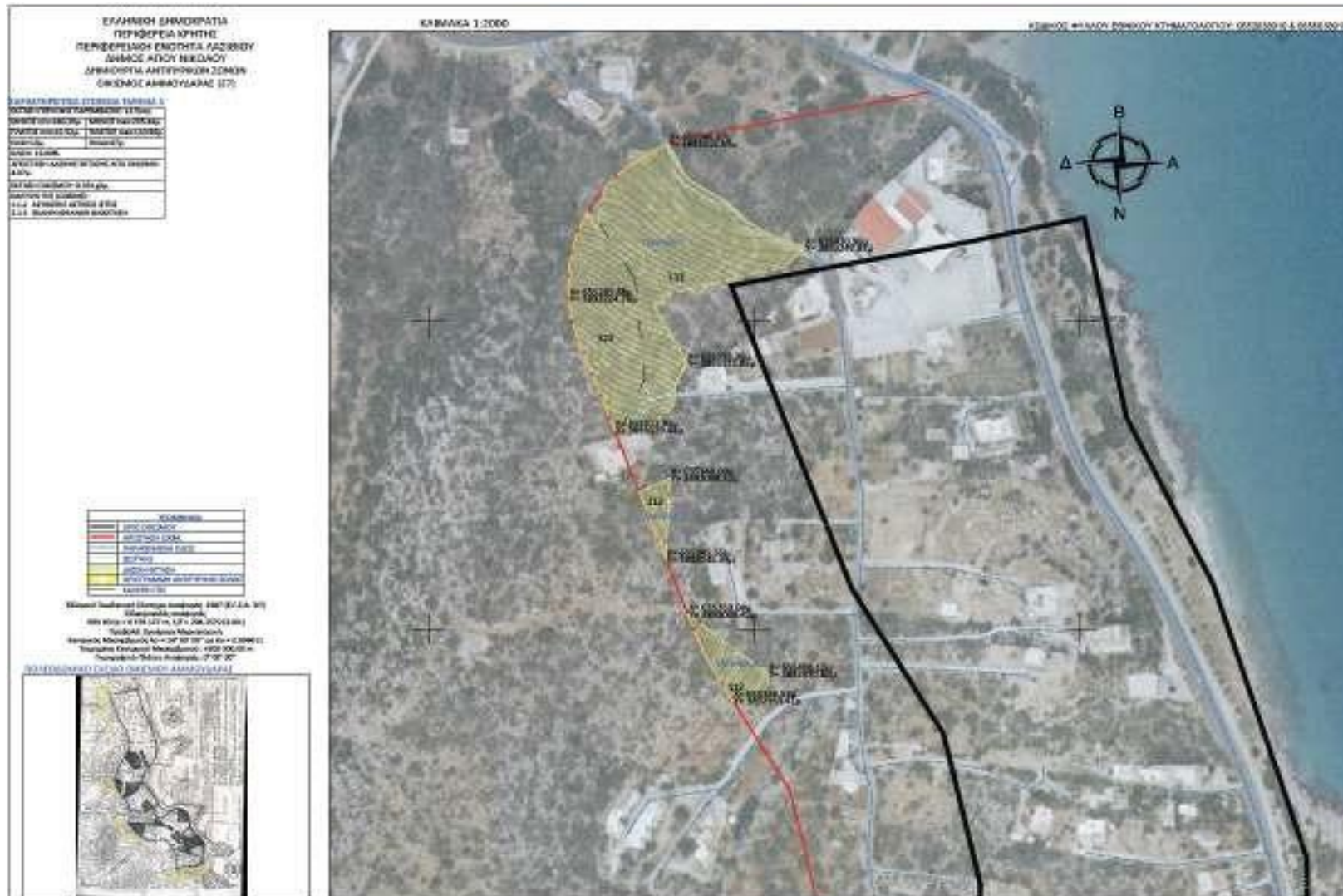
ΜΑΓΝΗΤΟΣΤΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΤΙΣΤΡΩΦΕΝ ΣΩΡΙΣΤΑ (13) Ε.Α. 13/1
 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΜΠΟΤΗΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΝΤΙΣΤΡΩΦΕΝ ΣΩΡΙΣΤΑ
 ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΧΑΛΗΛΑΣ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΣΑ
 ΛΑΚΩΝΑΣ (13)

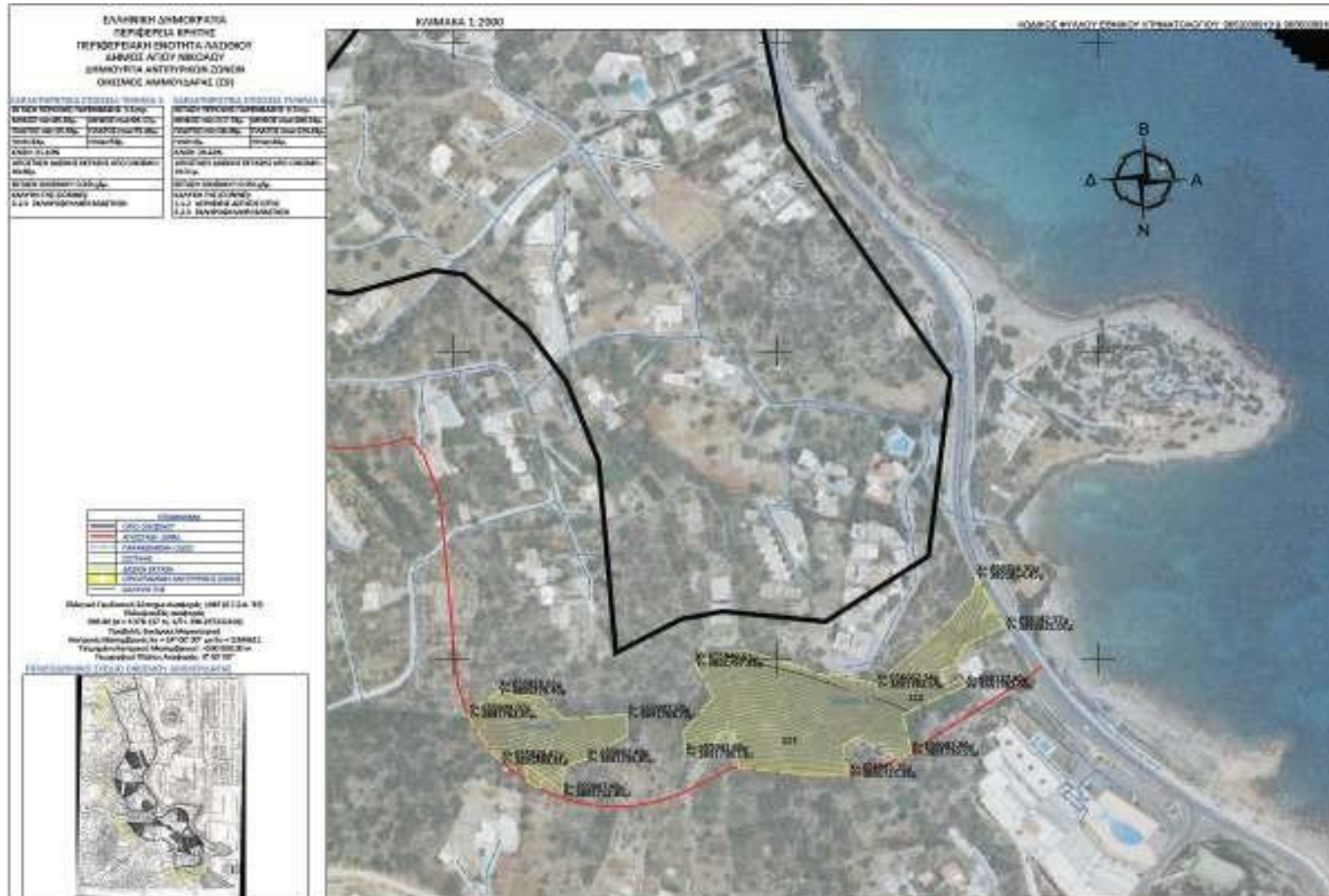

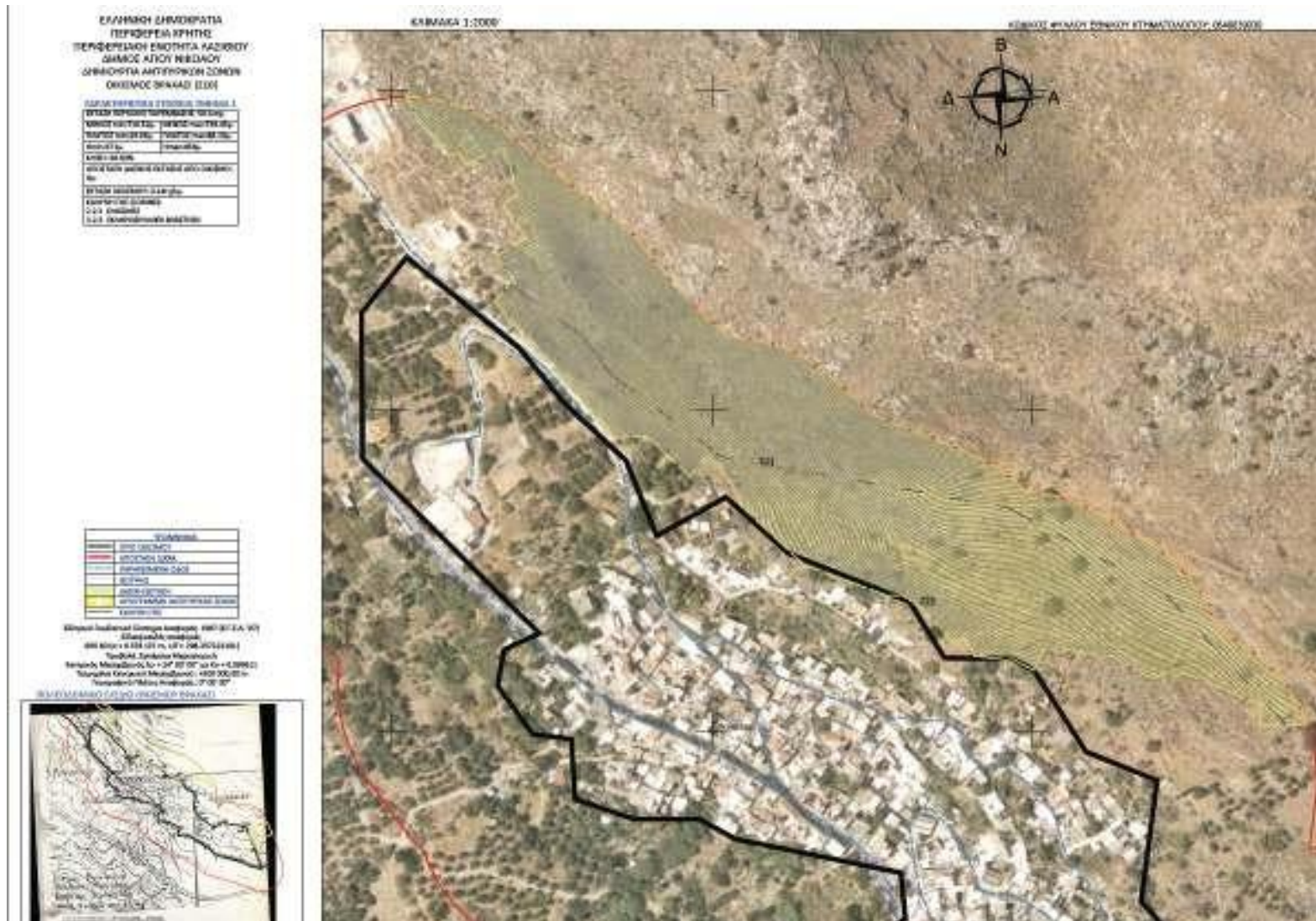

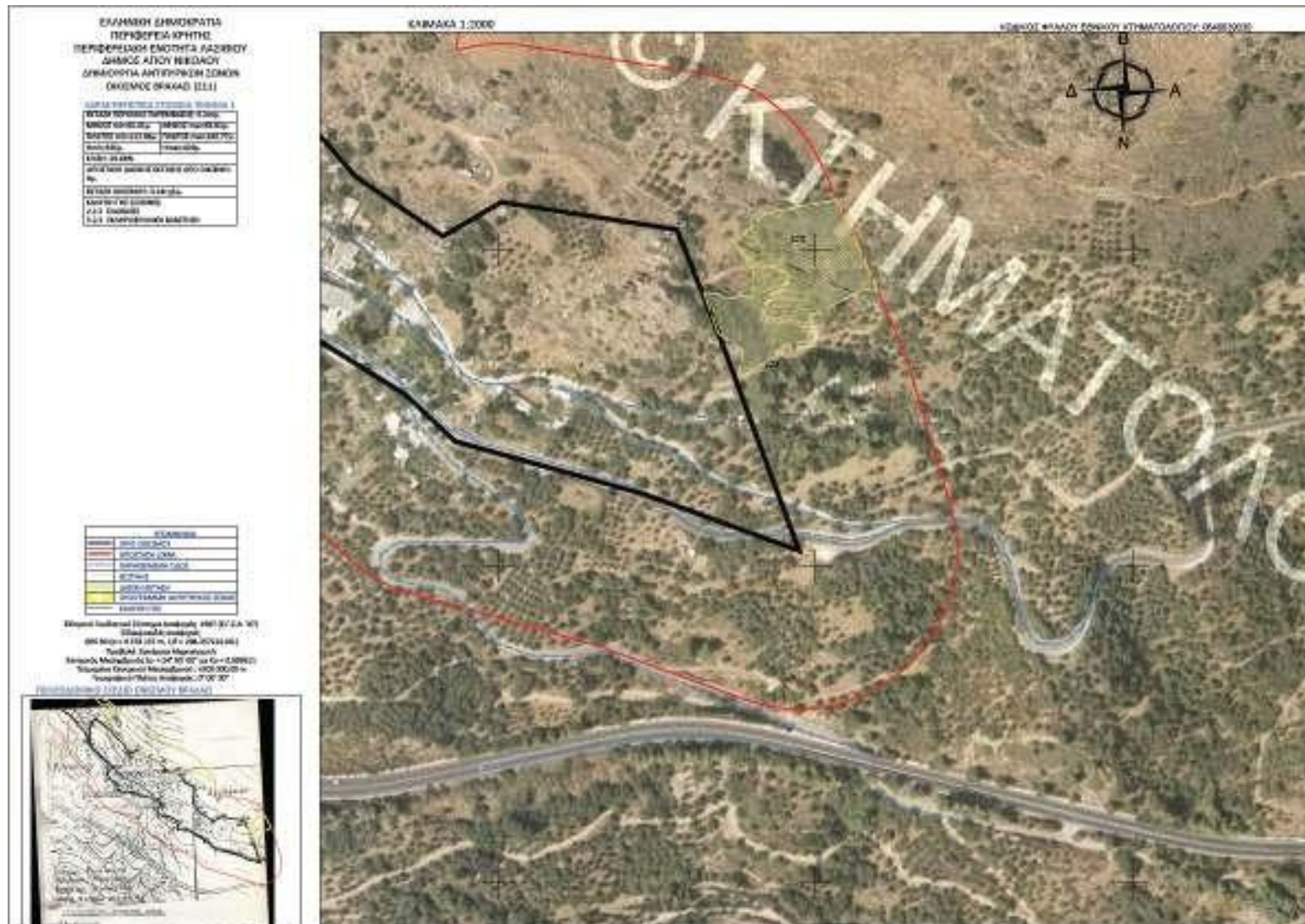

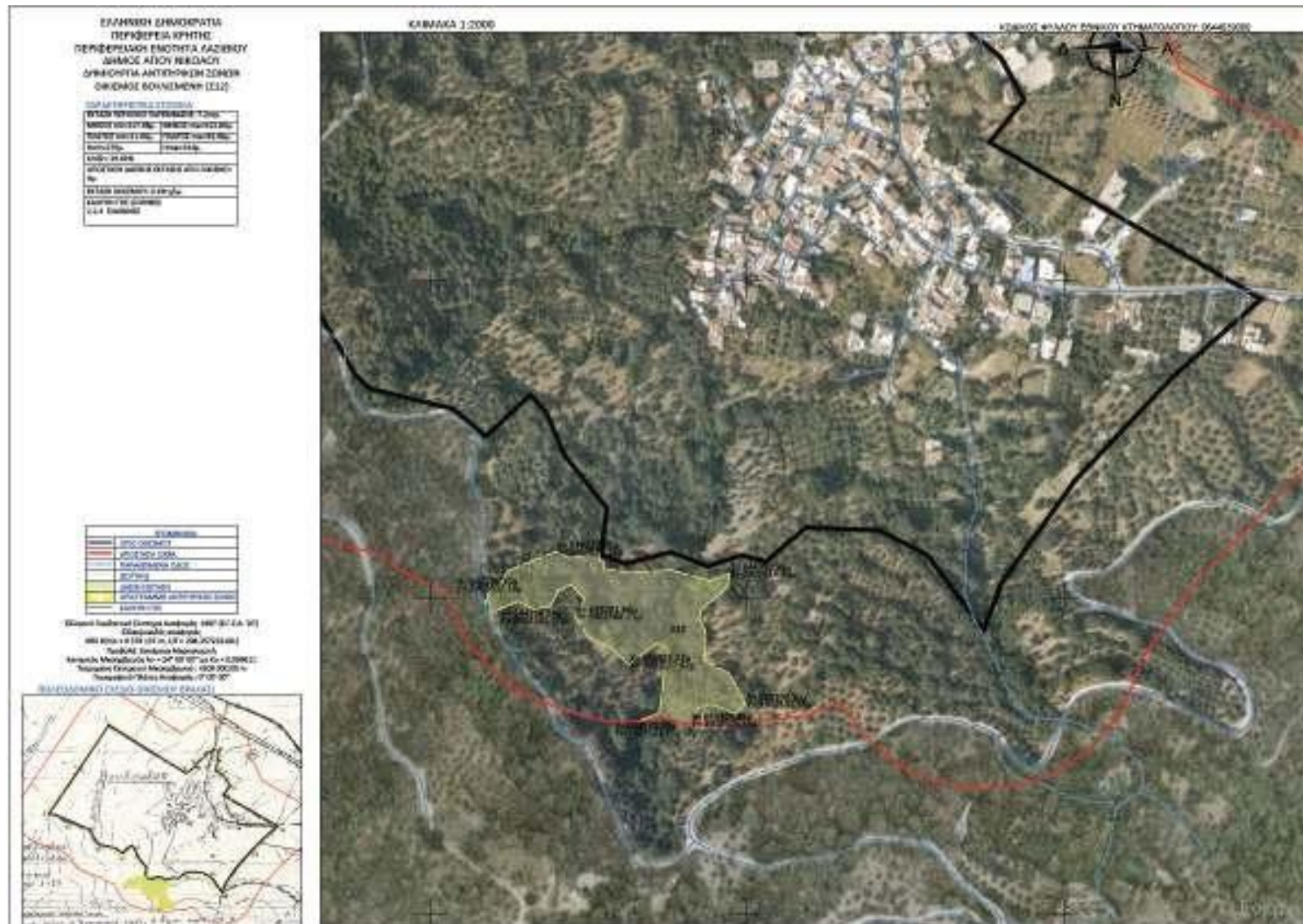

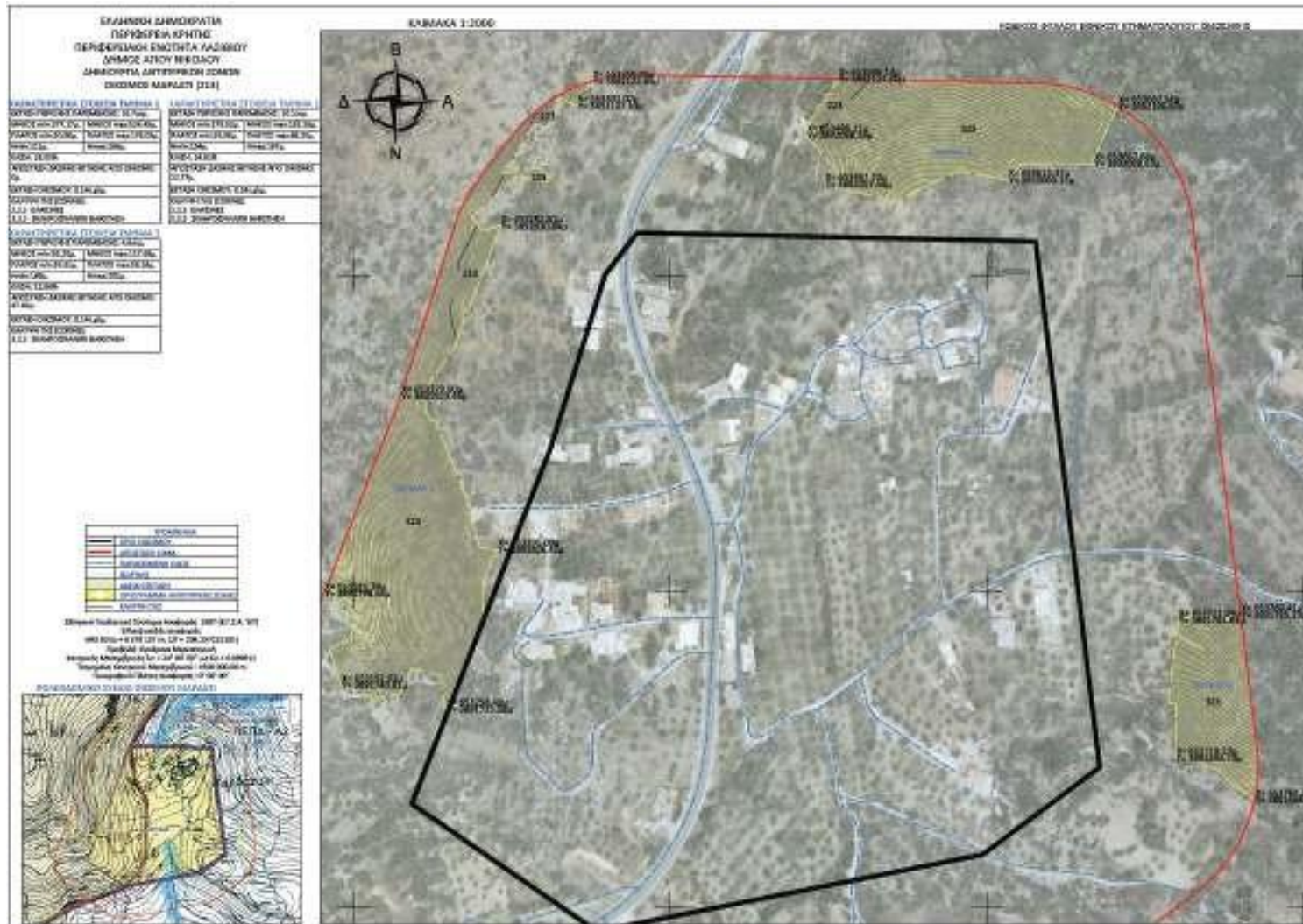

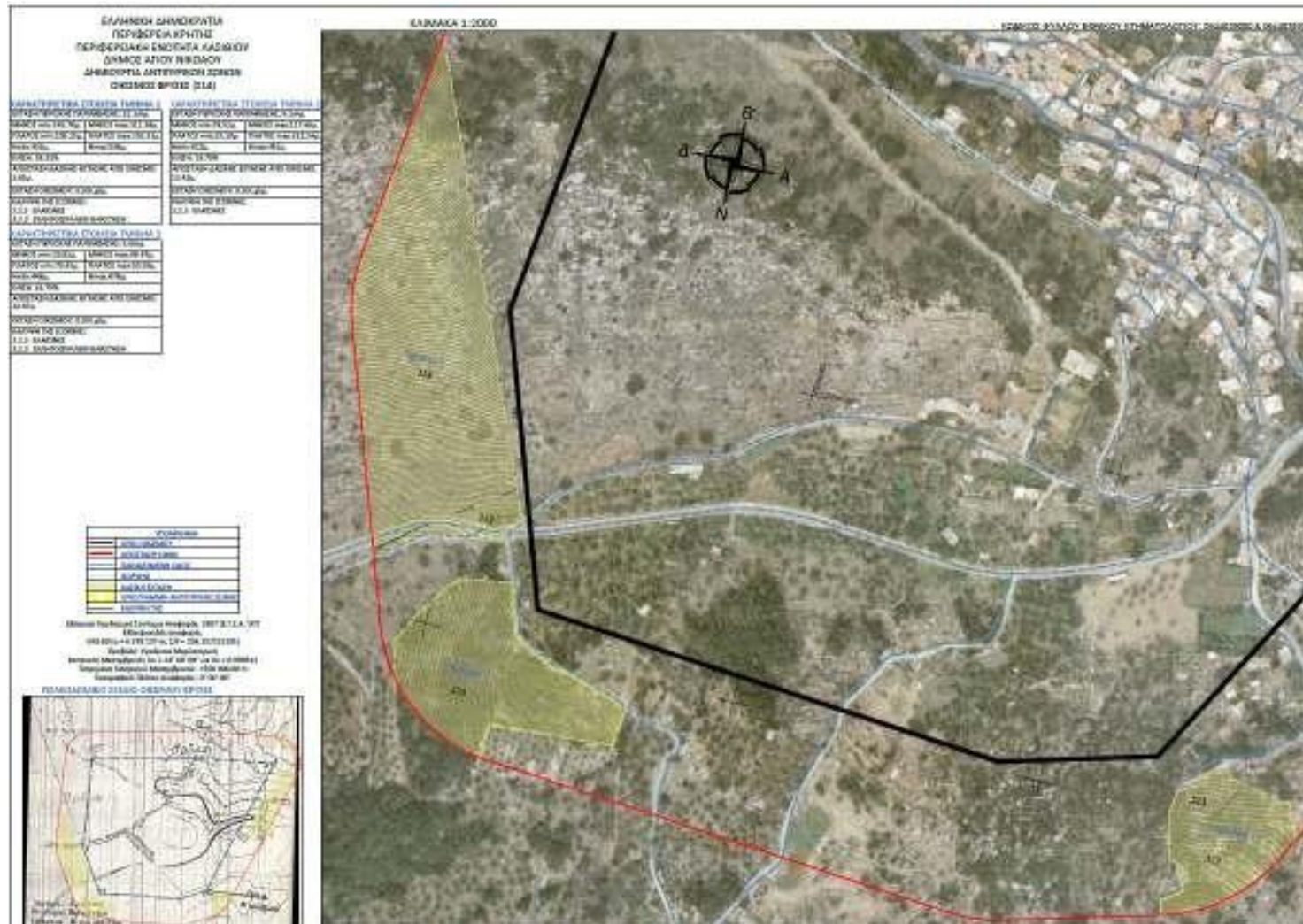

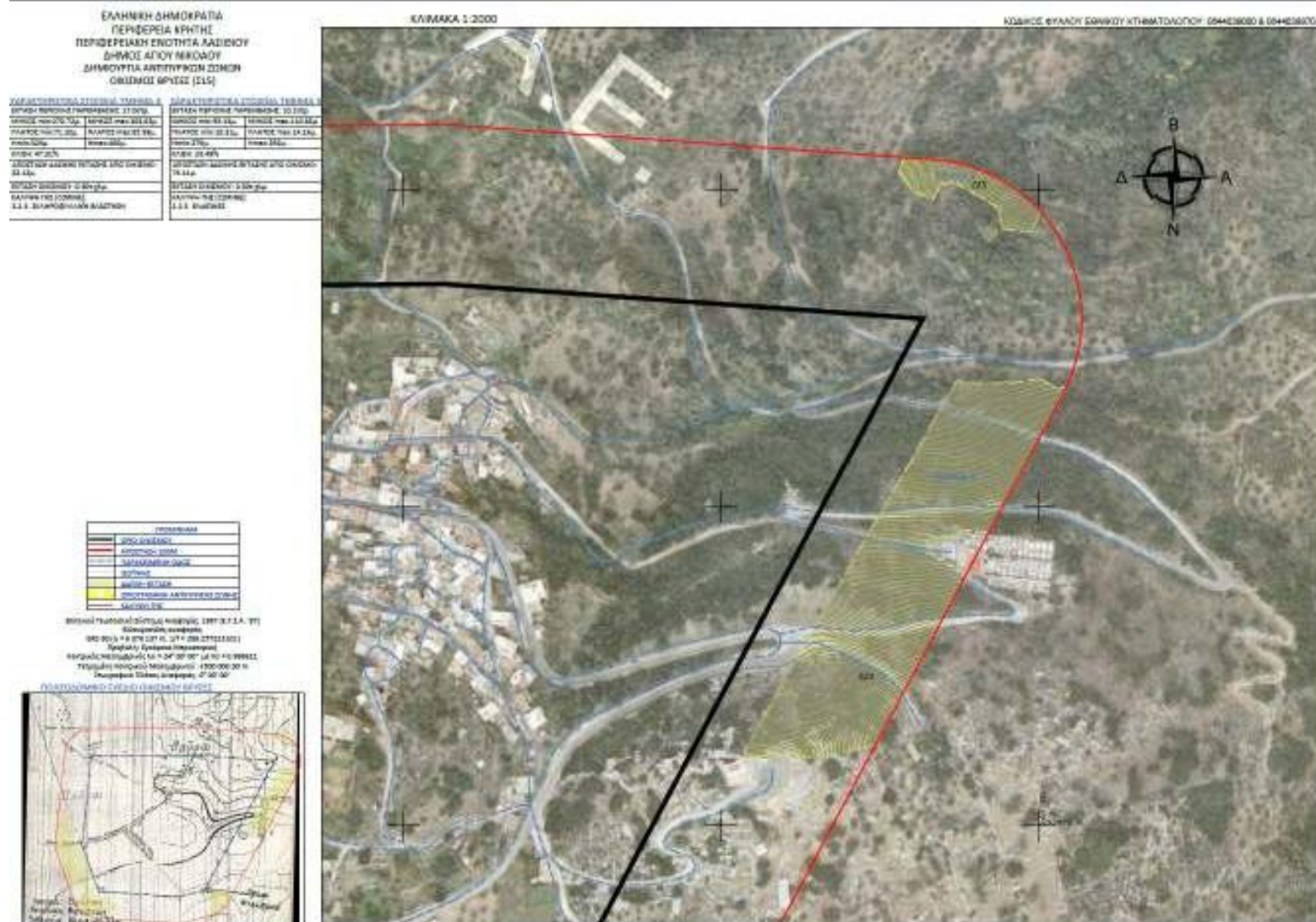

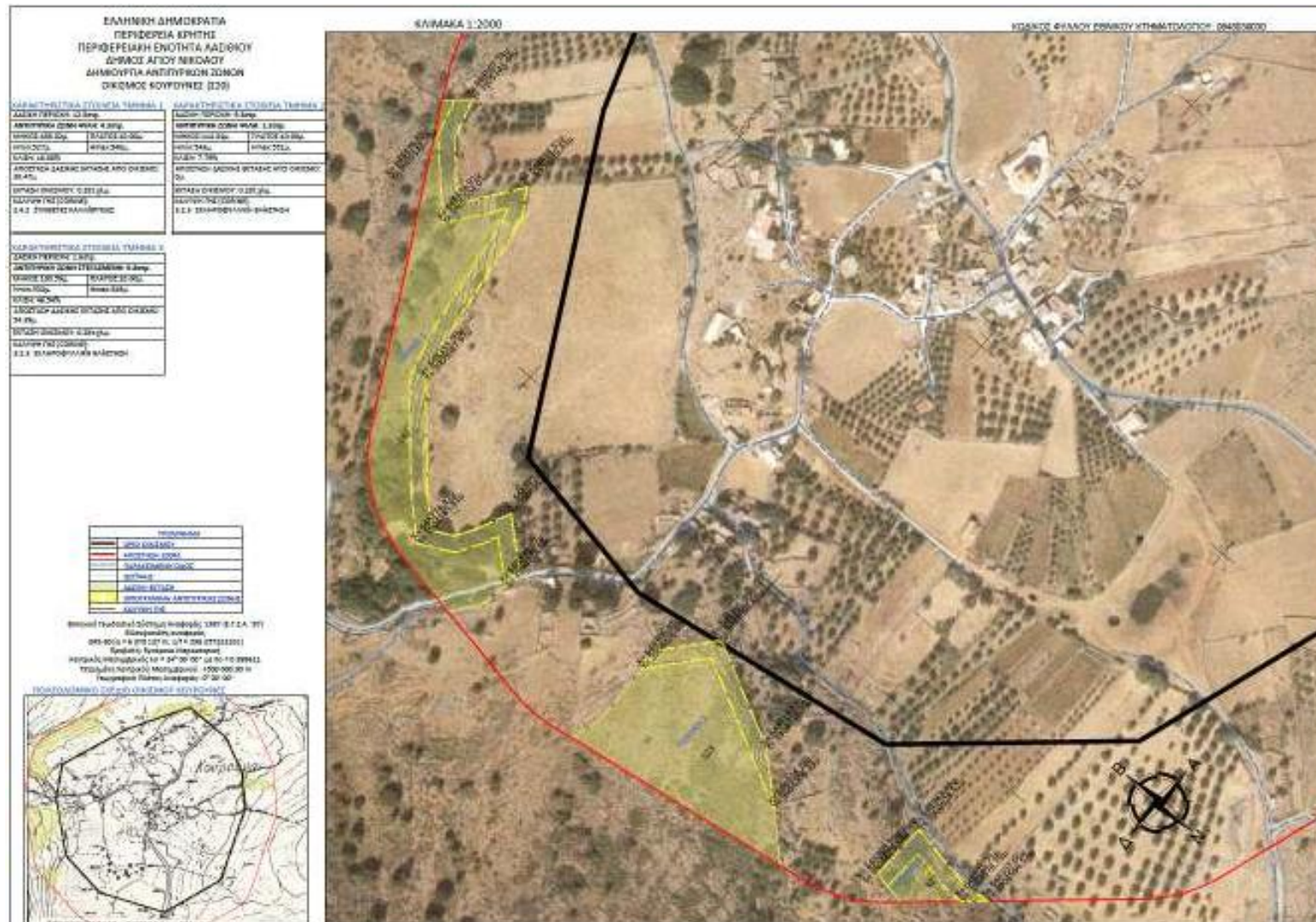

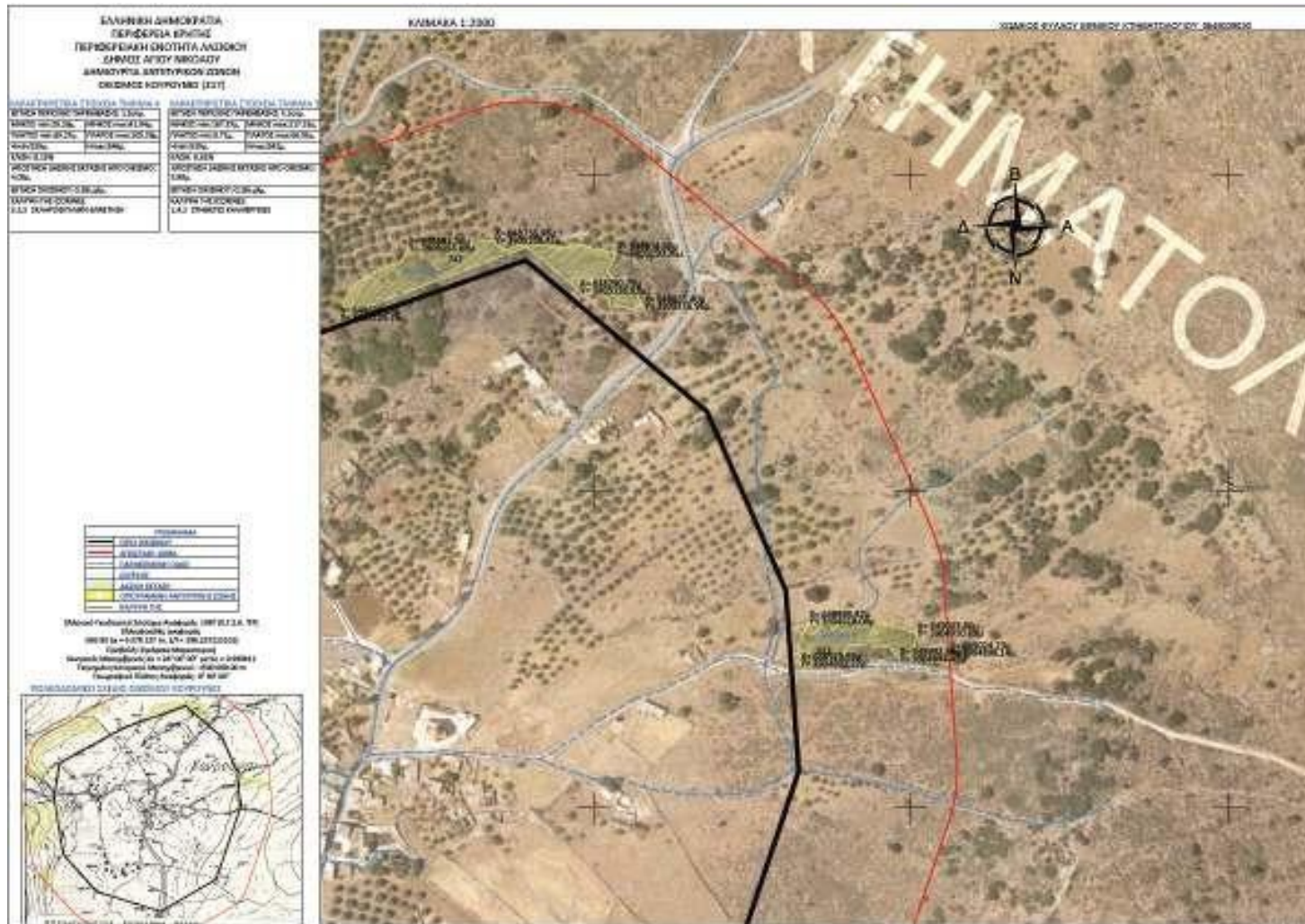

3.2 ΓΕΩΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Γεωλογία¹

Σύμφωνα με τις γεωτεκτονικές ζώνες της Ελλάδος, στην περιοχή μελέτης λαμβάνουν χώρα οι εξής ζώνες:

1. Κρούστας

Ζώνη m3: ΜΕΤΑΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΙΖΗΜΑΤΑ

- Ηλικία: Ανώτ. Μειόκαινο (ενίοτε και μέσο)
- Περιγραφή: Λιμναίες αποθέσεις: τα προηγούμενα κλαστικά ιζήματα (μάργες, ψαμμίτες κ.α.), τοπικά με στρώματα λιγνιτών

2. Λακκώνια

Ζώνη Me: ΖΩΝΗ ΓΑΒΡΟΒΟΥ - ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

- Ηλικία: Μεσοζωϊκό - Ηώκαινο
- Περιγραφή: Ασβεστόλιθοι και δολομίτες μη διαχωριζόμενοι

3. Μέσα Ποτάμιοι

A. Ζώνη Me: ΖΩΝΗ ΓΑΒΡΟΒΟΥ - ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

- Ηλικία: Μεσοζωϊκό - Ηώκαινο
- Περιγραφή: Ασβεστόλιθοι και δολομίτες μη διαχωριζόμενοι

B. Ζώνη ph: ΠΡΟΑΛΠΙΚΕΣ ΣΕΙΡΕΣ

- Ηλικία: Περμοτριάδικό
- Περιγραφή: Φυλλιτική σειρά Πελοποννήσου – Κρήτης

4. Πρίνα

Ζώνη m3: ΜΕΤΑΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΙΖΗΜΑΤΑ

- Ηλικία: Ανώτ. Μειόκαινο (ενίοτε και μέσο)
- Περιγραφή: Λιμναίες αποθέσεις: τα προηγούμενα κλαστικά ιζήματα (μάργες, ψαμμίτες κ.α.), τοπικά με στρώματα λιγνιτών

5. Αμμουδάρια

Ζώνη m3: ΜΕΤΑΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΙΖΗΜΑΤΑ

Ηλικία: Ανώτ. Μειόκαινο (ενίοτε και μέσο)

Περιγραφή: Λιμναίες αποθέσεις: τα προηγούμενα κλαστικά ιζήματα (μάργες, ψαμμίτες κ.α.), τοπικά με στρώματα λιγνιτών

6. Βραχάσι

Ζώνη ΖΩΝΗ ΓΑΒΡΟΒΟΥ - ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Ηλικία Μεσοζωϊκό - Ηώκαινο

Περιγραφή Ασβεστόλιθοι και δολομίτες μη διαχωριζόμενοι

¹ <https://gaia.igme.gr/portal/apps/webappviewer/index.html?id=61dc7b67790944a198d4dbdc876d1a3c>

7. Βουλισμένη

Ζώνη ΖΩΝΗ ΓΑΒΡΟΒΟΥ - ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Ηλικία Μεσοζωϊκό - Ηώκαινο

Περιγραφή Ασβεστόλιθοι και δολομίτες μη διαχωριζόμενοι

8. Μαρδάτι

Ζώνη m3: ΜΕΤΑΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΙΖΗΜΑΤΑ

Ηλικία: Ανώτ. Μειόκαινο (ενίοτε και μέσο)

Περιγραφή: Λιμναίες αποθέσεις: τα προηγούμενα κλαστικά ιζήματα (μάργες, ψαμμίτες κ.α.), τοπικά με στρώματα λιγνιτών

9. Βρύσες

Ζώνη: ΖΩΝΗ ΓΑΒΡΟΒΟΥ - ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Ηλικία: Μεσοζωϊκό - Ηώκαινο

Περιγραφή : Ασβεστόλιθοι και δολομίτες μη διαχωριζόμενοι

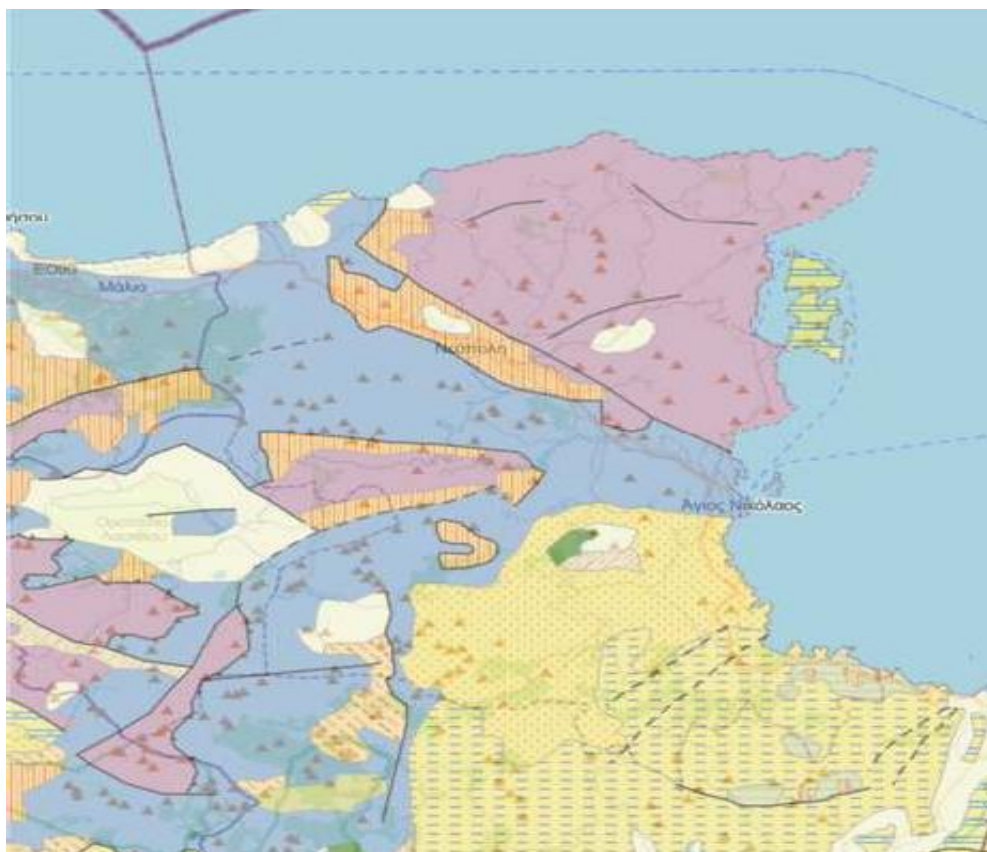
10. Κουρούνες

Ζώνη: ΠΡΟΑΛΠΙΚΕΣ ΣΕΙΡΕΣ

Ηλικία: Περμοτριάδικό

Περιγραφή: Φυλλιτική σειρά Πελοποννήσου - Κρήτης

Εικόνα 31: Γεωτεκτονικές ζώνες Δήμου Αγίου Νικολάου

Εδαφολογία²**ΚΛΑΣΕΙΣ ΓΑΙΟΪΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΑΣΟΠΟΝΙΑ**

Για τη συγκέντρωση στοιχείων όσον αφορά την κατάσταση του εδάφους της περιοχής μελέτης χρησιμοποιήθηκαν οι χάρτες Γαιών και Γαιοϊκανότητας των Διευθύνσεων Δασών Β' και Δ' του Υπουργείου Γεωργίας.

Σύμφωνα με το Χάρτη Γαιών, η κάθε χαρτογραφική μονάδα περιγράφεται με ένα σύμβολο που εκφράζει κύρια και σταθερά οικολογικά χαρακτηριστικά, όπως η γεωμορφολογία, το βάθος του εδάφους, η διάβρωση, η κλίση, η έκθεση, το είδος και η κατάσταση της φυσικής βλάστησης.

Σύμφωνα με το Χάρτη Γαιοϊκανότητας, η κάθε χαρτογραφική μονάδα χαρακτηρίζεται από ομάδα εκθετικών αριθμών (π.χ. 14 , 25 , 41). Οι βάσεις (1,2,4) αναφέρονται στις κλάσεις γαιοϊκανότητας για τη δασοπονία που απαντούν στη μονάδα και οι εκθέτες (4,5,1, σύνολο=10) στα δεκαδικά της έκτασης της μονάδας που αντιστοιχούν στην κάθε κλάση.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τους Χάρτες Γαιών & Γαιοϊκανότητας, οι μελετώμενες περιοχές παρουσιάζουν τις εξής χαρτογραφικές μονάδες :

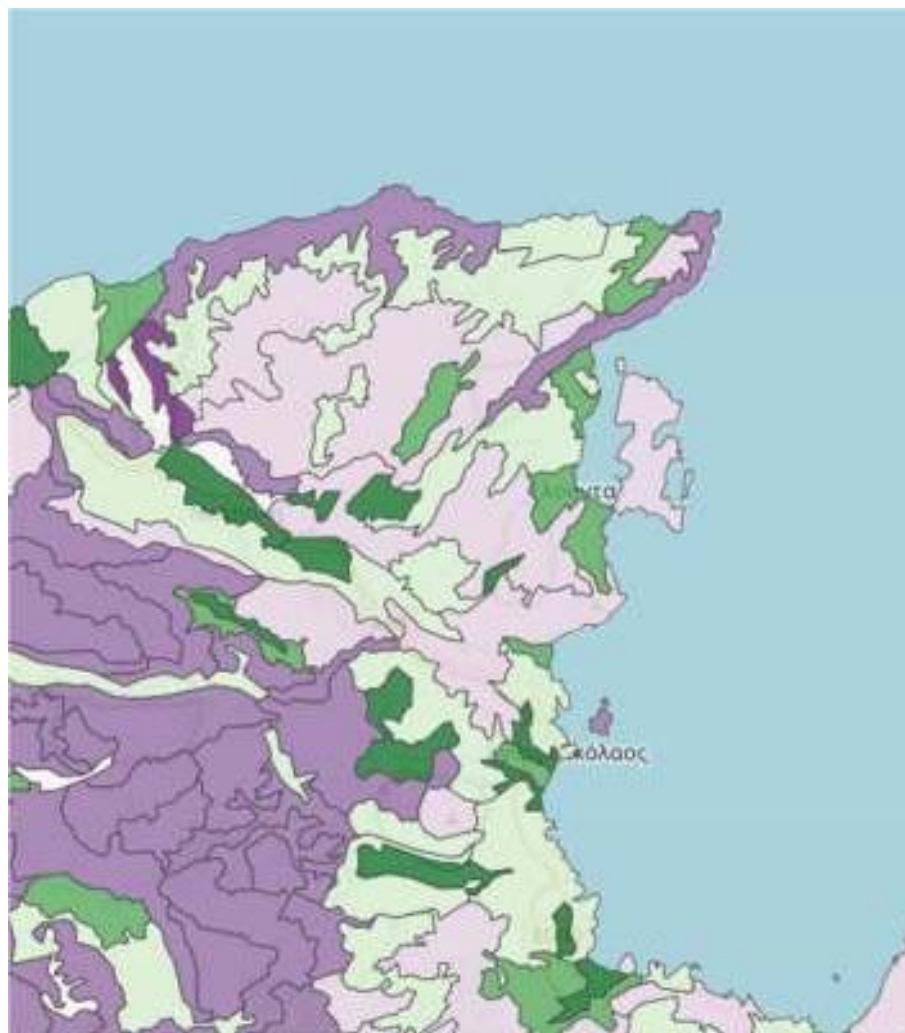
² <https://mapsportal.yopen.gr/maps/289/view>

Πίνακας 7: Κύρια και σταθερά οικολογικά χαρακτηριστικά Δήμου Αγίου Νικολάου

Οικισμός	Οικολογικές περιοχές - βλάστηση	Έκθεση επιφάνειας εδάφους (επικράτεια)	Βάθος εδάφους	Διάβρωση εδάφους	Κλίση επιφάνειας εδάφους
Κρούστας	Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων	Βόρειες	Αβαθές και βαθύ	Καμία και μέτρια	Ελαφρές
Μέσα Λακκώνια	Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων	Επίπεδα και ποικίλες	Βαθύ	Καμία	Ελαφρές
Μέσα Ποταμοί	Ζώνη φυλλοβόλων δρυών	Βόρειες και νότιες	Βαθύ και αβαθές	Καμία και μέτρια	Ελαφρές
Πρίνα	Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων	Ποικίλες	Βαθύ και αβαθές	Καμία και μέτρια	Ελαφρές
Αμμουδάρα	Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων	Βόρειες	Αβαθές και βαθύ	Καμία και μέτρια	Μέτριες & ελαφρές
Βραχάσι	Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων	Βόρειες και νότιες	Βαθύ και βραχώδες	Καμία και μέτρια	Ελαφρές & μέτριες
Βουλισμένη	Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων	Βόρειες και νότιες, Νότιες & Βόρειες	Βαθύ και αβαθές	Καμία και μέτρια	Ελαφρές & μέτριες
Μαρδάτι	Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων	Βόρειες & επίπεδα	Αβαθές και βαθύ	Καμία και μέτρια	Ελαφρές & μέτριες
Βρύσες	Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων	Βόρειες και νότιες	Βαθύ	Καμία και μέτρια	Ελαφρές & απότομες
Κουρούνες	Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων	Επίπεδα	Βαθύ και αβαθές	Καμία και μέτρια	Ελαφρές & απότομες

Πιο αναλυτικά, αποσπάσματα των χαρτών Γαιών & Γαιοϊκανότητας παρουσιάζονται στις επόμενες εικόνες.

Εικόνα 32: Εδαφολογικός χάρτης – Βάθος εδάφους

☒ Εδαφολογικός Χάρτης - Βάθος εδάφους (Επικράτεια)

- ☒ 1. Βαθύ
- ☒ 2. Βαθύ και αβαθές
- ☒ 3. Βαθύ και βραχύς
- ☒ 4. Αβαθές και βαθύ
- ☒ 5. Αβαθές
- ☒ 6. Αβαθές και βραχύς
- ☒ 7. Βραχύς και βαθύ
- ☒ 8. Βραχύς και αβαθές
- ☒ 9. Βραχύς
- ☒ 0. Χωρίς χαρακτηρισμό

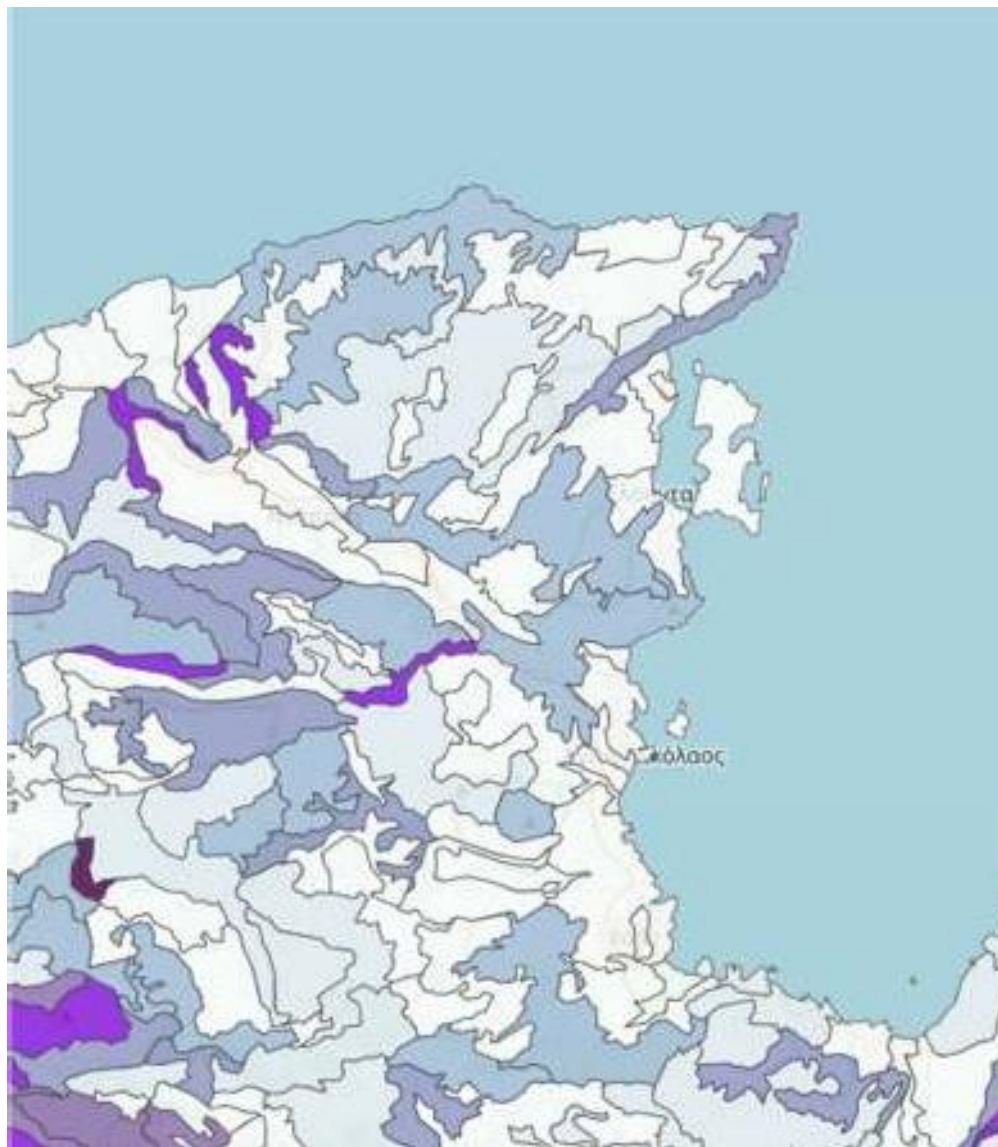
Εικόνα 33: Εδαφολογικός χάρτης – Διάβρωση εδάφους

☒ Εδαφολογικός Χάρτης - Διάβρωση εδάφους (Επικράτεια)

- ☐ 1. Καμία
- ☐ 2. Καμία και μέτρια
- ☐ 3. Καμία και έντονη
- ☐ 4. Μέτρια και καμία
- ☐ 5. Μέτρια
- ☐ 6. Μέτρια και έντονη
- ☐ 7. Έντονη και καμία
- ☐ 8. Έντονη και μέτρια
- ☐ 9. Έντονη
- ☐ 0. Χωρίς χαρακτηρισμό

Εικόνα 34: Εδαφολογικός χάρτης – Κλίση επιφάνειας εδάφους

☒ Εδαφολογικός χάρτης - Κλίση επιφάνειας εδάφους (Επικράτεια)

- ☐ 1. Ελαφρός
- ☐ 2. Ελαφρός και μέτριος
- ☐ 3. Ελαφρός και απότομος
- ☐ 4. Μέτριος και ελαφρός
- ☐ 5. Μέτριος
- ☐ 6. Μέτριος και απότομος
- ☐ 7. Απότομος και ελαφρός
- ☐ 8. Απότομος και μέτριος
- ☐ 9. Απότομος
- ☐ 0. Χωρίς χαρακτηρισμό

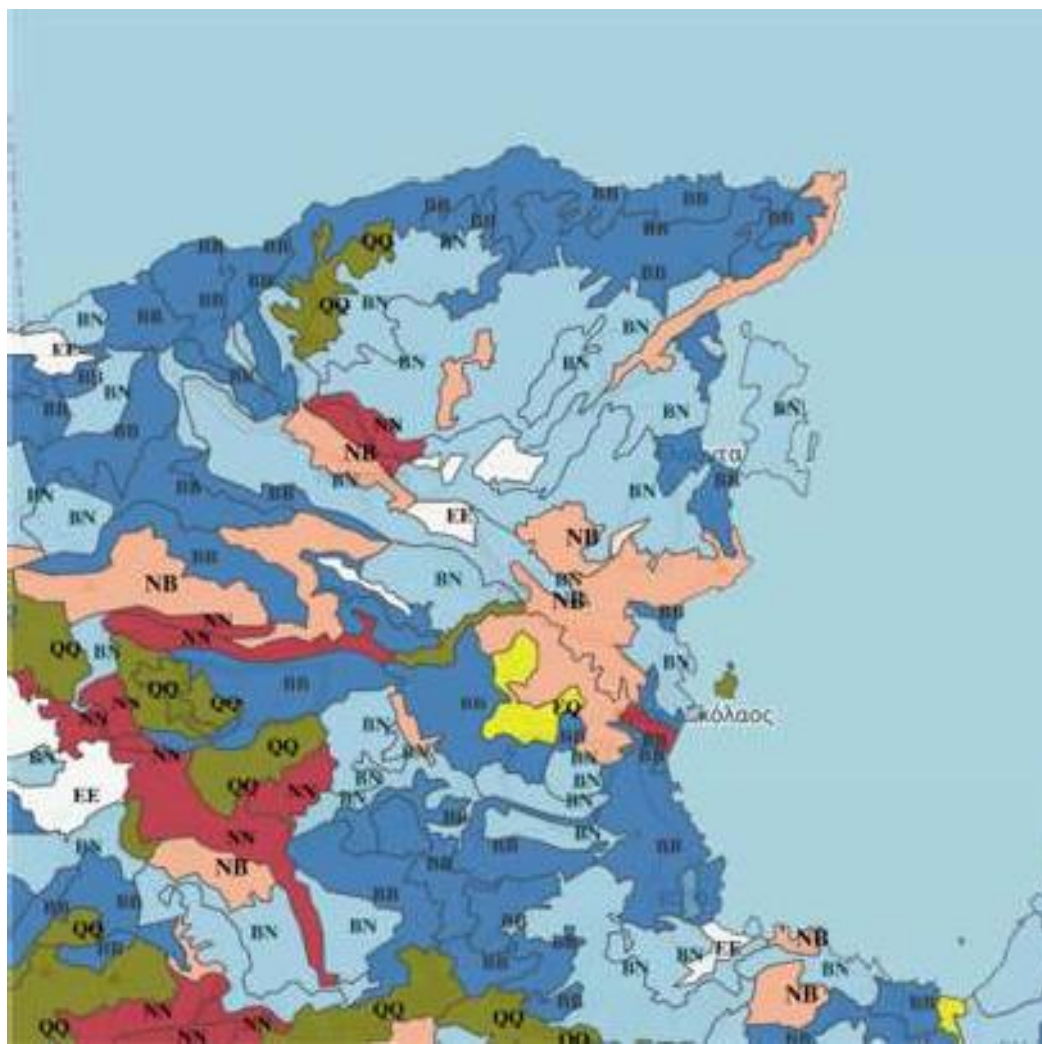
Εικόνα 35: Εδαφολογικός χάρτης – Οικολογικές περιοχές, βλάστηση

☒ Εδαφολογικός Χάρτης - Οικολογικές περιοχές, βλάστηση (Επικράτεια)

- G - Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων
- D - Ζώνη φυλλοβόλων δρυών
- E - Ζώνη ελάτης
- Y - Ψευδοαλπική ζώνη
- GX - Ζώνη χαλσιππου πεύκης
- DK - Ζώνη καστανιάς
- ED - Ζώνη ελάτης - φυλλοβόλος δρυς
- EO - Ζώνη ελάτης - οξιά
- EE - Ζώνη ελάτης - ερυθροελάτη
- EL - Ζώνη ελάτης - λευκοδερμος πεύκη
- EM - Ζώνη ελάτης - μαύρη πεύκη
- Χωρίς χαρακτηρισμό

Εικόνα 36: Εδαφολογικός χάρτης – Έκθεση επιφάνειας εδάφους

☒ Εδαφολογικός χάρτης - Έκθεση επιφάνειας εδάφους (Επικράτεια)

- BB: Βόρειος
- BE: Βόρειος και επίπεδα
- BN: Βόρειος και νότιος
- EB: Επίπεδα και βόρειος
- EE: Επίπεδα
- EN: Επίπεδα και νότιος
- NB: Νότιος και βόρειος
- NE: Νότιος και επίπεδα
- NN: Νότιος
- QQ: Ποικίλος
- QE: Ποικίλος και επίπεδα
- EQ: Επίπεδα και ποικίλος
- N/A: Χωρίς χαρακτηρισμό

3.3 ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Το κλίμα που επικρατεί στο δήμο Αγίου Νικολάου όπως και στο σύνολο της Κρήτης είναι εύκρατο, παρουσιάζοντας θερμά καλοκαίρια και πολύ ήπιους χειμώνες³. Το κλίμα της περιοχής σύμφωνα με το κλιματικό σύστημα κατάταξης Köppen–Geiger χαρακτηρίζεται ως Csa, δηλαδή εύκρατο (C), με ξηρό (s) και θερμό (a) καλοκαίρι⁴. Το κλίμα αυτό αποτελεί το χαρακτηριστικότερο κλίμα που επικρατεί στη Μεσόγειο. Η μέση θερμοκρασία του πιο θερμού μήνα είναι υψηλότερη των 22°C ενώ τουλάχιστον τέσσερις μήνες παρουσιάζουν θερμοκρασία ψηλότερη των 10°C. Εκδηλώνεται ξεκάθαρα μόνο σε στενές λωρίδες ακτής ενώ επηρεάζεται αρκετά από την ηπειρωτικότητα που το περιβάλλει και μπορεί να παρουσιάσει παγετό. Σύμφωνα με την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία αυτό το κλίμα εμφανίζεται στο μεγαλύτερο μέρος της Ελλάδας.

Εικόνα 37: Κλιματικά δεδομένα Αγίου Νικολάου για τα έτη 2010-2019

Κλιματικά δεδομένα Αγίου Νικολάου (2010–2019)														[απόκρυψη]
Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μάρ	Απρ	Μάι	Ιουν	Ιουλ	Αύγ	Σεπ	Οκτ	Νοε	Δεκ	Έτος	
Μέση Μέγιστη °C (°F)	15.7	16.0	16.2	21.1	24.6	29.0	31.4	31.6	28.8	24.7	21.2	17.2	23.37	
Μέση Μηνιαία °C (°F)	10.5	13.8	15.1	17.8	21.5	25.7	28.3	28.6	25.8	21.8	18.4	14.5	20.15	
Μέση Ελάχιστη °C (°F)	10.2	11.0	12.0	14.4	18.1	22.3	25.1	25.5	22.6	18.8	15.6	11.8	17.28	
Βροχόπτωση mm (ίντσες)	112	78	44	23	12	7	2	2	10	31	32	94	447	

Πηγή: Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών⁽⁵⁾

Η κλιματική αλλαγή είναι εμφανής στο Δήμο Αγίου Νικολάου και συγκεκριμένα, μελετώντας τους παραπάνω πίνακες, μπορούμε να εξάγουμε πληροφορίες για τη μεταβολή του. Συγκρίνοντας τους δύο πίνακες, όπου στον πρώτο εμφανίζονται οι μέσες θερμοκρασίες και βροχοπτώσεις για τα έτη 2010-2019 και στον δεύτερο οι μέσες θερμοκρασίες και βροχοπτώσεις για την προηγούμενη χρονιά (2023), παρατηρούμε ότι ή μέση θερμοκρασία έχει ανέβει και οι βροχοπτώσεις έχουν μειωθεί. Η μέση θερμοκρασία για τα έτη 2010-2019 ήταν 20,15 °C και το 2023 ήταν 20.8 °C, αυξημένη κατά 0,65 °C. Η μέση βροχόπτωση τα έτη 2010-2019 ήταν 447mm και την προηγούμενη χρονιά μόλις 270 mm, γεγονός που αναδεικνύει την έντονη λειψυδρία των τελευταίων ετών.

3.4 ΦΥΤΟΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Στην Ελλάδα με βάση την ταξινόμηση Braun-Blanquet διαμορφώνονται σε πέντε κύριες ζώνες βλάστησης.

Ονομαστικά και με ενδεικτικά υψόμετρα έκτασης:

3.4.1 Ευμεσογειακή (*Quercetalia ilicis*) (0μ. - 600μ.)

- α) Υποζώνη Oleo-Ceratonion (ζώνη ελιάς – χαρουπιάς, Θερμομεσογειακή ζώνη)
- β) Υποζώνη Quercion ilicis (αριάς, Μεσομεσογειακή ζώνη)

3.4.2 Παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης (600-800μ.)

- α) Υποζώνη Ostryo-Carpinion orientalis
- β) Υποζώνη Quercion frainetto-cerris

3.4.3 Ζώνη δασών οξυάς (*Fagetalia*) (800μ. - 1600μ.)

- α) Υποζώνη Fagion sylvaticae (moesiaca)

³ <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7>

⁴ https://www.wikiwand.com/el/%CE%86%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%9D%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CF%82_%CE%9B%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%B8%CE%AF%CE%BF%CF%85

β) Υποζώνη Abietion cephalonicae

3.4.4 Ζώνη ψυχρόβιων κωνοφόρων (Vaccinio picetalia) (1600μ. - 1700μ.)

α) Υποζώνη Pinion heldreichii

β) Υποζώνη Vaccinio-Piceion

3.4.5 Εξωδασική ή Αλπική ζώνη (Astragalo) (1700μ. - 2900μ.)

α) Υποζώνη Astragalo-Daphnion

β) Υποζώνη junipero-Daphnion

Η ζώνη αυτή εμφανίζεται ως μια περισσότερο ή λιγότερο συνεχής λωρίδα κατά μήκος των ακτών της δυτικής νοτιοανατολικής και ανατολικής Ελλάδας (μέχρι Ολύμπου), στα νησιά του Ιονίου και Αιγαίου Πελάγους, στα πόδια, στο νότιο τμήμα και στις ανατολικές ακτές της Χαλκιδικής και κατά νησίδες στις ακτές της Μακεδονίας και Θράκης. Υποδιαιρείται σε δύο υποζώνες που παρουσιάζουν σαφή οικολογική, χλωριδική και φυσιογνωμική διάκριση μεταξύ τους:

A. Την **υποζώνη Oleo - Ceratonia**: Αυτή εμφανίζεται στην ξηρότερη ΝΑ. και Α. Ελλάδα (μέχρι το Πήλιο), στα νησιά του Ν. Αιγαίου, στις χαμηλότερες θέσεις των ποδιών και της Ν. Χαλκιδικής και σε μερικά νησιά του Ιονίου πελάγους. Το κλίμα της χαρακτηρίζεται από ανοιξιότικες και φθινοπωρινές βροχοπτώσεις, που κυμαίνονται μεταξύ 250-550 χιλ. ετησίως και από μια μεγάλης διάρκειας (4-6 μήνες) ξηρή περίοδο.

A1. Η υποζώνη αυτή μπορεί να διακριθεί σε δύο αυξητικούς χώρους. Στον κατώτερο, θερμόμετρο του Oleo-Ceratoniaetum και στο σχετικά ψυχρότερο του Oleo - Ientiscetum. Ο πρώτος αυξητικός χώρος εκτείνεται στη χαμηλότερη περιοχή της Κρήτης και των νησιών του νότιου Αιγαίου, στη ΝΑ. Πελοπόννησο και **Αττική**. Στις περιοχές αυτές οι φυσικές φυτοκοινωνίες έχουν από πολύ παλιά υποβαθμισθεί και όταν οι περιοχές δεν καλλιεργούνται γεωργικά, καλύπτονται από ενώσεις φρυγάνων (garigue, tomilaris). στις οποίες κυριαρχούν, ακανθώδεις, ημίθαμνοι, όπως:

3.4.5.1 *Poterium spinosum*

3.4.5.2 *Genista acanthoclanda*

3.4.5.3 *Euphorbia acanthothamnus* κλπ., καθώς και διάφορα χειλανθή (Lamiaceae), όπως τα:

3.4.5.4 *Corydanthus capitatus*,

3.4.5.5 *Salvia officinalis*,

3.4.5.6 *Salvia pomifera*,

3.4.5.7 *Phlomis fruticosa*,

3.4.5.8 *Balota acetambulosa* κλπ.

Εικόνα 38: Φυτοκοινωνίες υποζώνης Oleo - Ceratonion

A2. Σε μεγαλύτερα υψόμετρα αλλά και βορειότερα οριζόντια, εμφανίζεται ο αυξητικός χώρος του Oleo - Ientiscentum. Αυτός παρουσιάζει τη μεγαλύτερη εξάπλωσή του στη ΝΑ. και Α. Πελοπόννησο, **Αττική**, Α. Ελλάδα μέχρι το Πήλιο και στα πόδια της Χαλκιδικής. Στον αυξητικό αυτό χώρο εμφανίζονται, παρά την ξηρότητα του κλίματος, θαυμάσιες συστάδες της *Pinus halepensis*, που εξαπλώνεται και πιο πέρα από τα όρια του Oleo – Ientiscentum. Τα φυτά που συναντώνται είναι τα ακόλουθα:

3.4.5.9 *Olea europaea* var. *Silvestris*, *Pistacia Ientiscus*, *Erica manipuliflora*, *Myrtus communis*, (σε υγρότερες θέσεις),

3.4.5.10 *Quercus coccifera*, *Lonicera etrusca*, *Rosa sempervirens*, *Smilax aspera*, *Styrax officinalis*, *Rubia peregrina* κλπ.

3.4.5.11 Και από γεωργικής απόψεως κυριαρχεί η καλλιέργεια της ελιάς, των εσπεριδοειδών, της φυσιτικής κλπ.

B. Την υποζώνη **Quercion ilicis**: Αυτή εμφανίζεται στη Δ. Ελλάδα από την επιφάνεια της θάλασσας, ενώ στην Α. Ελλάδα μέχρι το Ν. Πήλιο και στα πόδια της Χαλκιδικής πάνω από το Oleo - Ientiscentum. Επί πλέον, στη ΒΑ. Ελλάδα (Όσσα, Όλυμπο, ΒΑ. Χαλκιδική και ακτές Α. Μακεδονίας και Θράκης) παρουσιάζει ασυνέχεια και εμφανίζεται από την επιφάνεια της θάλασσας μέχρι υψομέτρου 200-300 μ. Στην περιοχή εξάπλωσης της υποζώνης αυτής το κλίμα είναι υγρότερο, το ύψος των ετήσιων βροχοπτώσεων ξεπερνά στη Δ. Ελλάδα τα 1000 χιλ., με ξηρή περίοδο 3-4 μηνών. Στη ΒΑ. Ελλάδα οι βροχοπτώσεις κυμαίνονται από 600-800 χιλ., με ξηρή όμως περίοδο αισθητά μικρότερη (2-3 μήνες). Και η υποζώνη αυτή μπορεί να διακριθεί σε δύο αυξητικούς χώρους στον Adrachno-Quercetum ilicis και στον Orno- Quercetum ilicis. Στις ράχες και τις νότιες εκθέσεις εμφανίζονται συνήθως ενώσεις με:

3.4.5.12 *Erica manipuliflora*, *Erica arborea*.

Σε σχετικά καλύτερες οικολογικά θέσεις κυριαρχούν τα:

3.4.5.13 *Arbutus unedo*, *Calycotome villosa*, *Spartium junceum*

κλπ., και Στις υγρότερες θέσεις και βόρειες εκθέσεις κυριαρχούν τα:

3.4.5.14 *Quercus ilex*, *Fraxinus ornus*, *Phillyrea latifolia*, *Quercus pubescens*, *Pinus halepensis* (Β. Εύβοια, Χαλκιδική), *Pinus*

brutia (Θάσος, Θράκη, Μυτιλήνη, κλπ.).

Η καλλιέργεια των εσπεριδοειδών περιορίζεται για την υποζώνη αυτή μόνο στη Δ. Ελλάδα, όπου πολλές φορές διατρέχουν κινδύνους από παγετούς. Η αμπελουργία βρίσκει εδώ άριστες συνθήκες κυρίως για παραγωγή πρώιμων επιτραπέζιων σταφυλιών.

Εικόνα 39: Φυτοκοινωνίες υποζώνης *Quercion ilicis*

3.5 ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Οι προτεινόμενες αντιτυρικές ζώνες χωροθετούνται εντός δασικών εκτάσεων.

Από πλευράς ιδιοκτησίας οι δασικές εκτάσεις στις οποίες προτείνονται οι ζώνες αντιτυρικής προστασίας, έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

3.6 ΕΔΑΦΟΠΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Οι εκτάσεις που θα πραγματοποιηθούν οι επεμβάσεις εργασιών αντιτυρικής προστασίας και συγκεκριμένα η δημιουργία αντιτυρικών ζωνών σε δάση και δασικές εκτάσεις και οικισμούς που περιβάλλονται ή γειτνιάζουν με δάση, τα οποία χωροθετούνται εντός του Δήμου Αγίου Νικολάου αρμοδιότητας του Δασαρχείου Νομού Λασιθίου.

Στις μελετώμενες εκτάσεις σημειώνονται οι εξής οικότοποι^{5,6}:

⁵ <http://votaniki.gr/chlorida-kai-vlastisi/vlastisi/typoi-oikotopon/page/12/>

⁶ https://gis.dimosagn.gr/?lon=2887388.0789944&lat=4198424.0238074&zoom=11&tab=viewport_maptab

Μεσογειακά εποχιακά τέλματα (κωδ. 3170)

Περιγραφή

Ο τύπος οικοτόπου 3170 περιλαμβάνει πολύ ρηχές εποχιακές λιμνούλες (βάθους λίγων εκατοστών) που υπάρχουν μόνο το χειμώνα ή την άνοιξη, με χλωρίδα που κυρίως αποτελείται από Μεσογειακά θερόφυτα και γεώφυτα που ανήκουν στις ενώσεις *Isoetion*, *Nanocyperion flavescentis*, *Preslion cervinae*, *Agrostion salmanticae*, *Heleochoion* και *Lythron tribactati*.

Οικολογικές συνθήκες

Ο τύπος οικοτόπου 3170, των εποχιακών λιμνίων, περιλαμβάνει κυρίως κοινότητες αμφίβιων νανωδών ελοφύτων που αναπτύσσονται σε λασπώδη εδάφη ή σε θέσεις που καλύπτονται με νερό περιοδικά. Συνήθως βρίσκονται κατά τόπους στα ενδιάμεσα άλλων τύπων βλάστησης, όπως τα φρύγανα και οι θαμνώνες ή τα λιβάδια, σε πολύ μικρά διάκενα, ή αναπτύσσονται σε μεγαλύτερες ή βαθύτερες κοιλότητες. Οι κοινότητες διαφοροποιούνται σε σχέση με την περίοδο κατάκλυσης (πλημμυρισμού) τους, συνήθως μέχρι τον Μάρτιο αλλά και μέχρι τον Απρίλιο ή και τον Μάιο. Συχνά στα εποχιακά λιμνία εμφανίζεται διαδοχή της βλάστησης με επικράτηση υδρόβιων φυτών κατά την περίοδο κατακλυσμού (στα βαθύτερα και αργότερα αποξηραίνόμενα λιμνία), αμέσως μετά σύντομη εμφάνιση και επικράτηση των αμφίβιων ειδών της *Isoeto-Nanojuncetea*, πριν το έδαφος αποξηρανθεί τελείως και τελικά κατά την πλήρη αποξήρανση επικράτηση διάφορων θεροφυτικών ειδών, συχνά «ευκαιριακών» (*ruderals*). Η μεγάλη οικολογική τους σημασία έγκειται στην ιδιαίτερη χλωριδική τους σύνθεση όπου συμμετέχουν πολύ αξιόλογα φυτικά *taxa* που χαρακτηρίζονται από διακεκομμένες περιοχές γεωγραφικής εξάπλωσης, ορισμένα σπάνια στη Μεσογειακή περιοχή και στην Ελλάδα, γνωστά από λίγες μόνο θέσεις ή από ένα μόνο νησί.

Χλωριδική σύνθεση

Τα πιο σημαντικά και χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα: *Antinoria insularis*, *Asteriscus aquaticus*, *Callitriche brutia*, *Callitriche pulchra*, *Centaureum pulchellum*, *Cicendia filiformis*, *Corrigiola litoralis*, *Crepis pusilla*, *Elatine alsinastrum*, *Elatine macropoda*, *Erophila praecox*, *Fimbristylis bisumbellata*, *Gypsophila muralis*, *Isoetes histrix*, *Isolepis cernua*, *Juncus bufonius*, *Juncus hybridus*, *Juncus pygmaeus*, *Lepidium spinosum*, *Lythrum borysthenticum*, *Lythrum hyssopifolia*, *Lythrum tribactatum*, *Montia arvensis*, *Myosurus minimus*, *Myosurus heldreichii*, *Ophioglossum lusitanicum*, *Plantago weldenii*, *Poa infirma*, *Polypogon maritimus*, *Pycnus flavescentis*, *Ranunculus lateriflorus*, *Ranunculus marginatus*, *Spergularia bocconeii*, *Crassula tillaea*, *Crassula vaillantii*, *Trifolium suffocatum*, *Zannichellia palustris*.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές

Η σπανιότητα των κοινοτήτων, του τύπου οικοτόπου 3170, και το γεγονός ότι έχουν υποχωρήσει σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες (γενικά ως αποτέλεσμα αλλαγών των χρήσεων γης) σε επίπεδο Ευρώπης οδήγησαν στον χαρακτηρισμό του οικοτόπου ως «προτεραιότητας» και η προστασία του είναι απαραίτητη σε όλες τις περιοχές όπου απαντά. Ο οικοτόπος εξαρτάται από τη διατήρηση της υδρολογικής κατάστασης των περιοχών όπου αναπτύσσεται και είναι ευπαθής στη ρύπανση του νερού. Επιπλέον παράγοντα ευαισθησίας αποτελεί το μικρό μέγεθος και η διακεκομμένη εξάπλωση των κοινοτήτων που τις υποβάλλουν στον κίνδυνο εξαφάνισής τους από μία περιοχή έστω και με ένα μόνο καταστροφικό γεγονός. Οι θέσεις όπου αναπτύσσονται αποτελούν συνήθως μέρη καλλιεργήσιμα ή ούτως ή άλλως εύκολα προσβάσιμα και εκμεταλλεύσιμα. Αίτια υποβάθμισής τους

τις τελευταίες δεκαετίες αποτελούν οι αλλαγές των χρήσεων γης με αύξηση και εντατικοποίηση των καλλιεργειών και των έργων αποξήρανσης. Οι κατασκευές έργων, κυρίως δρόμων και αρδευτικών έργων (που μπορεί να προκαλέσουν υπεράντληση των υπόγειων υδάτων) αποτελούν επίσης παράγοντα απειλής. Σε θέσεις με τουριστική ανάπτυξη οι κίνδυνοι αυτοί είναι πολύ αυξημένοι. Σημαντική πίεση αποτελεί και η βόσκηση.

Ενδημικοί ορο-μεσογειακοί ερεικώνες (κωδ. 4090)

Περιγραφή

Βασικοί σχηματισμοί ακανθωδών ημίθαμνων, οι οποίοι εμφανίζονται κατά “προσκεφάλαια”, των υψηλών ορέων της μεσογειακής και της ιρανοκάσπικης περιοχής.

Οικολογικές συνθήκες

Ο τύπος οικοτόπου 4090 χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία αγκαθωτών θάμνων σε σφαιρόμορφες ή προσκεφαλοειδείς αποικίες, από την ευρεία εμφάνιση γυμνού εδάφους ανάμεσα στους θυσσανόμορφους σχηματισμούς και από μέτρια ασκούμενη βόσκηση κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας αυτών των τοπίων κυρίαρχο ρόλο παίζουν πολυετή αγρωστώδη, οι αγκαθωτοί ημίθαμνοι προσκεφαλοειδούς ανάπτυξης και άλλα χαμαίφυτα καθώς και διάφορα νανοφανερόφυτα. Συναντάται σε υπόστρωμα που ποικίλει και μπορεί να είναι ασβεστόλιθοι, φλύσχεις αλλά κυρίως υπερβασικά πετρώματα της σειράς των οφιολίθων. Τα υψόμετρα ποικίλουν από 800 m μέχρι 2500 m, ενώ η κλίση και η έκθεση ποικίλει. Οι φυτοκαλύψεις των θαμνώδων ειδών κυμαίνονται μεταξύ 30-70%, ενώ οι συνολικές φυτοκαλύψεις αρκετές φορές προσεγγίζουν το 90%.

Χλωριδική σύνθεση

Τα πιο σημαντικά και χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα: *Acantholimon androsaceum*, *Acinos alpinus*, *Allium frigidum*, *Anchusa cespitosa*, *Anthemis cretica*, *Asperula boissieri*, *Aster alpinus*, *Astragalus angustifolius*, *Astragalus creticus*, *Astragalus sempervirens*, *Astragalus sirinicus*, *Astragalus taygeteus*, *Astragalus thracicus*, *Asyneuma limonifolium*, *Campanula spatulata*, *Centaurea pichleri*, *Cerastium candidissimum*, *Cirsium hypopsilum*, *Daphne oleoides*, *Draba lacaitae*, *Eryngium amethystinum*, *Erysimum pusillum*, *Festuca polita*, *Festuca varia*, *Fumana bonapartei*, *Galium thymifolium*, *Genista acanthoclada*, *Geranium macrostylum*, *Globularia stygia*, *Koeleria lobata*, *Marrubium cylleneum*, *Marrubium velutinum*, *Minuartia attica*, *Minuartia stellata*, *Peucedanum vourinense*, *Poa thessala*, *Prunus prostrata*, *Ptilostemon afer*, *Rindera graeca*, *Sesleria coerulans*, *Sesleria vaginalis*, *Sideritis clandestina*, *Stipa pennata*, *Telephium imperati*, *Thymus leucotrichus*, *Thymus parnassicus*, *Thymus teucrioides* subsp. *alpinus*.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές

Ο τύπος οικοτόπου 4060 έχει μεγάλη οικολογική σημασία λόγω της βιοποικιλότητας που παρουσιάζει, οικονομική (λιβαδοπονική) αξία και αισθητική σημασία. Είναι αρκετά σταθερός λόγω της μεγάλης βιοποικιλότητας και των ειδών που τον συνθέτουν. Απειλή αποτελεί η υπερβόσκηση ή υποβόσκηση, η εξέλιξη της βλάστησης καθώς και διάφορες υποδομές που έγιναν ή γίνονται.

Φρύγανα από *Sarcopoterium spinosum* (κωδ. 5420)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου 5420 περιλαμβάνει χαμηλούς, ακανθώδεις σχηματισμούς από ημισφαιρικούς θάμνους της παράκτιας θερμό – μεσογειακής ζώνης.

Οικολογικές συνθήκες

Στον τύπο οικοτόπου 5420, των φρυγάνων εμφανίζει μεγάλη ποικιλία ως προς τη χλωριδική σύνθεσή του καθώς και τα περιβάλλοντα που εποικίζει. Έτσι τα εδάφη ενώ συνήθως είναι ρηχά, ασβεστολιθικά, υπάρχουν και πολλές άλλες περιπτώσεις (π.χ. εδάφη προερχόμενα από φλύσχη, μάργες κλπ.). Οι κλίσεις και οι εκθέσεις ποικίλουν πολύ, ενώ τα υψόμετρα παρότι συνήθως είναι μικρά, μπορεί και να φτάσουν τα 1000 μέτρα. Το κύριο χαρακτηριστικό των φρυγανικών διαπλάσεων είναι η κυριαρχία χαμηλών (ύψους μέχρι 1,5 μέτρου), συχνά ακανθώδων, ημισφαιρικών κατά κανόνα θάμνων, οι οποίοι σε αντίθεση με τα αείφυλλα πλατύφυλλα είδη, εμφανίζουν εποχιακό διμορφισμό, αποβάλλοντας μέρος του φυλλώματος κατά τη θερινή περίοδο. Οι διαπλάσεις αυτού του τύπου οικοτόπου, στερούνται της παρουσίας σκληρόφυλλων αείφυλλων θάμνων, ενώ συνήθως υπάρχει αφθονία ποωδών ειδών. Εμφανίζουν την καλύτερη ανάπτυξή τους στην ανατολική Μεσόγειο, σε ευρύ φάσμα συνθηκών και παρατηρείται μια μεγάλη διαφοροποίηση των διαφόρων τύπων φρυγάνων, με βάση τις ζώνες βλάστησης που διακρίνονται ως αποτέλεσμα της διαφοροποίησης των μικρο-οικολογικών συνθηκών στις παράκτιες ζώνες και τα νησιά (παραλιακή, υποπαραλιακή, εσωτερική), το κυρίαρχο και συγκυρίαρχο είδος και την αντίστοιχη χλωριδική ακολουθία. Στις περιοχές μελέτης εμφανίζονται με μεγάλη ποικιλότητα κοινοτήτων που διαφοροποιούνται με βάση τις οικολογικές συνθήκες (π.χ., παράκτιες-εσωτερικές ζώνες, υπόστρωμα, ποιότητα εδάφους), το κυρίαρχο και συγκυρίαρχο είδος και την αντίστοιχη χλωριδική ακολουθία. Η ποικιλότητα φυτικών ειδών και ο μεγάλος αριθμός ειδών με στενή ή σχετικά στενή εξάπλωση έχουν ως αποτέλεσμα τη διάκριση πολλών διαφορετικών κοινοτήτων με βάση τη χλωριδική σύνθεση. Στη διαμόρφωση των σχηματισμών παίζει βασικό ρόλο και το ιστορικό των ανθρωπογενών επεμβάσεων (καλλιέργεια, βόσκησις, καύση κ.λπ.). Η οικολογική σημασία της βλάστησης των φρυγάνων έγκειται στο ότι επιτελεί σημαντικές λειτουργίες όπως η πρωτογενής παραγωγή, η προσφορά ενδιαιτήματος και η συγκράτηση εδαφών σε πολύ αντίξοες φυσικές συνθήκες και ακόμα και μετά από έντονες ανθρωπογενείς επεμβάσεις. Η αντιδιαβρωτική τους ικανότητα είναι σημαντική ιδιαίτερα σε περιοχές με μεγάλες κλίσεις και σαθρά εδάφη. Σημαντικότερο όμως χαρακτηριστικό της είναι η υψηλή (εξαιρετική) βιοποικιλότητα, σε επίπεδο ειδών και κοινοτήτων.

Χλωριδική σύνθεση

Τα πιο σημαντικά και χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα: *Aegilops cylindrica*, *Aetheorhiza bulbosa*, *Allium rubrovittatum*, *Anagallis arvensis*, *Asperula rigida*, *Asphodelus ramosus*, *Asterolinon linum-stellatum*, *Atractylis cancellata*, *Avena barbata*, *Biscutella didyma*, *Blackstonia perforata*, *Brachypodium distachyon*, *Brachypodium retusum*, *Bromus fasciculatus*, *Bromus intermedius*, *Bromus racemosus*, *Bupleurum gracile*, *Calicotome villosa*, *Campanula carpatha*, *Campanula pinatzii*, *Carlina corymbosa*, *Carlina tragacanthifolia*, *Catapodium rigidum*, *Centaurea raphanina*, *Centaurea spinosa*, *Centaureum tenuiflorum*, *Chamaecytisus creticus*, *Cistus creticus*, *Cistus parviflorus*, *Cistus salviifolius*, *Convolvulus lineatus*, *Convolvulus oleifolius*, *Corydanthus capitatus*, *Crepis cretica*, *Erica manipuliflora*, *Euphorbia acanthothamnus*, *Euphorbia exigua*, *Euphorbia peplus*, *Fumana arabica*, *Fumana thymifolia*, *Gagea graeca*, *Galium murale*, *Gastroidium phleoides*, *Genista acanthoclada*, *Hedypnois cretica*, *Helichrysum conglobatum*, *Hippocrepis biflora*,

Hymenocarpos circinnatus, Hyparrhenia hirta, Hypochaeris achyrophorus, Lagoecia cuminoides, Lagurus ovatus, Lavandula stoechas, Leontodon tuberosus, Linum strictum, Medicago coronata, Micromeria nervosa, Ononis reclinata, Parapholis filiformis, Phagnalon graecum, Phlomis fruticosa, Piptatherum miliaceum, Pistacia lentiscus, Plantago bellardii, Plantago lagopus, Polygala venulosa, Prasium majus, Psilurus incurvus, Rhamnus lycioides, Rostraria cristata, Sarcopoterium spinosum, Satureja thymbra, Scorpiurus muricatus, Selaginella denticulata, Sherardia arvensis, Stachys spinosa, Teucrium brevifolium, Teucrium microphyllum, Thesium bergeri, Thesium humile, Trifolium scabrum, Trifolium stellatum, Trifolium uniflorum, Tuberaria guttata, Urginea maritima, Urospermum picroides, Valantia hispida, Valantia muralis, Viola euboica

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές

Ο τύπος οικοτόπου 5420 δεν φαίνεται να έχει ιδιαίτερες απειλές ή πιέσεις, καθώς είναι πλήρως προσαρμοσμένος τόσο στις αντίξοες συνθήκες (ξηρασία, άνεμος, φτωχά εδάφη) όσο και στη βόσκηση. Πρόκειται για ανθεκτικές και δυναμικές κοινότητες με μεγάλη δυνατότητα αποίκησης διαταραγμένων περιοχών όπως οι εγκαταλειμμένες καλλιέργειες και οι καμένες εκτάσεις και περιοχών διαβρωμένων και αποβραχωμένων και με πολύ καλή αναγεννητική ικανότητα. Κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα με την εγκατάλειψη των γεωργικών δραστηριοτήτων σε πολλές περιοχές, ιδιαίτερα στις νησιωτικές, και την πτώση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας σε άλλες (λιγότερες) ανακτήθηκαν μεγάλες εκτάσεις που σταδιακά αποικίζονται από φρύγανα. Η διατήρηση των φρυγανικών κοινοτήτων είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της υψηλής βιοποικιλότητάς τους. Ωστόσο, η λήψη διαχειριστικών αποφάσεων δεν είναι εύκολη, πέρα από την παύση της υπερβόσκησης και της πολύ συχνής καύσης. Η κανονική βόσκηση συμβάλλει στη διατήρηση των κοινοτήτων και η φωτιά αποτελεί επίσης σημαντικό οικολογικό παράγοντα για τη διατήρησή τους. Χωρίς τους παράγοντες αυτούς σε πολλές περιοχές τελικά θα αντικατασταθούν από μακκία βλάστηση ή πευκοδάση. Έτσι η διαχείριση απαιτεί συνολική μελέτη των οικοσυστημάτων ανά περίπτωση.

Ενδημικά φρύγανα με Euphorbio-Verbascion (κωδ. 5430)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου 5430 περιλαμβάνει φρύγανα της Euphorbio – Verbascion, όπου κυριαρχούν προσκεφαλαίομορφοι και σκληρόφυλλοι θάμνοι της θερμο-Μεσογειακής ζώνης, συχνά ακανθώδεις και φυλλοβόλοι το καλοκαίρι.

Οικολογικές συνθήκες

Οι φρυγανικές κοινότητες αποτελούν ένα σημαντικό οικοτόπο εξαιτίας κυρίως της εκτεταμένης εξάπλωσής τους και της υψηλής ποικιλότητάς τους σε είδη. Λόγω της υψηλής βιοποικιλότητας και της αποτελεσματικότητας στη μείωση των κινδύνων διάβρωσης, τα φρύγανα είναι σημαντικής οικολογικής σημασίας για το τοπίο. Τα φρύγανα αποτελούν επίσης σημαντική βάση της τοπικής κτηνοτροφίας. Τα φρύγανα παρέχουν τη βάση για την αναπαραγωγή των ζώων σε διάφορες περιοχές εξάπλωσής τους και γι' αυτό το λόγο είναι σημαντικής οικονομικής και οικολογικής αξίας.

Χλωριδική σύνθεση

Τα πιο σημαντικά και χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα: Aegilops markgrafii, Allium rubrovittatum, Asparagus aphyllus, Asperula sp., Asphodelus ramosus, Avellinia michelii, Biarum

davisii, Brachypodium distachyon, Brachypodium retusum, Briza maxima, Bromus fasciculatus, Calicotome villosa, Carlina lanata, Centaurea idaea, Thymra capitata, Crepis neglecta subsp. cretica, Crucianella latifolia, Dactylis glomerata, Euphorbia acanthothamnos, Filago aegaea, Hippocrepis species, Iris unguicularis, Lagoecia cuminoides, Leontodon tuberosus, , Muscari spreitzenhoferi, Ononis reclinata, Phagnalon rupestre subsp. graecum, Phlomis cretica, Phlomis fruticosa, Phlomis lanata, Rhamnus lycioides, Salvia fruticosa, Sarcopoterium spinosum, Sherardia arvensis, Teucrium alpestre, Teucrium microphyllum, Drimia maritima, Valantia hispida, Verbascum spinosum.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές

Ο τύπος οικοτόπου 5430 δεν φαίνεται να έχει ιδιαίτερες απειλές ή πιέσεις, καθώς είναι πλήρως προσαρμοσμένος τόσο στις αντίξοες συνθήκες (ξηρασία, άνεμος, φτωχά εδάφη) όσο και στη βόσκηση. Η μείωση της έκτασής τους οφείλεται στις αλλαγές της χρήσης γης στην κατεύθυνση μεγαλύτερης παραγωγής λαδιού, όπου η καλλιέργεια της ελιάς αυξάνεται εις βάρος των φρυγάνων (τα φρύγανα εκχερσώνονται).

Ψευδοστέπες με αγρωστώδη και μονοετή φυτά της Thero-Brachypodietea (κωδ. 6220)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου 6220 περιλαμβάνει Μέσο – και θερμό – Μεσογειακά ξηρόφιλα ποολίβαδα χαμηλών γράστων και ετήσιων φυτών, κυρίως θερόφυτων.

Οικολογικές συνθήκες

Ο τύπος οικοτόπου 6220 εδράζεται σε υπόστρωμα συνήθως ανθρακικό (ασβεστόλιθος, μάρμαρα) στις ορεινές περιοχές και αμμώδες στις χαμηλές παράκτιες. Η βλάστηση είναι ποώδης με κυριαρχία ετήσιων φυτών (θερόφυτα) και αγρωστωδών και έχει ευρεία εξάπλωση στο Αιγαίο και μεγάλη ποικιλία κοινοτήτων, εν μέρει οφειλόμενα στις διαφορετικές οικολογικές θέσεις που καταλαμβάνει. Συνήθως η βλάστηση αυτού του τύπου έχει πυκνή κάλυψη και αναπτύσσεται σε μικρές επιφάνειες. Συχνά σχηματίζει μωσαϊκά με άλλους τύπους βλάστησης όπως σε φρύγανα και θαμνώνες ή αναπτύσσεται σε διάκενα θαμνώνων και δασών. Επίσης αναπτύσσεται ως στάδιο διαδοχής των εγκαταλελειμμένων αρόσιμων αγρών και σε άλλες διαταραγμένες θέσεις όπως τα πρηνή των δρόμων, παλαιούς αρχαιολογικούς χώρους, τοποθεσίες οι οποίες διατηρούνται ανοιχτές εξαιτίας της ποδοπάτησης και της βόσκησης και τοποθεσίες που έχουν υποστεί κάυση είτε διαχειριστική είτε από πυρκαγιά (π.χ. καμμένα πευκοδάση). Μερικές φορές, όπως αντανakλάται στο συνδυασμό των ειδών, οι οικολογικές συνθήκες στις οποίες αναπτύσσεται είναι πολύ κοντά σε εκείνες των εαρινών μικρών λιμνών ή αναπτύσσονται κοινότητες των λιμνίων ανάμεσα στα λιβάδια. Από άποψη βιοποικιλότητας, τα θεροφυτικά λιβάδια είναι πλούσια σε είδη τα οποία είναι ως επί το πλείστον κοινά αλλά ορισμένα από αυτά δεν απαντούν σε άλλους τύπους οικοτόπων και έτσι οι κοινότητες αυτές προσθέτουν σημαντικά στην ποικιλότητα των ειδών των περιοχών. Επίσης οι κοινότητες αυτές έχουν ιδιαίτερη αξία για τη διατήρηση της μωσαϊκότητας του τοπίου αλλά και ως συστατικό στοιχείο των οικοσυστημάτων εξαιτίας και της πλούσιας χλωρίδας τους που ταυτόχρονα συμμετέχει και στη σύνθεση γειτονικών φυτοκοινοτήτων. Επιπλέον, αυτά τα ποολίβαδα αποτελούν πρόδρομες κοινωνίες και εποικίζουν διαταραγμένες θέσεις μεταξύ αυτών και καμένες εκτάσεις και αποτελούν την έσχατη προστασία από τη διάβρωση του εδάφους υποβοηθώντας έτσι την επανεγκατάσταση της βλάστησης σε αυτές.

Χλωριδική σύνθεση

Τα πιο σημαντικά και χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα: *Aira elegantissima*, *Allium pallens*, *Anagallis arvensis*, *Astragalus pelecinus*, *Brachypodium distachyon*, *Bromus intermedius*, *Catapodium rigidum*, *Crepis neglecta* subsp. *cretica*, *Dianthus formanekii*, *Dichanthium ischaemum*, *Erodium crassifolium*, *Helianthemum salicifolium*, *Hypochaeris achyrophorus*, *Lotus angustissimus*, *Lotus ornithopodioides*, *Lygeum spartum*, *Malva aegyptia*, *Medicago coronata*, *Medicago minima*, *Moenchia graeca*, *Ononis reclinata*, *Parentucellia latifolia*, *Petrorhagia candica*, *Plantago albicans*, *Plantago amplexicaulis*, *Plantago bellardii*, *Poa bulbosa*, *Psilurus incurvus*, *Rostraria cristata*, *Silene apetala*, *Stipa capensis*, *Stipa capillata*, *Suaeda species*, *Teucrium capitatum*, *Trifolium campestre*, *Trifolium glomeratum*, *Trifolium infamia-ponertii*, *Trifolium scabrum*, *Trifolium stellatum*, *Trifolium suffocatum*, *Trifolium tomentosum*, *Tuberaria guttata*, *Vulpia ciliata*.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές

Ο τύπος οικοτόπου 6220 έχει πολλές πιέσεις και απειλές, αλλά σε μικρό βαθμό. Μεταξύ αυτών είναι η έλλειψη βόσκησης, η εξέλιξη της βλάστησης, η επέκταση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, η τουριστική δραστηριότητα κλπ.

Λιθώνες της Ανατολικής Μεσογείου (κωδ. 8140+)

Περιγραφή : Ο τύπος οικοτόπου 8140 περιλαμβάνει τους λιθώνες (λιθοσωρούς) των υψηλών ορέων της Ελλάδας της τάξης *Drypetalia spinosae*.

Οικολογικές συνθήκες:

Ο τύπος οικοτόπου 8140 εμφανίζεται σε ασταθή ασβεστολιθικά υποστρώματα (λιθοσωρούς, σάρες) που αποτελούνται από κινούμενες πετρώδεις μάζες διαφόρων μεγεθών, με ελάχιστη μεταξύ τους ποσότητα εδάφους, σε υψόμετρα συνήθως μεγαλύτερα των 1600 μ. Οι κλίσεις σε αυτές τις περιοχές είναι μέτριες ως ισχυρές (20-60%) ενώ οι εκθέσεις ποικίλουν. Τα φυτά που αποικίζουν ασβεστολιθικές σάρες υπόκεινται σε ιδιαίτερα δριμείς οικολογικές συνθήκες.

Ασβεστολιθικά βραχώδη πρανή με χασμοφυτική βλάστηση (κωδ. 8210)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου 8210 περιλαμβάνει χασμοφυτική βλάστηση ασβεστολιθικών κρημνών.

Οικολογικές συνθήκες: Ο τύπος οικοτόπου 8210 απαντάται σε απόκρημνους βράχους με κλίσεις άνω του 65%. Υψομετρικά εξαπλώνεται από την επιφάνεια της θάλασσας μέχρι τα 2500 μέτρα περίπου. Σε περιοχές που η ηπειρωτικότητά τους κυμαίνεται ως τις ακραίες τιμές, μπορεί να είναι παραθαλάσσιοι βράχοι υψομέτρου 10 μέτρα μέχρι και κορυφές υψηλών βουνών. Πρόκειται για κοινότητες που συγκροτούνται από χασμόφυτα είδη τα οποία έχουν τις προσαρμογές που απαιτούνται για να φυτρώσουν και να αναπτυχθούν μέσα στις σχισμές των βράχων, ακόμη και σε ελάχιστο έδαφος.

Χλωριδική σύνθεση

Τα πιο σημαντικά και χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα: *Achillea umbellata*, *Arenaria cretica*, *Asperula arcadiensis*, *Asperula ophiolitica*, *Asplenium ceterach*, *Athamanta macedonica*, *Campanula pelviformis*, *Campanula rupestris*, *Campanula pelia*, *Campanula topaliana*, *Campanula versicolor*, *Carum multiflorum*, *Centranthus ruber*, *Ebenus cretica*, *Galium graecum*, *Inula candida*, *Inula verbascifolia*, *Linum arboretum*, *Melica rectiflora*, *Minuartia attica*, *Onosma frutescens*, *Origanum dictamnus*, *Parietaria cretica*, *Petromarula pinnata*, *Potentilla speciosa*, *Ptilostemon chamaepeuce*, *Rosularia serrata*, *Saxifraga adscendens*, *Saxifraga marginata*, *Lactuca acanthifolia*, *Scrophularia heterophylla*, *Securigera globosa*, *Sedum magellense*, *Silene auriculata*, *Silene parnassica*, *Silene saxifraga*, *Stachys fruticosa*, *Verbascum arcturus*, *Viola fragrans*.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές

Ο τύπος οικοτόπου 8210 κινδυνεύει κυρίως από τη διάνοιξη δρόμων και τη λειτουργία λατομείων εξόρυξης φυσικού χαλικιού.

Βραχώδεις υπόστρωμα που δεν καλύπτεται από βλάστηση (κωδ. 8250)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου 8250 περιλαμβάνει τα βραχώδη πρανή που δεν έχουν βλάστηση. Συνήθως περιλαμβάνει βραχώδεις ακτές, αλλά εμφανίζεται και σε υψηλά όρη, όπου εμφανίζονται βραχώδεις εξάρσεις ή πλαγιές, που λόγω των αντίξωων συνθηκών και της έλλειψης εδάφους, δεν μπορούν να φιλοξενήσουν φυτικά είδη.

Κυπαρισσοδάση (Acero-Cupression) (κωδ. 9290)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου 9290 περιλαμβάνει ορεινά που κυριαρχούνται από το *Cupressus sempervirens*.

Οικολογικές συνθήκες

Ο τύπος οικοτόπου 9290 αποτελεί χαρακτηριστικό τύπο βλάστησης της Α. Μεσογείου και στην Ελλάδα (και σε ολόκληρη την Ευρώπη) τα φυσικά δάση περιορίζονται σε λίγα νησιά του Αιγαίου (Σάμος, Κως, Ρόδος, Κρήτη, Μήλος) και στην Κύπρο.

Χλωριδική σύνθεση

Τα πιο σημαντικά και χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα: *Acer sempervirens*, *Aetheorhiza bulbosa*, *Aethionema saxatile*, *Anthemis rigida*, *Arisarum vulgare*, *Asparagus aphyllus*, *Asperula brevifolia*, *Asperula pubescens*, *Ballota pseudodictamnus*, *Barlia robertiana*, *Cupressus sempervirens*, *Cyclamen rhodium*, *Festuca jeanpertiai*, *Galium monachinii*, *Lamyropsis cynaroides*, *Leontodon tuberosus*, *Micromeria myrtifolia*, *Orchis anatolica*, *Orchis coriophora*, *Prasium majus*, *Quercus coccifera*, *Rhamnus lycioides*, *Rubia tenuifolia*, *Silene sieberi*, *Stipa bromoides*.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές: Ο τύπος οικοτόπου 9290 έχει υποβαθμιστεί λόγω εκχερσώσεων, πυρκαγιών και βόσκησης.

Δάση *Platanus orientalis* ή/και *Liquidambar orientalis* (Platanion orientalis) (κωδ. 92C0)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου 92C0 περιλαμβάνει παραποτάμια δάση, με κυρίαρχο είδος το *Platanus orientalis* ή το *Liquidambar orientalis*.

Οικολογικές συνθήκες

Ο τύπος οικοτόπου 92C0 περιλαμβάνει δάση που αποικίζουν σε ελαφρώς σταθεροποιημένες αποθέσεις ποταμών, κολλούβια, χαλικώνες, πηγές, καθώς και στη βάση βαθιών απότομων σκιερών φαράγγιων, με τη δημιουργία πλούσιων σε είδη φυτοκοινότητες. Η υψομετρική τους κατανομή ποικίλει από πολύ χαμηλά υψόμετρα έως και ψηλά (στον Ταύγετο τα δάση πλατάνου των φαράγγιων φτάνουν μέχρι και τα 1300 μέτρα). Στα χαμηλά υψόμετρα με επίπεδο ή με μικρές κλίσεις ανάγλυφο το υπόστρωμα είναι αλλουβιακές αποθέσεις με ποικίλη σύσταση. Στα μεγαλύτερα υψόμετρα με μεγαλύτερες κλίσεις και υψόμετρο μέχρι 1000 μ., το υπόστρωμα ποικίλει και ανάλογα με την περιοχή μπορεί να είναι: ασβεστόλιθος, γνεύσιος, σχιστόλιθος, μάρμαρα ή οφιόλιθοι με ποικίλη σύσταση. Τα δάση ανατολικής πλατάνου (*Platanus orientalis*) αποτελούν χαρακτηριστικό τύπο παρόχθιας Μεσογειακής βλάστησης. Συνοδεύουν κυρίως μόνιμα ρέοντα ποτάμια ή μικρούς ορεινούς χείμαρρους και η παρουσία τους εξαρτάται από το υπεδάφειο νερό. Αναπτύσσονται σε μεγαλύτερο εύρος οικολογικών συνθηκών από τα δάση *Salix-Populus* αλλά χρειάζονται θέσεις με μεγαλύτερη υγρασία από ότι οι κοινότητες των *Nerio-Tamaricetea*. Η οικολογική τους αξία είναι μεγάλη λόγω των λειτουργιών που επιτελούν, με σημαντικότερα μεταξύ των λειτουργικών τους οφελών την αντιδιαβρωτική ικανότητα, τη σταθεροποίηση των οχθών, τη συγκράτηση του νερού και των στερεών υλικών, τη διατήρηση της ποιότητας του εδάφους, τη διατήρηση μεσοκλιματικών συνθηκών. Ως προς τη βιοποικιλότητα, η αξία τους έγκειται στην προσφορά ενδιαίτηματος (αποτελούν μοναδικούς βιοτόπους για πληθώρα ζωικών ειδών αλλά και υγρόφιλων φυτικών ειδών), τη θέση διαδρόμου που έχουν σε επίπεδο τοπίου, τη συνεισφορά στη μωσαϊκότητα του τοπίου. Επιπλέον πρέπει να σημειωθεί και η αισθητική και ψυχαγωγική αξία των πλατανοδασών.

Χλωριδική σύνθεση

Τα πιο σημαντικά και χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα: *Agrostis* sp., *Alnus glutinosa*, *Arum italicum*, *Brachypodium sylvaticum*, *Carex pendula*, *Celtis australis*, *Clematis vitalba*, *Equisetum arvense*, *Equisetum ramosissimum*, *Equisetum telmateia*, *Geranium robertianum*, *Hedera helix*, *Juglans regia*, *Melissa officinalis*, *Mycelis muralis*, *Nerium oleander*, *Parietaria officinalis*, *Platanus-orientalis*, *Pteridium aquilinum*, *Rubus sanctus*, *Rumex obtusifolius*, *Symphytum bulbosum*, *Urtica dioica*, *Vitex agnus-castus*, *Vitis vinifera*.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές

Ο τύπος οικοτόπου 92C0 περιλαμβάνει κοινότητες που εξαρτώνται από τη μόνιμη παρουσία του νερού και είναι ευαίσθητες στις μεταβολές της υδρολογικής κατάστασης (αρδευτικά έργα, έργα ύδρευσης, διευθέτηση των ρεμάτων) και στη ρύπανση των υδάτων, δραστηριότητες που διαρκώς εντείνονται χωρίς να λαμβάνονται μέτρα μείωσης των επιπτώσεών τους. Η ρύπανση των υδάτων μπορεί να προκαλέσει υποβάθμιση της χλωριδικής σύνθεσης, το ίδιο και άλλες δραστηριότητες όπως η βόσκηση, η γειτνίαση με καλλιέργειες και η εναπόθεση απορριμμάτων.

Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες της *Nerio-Tamaricetea* και της *Securinegion tinctoriae* (κωδ. 92D0)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου 92D0 αντιπροσωπεύει τις νότιες παρόχθιες στοές και πυκνοφυτείες από αλμυρίκια (*Tamarix*), πικροδάφνες (*Nerium oleander*), λυγαριές (*Vitex agnus-castus*) και παρόμοιους ξυλώδεις σχηματισμούς σε ρέματα διαρκούς ή παροδικής ροής και υγροτόπους.

Οικολογικές συνθήκες

Ο τύπος οικοτόπου 92D0 απαντάται σε υπόστρωμα που είναι αμμοπηλώδες ή αργιλλοαμμώδες, συχνά αλατούχο, και προέρχεται από αλλουβιακές ποτάμιες ή λιμναίες αποθέσεις. Ο τύπος οικοτόπου περιλαμβάνει φυτοκοινότητες των θερμο-μεσογειακών παρόχθιων στοών. Δεν εξαρτώνται από τη μόνιμη παρουσία νερού και έχουν τη δυνατότητα να αναπτύσσονται σε θέσεις ξηρότερες από ότι οι οικοτόποι με *Salix*, *Populus* και *Platanus*.

Χλωριδική σύνθεση

Τα πιο σημαντικά και χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα: *Cheilanthes* sp., *Juncus acutus*, agg., *Nerium oleander*, *Poa trivialis*, *Rhododendron luteum*, *Tripidium ravennae*, *Tamarix hampeana*, *Tamarix parviflora*, *Tamarix smyrnensis*, *Tamarix tetrandra*, *Vitex agnus-castus*.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές: Ο τύπος οικοτόπου 92D0 είναι σε καλή έως άριστη κατάσταση διατήρησης.

Ελληνικά δάση πρίνου (κωδ. 934^A)

Περιγραφή: Ο ελληνικός τύπος οικοτόπου 934A περιλαμβάνει τους δενδρώδεις σχηματισμούς στους οποίους κυριαρχεί το πουρνάρι (*Quercus coccifera*). Εκτεταμένες πλήρως ανεπτυγμένες συστάδες υφίστανται σε αρκετές περιοχές της Κρήτης με τα πιο αντιπροσωπευτικά δάση να καταλαμβάνουν κοιλάδες σε υψόμετρο 700 – 800 μ. Εκτός Κρήτης, έχουν βρεθεί επίσης σποραδικές δασικές συστάδες πρίνου, ειδικότερα στην Ικαρία, Σαμοθράκη, στο όρος Άθω όπου η *Q. coccifera* συνδυάζεται με την *Q. ilex* και σε υψηλά υψόμετρα της Ρόδου όπου η *Q. coccifera* δημιουργεί συστάδες με υψηλά άτομα *Phillyrea latifolia*. Σε πολλές άλλες περιοχές εμφανίζονται λείψανα δασών πρίνου ιδιαίτερα γύρω από παλιά παρεκκλήσια, ενώ νέα σχηματίζονται, όπου έχει εγκαταλειφθεί η βόσκηση.

Οικολογικές συνθήκες

Τα δάση πρίνου απαντώνται σε κάθε τύπου γεωλογικό υπόστρωμα, με ιδιαίτερη συχνότητα εμφάνισης όμως στα σκληρά ασβεστολιθικά υποστρώματα. Τα εδάφη συνήθως είναι άγονα και σκελετικά, χωρίς όμως αυτό να είναι κανόνας. Το υψόμετρο στο οποίο καταγράφηκε αυτός ο τύπος οικοτόπου ήταν από το επίπεδο της θάλασσας μέχρι τα 1200 μ. περίπου.

Χλωριδική σύνθεση

Στον τύπο οικοτόπου κυριαρχεί το πουρνάρι (*Quercus coccifera*) ενώ εμφανίζονται και άλλα ξυλώδη είδη, διαφορετικά, ανάλογα με την περιοχή. Τα πιο κοινά είναι τα *Pistacia lentiscus*, *Clematis cirrhosa*, *Arbutus unedo*, *Crataegus monogyna*, *Acer sempervirens*, *Erica manipuliflora*, *Cistus*

salviifolius, Cistus creticus, Calicotome villosa, Coridothymus capitatus, Prasium majus, Genista acanthoclada, Hypericum empetrifolium κ.ά.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές

Τα δάση πρίνου γενικά βρίσκονται σε καλή έως μέτρια κατάσταση διατήρησης, επηρεαζόμενα κυρίως από την ένταση της βόσκησης.

Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου (κωδ. 9540)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου 9540 περιλαμβάνει τους δασικούς σχηματισμούς των θερμόφιλων πεύκων της Μεσογειακής περιοχής, των ειδών *Pinus pinea* (κουκουναριά), *Pinus halepensis* (χαλέπιος πεύκη) και *Pinus brutia* (τραχεία πεύκη). Οι φυτείες πεύκων (κυρίως της κουκουναριάς) από την αρχαιότητα δεν επιτρέπουν τη διάκριση των τεχνητών και των φυσικών δασών για αυτό και εδώ περικλείονται και παλαιές φυτείες (αναδασώσεις) των ειδών αυτών, μέσα στη φυσική ζώνη εξάπλωσής τους, και στις οποίες η σύνθεση του υπορόφου είναι ίδια με εκείνη των φυσικών δασών.

Οικολογικές συνθήκες

Τα δάση χαλεπίου και τραχείας πεύκης αναπτύσσονται σε αβαθή εδάφη, σπάνια δε σε εδάφη μετρίως βαθιά. Ως προς τη σύσταση του εδάφους προτιμούν μέσης σύστασης εδάφη αμμοπηλώδη, πηλώδη. Οι κλίσεις κυμαίνονται από μέτριες έως πολύ ισχυρές. Απαντώνται στις παράκτιες περιοχές εσωτερικά από τις αμμώδεις παραλίες και στις πλαγιές των βουνών μέχρι το υψόμετρο των 1000 μέτρων. Συνήθως ο υπόροφος είναι πυκνός και αποτελείται από αείφυλλα πλατύφυλλα της ευμεσογειακής ζώνης. Ο υπόροφος μπορεί να αποτελείται μόνο από φρυγανικά είδη σε περιπτώσεις υποβαθμισμένων, υπερβοσκομένων συστάδων ή να είναι πρακτικά ανύπαρκτος στην περίπτωση δασών που έχουν προέλθει από τεχνητή αναδάσωση ή στα ρητινευόμενα δάση. Η φυσική αναγέννηση των δασών χαλεπίου και τραχείας πεύκης είναι πολύ δύσκολη. Η αναγέννηση συνήθως γίνεται μετά από πυρκαγιά η οποία προκαλεί μαζική φύτρωση των σπερμάτων της υπέργειας τράπεζας (σπέρματα προστατευμένα σε κλειστούς κώνους). Η αξία και η σημασία των πευκοδασών είναι πολλαπλή και αναφέρεται στην αισθητική, στην υδρολογική αξία, στην αξία για αναψυχή, στο ρυθμιστικό τους ρόλο στο μικροκλίμα και στους ρύπους και τέλος στην προστασία του εδάφους.

Χλωριδική σύνθεση

Στα δάση του τύπου οικοτόπου 9540, εκτός από τα κυρίαρχα είδη *Pinus halepensis*, *Pinus brutia* και *Pinus pinea*, στον υπόροφο εμφανίζονται αείφυλλα πλατύφυλλα, φρύγανα και ποώδη είδη όπως τα: *Arbutus andrachne*, *Arbutus unedo*, *Asparagus acutifolius*, *Asparagus aphyllus*, *Cotinus coggygria*, *Erica arborea*, *Erica manipuliflora*, *Hypericum empetrifolium*, *Phillyrea latifolia*, *Brachypodium retusum*, *Lonicera implexa*, *Pistacia lentiscus*, *Quercus coccifera*, *Quercus pubescens*, *Smilax aspera*.

Κατάσταση διατήρησης-Απειλές

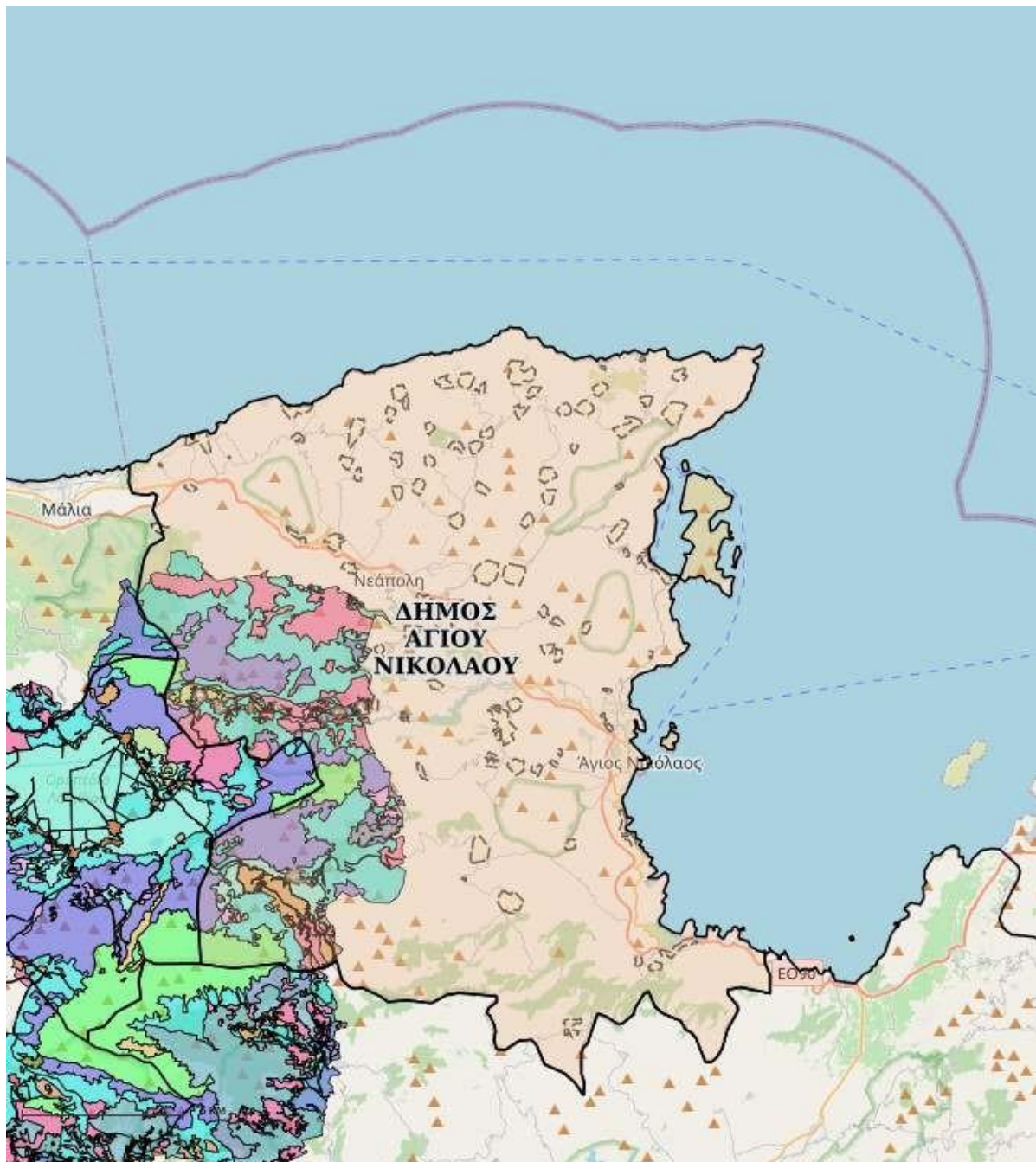
Οι κύριοι κίνδυνοι για τα θερμόφιλα πευκοδάση (κουκουναριάς, τραχείας και χαλεπίου πεύκης) προέρχονται από τις δασικές πυρκαγιές, την επέκταση των καλλιεργειών, τις καταπατήσεις και την οικοπεδοποίησή τους, αλλά και την εξέλιξη της βλάστησης.

Κοίτη ποταμών χωρίς βλάστηση (κωδ. 9620)

Περιγραφή: Ο τύπος οικοτόπου περιλαμβάνει τις κοίτες μεγάλων ποταμών ή ακόμα και μικρών ποταμών ή χειμαρρών που δεν έχουν καθόλου βλάστηση.

Ο επόμενος χάρτης αποτυπώνει τους οικοτόπους στο Δήμο Αγίου Νικολάου.

Εικόνα 40: Οικότοποι Δήμου Αγίου Νικολάου

4 ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

4.1 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΧΕΙΡΙΣΜΟΙ

Το σύνολο των προτεινόμενων έργων χωροθετείται εντός δασικών εκτάσεων.

Στην ευρύτερη περιοχή συναντώνται δενδρώδεις διαπλάσεις του κυρίαρχου είδους κωνοφόρων και υπορόφου από μακκί και φρύγανα.

Τα παραπάνω αναφερόμενα δασοπονικά είδη είναι από τα πιο εύφλεκτα είδη της χλωρίδας τόσο για την έναρξη μιας πυρκαγιάς, όσο και για την μετάδοση της κατά το μεγαλύτερο ετήσιο χρονικό διάστημα (Άνοιξη - Καλοκαίρι - Φθινόπωρο).

Προτεινόμενοι χειρισμοί

1. Πρόληψη

Αναπτύσσονται οι κατάλληλοι για τη μελετώμενη περιοχή τρόποι και μέσα που ασκούν μια συνεχή και θετική επίδραση διαπαιδαγώγησης – ευαισθητοποίησης του κοινού, το οποίο είναι ανομογενές από άποψη ηλικίας, μόρφωσης και ενδιαφέροντος. Κατά συνέπεια, οι προτεινόμενοι τρόποι και τα μέσα διαπαιδαγώγησης θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να ασκούν μια ισχυρή και μόνιμη «υποβολή» αντιπυρικής ευαισθητοποίησης.

Οι προτεινόμενοι τρόποι και τα μέσα πληροφόρησης θα πρέπει επίσης να ανταποκρίνονται πλήρως στον σκοπό τους, δηλαδή να είναι τέτοια ώστε να προσελκύουν πάντοτε την προσοχή του κοινού και να έχουν την ικανότητα να του μεταδίδουν το επιθυμητό μήνυμα.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην εκπαίδευση μαθητών, ιδίως γυμνασίου καθόσον είναι σε ηλικία που επηρεάζονται και δεν έχουν μεγάλο εργασιακό φόρτο.

2. Δασοπονικά και διαχειριστικά μέτρα προ της πυρκαγιάς

Προκειμένου να ενισχυθεί η πυρασφάλεια της υφιστάμενης συστάδας, θα προτείνονται ενδεδειγμένα για τη συγκεκριμένη περίπτωση δασοπονικά και διαχειριστικά μέτρα όπου είναι εφικτό και συνίσταται:

α) Στη δημιουργία πυρασφαλιστικής δομής της συστάδας. Συγκεκριμένα θα προτείνονται:

- Η ενδεδειγμένη μίξη κατά χώρο, ποσοστό, δασικά είδη και τρόπο εγκατάστασής τους. Τα προτεινόμενα δασικά είδη θα είναι κατάλληλα για τα συγκεκριμένα οικολογικά περιβάλλοντα της μελετώμενης περιοχής, θα προτιμώνται τα ελληνικά είδη ή τα εγκλιματισμένα από χρόνια ξενικά είδη και αποτελούντα ήδη μέλη της ελληνικής χλωρίδας
- Η ενδεδειγμένη και πρακτικά δυναμένη να επιτευχθεί συγκόμωση, τον ευκατίο βαθμό της οποίας θα καθορίζουν οι δασοκομικοβιολογικές ιδιότητες των υφιστάμενων ή εισαγόμενων δασοπονικών ειδών. Κατά κανόνα η συγκόμωση θα τηρείται κλειστή, για να μην ευνοείται η ανάπτυξη υποβλάστησης
- Οι ενδεδειγμένες διαχειριστικές μορφές, που ενισχύουν την πυρασφάλεια της συστάδας σε συνδυασμό με την πολλαπλή λειτουργικότητα του δάσους

- β) Στην ανάπτυξη διακεκριμένων θέσεων. Θα προτείνεται ο κατάλληλος χειρισμός των τυχόν υπάρχουσών διακεκριμένων θέσεων (πηγές, περίοπτες θέσεις κ.λπ.) κατά τρόπο που να επιτυγχάνεται η πολλαπλή τους λειτουργική αξιοποίηση. Όλες αυτές οι θέσεις θα πρέπει να είναι προσπελάσιμες από το δασικό οδικό δίκτυο.

3. Δασοκομικά και Διαχειριστικά μέτρα μετά την πυρκαγιά

Θα πρέπει η αποκατάσταση του δάσους, σε περιπτώσεις καταστροφής του π.χ. από πυρκαγιά, να σχεδιάζεται κατά χώρο και χρόνο με τρόπο αποκατάστασης βάσει οικολογικών δεδομένων. Για τις θέσεις που θα προβλέπεται φυσική αποκατάσταση, θα προτείνονται οι κατάλληλοι προς τούτο δασοκομικοί και διαχειριστικοί χειρισμοί.

Για τις θέσεις που θα προβλέπεται τεχνητή αποκατάσταση (δασώσεις) θα προτείνονται:

- α) Όπου είναι εφικτό, αλλαγή ή αντικατάσταση του εύφλεκτου είδους από δύσφλεκτα, του ίδιου οικολογικού τύπου
- β) Οι ανεκτές μίξεις κατά μικροπεριβάλλον
- γ) Οι ενδεδειγμένες προϋποθέσεις της αναδάσωσης προκειμένου να αποφεύγεται κατά το δυνατόν, η ανάπτυξη της υποβλάστησης

Οι προϋποθέσεις αυτές είναι: η τεχνική της αναδάσωσης (φυτευτικός συνδυασμός κ.λπ.), τα επιλεχθέντα είδη, ο βαθμός, ο χρόνος, η ικανότητα συγκόμωσης τους και το είδος της διαχειριστικής μορφής (διφυής, κηπευτή κ.λπ.) της ιδρυόμενης συστάδας.

4. Διάσπαση της συνέχειας της δασικής βλάστησης

Προτείνονται οι ενδεδειγμένες κατά χώρο διασπάσεις της συνέχειας της δασικής βλάστησης, να απεικονίζονται σε επίπεδα με τις αναγκαίες πληροφορίες στη βάση δεδομένων για κάθε μια των οποίων πρέπει να τηρούνται οι εξής όροι:

- α) Ψιλές αντιπυρικές ζώνες
 - ο Ο άξονας των ζωνών αυτών πρέπει να χαράσσεται κατά τρόπο που να δημιουργεί δυσμενείς οικολογικές συνθήκες στην εξάπλωση ή μετάδοση της φωτιάς (δαιδαλώδης πορεία). Η διάνοιξη των ζωνών αυτών κατά τη διεύθυνση της μέγιστης κλίσης και επί των ράχων, δεν αποτελεί πλέον κανόνα.
 - ο Το πλάτος τους δεν πρέπει να τηρείται σταθερό και κατά συνέπεια τα κράσπεδα θα έχουν κολποειδή πορεία. Θα κυμαίνεται δε κατά κανόνα μεταξύ των συμβατικών ορίων από του μεγέθους της συνδεδρίας (ελάχιστο) μέχρι της λόχμης (μέγιστο). Ειδικοί λόγοι που επιβάλλουν μεγαλύτερο πλάτος σε μερικές θέσεις, διακασιολογούν την υπέρβαση του ανωτέρου ορίου.
 - ο Εφόσον κατά την πορεία χάραξης επιβάλλεται η διακλάδωση ή διακοπή της ζώνης πρέπει να γίνεται
 - ο Είναι επιβεβλημένο η τεχνική διάνοιξη της να συνδυάζεται με δασοκομικούς, διαχειριστικούς και γενικά δασοπονικούς χειρισμούς και λειτουργικότητες (θήρα κ.λπ.) πράγμα που θα καθορίσει την από σημείου σε σημείο πορεία της, τις διακυμάνσεις του πλάτους της, τις διακλαδώσεις, τις διακοπές της κ.λπ.

Ζώνη ανοιγμένη με τους παραπάνω όρους, αποτελεί ίσως τον ιδανικό τύπο μιας ψιλής διάσπασης της συνέχειας του δασικού χώρου

- ο Δε θα πρέπει να φανερώνει τον χαρακτήρα της και κατά συνέπεια πρέπει να δίνει την εικόνα μιας φυσικής διάσπασης προσαρμοσμένης στη γενική εικόνα του τοπίου, ώστε να μην αποτελεί ένα αντιαισθητικό της στοιχείο του δασικού τοπίου που προστατεύουν.

Η κατασκευή ψιλών ζωνών κατά κανόνα θα αποφεύγεται εκτός αν ειδικοί λόγοι τις επιβάλλουν.

β) Παρόδιοι ψιλές, στεγασμένες και μικτές ζώνες

Για να ενισχύεται η πυρασφαλιστική αξία των δρόμων, γενικών πρέπει να προβλέπονται αντιτυρικές ζώνες εκατέρωθεν των δρόμων, ενός από τους παρακάτω τύπους:

- ο Αν κρίνεται από το μελετητή σκόπιμη η κατασκευή του τύπου της ψιλής ζώνης θα τηρούνται οι όροι της προηγούμενης παραγράφου (α)
- ο Αν κρίνεται σαν πιο ενδεδειγμένος ο τύπος της στεγασμένης, θα τηρούνται οι όροι της παραγράφου (δ) περί «στεγασμένων ζωνών». Οι μικτές παρόδιες ζώνες θα αποτελούνται από μια ψηλή ζώνη που ακολουθεί το κράσπεδο του δρόμου και μια στεγασμένη παραλλήλως της ψιλής, τηρούμενων των αντιστοίχων όρων της κατασκευής

γ) Στεγασμένες ζώνες

Λόγω των πολλών μειονεκτημάτων και της μικρής πυρασφαλιστικής αξίας των ψιλών ζωνών, θα κατασκευάζονται κατά κανόνα στεγασμένες ζώνες, τηρούμενων των κάτωθι όρων κατασκευής τους:

- 1) Το πλάτος δεν πρέπει να είναι μικρότερο της λόχμης, για να εξασφαλίζεται τουλάχιστον η ελάχιστη οικολογική και αντιτυρική αυτοτέλεια της ζώνης
- 2) Η συγκόμωση θα τηρείται κλειστή, κατά το δυνατόν, για να επιτυγχάνεται μια φυσική κατακόρυφη (εδάφους – κόμης) αντιτυρική ζώνη, λόγω φυσικής αποκλάδωσης και φυσικού περιορισμού της υποβλάστησης
- 3) Εάν δεν επιτυγχάνεται φυσική αποκλάδωση και περιορισμός της υποβλάστησης ή τα απαρτίζοντα τον ανώροφο αυτής δέντρα είναι εύφλεκτα (πεύκα), θα προτείνεται η τεχνική του καθαρισμού (τεχνητή αποκλάδωση και αφαίρεση της υποβλάστησης)
- 4) Η μίξη των αντιτυρικών ειδών πλατύφυλλων και κωνοφόρων από τα οποία θα αποτελείται θα γίνεται κατά συνδεδρίες, ομάδας και λόχμες, αναλόγως του πλάτους της
- 5) Εκατέρωθεν της στεγασμένης ζώνης και εντός της περιβάλλουσας συστάδας θα γίνονται καθαρισμοί σε πλάτος όχι μικρότερο της συνδεδρίας, τηρούμενης της συγκόμωσης του ανωρόφου, κατά το δυνατόν κλειστής
- 6) Ως προς τη διεύθυνση των στεγασμένων ζωνών, τη συναρμογή τους με άλλου είδους διασπάσεις (φυσικές στεγασμένες ζώνες, τεχνητές, δρόμους κ.λπ.), τις διακλαδώσεις, διακοπές κ.λπ. θα τηρούνται οι όροι της παραγράφου (α) του παρόντος άρθρου περί ψιλών αντιτυρικών ζωνών
- 7) Οι φυσικώς στεγασμένες ζώνες (παρόχθιες διαπλάσεις, ενώσεις πλατυφύλλων και κωνοφόρων με αντιτυρικές ιδιότητες κ.λπ.) θα υφίστανται το κατάλληλο δασοκομικό και διαχειριστικό χειρισμό προκειμένου να αυξηθούν οι πυρασφαλιστικές τους ιδιότητες

δ) Καθαρισμοί

Με τον όρο «καθαρισμοί» εννοούμε τις καλλιεργητικές εργασίες που συνίσταται στην αφαίρεση της υποβλάστησης (από της παρεδαφιαίας μέχρι της θαμνώδους), τις κλαδεύσεις και την υλοτομία των πλήρως κυριαρχηθέντων ατόμων του ανωρόφου, τα οποία συνέπεια τούτο είναι κεχεκτικά, θνήσκοντα, προσβεβλημένα δευτερογενώς από έντομα και μύκητες (ασθενέστατη αραιώση).

Σκοπός είναι να δημιουργήσουμε μια κατακόρυφη πυρασφαλιστική ζώνη (μεταξύ εδάφους – κόμης). Εφόσον γίνονται κατά λωρίδες ή ζώνες, το πλάτος τους θα κυμαίνεται μεταξύ του πλάτους της συνεδρίας και λόχμης (ελάχιστα οικολογικά και πυρασφαλιστικά όρια). Εφόσον γίνονται στο σύνολο της συστάδας σα γενικότεροι δασοκομικοκαλλιεργητικοί ή διαχειριστικοί χειρισμοί, θα είναι καθολικοί ή μερικοί, επιβαλλόμενοι από οικονομικούς ή διαφόρους διαχειριστικούς λόγους, θηραματικούς, καλλωπιστικούς, προστασίας εδάφους κ.λπ.)

Η κλάδευση των δέντρων θα γίνεται σε ύψος από του 1/3 έως του 1/2 του ύψους τω με ελάχιστο ύψος τα 2μ. Θα αφαιρούνται τα πιο κυριαρχηθέντα άτομα ώστε να μη διασπάται η συγκόμωση μονίμως σε βαθμό που ευνοεί την ανάπτυξη της υποβλάστησης.

ε) Εδαφοπονικές μορφές και χρήσεις

Υπάρχουσες γεωργικές καλλιέργειες, βοσκότοποι, διάκενα, άγωνα κ.λπ. που διακόπτουν τη συνέχεια του δασικού τοπίου και εξυπηρετούν πράγματι την αντιτυρική του προστασία, θα προτείνονται ως διατηρητέες, θα εντάσσονται στο υπόλοιπο σύστημα προκατασταλτικών έργων και θα καθορίζεται ο τρόπος διαχείρισής τους. Αν δεν υπάρχουν τέτοιες εδαφοπονικές μορφές και χρήσεις, είναι δυνατόν να προτείνονται εφόσον προσφέρονται για αντιτυρική προστασία και επιβάλλονται από λόγους ευρύτερης κοινωνικής πολιτικής, μέσα στα πλαίσια της πολλαπλής εδαφοπονικής χρήσης του δασικού χώρου.

Για την αύξηση της πυροπροστασίας των δασικών εκτάσεων της περιοχής μελέτης αρμοδιότητας Δασαρχείου Νομού Λασιθίου και τη δημιουργία δυσμενών οικολογικών συνθηκών για την εξάπλωση της δασικής πυρκαγιάς, προτείνονται κατά θέσεις διασπάσεις της συνέχειας της δασικής βλάστησης μέσω της δημιουργίας και εγκαθίδρυσης ζωνών πλάτους μέσου 10 μέτρων κατά θέσεις περιμετρικά των οικισμών.

Πλέον των ανωτέρω τα απαραίτητα κριτήρια για την επιλογή των θέσεων επεμβάσεων είναι τα ακόλουθα:

- Προκρίνονται ως ιδιαίτερα επικίνδυνες, εκτάσεις με θαμνώδη ή δενδρώδη δασική βλάστηση πυρόφιλων ειδών (κωνοφόρων) με πυκνότητα μεγαλύτερη από 20%.
- Απαραίτητη κρίνεται η ύπαρξη πρόσβασης ή η δυνατότητα προσέγγισης για τη δημιουργία των επεμβάσεων.
- Οι κλίσεις του εδάφους για ψιλές αντιτυρικές δεν μπορεί να ξεπερνούν το 30% ενώ για λοιπές επεμβάσεις το 60%.
- Αμιγώς γαιώδη εδάφη δεν ενδείκνυνται για δημιουργία ψιλών αντιτυρικών ζωνών ενώ δύναται η διενέργεια αραιώσεων και καθαρισμών
- Λαμβάνεται υπόψη τυχόν ύπαρξη εντός της δασικής εκτάσεως υποδομών (πχ χώρου αναψυχής ή αρχαιολογικούς χώρους) με σκοπό την αποφυγή διενέργειας έντονων επεμβάσεων (και ειδικότερα αποψιλωτικών υλοτομιών) σε τέτοιες θέσεις.)

Αυτό που σε κάθε περίπτωση πρέπει να αποτελεί κυρίαρχο σκοπό είναι η δημιουργία ζωνών με σκοπό την αποτροπή εξάπλωσης των πυρκαγιών στο ευρύτερο οικοσύστημα και αφετέρου η διακοπή εξάπλωσης αυτής στους οικισμούς που συνορεύουν με δάση για τη διασφάλιση της ανθρώπινης ζωής και περιουσίας, αλλά και για την ορθολογικότερη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων, ήτοι ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στην κατάσβεση της πυρκαγιάς, αποφεύγοντας τη δέσμευση σημαντικού ποσοστού αυτού για την προστασία των οικισμών και κατανέμοντας αυτό στην κατάσβεση εντός του δασικού οικοσυστήματος.

Οι αντιτυρικές ζώνες θα πρέπει να συνδέονται με το υπάρχον οδικό δίκτυο, ώστε ο συνδυασμός όλων να διαμορφώνουν και να αποτελούν ένα όσο το δυνατό ολοκληρωμένο, πληρέστερο, προληπτικό και κατασταλτικό δίκτυο για τις δασοπυρκαγιές.

Στον επόμενο πίνακα αποτυπώνονται οι προτεινόμενες θέσεις παρεμβάσεων με τις αντίστοιχες καλύψεις γης.

Πίνακας 8: Προτεινόμενες θέσεις παρεμβάσεων & καλύψεις γης

Σημείο	Οικισμός	Τμήματα	Έκταση προτεινόμενης αντιτυρικής ζώνης (στρ)	Κάλυψη γης στην προτεινόμενη αντιτυρική ζώνη
1	Κρούστα	1	7	✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήμα φυσικής βλάστησης ✓ Δάσος κωνοφόρων
		2	0,3	✓ Σύνθετες καλλιέργειες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήμα φυσικής βλάστησης
2		3	0,7	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		4	6	✓ Ελαιώνες ✓ Σύνθετες καλλιέργειες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση

				✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις
		5	0,8	✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις
3	Μέσα Λακώνια	1	3,8	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		2	2,2	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
4	Μέσα Ποταμοί	1	1,8	✓ Ελαιώνες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης
		2	0,5	✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης
		3	3,7	✓ Ελαιώνες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης
		4	1	✓ Ελαιώνες
5	Πρίνας	1	4,7	✓ Ελαιώνες ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις

		2	9	✓ Ελαιώνες ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις
		3	5	✓ Ελαιώνες
		4	4,7	✓ Ελαιώνες
6		5	1,2	✓ Ελαιώνες
		6	1	✓ Ελαιώνες
		7	0,6	✓ Ελαιώνες
		8	0,3	✓ Ελαιώνες
		9	0,7	✓ Ελαιώνες
7	Αμμουδάρα	1	3,2	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
8		2	2,5	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		3	1,3	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		4	0,4	✓ Ασυνεχής Αστικός ιστός
9		5	0,9	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		6	2,2	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση

10	Βραχάσι	1	8,5	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
11		1	0,6	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
12	Βουλισμένη	1	3	✓ Ελαιώνες
13	Μαρδάτι	1	4,6	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		2	1,8	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		3	0,9	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
14	Βρύσες	1	3,1	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		2	1,2	✓ Ελαιώνες
		3	0,5	✓ Ελαιώνες
15		4	2,7	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		5	1,1	✓ Ελαιώνες
16	Κουρούνες	1	4,3	✓ Σύνθετες καλλιέργειες
		2	1,3	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		3	0,8	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
17		4	0,3	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
		5	1,9	✓ Σύνθετες καλλιέργειες

4.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Για την δημιουργία των ζωνών στις περιοχές του Δήμου Αγίου Νικολάου, αρμοδιότητας Δασαρχείου Νομού Λασιθίου, σχεδιάζονται οι προβλεπόμενες εργασίες με βάση την υπάρχουσα δασική βλάστηση, με βάση το ανάγλυφο της περιοχής και τις κλίσεις του εδάφους, με βάση τις κλιματεδαφικές συνθήκες της περιοχής και την ευφλεκτικότητα των υπάρχοντων δασικών φυτών που θα συντελέσουν στον περιορισμό της εξάπλωσης των δασικών πυρκαγιών και στην μείωση της έντασης του φαινομένου της πυρκαγιάς με θετικές επιπτώσεις στην προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, αλλά και των υπάρχοντων οικισμών γύρωθεν των προτεινόμενων μικτών αντιπυρικών ζωνών

Το έργο αφορά τις παρακάτω εργασίες:

1. Δημιουργία ψιλής αντιπυρικής ζώνης σε σημεία
2. Δημιουργία Στεγασμένης Αντιπυρικής ζώνης πλάτους έως 10 μέτρα. Αφαίρεση υπορόφου βλάστησης και κλάδεμα δένδρων σε ύψος 2,5 μέτρα από την επιφάνεια του εδάφους.

Αναλυτικά για την δημιουργία των ανωτέρω ζωνών θα πραγματοποιηθούν οι εξής εργασίες:

1. Καθαρισμός της δασικής βλάστησης (δενδρώδης και θαμνώδης), υλοτομία και κλαδεύσεις κορμιδίων. Η ζώνη αυτή με βάση την μορφολογία του εδάφους, δεν ξεπερνά τα 10 μέτρα πλάτος. Επισημαίνουμε ότι για λόγους προστασίας του εδάφους αλλά και την διευκόλυνση των εργασιών, η κλίση του εδάφους στις θέσεις αυτές, δεν πρέπει να ξεπερνά το 30%. Η αποψιλωτική υλοτομία που θα πραγματοποιηθεί, θα γίνει μετά από προσήμανση για την απόληψη των δασικών προϊόντων. Ο υπολογισμός του προκύπτοντα λύματος του ξυλώδους όγκου από την υλοτομία μεμονωμένων ατόμων, θα προκύψει από την σύνταξη πίνακα υλοτομίας μετά την προσήμανση των ατόμων που θα υλοτομηθούν. Κατά την φάση υλοποίησης των επεμβάσεων, ανάλογα με τις υφιστάμενες γεωμορφολογικές, τοπογραφικές, βλαστητικές και λοιπές επικρατούσες συνθήκες εκείνη την περίοδο, δύναται να τροποποιηθούν οι θέσεις, το πλάτος και το είδος των εργασιών, μετά από συνεννόηση με την αρμόδια Δασική Υπηρεσία.

2. Στην στεγασμένη αντιπυρική ζώνη θα γίνουν κλαδεύσεις των δέντρων σε ύψος 2,5m και ολική αφαίρεση της υπορόφου βλάστησης. Επισημαίνουμε ότι στο τμήμα των στεγασμένων ζωνών για λόγους προστασίας του εδάφους αλλά και την διευκόλυνση των εργασιών, η κλίση εδάφους δεν πρέπει να ξεπερνά το 60%.

Κατά την φάση κατασκευής του έργου, ανάλογα με τις υφιστάμενες γεωμορφολογικές, τοπογραφικές, βλαστητικές και λοιπές επικρατούσες συνθήκες εκείνη την περίοδο, δύναται να τροποποιηθούν οι θέσεις, το πλάτος και το είδος των εργασιών, μετά από συνεννόηση με την Δασική Υπηρεσία.

Μετά την ολοκλήρωση εργασιών καθαρισμού, ακολουθεί ο διαχωρισμός των προϊόντων και των υπολειμμάτων που θα προκύψουν από τις υλοτομίες, κλαδεύσεις και αραιώσεις σε (2) κατηγορίες ανάλογα με την διάμετρο τους, σ' αυτά που μπορούν να διατεθούν ως καυσόξυλα και σ' αυτά που

μπορούν να θρυμματιστούν. Τα προϊόντα με διάμετρο άνω των 12 cm θα συγκεντρωθούν κατά θέσεις και θα διατεθούν από την Δασική Υπηρεσία. Τα προϊόντα με διάμετρο μικρότερη των 12 cm μαζί με την προκύπτουσα φυλλομάζα θα θρυμματίζονται.

Τα προϊόντα του θρυμματισμού διασκορπίζονται εντός του δασικού οικοσυστήματος.

Περιληπτικά και συνοπτικά οι εργασίες που μπορούν, αναλόγως, να διενεργηθούν παρουσιάζονται ανά οικισμό και σημείο στον επόμενο πίνακα. Σε όλα τα σημεία το μέσο πλάτος της αντιτυρικής ζώνης είναι 10μ.

Πίνακας 9: Περιοχές παρέμβασης, καλύψεις γης & προτεινόμενες εργασίες ανά σημείο

Σημείο	Οικισμός	Τμήματα	Έκταση προτεινόμενης αντιτυρικής ζώνης (στρ)	Μήκος αντιτυρικής (μ)	Κλίση	Είδος αντιτυρικής	Υψόμετρο	Απόσταση από οικισμό (μ)	Κάλυψη γης στην προτεινόμενη αντιτυρική ζώνη	Προτεινόμενες ενέργειες
1	Κρούστα	1	7	682,37	6,45%	Ψιλή	475-496	4,27	√ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήμα φυσικής βλάστησης √ Δάσος κωνοφόρων	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ3: Υλοτομία δένδρων και θάμνων, μεταφορά και στοίβαξη υπολειμμάτων, κατεργασία εδάφους, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		2	0,3	28,85	25,98%	Ψιλή	462-471	0	√ Σύνθετες καλλιέργειες √ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήμα φυσικής βλάστησης	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

2		3	0,7	68,02	41,41%	Στεγασμένη	470-511	0	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		4	6	630,2	25,02%	Ψιλή	474-539	0	✓ Ελαιώνες ✓ Σύνθετες καλλιέργειες ✓ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

		5	0,8	83,71	14,89%	Ψιλή	499-510	61,24	✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδέσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ,
--	--	---	-----	-------	--------	------	---------	-------	---	--

										ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
3	Μέσα Λακώνια	1	3,8	395,27	28,22%	Ψιλή	137-160	45,85	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		2	2,2	236,8	33,3	Στεγασμένη	119-159	29,22	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

4	Μέσα Ποταμοί	1	1,8	172,14	51,16%	Στεγασμένη	888-913	0	√ Ελαιώνες √ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		2	0,5	47	27,56%	Ψιλή	917-922	74,47	√ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		3	3,7	367,21	32,95%	Στεγασμένη	864-932	3,98	√ Ελαιώνες √ Γη που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ,

										ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		4	1	94,71	21,76%	Ψιλή	882-900	0	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
5	Πρίνας	1	4,7	494,4	26,35%	Ψιλή	341-388	12,03	✓ Ελαιώνες ✓ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

		2	9	898,78	4,70%	Ψιλή	282-314	50,22	√ Ελαιώνες √ Μεταβατικές δασώδεις & θαμνώδεις εκτάσεις	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		3	5	621,93	7,07%	Ψιλή	301-318	39,72	√ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		4	4,7	481,55	27,77%	Ψιλή	328-406	35,13	√ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων,

										ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
6	Πρίνας	5	1,2	147,7	32,94%	Στεγασμένη	350-379	41,98	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		6	1	103,39	21,52%	Ψιλή	387-400	8,1	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

		7	0,6	61,78	27,78%	Ψιλή	417-428	60,37	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		8	0,3	38,27	37,21%	Στεγασμένη	391-399	10,2	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		9	0,7	75,29	47,48%	Στεγασμένη	378-409	48,67	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων,

										ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
7	Αμμουδάρα	1	3,2	333,76	19,29%	Ψιλή	30-46	4,07	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
8	Αμμουδάρα	2	2,5	285,34	45,41%	Στεγασμένη	14-53	13,53	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		3	1,3	132,24	32,59%	Στεγασμένη	17-57	62,55	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων,

										ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		4	0,4	49,94	25,47%	Ψιλή	61-70	53,25	✓ Ασυνεχής Αστικός ιστός	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων
9	Αμμουδάρα	5	0,9	85,83	22,70%	Ψιλή	34-44	40,66	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		6	2,2	217,74	13,36%	Ψιλή	6-43	29,31	✓ Ασυνεχής Αστικός Ιστός ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

10	Βραχάσι	1	8,5	869,88	11,31%	Ψιλή	371-433	0	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
11		1	0,6	63,82	48,23%	Στεγασμένη	390-414	0	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
12	Βουλισμένη	1	3	322,8	29,63%	Ψιλή	276-316	0	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων,

										ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
13	Μαρδάτι	1	4,6	555,43	24,89%	Ψιλή	211-255	0	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		2	1,8	182,28	20,08%	Ψιλή	165-187	22,77	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

		3	0,9	92,2	29,23%	Ψιλή	177-202	47,82	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
14	Βρύσες	1	3,1	312,36	33,70%	Στεγασμένη	439-530	3,65	✓ Ελαιώνες ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		2	1,2	117,16	10,63%	Ψιλή	440-452	13,42	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ,

										ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		3	0,5	58,18	32,06%	Στεγασμένη	446-465	24,97	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
15	Βρύσες	4	2,7	270,72	45,05%	Στεγασμένη	325-460	32,12	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

		5	1,1	110,68	18,10%	Ψιλή	281-292	76,11	✓ Ελαιώνες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ4: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3μ, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
16	Κουρούνες	1	4,3	436,02	18,80%	Ψιλή	527-540	30,47	✓ Σύνθετες καλλιέργειες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		2	1,3	114,34	7,79%	Ψιλή	543-551	0	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

		3	0,8	100,59	46,54%	Στεγασμένη	533-549	54,39	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
17	Κουρούνες	4	0,3	29,26	8,18%	Ψιλή	539-540	4,05	✓ Σκληροφυλλική βλάστηση	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου
		5	1,9	217,33	8,61%	Ψιλή	529-542	5,88	✓ Σύνθετες καλλιέργειες	ΑΤ1: Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις , ΑΤ2: Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων, ΑΤ5: Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

Σημειώνεται ότι σε σημεία που δεν υπάρχουν δάση / δασώδεις και θαμνώδεις εκτάσεις επιλέγονται οι εργασίες ΑΤ1 (εκτός από Μεταφορά προϊόντων βιομάζας - Στοιβάξη- Εργάτης ειδικευμένος), ΑΤ2 και ΑΤ5 αναλόγως το είδος της βλάστησης και τις καλύψεις γης. Πιο συγκεκριμένα, σε περίπτωση που υφίστανται σύνθετες καλλιέργειες / ασυνεχής αστικός ιστός / χώροι οικοδόμησης επιλέγονται μόνο οι εργασίες ΑΤ1 και ΑΤ2, ενώ σε περίπτωση που στην προτεινόμενη ζώνη περιλαμβάνονται εκτάσεις γης που χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργία μαζί με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης επιλέγονται οι εργασίες ΑΤ1, ΑΤ2 και ΑΤ5. Στις περιπτώσεις που υφίστανται δάση / δασώδεις και θαμνώδεις εκτάσεις και προτείνεται ψιλή αντιπυρική ζώνη, επιπλέον των ΑΤ1, ΑΤ2 και ΑΤ5 προτείνονται οι εργασίες ΑΤ3 και ΑΤ4 (μόνο το άρθρο 2Β: Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3,0μ πλέον προσαυξήσεων και εργοδοτικών εισφορών).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, εκτιμάται ότι το σύνολο των εργασιών περιλαμβάνει τα εξής:

- (ΑΤ1) Καθαρισμοί, κλαδέψεις και φρυγανεύσεις, θα πραγματοποιηθεί σε έκταση 91,75 στρ
- (ΑΤ2) Ο θρυμματισμός των δασικών προϊόντων - σκόρπισμα πριονιδίων αναφέρεται στην επιμέτρηση συνολικής έκτασης 102,10 στρ.
- (ΑΤ3) Υλοτομία δένδρων και θάμνων, μεταφορά και στοιβάξη προϊόντων δασικής βιομάζας, κατεργασία εδάφους, θα πραγματοποιηθεί σε έκταση 7 στρ.
- (ΑΤ4) Καθαρισμός - αραίωση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας κωνοφόρων, πυκνής φυτείας και κορμιδίων (μικτού) από φυσική αναγέννηση, θα πραγματοποιηθεί σε έκταση 24,12 στρ.
- (ΑΤ5) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου, θα πραγματοποιηθεί σε έκταση 102,10 στρ.

Οι ανωτέρω υπολογισμοί έχουν γίνει σύμφωνα και κατ' αναλογία με τη συνολική έκταση των αντιπυρικών ζωνών (102,10 στρέμματα), τις επιλεχθείσες εργασίες ανά σημείο και το τιμολόγιο έργου, όπως αναλυτικά παρουσιάζονται στην ενότητα του προϋπολογισμού.

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ Αγ. Νικόλαος 19-08-2025 Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΑΒΛΑ ΜΑΡΙΑ ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΙΚΩΝ	ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ 2-10-2025 Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ Δ/ΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΛΑΖΑΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΟΝΤΟΛΟΓΩΝ
--	---

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΑΡ. ΜΕΛΕΤΗΣ : 65/2025
ΠΡΟΫΠΟΛ. : 118.985,76€
ΠΗΓΗ : ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΤΛΟ « ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΟΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ» ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΑ ΔΑΣΗ» ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 (Α.Π. 6) «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΕ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΣΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ» ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΑΣΩΝ 2024»

Τιμολόγιο μελετης

Στο τιμολόγιο ισχύουν οι βασικές τιμές ημερομισθίων και υλικών του πρακτικού της επιτροπής διαπίστωσης τιμών δημόσιων έργων του ημερολογιακού 3ου τριμήνου 2012. Συνολικά οι εργασίες που θα εκτελεσθούν έχουν υπολογιστεί ως εξής:

Α.Τ. 1

Άρθρο 1° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις

Για την αποκλάδωση των δένδρων μέχρι 2,5μ από το έδαφος, την απομάκρυνση του υπορόφου, τον καθαρισμό της παραεδάφιας βλάστησης, και τη μεταφορά των υλικών καθαρισμού με όχημα μισθωμένο και βάσει των βοηθητικών τιμών ΑΤΕΟ (112), (115) έχουμε:

ΕΡΓΑΣΙΑ	ΩΡΕΣ	ΤΙΜΗ	ΔΑΠΑΝΗ
	ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΟΝΑΔΟΣ	(€)	(€)
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης			
Εργάτης ειδικευμένος (112)	8 ώρες	*	16,843762 134,75
β) Αποκλάδωση			
Εργάτης υλοτόμος (115)	5 ώρες	*	21,107527 105,54
γ) Μεταφορά προϊόντων βιομάζας - Στοίβαξη			
Εργάτης ειδικευμένος (112)	3 ώρες	*	16,843762 50,53
δ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού			
Ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6	0,5 ώρες	*	414,846001 207,42
τόνων (509)			
Σύνολο			498,24
Τιμή ανά στρέμμα			498,24 €

A.T. 2

Άρθρο 2° (NEO) Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων

Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού - κλαδεύσεων, προερχόμενα από ένα στρέμμα δασικής επιφάνειας, με μηχανήμα θρυμματισμού ξύλου και σκόρπισμα των προϊόντων θρυμματισμού.

ΕΡΓΑΣΙΑ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ (€)	ΔΑΠΑΝΗ (€)
Θρυμματισμός υλικών καθαρισμού με μηχανήμα συνδεδεμένο με ελκυστήρα (ημερομίσθιο, τιμές εμπορείου 500 ευρώ ημερησίως / 8 ώρες = 62,50€)	3 ώρες	* 62,50	187,50
Εργάτης ανειδίκευτος (111)	3 ώρες	* 15,315315	45,95
Σύνολο			233,45
Τιμή ανά στρέμμα			233,45 €

A.T. 3

Άρθρο 3° (NEO) Υλοτομία δένδρων και θάμνων, μεταφορά και στοίβαξη υπολειμμάτων, κατεργασία εδάφους

Οι εργασίες για την υλοτομία δένδρων και θάμνων, τη μεταφορά και στοίβαξη υπολειμμάτων, και την κατεργασία εδάφους, για ένα στρέμμα επιφάνειας έχουν ως εξής:

ΕΡΓΑΣΙΑ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ (€)	ΔΑΠΑΝΗ (€)
α) Υλοτομία δέντρων και θάμνων	8 ώρες	* 21,107527	168,86
Εργάτης υλοτόμος (115)			
β) Μεταφορά – απομάκρυνση προϊόντων	3 ώρες	* 15,315315	45,95
Εργάτης ανειδίκευτος (111)			
γ) Μεταφορά – στοίβαξη προϊόντων	4 ώρες	* 16,843762	67,38
Εργάτης ειδικευμένος (112)			
δ) Κατεργασία ενός στρέμματος εδάφους, καλυπτόμενου με δασική βλάστηση, με απόξεση μέχρι βάθους 0,20μ. και ταυτόχρονη εκρίζωση δένδρων και θάμνων οποιασδήποτε πυκνότητας και διαμέτρου. Δεν περιλαμβάνεται η υλοτομία για παραγωγή δασικών προϊόντων. Εργασία ανοιγμένη συμβατικά σε εργασία προωθητήρα D8 Προωθητήρας D8 (503)	0,3 ώρες	* 926,576556	277,97
Σύνολο			560,15
Τιμή ανά στρέμμα			560,15 €

A.T.4

Άρθρο 4° (NEO) Καθαρισμός - αραίωση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας κωνοφόρων, λεπτοί κορμοί και κορμίδια από φυσική αναγέννηση

Αραίωση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας λεπτών κορμών κωνοφόρων, από φυσική αναγέννηση διαμέτρου 0,17μ έως 0,24μ κανονικής πυκνότητας και μέσης κλίσης (35-70%) μετά της συλλογής μεταφοράς και στοίβαξη των δασικών προϊόντων σε κατάλληλες θέσεις και των προϊόντων για πρώτη φορά.

A	Στρεμματική ενίσχυση (A4.5β)				20,33 €
	ΣΥΝΟΛΟ A				20,33 €
B	1. Υλοτομία - Διαμόρφωση βιομηχανικού ξύλου 4χκμ* (A1.11)				
	4	*	6,64 €	=	26,56 €
	2. Υλοτομία - διαμόρφωση δασικών προϊόντων 3χκμ* (A1.12)				
	3	*	4,74 €	=	14,22 €
	3.Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3,0μ				
	Κατ'αποκοπή				
	Υλοτόμος (115)				
	5	*	21,11 €	=	105,55€
	4. Προσαυξήσεις (1+2+3)*20%				
	146,33 €	*	0,2	=	29,27 €
	Άθροισμα (1+2+3+4)			=	175,60€
	Επιβαρύνσεις ΙΚΑ Εργοδότη 24,44%				
	175,60 €	*	0,2444	=	42,92 €
	ΣΥΝΟΛΟ B				218,52 €
Γ	1 Μεταφορά και στοίβαξη βιομηχανικού ξύλου				
	(B.1.10α=4,11+1*1,21)*χ<5εκατ.*4χκμ				
	4	*	5,32	=	21,28 €
	2. Μεταφορά δασικών προϊόντων μέχρις αποστάσεως 100μ(χ<5εκατ)*(B.1.11α=3,14+1,21)*3				
	3	*	4,35 €	=	13,05 €
	3. Προσαυξήσεις (1+2)*20%				
	21,28 €	+	13,05 €	*	0,2 = 6,87 €
	Άθροισμα (1+2+3)				41,20 €
	4. Επιβαρύνσεις ΙΚΑ Εργοδότης 24,44%				

			41,20 €	*	0,2444	=	10,07 €
	ΣΥΝΟΛΟ Γ						51,27 €
Δ	Θρυμματισμός υλικών καθαρισμού με μηχανήμα συνδεδεμένο με ελκυστήρα						
	-550	* ώρες =	402,79	*	0,2	=	80,56 €
	Εργάτης ειδικευμένος (112)	*6 ώρες=	16,84376	*	6	=	101,06 €
	ΣΥΝΟΛΟ Δ						181,62 €
ΣΥΝΟΛΟ Α+Β+Γ+Δ							471,73 €

Σύνολο : 471,73 €

Τιμή ανά στρέμμα: 471,73 €

A.T. 5

Άρθρο 5° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

Για την αποκλάδωση των δένδρων μέχρι 2,5μ από το έδαφος, απομάκρυνση υπορόφου, καθαρισμό της παραεδάφιας βλάστησης, και τη μεταφορά των υλικών καθαρισμού με όχημα μισθωμένο και βάσει των βοηθητικών τιμών ΑΤΕΟ (112), (115) έχουμε:

α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης

Εργάτης ειδικευμένος (112) X 8 ώρες=16,843762X8

=**134,75**

β) Μεταφορά υπολειμμάτων – Στοίβαξη

Εργάτης ειδικευμένος (112) X 2 ώρες = 16,843762 X 2 = **33,69**

γ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού

Ανατρεπόμενο αυτοκίνητο

ωφ. Φορτίου 6 τόνων (509) X 0,4 ώρες= 0,4 X 414,82 = **165,93**

Σύνολο : 334,37 €

Τιμή ανά στρέμμα: 334,37 €

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ Αγ. Νικόλαος 19-08-2025 Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΑΒΛΑ ΜΑΡΙΑ ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΙΚΩΝ	ΕΛΕΓΘΗΚΕ -ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ 02/10/2025 Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ Δ/ΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΛΑΖΑΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΟΝΤΟΛΟΓΩΝ
--	--

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ `
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΑΡ. ΜΕΛΕΤΗΣ : 65/2025
ΠΡΟΫΠΟΛ. : 118.985,76€
ΠΗΓΗ : ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΤΛΟ « ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΟΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ» ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΑ ΔΑΣΗ» ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 (Α.Π. 6) «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΕ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΣΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ» ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΑΣΩΝ 2024»

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ				
A/A	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ (€)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (στρέμματα)	ΔΑΠΑΝΗ (€)
1	Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις	498,24 €	91,75	45.711,27 €
2	Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού - κλαδεύσεων	233,45 €	102,1	23.834,83 €
3	Υλοτομία δένδρων και θάμνων, μεταφορά και στοίβαξη προϊόντων δασικής βιομάζας, κατεργασία εδάφους	560,15 €	7	3.921,08 €
4	Καθαρισμός - αραίωση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας κωνοφόρων, λεπτοί κορμοί και κορμίδια από φυσική αναγέννηση	471,73 €	24,12	11.379,85 €
5	Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου	334,37 €	102,1	34.138,73 €
Σύνολο κόστους εργασιών Σ1:				118.985,76 €
ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (ΦΠΑ 24%)				28.556,58€
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΜΕ ΦΠΑ)				147.542,34€

Στους επόμενους πίνακες παρουσιάζεται ο προϋπολογισμός των εργασιών ανά σημείο (οικισμό και τμήμα οικισμού).

Πίνακας 10: Προϋπολογισμός Κρούστα (Σ1 & Σ2)

Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ				Σ1 Τμήμα 1	Σ2 Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ	Σ2 ΣΗΜΕΙΑ		
				ΚΡΟΥΣΤΑ	ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 2	Τμήμα 4	ΚΡΟΥΣΤΑ	Τμήμα 5
Έκταση (στρέμματα) ανά σημείο				7	0,3	0,7	6	0,8
ΑΤ1: Άρθρο 1° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις								
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑ Σ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜ Α	Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 1	Σ1 ΚΡΟΥΣΤ Α Τμήμα 2	Σ2 ΚΡΟΥΣΤ Α Τμήμα 3	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 4	Σ2 ΚΡΟΥΣΤ Α Τμήμα 5
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης- Εργάτης ειδικευμένος (112)	8	16,843762 €	134,75 €	943,25 €	40,43 €	94,33 €	808,50 €	107,80 €
β) Αποκλάδωση- Εργάτης υλοτόμος (115)	5	21,107527 €	105,54 €	738,76 €	31,66 €	73,88 €	633,23 €	84,43 €
δ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού- Ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6 τόνων (509)	0,5	414,846001 €	207,42 €	1.451,96 €	62,23 €	145,20 €	1.244,54 €	165,94 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			498,24 €	3.133,98 €	134,31 €	313,40 €	2.686,26 €	358,17 €
ΑΤ2: Άρθρο 2° (ΝΕΟ) Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων								
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜ Α	Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 1	Σ1 ΚΡΟΥΣΤ Α Τμήμα 2	Σ2 ΚΡΟΥΣΤ Α Τμήμα 3	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 4	Σ2 ΚΡΟΥΣΤ Α Τμήμα 5
Θρυμματισμός υλικών καθαρισμού*	3	62,50 €	187,50 €	1.312,50 €	56,25 €	131,25 €	1.125,00 €	150,00 €
Εργάτης ανειδίκευτος (111)	3	15,315315 €	45,95 €	321,62 €	13,78 €	32,16 €	275,68 €	36,76 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			233,45 €	1.634,12 €	70,03 €	163,41 €	1.400,68 €	186,76 €

ΑΤ3: Άρθρο 3° (ΝΕΟ) Υλοτομία δένδρων και θάμνων, μεταφορά και στοίβαξη υπολειμμάτων, κατεργασία εδάφους

	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 1	Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 2	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 3	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 4	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 5
	Ζώνη Υλοτομίας				7				
	α) Υλοτομία δέντρων και θάμνων - Εργάτης υλοτόμος (115)	8	21,1075 €	168,86 €	1.182,02 €				
	β) Μεταφορά – απομάκρυνση προϊόντων - Εργάτης ανειδίκευτος (111)	3	15,3153 €	45,95 €	321,62 €				
	γ) Μεταφορά – στοιβάξη προϊόντων - Εργάτης ειδικευμένος (112)	4	16,8438 €	67,38 €	471,63 €				
	δ) Κατεργασία ενός στρέμματος εδάφους, καλυπτόμενου με δασική βλάστηση (...) - Προωθητήρας D8 (503)	0,3	926,5766 €	277,97 €	1.945,81 €				
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			560,15 €	3.921,08 €				
ΑΤ4: Άρθρο 4° (ΝΕΟ) Καθαρισμός - αραίωση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας κωνοφόρων, λεπτοί κορμοί και κορμίδια από φυσική αναγέννηση									
	ΕΡΓΑΣΙΕΣ			ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 1	Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 2	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 3	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 4	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 5
A	Στρεμματική Ενίσχυση (Α4.5β)		20,33 €	20,33 €					
B	1. Υλοτομία - Διαμόρφωση βιομηχανικού ξύλου 4χκμ* (Α1.11)	4	6,64 €	26,56 €					
	2. Υλοτομία - διαμόρφωση δασικών προϊόντων 3χκμ* (Α1.12)	3	4,74 €	14,22 €					
	3. Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3,0μ (κατ' αποκοπή - Υλοτόμος 115)	5	21,11 €	105,55 €	738,85 €	31,67 €		633,30 €	84,44 €
	4. Προσαυξήσεις 20%*(1+2+3)	0,2	146,33 €	29,27 €	147,77 €	6,33 €		126,66 €	16,89 €

Άθροισμα (1+2+3+4)			175,60 €	886,62 €	38,00 €		759,96 €	101,33 €
Επιβαρύνσεις ΙΚΑ εργοδότη (24,44%)	24,44%		42,92 €	216,69 €	9,29 €		185,73 €	24,76 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			471,73 €	1.103,31 €	47,28 €	- €	945,69 €	126,09 €
ΑΤ5: Άρθρο 5° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου								
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 1	Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 2	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 3	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 4	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 5
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης - Εργάτης ειδικευμένος (112)*8ώρες	8	16,843762 €	134,75 €	943,25 €	40,43 €	94,33 €	808,50 €	107,80 €
β) Μεταφορά υπολειμμάτων - Στοίβαξη - Εργάτης ειδικευμένος (112)*2 ώρες	2	16,843762 €	33,69 €	235,81 €	10,11 €	23,58 €	202,13 €	26,95 €
γ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού (ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6tn (509)*0,4 ώρες	0,4	414,82 €	165,93 €	1.161,50 €	49,78 €	116,15 €	995,57 €	132,74 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			334,37 €	2.340,56 €	100,31 €	234,06 €	2.006,19 €	267,49 €
				Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 1	Σ1 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 2	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 3	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 4	Σ2 ΚΡΟΥΣΤΑ Τμήμα 5
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΣΗΜΕΙΟ				12.133,05 €	351,94 €	710,87 €	7.038,83 €	938,51 €

Πίνακας 11: Προϋπολογισμός Σ3 Μέσα Λακώνια

ΛΑΚΩΝΙΑ				Σ3 ΜΕΣΑ	Σ3 ΜΕΣΑ
				ΣΗΜΕΙΑ	ΣΗΜΕΙΑ
				ΛΑΚΩΝΙΑ	ΛΑΚΩΝΙΑ
				Τμήμα 1	Τμήμα 2
Εκταση (στρέμματα) ανά σημείο				3,8	2,2
ΑΤ1: Άρθρο 1° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις					
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 1	Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 2
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης- Εργάτης ειδικευμένος (112)	8	16,843762 €	134,75 €	512,05 €	296,45 €
β) Αποκλάδωση- Εργάτης υλοτόμος (115)	5	21,107527 €	105,54 €	401,04 €	232,18 €
γ) Μεταφορά προϊόντων βιομάζας - Στοίβαξη- Εργάτης ειδικευμένος (112)	3	16,843762 €	50,53 €		
δ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού- Ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6 τόνων (509)	0,5	414,846001 €	207,42 €	788,21 €	456,33 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			498,24 €	1.701,30 €	984,96 €
ΑΤ2: Άρθρο 2° (ΝΕΟ) Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων					
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 1	Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 2
Θρυμματισμός υλικών καθαρισμού*	3	62,50 €	187,50 €	712,50 €	412,50 €
Εργάτης ανειδίκευτος (111)	3	15,315315 €	45,95 €	174,59 €	101,08 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			233,45 €	887,09 €	513,58 €
ΑΤ4: Άρθρο 4° (ΝΕΟ) Καθαρισμός - αραίωση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας κωνοφόρων, λεπτοί κορμοί και κορμίδες από φυσική αναγέννηση					
ΕΡΓΑΣΙΕΣ			ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 1	Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 2
ΑΤ5: Άρθρο 5° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου					

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 1	Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 2
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης - Εργάτης ειδικευμένος (112)*8ώρες	8	16,843762 €	134,75 €	512,05 €	296,45 €
β) Μεταφορά υπολειμμάτων - Στοίβαξη - Εργάτης ειδικευμένος (112)*2 ώρες	2	16,843762 €	33,69 €	128,01 €	74,11 €
γ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού (ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6tn (509)*0,4 ώρες	0,4	414,82 €	165,93 €	630,53 €	365,04 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			334,37 €	1.270,59 €	735,60 €
				Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 1	Σ3 ΜΕΣΑ ΛΑΚΩΝΙΑ Τμήμα 2
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΣΗΜΕΙΟ				3.858,98 €	2.234,15 €

Πίνακας 12: Προϋπολογισμός Μέσα Ποταμοί (Σ4)

ΜΕΣΑ				Σ4 ΜΕΣΑ Σ4 ΜΕΣΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΤΑΜΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα		Σ4 ΜΕΣΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΤΑΜΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ	Σ4 ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 3 Τμήμα 4
				Τμήμα 1	2	Τμήμα 3	Τμήμα 4
Εκταση (στρέμματα) ανά σημείο				1,8	0,5	3,7	1
ΑΤ1: Άρθρο 1° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις							
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑ Σ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟ Σ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ6 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 1	Σ6 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 2	Σ6 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 3	Σ6 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 4
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης- Εργάτης ειδικευμένος (112)	8	16,843762 €	134,75 €	242,55 €	67,38 €	498,58 €	134,75 €
β) Αποκλάδωση- Εργάτης υλοτόμος (115)	5	21,107527 €	105,54 €	189,97 €	52,77 €	390,49 €	105,54 €
γ) Μεταφορά προϊόντων βιομάζας - Στοίβαξη- Εργάτης ειδικευμένος (112)	3	16,843762 €	50,53 €				
δ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού- Ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6 τόνων (509)	0,5	414,846001 €	207,42 €	373,36 €	103,71 €	767,47 €	207,42 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			498,24 €	805,88 €	223,86 €	1.656,53 €	447,71 €
ΑΤ2: Άρθρο 2° (ΝΕΟ) Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων							
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑ Σ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟ Σ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ6 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 1	Σ6 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 2	Σ6 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 3	Σ6 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 4
Θρυμματισμός υλικών καθαρισμού*	3	62,50 €	187,50 €	337,50 €	93,75 €	693,75 €	187,50 €

Εργάτης ανειδίκευτος (111)	3	15,315315 €	45,95 €	82,70 €	22,97 €	170,00 €	45,95 €
----------------------------	---	-------------	---------	---------	---------	----------	---------

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			233,45 €	420,20 €	116,72 €	863,75 €	233,45 €	
ΑΤ4: Άρθρο 4° (ΝΕΟ) Καθαρισμός - αραίωση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας κωνοφόρων, λεπτοί κορμοί και κορμίδια από φυσική αναγέννηση								
	ΕΡΓΑΣΙΕΣ		ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 1	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 2	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 3	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 4	
A	Στρεμματική Ενίσχυση (Α4.5β)	20,33 €	20,33 €					
B	1. Υλοτομία - Διαμόρφωση βιομηχανικού ξύλου 4χκμ* (Α1.11)	4	6,64 €	26,56 €				
	2. Υλοτομία - διαμόρφωση δασικών προϊόντων 3χκμ* (Α1.12)	3	4,74 €	14,22 €				
	3. Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3,0μ (κατ' αποκοπή - Υλοτόμος 115)	5	21,11 €	105,55 €	189,99 €	390,54 €	105,55 €	
	4. Προσαυξήσεις 20%*(1+2+3)	0,2	146,33 €	29,27 €	38,00 €	78,11 €	21,11 €	
	Άθροισμα (1+2+3+4)		175,60 €	227,99 €	468,64 €	126,66 €		
	Επιβαρύνσεις ΙΚΑ εργοδότη (24,44%)	24,44%	42,92 €	55,72 €	114,54 €	30,96 €		
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			471,73 €	283,71 €	- €	583,18 €	157,62 €	
ΑΤ5: Άρθρο 5° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου								
	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑ Σ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟ Σ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 1	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 2	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 3	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 4
	α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης - Εργάτης ειδικευμένος (112)*8ώρες	8	16,843762 €	134,75 €	242,55 €	67,38 €	498,58 €	134,75 €

β) Μεταφορά υπολειμμάτων - Στοιβαξη - Εργάτης ειδικευμένος (112)*2 ώρες	2	16,843762 €	33,69 €	60,64 €	16,84 €	124,64 €	33,69 €
---	---	-------------	---------	---------	---------	----------	---------

γ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού (ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6tn (509)*0,4 ώρες	0,4	414,82 €	165,93 €	298,67 €	82,96 €	613,93 €	165,93 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			334,37 €	601,86 €	167,18 €	1.237,15 €	334,37 €
				Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 1	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 2	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 3	Σ4 ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ Τμήμα 4
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΣΗΜΕΙΟ				2.111,65 €	507,76 €	4.340,61 €	1.173,14 €

Πίνακας 13: Προϋπολογισμός Πρίνας (Σ5 & Σ6)

				Σ6 Τμήμα 1 ΠΡΙΝΑΣ	Σ6 Τμήμα 2	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 3	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 4	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 5	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 6	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 7	Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 8	Σ6 Τμήμα 9
Έκταση (στρέμματα) ανά σημείο				4,7	9	5	4,7	1,2	1	0,6	0,3	0,7
ΑΤ1: Άρθρο 1° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις												
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 1	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 2	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 3	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 4	Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 5	Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 6	Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 7	Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 8	Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 9
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραδάφιας βλάστησης-Εργάτης ειδικευμένος (112)	8	16,843762 €	134,75 €	633,33 €	1.212,75 €	673,75 €	633,33 €	161,70 €	134,75 €	80,85 €	40,43 €	94,33 €
β) Αποκλάδωση-Εργάτης	5	21,107527 €	105,54 €	496,03 €	949,84 €	527,69 €	496,03 €	126,65 €	105,54 €	63,32 €	31,66 €	73,88 €

υλοτόμος (115)												
δ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού- Ανατρεπόμενο	0,5	414,846001 €	207,42 €	974,89 €	1.866,81 €	1.037,12 €	974,89 €	248,91 €	207,42 €	124,45 €	62,23 €	145,20 €

3χκμ* (Α1.12)												
3. Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3,0μ (κατ'	5	21,11 €	105,55 €	496,09 €	949,95 €	527,75 €	496,09 €	126,66 €	105,55 €	63,33 €	31,67 €	73,89 €

αποκοπή - Υλοτόμος 115)												
4. Προσαυξήσεις 20%*(1+2+3)	0,2	146,33 €	29,27 €	99,22 €	189,99 €	105,55 €	99,22 €	25,33 €	21,11 €	12,67 €	6,33 €	14,78 €
Άθροισμα (1+2+3+4)			175,60 €	595,30 €	1.139,94 €	633,30 €	595,30 €	151,99 €	126,66 €	76,00 €	38,00 €	88,66 €
Επιβαρύνσεις ΙΚΑ εργοδότη (24,44%)	24,44%		42,92 €	145,49 €	278,60 €	154,78 €	145,49 €	37,15 €	30,96 €	18,57 €	9,29 €	21,67 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			471,73 €	740,79 €	1.418,54 €	788,08 €	740,79 €	189,14 €	157,62 €	94,57 €	47,28 €	110,33 €
ΑΤ5: Άρθρο 5° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου												
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙ ΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔ ΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜ Α	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 1	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 2	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 3	Σ5 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 4	Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 5	Σ6 ΠΡΙΝΑ Σ Τμήμα 6	Σ6 ΠΡΙΝΑ Σ Τμήμα 7	Σ6 ΠΡΙΝΑΣ Τμήμα 8	Σ6 ΠΡΙΝΑ Σ Τμήμα 9
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης - Εργάτης ειδικευμένος (112)*8ώρες	8	16,843762 €	134,75 €	633,33 €	1.212,75 €	673,75 €	633,33 €	161,70 €	134,75 €	80,85 €	40,43 €	94,33 €
β) Μεταφορά υπολειμμάτων - Στοιβάξη - Εργάτης ειδικευμένος (112)*2 ώρες	2	16,843762 €	33,69 €	158,33 €	303,19 €	168,44 €	158,33 €	40,43 €	33,69 €	20,21 €	10,11 €	23,58 €
γ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού (ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6tn (509)*0,4 ώρες	0,4	414,82 €	165,93 €	779,86 €	1.493,35 €	829,64 €	779,86 €	199,11 €	165,93 €	99,56 €	49,78 €	116,15 €

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			334,37 €	1.571,52 €	3.009,29 €	1.671,83 €	1.571,52 €	401,24 €	334,37 €	200,62 €	100,31 €	234,06 €
ΣΥΝΟΛΟ ΣΗΜΕΙΩΝ				5.513,75 €	10.558,24 €	5.865,69 €	5.513,75 €	1.407,77 €	1.173,14 €	703,88 €	351,94 €	821,20 €

Πίνακας 14: Προϋπολογισμός Αμμουδάρα (Σ7, Σ8 & Σ9)

ΣΗΜΕΙΑ				Σ7 ΑΜΜΟΥΔΑΡ Α Τμήμα 1	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 2	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ Τμήμα 3	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 4	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 5	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 6
Έκταση (στρέμματα) ανά σημείο				3,2	2,5	1,3	0,4	0,9	2,2
ΑΤ1: Άρθρο 1° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις									
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙ ΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜ Α	Σ7 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 1	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 2	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ Τμήμα 3	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 4	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 5	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 6
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης- Εργάτης ειδικευμένος (112)	8	16,843762 €	134,75 €	431,20 €	336,88 €	175,18 €	53,90 €	121,28 €	296,45 €
β) Αποκλάδωση- Εργάτης υλοτόμος (115)	5	21,107527 €	105,54 €	337,72 €	263,84 €	137,20 €	42,22 €	94,98 €	232,18 €
δ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού- Ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6 τόνων (509)	0,5	414,846001 €	207,42 €	663,75 €	518,56 €	269,65 €	82,97 €	186,68 €	456,33 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			498,24 €	1.432,67 €	1.119,28 €	582,02 €	179,08 €	402,94 €	984,96 €
ΑΤ2: Άρθρο 2° (ΝΕΟ) Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων									
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙ ΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜ Α	Σ7 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 1	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 2	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ Τμήμα 3	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 4	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 5	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 6
Θρυμματισμός υλικών καθαρισμού*	3	62,50 €	187,50 €	600,00 €	468,75 €	243,75 €	75,00 €	168,75 €	412,50 €
Εργάτης ανειδίκευτος (111)	3	15,315315 €	45,95 €	147,03 €	114,86 €	59,73 €	18,38 €	41,35 €	101,08 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			233,45 €	747,03 €	583,61 €	303,48 €	93,38 €	210,10 €	513,58 €

ΑΤ5: Άρθρο 5° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου

	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ7 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 1	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 2	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ Τμήμα 3	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 4	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 5	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 6	
	α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης - Εργάτης ειδικευμένος (112)*8ώρες	8	16,843762 €	134,75 €	431,20 €	336,88 €	175,18 €	53,90 €	121,28 €	296,45 €	
	β) Μεταφορά υπολειμμάτων - Στοιβάξη - Εργάτης ειδικευμένος (112)*2 ώρες	2	16,843762 €	33,69 €	107,80 €	84,22 €	43,79 €	13,48 €	30,32 €	74,11 €	
	γ) Μεταφορά υλικών καθαρισθμού (ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6tn (509)*0,4 ώρες	0,4	414,82 €	165,93 €	530,97 €	414,82 €	215,71 €	66,37 €	149,34 €	365,04 €	
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			334,37 €	1.069,97 €	835,91 €	434,68 €	133,75 €	300,93 €	735,60 €	
					Σ7 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 1	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 2	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ Τμήμα 3	Σ8 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 4	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 5	Σ9 ΑΜΜΟΥΔΑ ΡΑ Τμήμα 6	
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΣΗΜΕΙΟ				3.249,67 €	2.538,81€	1.320,18 €	406,21 €	913,97 €	2.234,15 €	

Πίνακας 15: Προϋπολογισμός Βραχάσι (10 & 11), Βουλισμένη (12) & Μαρδάτι (13)

ΜΑΡΔΑΤΙ ΣΗΜΕΙΑ				Σ10 ΒΡΑΧΑΣΙ	Σ11 ΒΡΑΧΑΣΙ Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 1	Σ12 ΒΟΥΛΙΣΜΕΝΗ Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 2	Σ12 Τμήμα 3	Σ13
Εκταση (στρέμματα) ανά σημείο				8,5	0,6	3	4,6	1,8	0,9	
ΑΤ1: Άρθρο 1° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις										
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ10 ΒΡΑΧΑΣΙ Τμήμα 1	Σ11 ΒΡΑΧΑΣΙ Τμήμα 1	Σ12 ΒΟΥΛΙΣΜΕΝΗ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 2	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 3	
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης-Εργάτης ειδικευμένος (112)	8	16,843762 €	134,75 €	1.145,38 €	80,85 €	404,25 €	619,85 €	242,55 €	121,28 €	
β) Αποκλάδωση- Εργάτης υλοτόμος (115)	5	21,107527 €	105,54 €	897,07 €	63,32 €	316,61 €	485,47 €	189,97 €	94,98 €	
δ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού- Ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6 τόνων (509)	0,5	414,846001 €	207,42 €	1.763,10 €	124,45 €	622,27 €	954,15 €	373,36 €	186,68 €	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			498,24 €	3.805,54 €	268,63 €	1.343,13 €	2.059,47 €	805,88 €	402,94 €	
ΑΤ2: Άρθρο 2° (ΝΕΟ) Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων										
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ10 ΒΡΑΧΑΣΙ Τμήμα 1	Σ11 ΒΡΑΧΑΣΙ Τμήμα 1	Σ12 ΒΟΥΛΙΣΜΕΝΗ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 2	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 3	
Θρυμματισμός υλικών καθαρισμού*	3	62,50 €	187,50 €	1.593,75 €	112,50 €	562,50 €	862,50 €	337,50 €	168,75 €	

Εργάτης ανειδίκευτος (111)	3	15,315315 €	45,95 €	390,54 €	27,57 €	137,84 €	211,35 €	82,70 €	41,35 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			233,45 €	1.984,29 €	140,07 €	700,34 €	1.073,85 €	420,20 €	210,10 €

ΑΤ4: Άρθρο 4° (ΝΕΟ) Καθαρισμός - αραίωση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας κωνοφόρων, λεπτοί κορμοί και κορμίδια από φυσική αναγέννηση										
	ΕΡΓΑΣΙΕΣ			ΔΑΠΑΝ Η ΑΝΑ ΣΤΡΕΜ Μ Α	Σ10 ΒΡΑΧΑ ΣΙ Τμήμα 1	Σ11 ΒΡΑΧΑΣΙ Τμήμα 1	Σ12 ΒΟΥΛΙΣΜΕ ΝΗ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 2	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 3
A	Στρεμματική Ενίσχυση (Α4.5β)		20,33 €	20,33 €						
B	1. Υλοτομία - Διαμόρφωση βιομηχανικού ξύλου 4χκμ* (Α1.11)	4	6,64 €	26,56 €						
	2. Υλοτομία - διαμόρφωση δασικών προϊόντων 3χκμ* (Α1.12)	3	4,74 €	14,22 €						
	3. Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3,0μ (κατ' αποκοπή - Υλοτόμος 115)	5	21,11 €	105,55 €	897,18 €	63,33 €	316,65 €	485,53 €	189,99 €	
	4. Προσαυξήσεις 20%*(1+2+3)	0,2	146,33 €	29,27 €	179,44 €	12,67 €	63,33 €	97,11 €	38,00 €	
	Άθροισμα (1+2+3+4)			175,60 €	1.076,61 €	76,00 €	379,98 €	582,64 €	227,99 €	
	Επιβαρύνσεις ΙΚΑ εργοδότη (24,44%)	24,44%		42,92 €	263,12 €	18,57 €	92,87 €	142,40 €	55,72 €	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ				471,73 €	1.339,73 €	94,57 €	472,85 €	725,03 €	283,71 €	
ΑΤ5: Άρθρο 5° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου										
	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙ ΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔ ΟΣ	ΔΑΠΑΝ Η ΑΝΑ ΣΤΡΕΜ Μ Α	Σ10 ΒΡΑΧΑ ΣΙ Τμήμα 1	Σ11 ΒΡΑΧΑΣΙ Τμήμα 1	Σ12 ΒΟΥΛΙΣΜΕ ΝΗ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 2	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 3
	α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης - Εργάτης ειδικευμένος (112)*8ώρες	8	16,843762 €	134,75 €	1.145,38 €	80,85 €	404,25 €	619,85 €	242,55 €	121,28 €

β) Μεταφορά υπολειμμάτων - Στοίβαξη - Εργάτης ειδικευμένος (112)*2 ώρες	2	16,843762 €	33,69 €	286,34 €	20,21 €	101,06 €	154,96 €	60,64 €	30,32 €
---	---	-------------	---------	----------	---------	----------	----------	---------	---------

γ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού (ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6tn (509)*0,4 ώρες	0,4	414,82 €	165,93 €	1.410,39 €	99,56 €	497,78 €	763,27 €	298,67 €	149,34 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			334,37 €	2.842,11 €	200,62 €	1.003,10 €	1.538,08 €	601,86 €	300,93 €
				Σ10 ΒΡΑΧΑ ΣΙ Τμήμα 1	Σ11 ΒΡΑΧΑΣΙ Τμήμα 1	Σ12 ΒΟΥΛΙΣΜΕ ΝΗ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 1	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 2	Σ13 ΜΑΡΔΑΤΙ Τμήμα 3
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΣΗΜΕΙΟ				9.971,67 €	703,88 €	3.519,41 €	5.396,43€	2.111,65 €	913,97 €

Πίνακας 16: Προϋπολογισμός Βρύσες (Σ14 & Σ15)

ΒΡΥΣΕΣ				Σ14 ΒΡΥΣΕΣ	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ	Σ15
				Τμήμα 1	Τμήμα 5	Τμήμα 2	Τμήμα 3	Τμήμα 4
Εκταση (στρέμματα) ανά σημείο				3,1	1,2	0,5	2,7	1,1
ΑΤ1: Άρθρο 1° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις								
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 1	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 2	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 3	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 4	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 5
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφια βλάστησης- Εργάτης ειδικευμένος (112)	8	16,843762 €	134,75 €	417,73 €	161,70 €	67,38 €	363,83 €	148,23 €
β) Αποκλάδωση- Εργάτης υλοτόμος (115)	5	21,107527 €	105,54 €	327,17 €	126,65 €	52,77 €	284,95 €	116,09 €
δ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού- Ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6 τόνων (509)	0,5	414,846001 €	207,42 €	643,01 €	248,91 €	103,71 €	560,04 €	228,17 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			498,24 €	1.387,90 €	537,25 €	223,86 €	1.208,82 €	492,48 €
ΑΤ2: Άρθρο 2° (ΝΕΟ) Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων								
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 1	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 2	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 3	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 4	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 5
Θρυμματισμός υλικών καθαρισμού*	3	62,50 €	187,50 €	581,25 €	225,00 €	93,75 €	506,25 €	206,25 €
Εργάτης ανειδίκευτος (111)	3	15,315315 €	45,95 €	142,43 €	55,14 €	22,97 €	124,05 €	50,54 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			233,45 €	723,68 €	280,14 €	116,72 €	630,30 €	256,79 €

ΑΤ4: Άρθρο 4° (ΝΕΟ) Καθαρισμός - αραιώση - κλάδευση ενός στρέμματος συστάδας κωνοφόρων, λεπτοί κορμοί και κορμίδες από φυσική αναγέννηση								
ΕΡΓΑΣΙΕΣ			ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 1	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 2	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 3	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 4	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 5
A Στρεμματική Ενίσχυση (Α4.5β)		20,33 €	20,33 €					
1. Υλοτομία - Διαμόρφωση βιομηχανικού ξύλου 4χκμ* (Α1.11)	4	6,64 €	26,56 €					
2. Υλοτομία - διαμόρφωση δασικών προϊόντων 3χκμ* (Α1.12)	3	4,74 €	14,22 €					
B 3. Κλάδευση κορμιδίων μέχρι ύψους 3,0μ (κατ' αποκοπή - Υλοτόμος 115)	5	21,11 €	105,55 €	327,21 €	126,66 €	52,78 €		116,11 €
4. Προσαυξήσεις 20%*(1+2+3)	0,2	146,33 €	29,27 €	65,44 €	25,33 €	10,56 €		23,22 €
Αθροισμα (1+2+3+4)			175,60 €	392,65 €	151,99 €	63,33 €		139,33 €
Επιβαρύνσεις ΙΚΑ εργοδότη (24,44%)	24,44%		42,92 €	95,96 €	37,15 €	15,48 €		34,05 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			471,73 €	488,61 €	189,14 €	78,81 €	- €	173,38 €
ΑΤ5: Άρθρο 5° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου								
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 1	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 2	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 3	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 4	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 5
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης - Εργάτης ειδικευμένος (112)*8ώρες	8	16,843762 €	134,75 €	417,73 €	161,70 €	67,38 €	363,83 €	148,23 €
β) Μεταφορά υπολειμμάτων - Στοίβαξη - Εργάτης ειδικευμένος (112)*2 ώρες	2	16,843762 €	33,69 €	104,43 €	40,43 €	16,84 €	90,96 €	37,06 €
γ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού (ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6tn (509)*0,4 ώρες	0,4	414,82 €	165,93 €	514,38 €	199,11 €	82,96 €	448,01 €	182,52 €

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			334,37 €	1.036,53 €	401,24 €	167,18 €	902,79 €	367,80 €
				Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 1	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 2	Σ14 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 3	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 4	Σ15 ΒΡΥΣΕΣ Τμήμα 5
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΣΗΜΕΙΟ				3.636,73 €	1.407,77 €	586,57 €	2.741,91€	1.290,45 €

Πίνακας 17: Προϋπολογισμός Κουρουνες (Σ16 & Σ17)

ΣΗΜΕΙΑ ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ				Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Σ17	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 1 Τμήμα 5	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 2	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 3	Σ17 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 4
ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ				Σ17	Τμήμα 1	Τμήμα 2	Τμήμα 3	Τμήμα 4
Εκταση (στρέμματα) ανά σημείο				4,3	1,3	0,8	0,3	1,9
ΑΤ1: Άρθρο 1° (NEO) Καθαρισμοί, κλαδεύσεις και φρυγανεύσεις								
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 1	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 2	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 3	Σ17 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 4	Σ17 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 5
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης- Εργάτης ειδικευμένος (112)	8	16,843762 €	134,75 €	579,43 €	175,18 €	107,80 €	40,43 €	256,03 €
β) Αποκλάδωση- Εργάτης υλοτόμος (115)	5	21,107527 €	105,54 €	453,81 €	137,20 €	84,43 €	31,66 €	200,52 €
γ) Μεταφορά προϊόντων βιομάζας - Στοίβαξη- Εργάτης ειδικευμένος (112)	3	16,843762 €	50,53 €					
δ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού- Ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6 τόνων (509)	0,5	414,846001 €	207,42 €	891,92 €	269,65 €	165,94 €	62,23 €	394,10 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			498,24 €	1.925,16 €	582,02 €	358,17 €	134,31 €	850,65 €
ΑΤ2: Άρθρο 2° (NEO) Θρυμματισμός προϊόντων καθαρισμού – κλαδεύσεων								

	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙ ΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟ Σ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜ Α	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 1	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 2	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 3	Σ17 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 4	Σ17 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 5
--	----------	----------------------	---------------------	------------------------------	--------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Θρυμματισμός υλικών καθαρισμού*	3	62,50 €	187,50 €	806,25 €	243,75 €	150,00 €	56,25 €	356,25 €
Εργάτης ανειδίκευτος (111)	3	15,315315 €	45,95 €	197,57 €	59,73 €	36,76 €	13,78 €	87,30 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			233,45 €	1.003,82 €	303,48 €	186,76 €	70,03 €	443,55 €
ΑΤ5: Άρθρο 5° (ΝΕΟ) Καθαρισμοί και φρυγανεύσεις υπορόφου								
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 1	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 2	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 3	Σ17 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 4	Σ17 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 5
α) Καθαρισμός υπορόφου - παραεδάφιας βλάστησης - Εργάτης ειδικευμένος (112)*8ώρες	8	16,843762 €	134,75 €	579,43 €	175,18 €	107,80 €	40,43 €	256,03 €
β) Μεταφορά υπολειμμάτων - Στοίβαξη - Εργάτης ειδικευμένος (112)*2 ώρες	2	16,843762 €	33,69 €	144,86 €	43,79 €	26,95 €	10,11 €	64,01 €
γ) Μεταφορά υλικών καθαρισμού (ανατρεπόμενο αυτοκίνητο ωφ. Φορτίου 6tn (509)*0,4 ώρες	0,4	414,82 €	165,93 €	713,49 €	215,71 €	132,74 €	49,78 €	315,26 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ			334,37 €	1.437,77 €	434,68 €	267,49 €	100,31 €	635,29 €
				Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 1	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 2	Σ16 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 3	Σ17 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 4	Σ17 ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ Τμήμα 5
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΣΗΜΕΙΟ				4.366,75 €	1.320,18 €	812,42 €	304,66 €	1.929,49 €

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ Αγ. Νικόλαος 19-08-2025 Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΑΒΛΑ ΜΑΡΙΑ ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΙΚΩΝ	ΕΛΕΓΘΗΚΕ -ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ 02 -10-2025 Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΛΑΖΑΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
--	---

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΑΡ. ΜΕΛΕΤΗΣ : 65/2025
ΠΡΟΫΠΟΛ. : 118.985,76€
ΠΗΓΗ : ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΤΛΟ « ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΟΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ» ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΑ ΔΑΣΗ» ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 (Α.Π. 6)
«ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΠΛΑΤΟΥΣ 10 ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΕ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΕΝΤΟΣ Η΄ ΠΛΗΣΙΟΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ» ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΑΣΩΝ 2024»

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Άρθρο 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

Είναι η δημιουργία περιμετρικών ζωνών πλάτους 10μ περίξ των οικισμών εντός ή πλησίον δασών και δασικών εκτάσεων υψηλής επικινδυνότητας για την εκδήλωση δασικών πυρκαγιών του χρηματοδοτικού προγράμματος «Προστασία και αναβάθμιση Δασών 2024» στα πλαίσια της Δράσης «Ενίσχυση πυροπροστασίας κατοικημένων περιοχών σε ΟΤΑ Α΄ Βαθμού με περιαστικά δάση στον άξονα προτεραιότητας 6 (ΑΠ 6) στον Δήμο Αγίου Νικολάου ,αρμοδιότητας της Δ/σης Δασών Ν. Λασιθίου με σκοπό να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη πυροπροστασία των επιλεγμένων οικισμών δεδομένης στη γειτνίασης αυτών με δασικές εκτάσεις, ως μέρος προ κατασταλακτικού σχεδίου, για τη διάσπαση της συνέχειας της δασικής βλάστησης, επιβραδύνοντας ή και αποτρέποντας κατά τόπους την εξάπλωση της πυρκαγιάς, συμβάλλοντας στην κατάσβεση αυτής.

Αναλυτικά η περιγραφή του φυσικού αντικείμενου περιγράφεται στη θεωρημένη από την Δ/νη Δασών Λασιθίου Τεχνική Έκθεση

Άρθρο 2

Διατάξεις που ισχύουν

- του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) “Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)»
- του ν. 4700/2020 (Α΄ 127) «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, διατάξεις για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» και ιδίως των άρθρων 324-337
- του ν. 4622/2019 (Α΄ 133) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία & διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων & της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» και ιδίως του άρθρου 37,
- του ν. 4601/2019 (Α΄ 44) «Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις»
- του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α΄ 204) «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων...»,

- του ν. 3548/2007 (Α' 68) «Καταχώριση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις»,
- του π.δ/τος 39/2017 (Α' 64) «Κανονισμός εξέτασης προδικαστικών προσφυγών ενώπιων της Α.Ε.Π.Π.»
- της υπ' αριθ. 52445 ΕΞ2023/4-4-2023 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων Υποδομών και Μεταφορών και Επικρατείας, με θέμα: «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς», (Β'2385 με διορθ. σφαλ. στο Β' 3061).
- της υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 (Β'5623/02.11.2022) απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016»
- της υπ' αριθμ. 76928/13.07.2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας: “Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)” (Β' 3075)
- της υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β'2453/ 09.06.2021) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)»
- της υπ' αριθμ. 63446/2021 Κ.Υ.Α. (Β' 2338/02.06.2021) «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων»
- της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 98979 ΕΞ2021 (Β' 3766/13.08.2021) «Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημόσιων Συμβάσεων δυνάμει του ν. 4601/2019» (Α'44)
- της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 14900/21 (Β' 466): «Έγκριση σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις» (ΑΔΑ: ΨΡΤΟ46ΜΤΛΡ-Χ92)
- του ν. 5005/2022 (Α' 236) «Ενίσχυση δημοσιότητας και διαφάνειας στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο - Σύσταση ηλεκτρονικών μητρώων εντύπου και ηλεκτρονικού Τύπου - Διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις»,
- του ν. 4919/2022 (Α' 71) «Σύσταση εταιρειών μέσω των Υπηρεσιών Μίας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) και τήρηση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1151 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, όσον αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στον τομέα του εταιρικού δικαίου (L 186) και λοιπές επείγουσες διατάξεις»
- του ν. 4727/2020 (Α' 184) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) – Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 4624/2019 (Α' 137) «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις»
- της παρ. Ζ' του ν. 4152/2013 (Α' 107) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2011/7 της 16.2.2011 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές»
- του ν. 2859/2000 (Α' 248) «Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας»
- του ν.2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» και ιδίως των άρθρων 1,2, 7, 11 και 13 έως 15

- του ν. 2121/1993 (Α' 25) «Πνευματική Ιδιοκτησία, Συγγενικά Δικαιώματα και Πολιτιστικά Θέματα»
- του π.δ/τος 80/2016 (Α' 145) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες»
- του π.δ/τος 28/2015 (Α' 34) «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία»,
- [Ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο]
- του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία.
- του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής της 23ης Σεπτεμβρίου 2019, για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 (ηλεκτρονικά έντυπα) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) OJ L 272 (Η χρήση των τυποποιημένων εντύπων του παρόντος Κανονισμού είναι υποχρεωτική από 25 Οκτωβρίου 2023)
- του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του ΕΚ και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) OJ L 119.
- του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) OJ L 3/16
- των σε εκτέλεση των ανωτέρω νόμων εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, των λοιπών διατάξεων που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας, καθώς και του συνόλου των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, κοινωνικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά παραπάνω.
- Η παρ. 4 του άρθρου 209 του Ν. 3463/2006, όπως αναδιατυπώθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 22 του Ν. 3536/2007
- Οι διατάξεις του άρθρου 58 του Ν. 3852/2010.
- Του ν 4674/2020
- Την με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/55904/2019/19.05.2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Κανονισμός Πυροπροστασίας Ακινήτων εντός ή πλησίον δασικών εκτάσεων» (Β' 4528)
- Την με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/42966/1311/19.04.2024 (ΑΔΑ: ΡΦΛΡ4653Π8-MTB) εγκύκλιος οδηγία του ΥΠΕΝ.
- Την με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/28909/848/15.03.2024 (ΑΔΑ: ΡΛΠ4653Π8-ΚΣΡ) εγκύκλιος οδηγία του ΥΠΕΝ
- Την οικ2740/16-5-24 και κωδικό ΔΑΠ6 πρόσκληση «Ενίσχυση πυροπροστασίας κατοικημένων περιοχών
- Την με αριθμ. Πρωτ. 23198/21-01-25 εγκρισης της Τεχνικής εκθεσης από την Δ/νση Δασων

Άρθρο 3ο

Συμβατικά τεύχη

Συμβατικά στοιχεία κατά σειρά ισχύος είναι:

- Η διακήρυξη του διαγωνισμού
- Η σύμβαση

- Η συγγραφή αυτή υποχρεώσεων
- Η τεχνική περιγραφή της προσφοράς
- Το τιμολόγιο και ο προϋπολογισμός της προσφοράς
- Η τεχνική έκθεση και οι τεχνικές προδιαγραφές της μελέτης

Άρθρο 4ο

Τρόπος εκτέλεσης της υπηρεσίας

Η διαδικασία, για την σύναψη της σύμβασης, θα γίνει με ανοικτό δημόσιο διαγωνισμό με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφοράς βάσει τιμής σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Ν. 4412/2016 και όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 5ο

Ανακοίνωση κατακύρωσης - ανάθεσης -Σύμβαση

Μετά την οριστικοποίησης της απόφασης κατακύρωσης ,η αναθετούσα αρχή προσκαλεί τον αναδοχο , μέσω της λειτουργικότητας «ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ» ,να προσέλθει για υπογραφή του συμφωνητικού θετοντας του προθεσ,ια 15 ημερων από την κοινοποίηση της σχετικής ειδικης προσκλήσεσης έκδοση απόφασης απευθείας ανάθεσης καλείται ο ανάδοχος να προσέλθει σε ορισμένο τόπο και χρόνο, εντός είκοσι (20) ημερών από την έγγραφη ειδοποίησή του να υπογράψει τη σχετική σύμβαση. Η σύμβαση καταρτίζεται από τον ΟΤΑ, και υπογράφεται και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, όπως ορίζεται στο Ν. 4412/2016.

Η σύμβαση θεωρείται ότι εκτελέστηκε όταν:

- Εκτελέστηκαν όλες οι εργασίες της υπηρεσίας, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην πρόσκληση. β. Έγινε η αποπληρωμή του συμβατικού τιμήματος, αφού προηγουμένως επιβλήθηκαν τυχόν κυρώσεις ή εκπτώσεις.
- Εκπληρώθηκαν και οι τυχόν λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και αποδεσμεύτηκαν οι σχετικές εγγυήσεις κατά τα προβλεπόμενα από τη σύμβαση.

Άρθρο 6ο

Εγγυήσεις συμμετοχής και καλής εκτέλεσης της σύμβασης

1. Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό

Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης κατατίθεται από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (προσφέροντες) εγγυητική επιστολή συμμετοχής, ποσού **2%** επί του ενδεικτικού προϋπολογισμού και βεβαιώνεται με την κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής.

2. Εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης

Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό **4%** επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ή του τμήματος αυτής, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα δικαιώματα προαίρεσης και η οποία κατατίθεται μέχρι και την υπογραφή του συμφωνητικού.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής στην περίπτωση παραβίασης, από τον ανάδοχο, των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

Η/Οι εγγύηση/εις καλής εκτέλεσης επιστρέφεται/ονται στο σύνολό της/τους μετά την ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

Σε περίπτωση που στο πρωτόκολλο ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παροχή, η επιστροφή των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπροθέσμου

Άρθρο 7ο

Εγκατάσταση Αναδόχου - Έναρξη εργασιών

Ο Ανάδοχος , μετά την υπογραφή της σύμβασης , θα πρέπει εντός 15 ημερών να δημιουργήσει τις αναγκαίες εγκαταστάσεις και να μεριμνήσει, με δικές του πάντα δαπάνες, για την εξεύρεση χώρου, (ενοικιάζοντας ή αγοράζοντας) , για τις εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης των αναγκών για τις παρεχόμενες εργασίες, τους χώρους υγιεινής για το προσωπικό που θα εργάζεται , αποθηκευτικούς χώρους για φύλαξη μηχανημάτων και υλικών ,κλπ.

Άρθρο 8ο

Παρακολούθηση σύμβασης

Η παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης και η διοίκηση αυτής θα διενεργηθεί από την επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής η οποία θα εισηγείται στο αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου, στη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων και ιδίως για ζητήματα που αφορούν σε τροποποίηση του αντικειμένου και παράταση της διάρκειας της σύμβασης, υπό τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

Η αρμόδια υπηρεσία μπορεί, με απόφασή της, να ορίζει για την παρακολούθηση της σύμβασης ως επόπτη με καθήκοντα εισηγητή υπάλληλο της υπηρεσίας. Με την ίδια απόφαση δύνανται να ορίζονται και άλλοι υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας ή των εξυπηρετούμενων από τη σύμβαση φορέων, στους οποίους ανατίθενται επιμέρους καθήκοντα για την παρακολούθηση της σύμβασης. Σε αυτή την περίπτωση ο επόπτης λειτουργεί ως συντονιστής.

Τα καθήκοντα του επόπτη είναι, ενδεικτικά, η πιστοποίηση της εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς και ο έλεγχος της συμμόρφωσης του αναδόχου με τους όρους της σύμβασης. Με εισήγηση του επόπτη η υπηρεσία που διοικεί τη σύμβαση μπορεί να απευθύνει έγγραφα με οδηγίες και εντολές προς τον ανάδοχο, σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης.

Για την προσήκουσα και έγκαιρη παραλαβή των υπηρεσιών τηρείται από τον ανάδοχο ημερολόγιο, στο οποίο καταγράφονται η τμηματική εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης, η καθημερινή απασχόληση του προσωπικού σε αριθμό και ειδικότητα, έκτακτα συμβάντα και άλλα στοιχεία που σχετίζονται με την εκτέλεση της σύμβασης. Το ημερολόγιο συνυπογράφεται από τον επόπτη της σύμβασης, ο οποίος μπορεί να σημειώσει επ' αυτού παρατηρήσεις για την τήρηση των όρων της σύμβασης και φυλάσσεται στον χώρο εκτέλεσης της υπηρεσίας ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό προσκομίζεται από τον ανάδοχο στην έδρα της υπηρεσίας, εφόσον τούτο ζητηθεί. Οι καταγραφές του αποτελούν στοιχείο για την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης από την επιτροπή παραλαβής.

Άρθρο 9ο

Διάρκεια σύμβασης

Η διάρκεια της Σύμβασης ορίζεται σε 6 από την υπογραφή της σύμβασης και την αναρτηση της στο ΚΗΜΔΗΣ

Η συνολική διάρκεια της σύμβασης μπορεί να παρατείνεται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής μέχρι το 50% αυτής, ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της διάρκειάς της, σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου

Εάν λήξει η συνολική διάρκεια της σύμβασης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, εάν λήξει η παραταθείσα, κατά τα ανωτέρω, διάρκεια, χωρίς να υποβληθούν στην αναθέτουσα αρχή τα παραδοτέα της σύμβασης, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος

Εάν οι υπηρεσίες παρασχεθούν, από υπαιτιότητα του αναδόχου, μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι τη λήξη του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5.2.2 της παρούσας.

Ο Δήμος μπορεί να παρατείνει τη σύμβαση, με τη σύμφωνη γνώμη του αναδόχου, μέχρι εξαντλήσεως του συμβατικού ποσού ή μέχρι την υπογραφή νέας σύμβασης. Παράταση της σύμβασης μπορεί να ζητήσει ο ανάδοχος, εάν δεν έχει ολοκληρώσει τις παρεχόμενες υπηρεσίες, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία

Όχι αργότερα από δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης και την ανάρτηση της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ ο ανάδοχος υποχρεούται να έχει συντάξει και υποβάλλει στην υπηρεσία για έγκριση το πρώτο δεκαπενθήμερο πρόγραμμα εργασιών και τη περιγραφή του συνεργείου / - ων που θα περιλαμβάνει η εκτέλεση των εργασιών.

Ο ανάδοχος θα πρέπει να ξεκινά τις εργασίες εντός δυο εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση σ' αυτόν του προγράμματος (με e-mail). Εφόσον διαφωνεί ως προς την δυνατότητα εκτέλεσης του, θα υποβάλει τη διαφωνία του εγγράφως στην υπηρεσία, η οποία είτε θα το απορρίπτει είτε θα το αποδέχεται και θα τροποποιεί το δεκαπενθήμερο πρόγραμμα.

Ο Ανάδοχος, θα πρέπει κατά την υποβολή της Προσφοράς του, να έχει συνεκτιμήσει τους χρόνους που απαιτούνται για την ολοκλήρωση όλων των διαδικασιών εκπόνησης των μελετών, εκτέλεσης εργασιών, τις διατυπώσεις για προμήθεια υλικών και μηχανημάτων, και τις εγκρίσεις όπου απαιτείται. Παράταση προθεσμίας δεν αναγνωρίζεται στον Ανάδοχο εάν ισχυρισθεί άγνοια των γεωτεχνικών συνθηκών της περιοχής εκτέλεσης των εργασιών, ή και συνθηκών σχετικών, άγνοια της κατάστασης των δρόμων, άγνοια των κλιματολογικών συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή, ή δυσκολίες στην εξεύρεση των

υλικών, εργατών, μηχανημάτων κ.λ.π.

Η συνολική προθεσμία περάτωσης μπορούν να παρατείνονται στις περιπτώσεις και όπως ορίζουν οι ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 10ο

Έκπτωση Αναδόχου-

Ο ανάδοχος, με την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος 157 από τη σύμβαση και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν:

- α) στην περίπτωση της παρ. 7 του άρθρου 105 περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης
- β) στην περίπτωση που δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση ή/και δεν συμμορφωθεί με τις σχετικές γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις, εντός του συμφωνημένου χρόνου εκτέλεσης της σύμβασης,
- γ) εφόσον δεν παράσχει τις υπηρεσίες ή δεν υποβάλει τα παραδοτέα ή δεν προβεί στην αντικατάστασή τους μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του χορηγήθηκε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 217 περί διάρκειας της σύμβασης παροχής υπηρεσίας σύμφωνα με την διακυρήξη της μελέτης με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου.

Στην περίπτωση συνδρομής λόγου έκπτωσης του αναδόχου από τη σύμβαση κατά την ως άνω περίπτωση (γ), η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική όχληση, στην οποία μνημονεύει τις διατάξεις του άρθρου 203 του ν. 4412/2016 και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο ανάδοχος, προκειμένου να συμμορφωθεί, μέσα σε προθεσμία 20 ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω όχλησης. Αν η προθεσμία που τάχθηκε με την ειδική όχληση, παρέλθει, χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας συμμόρφωσης.

Ο ανάδοχος δεν κηρύσσεται έκπτωτος για λόγους που ανάγονται σε υπαιτιότητα του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης ή αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

Στον ανάδοχο που κηρύσσεται έκπτωτος από τη σύμβαση επιβάλλονται, με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά οι παρακάτω κυρώσεις:

- α) ολική κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης της σύμβασης,
- β) Επιπλέον, σε βάρος του αναδόχου μπορεί να επιβληθεί και προσωρινός αποκλεισμός του από το σύνολο των συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών των φορέων που εμπίπτουν στις διατάξεις του ν. 4412/2016, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις

Αν οι υπηρεσίες παρασχεθούν από υπαιτιότητα του αναδόχου μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι τη λήξη του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής

Ποινικές ρήτρες μπορεί να επιβάλλονται και σε άλλες περιπτώσεις πλημμελούς εκτέλεσης των όρων της σύμβασης, σύμφωνα με την περ. (δ) της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 11ο

Ποινικές Ρήτρες

Οι ποινικές ρήτρες υπολογίζονται ως εξής:

- α) για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα, το οποίο δεν υπερβαίνει το 50% της προβλεπόμενης συνολικής διάρκειας της σύμβασης επιβάλλεται ποινική ρήτρα 2,5% επί της συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,
- β) για καθυστέρηση που υπερβαίνει το 50% επιβάλλεται ποινική ρήτρα 5% χωρίς ΦΠΑ επί της συμβατικής αξίας των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,
- γ) οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητες από τις επιβαλλόμενες για υπέρβαση της συνολικής διάρκειας της σύμβασης και δύνανται να ανακαλούνται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, αν οι υπηρεσίες που αφορούν στις ως άνω τμηματικές προθεσμίες παρασχεθούν μέσα στη συνολική της διάρκεια και τις εγκεκριμένες παρατάσεις αυτής και με την προϋπόθεση ότι το σύνολο της σύμβασης έχει εκτελεστεί πλήρως,
- δ) Το ποσό των ποινικών ρητρών αφαιρείται/συμψηφίζεται από/με την αμοιβή του αναδόχου.

Η επιβολή ποινικών ρητρών δεν στερεί από την αναθέτουσα αρχή το δικαίωμα να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο.

Άρθρο 12ο

Παραλαβή των εργασιών

Η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή/και παραδοτέων γίνεται από επιτροπή παραλαβής που συγκροτείται, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 221 του Ν.4412

Κατά τη διαδικασία παραλαβής διενεργείται ο απαιτούμενος έλεγχος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σύμβαση, μπορεί δε να καλείται να παραστεί και ο ανάδοχος. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας η επιτροπή παραλαβής α) είτε παραλαμβάνει τις σχετικές υπηρεσίες εφόσον καλύπτονται οι απαιτήσεις της σύμβασης, β) είτε εισηγείται για την παραλαβή με παρατηρήσεις ή την απόρριψη των παρεχόμενων. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε τμηματικές παραλαβές.

Αν η επιτροπή παραλαβής κρίνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες δεν ανταποκρίνονται πλήρως στους όρους της σύμβασης, συντάσσεται πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής, που αναφέρει τις παρεκκλίσεις που διαπιστώθηκαν από τους όρους της σύμβασης και γνωμοδοτεί αν οι αναφερόμενες παρεκκλίσεις επηρεάζουν την καταλληλότητα των παρεχόμενων και συνεπώς αν μπορούν οι τελευταίες να καλύψουν τις σχετικές ανάγκες.

Για την εφαρμογή της παρ. 3 ορίζονται τα ακόλουθα: α) στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν επηρεάζεται η καταλληλότητα, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή των εν λόγω παρεχόμενων υπηρεσιών ή/και παραδοτέων, με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, η οποία θα πρέπει να είναι ανάλογη προς τις διαπιστωθείσες παρεκκλίσεις. Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης, η επιτροπή παραλαβής υποχρεούται να προβεί στην οριστική παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή/και παραδοτέων της σύμβασης και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση. β) στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι επηρεάζεται η καταλληλότητα, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου απορρίπτονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή/και τα παραδοτέα, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 220/4412/2016.

Αν παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του παραδοτέου από τον ανάδοχο και δεν έχει εκδοθεί πρωτόκολλο παραλαβής της παρ. 2 ή πρωτόκολλο με παρατηρήσεις της παρ. 3, θεωρείται ότι η παραλαβή έχει συντελεστεί αυτοδίκαια. Ανεξάρτητα από την, κατά τα ανωτέρω, αυτοδίκαιη παραλαβή και την πληρωμή του αναδόχου, πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από τη σύμβαση έλεγχοι από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του αρμοδίου αποφαινόμενου οργάνου.

Η παραπάνω επιτροπή παραλαβής προβαίνει σε όλες τις διαδικασίες παραλαβής που προβλέπονται από την σύμβαση και συντάσσει τα σχετικά πρωτόκολλα. Οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολής και καλής εκτέλεσης δεν επιστρέφονται πριν την ολοκλήρωση όλων των προβλεπομένων από τη σύμβαση ελέγχων και τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων. Οποιαδήποτε ενέργεια που έγινε από την αρχική επιτροπή παραλαβής, δεν λαμβάνεται υπόψη».

Άρθρο 13ο

Πληρωμή

Η πληρωμή του αναδόχου θα πραγματοποιηθεί με τον πιο κάτω τρόπο :

α) Το 100% της συμβατικής αξίας μετά την οριστική παραλαβή των υπηρεσιών. Η πληρωμή μπορεί να γίνει και μετά από ολοκλήρωση του κάθε σταδίου της υπηρεσίας. Ως στάδιο ορίζετε ο κάθε γεωγραφικός προσδιορισμός εκτέλεσης της σύμβασης.

Η πληρωμή του συμβατικού τιμήματος θα γίνεται με την προσκόμιση των νόμιμων παραστατικών και δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016153, καθώς και κάθε άλλου δικαιολογητικού που τυχόν ήθελε ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή.

5.1.2. Τον ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις:

α) Για τις συμβάσεις αξίας άνω των χιλίων (1.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ανεξαρτήτως της πηγής προέλευσης της χρηματοδότησης, κράτηση ύψους 0,1%, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.154

β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016155. Μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016, η ως άνω κράτηση δεν επιβάλλεται.

Με κάθε πληρωμή θα γίνεται η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία παρακράτηση φόρου εισοδήματος αξίας επί του καθαρού ποσού.

Σε περίπτωση υποβολής ηλεκτρονικού τιμολογίου, ο ανάδοχος συμπληρώνει υποχρεούται, για την πληρωμή του, να υποβάλλει ηλεκτρονικό τιμολόγιο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 148 έως 154 του ν.4601/2019 (ΦΕΚ 44/2019 τεύχος Α'), της ΚΥΑ 98979 ΕΞ 2021/10.08.2021 (ΦΕΚ 3766/2021 τεύχος Β'), της ΚΥΑ 63446/31.05.2021 (ΦΕΚ 2338/2021 τεύχος Β') και της ΚΥΑ 52445 ΕΞ 2023/2023 (ΦΕΚ 2385/2023 τεύχος Β'). Ο Κωδικός της Αναθέτουσας Αρχής για την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση, στο Μητρώο Αναθετούσων Αρχών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης είναι 1007.E87201.00001.(τυπος φορεα - λοιπη γενικη κυβερνηση)

Για τα τιμολόγια που εκδίδονται κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας αυτών, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τιμολόγια που είναι σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 148 έως και 153 του ν. 4601/2019 (Α'44) και των, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 154 του νόμου αυτού, κανονιστικών αποφάσεων.

Άρθρο 14ο

Χρονικός Προγραμματισμός των εργασιών

Το χρονοδιάγραμμα για τις εργασίες που θα εκτελεσθούν, τον πρώτο μήνα που θα ισχύσει η σύμβαση, θα υποβληθεί εντός 15 ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης.

Εφόσον διαφωνεί ως προς την δυνατότητα εκτέλεσης του, θα υποβάλει τη διαφωνία του εγγράφως στην υπηρεσία, η οποία είτε θα το απορρίπτει είτε θα το αποδέχεται και θα τροποποιεί το δεκαπενθήμερο πρόγραμμα.

Ανάδοχος κατά το χρονικό διάστημα μέχρι και την ημέρα έγκρισης από την Υπηρεσία του πρώτου δεκαπενθήμερου χρονοδιαγράμματος των εργασιών, θα ενεργεί σύμφωνα με το δικό του χρονοδιάγραμμα, φέροντας αμέριστα την ευθύνη. Η υπηρεσία έστω και προφορικά θα πρέπει εγκαίρως να προβαίνει στην έγκριση ή την απόρριψη του πρώτου δεκαπενθήμερου χρονοδιαγράμματος.

Άρθρο 15ο

Επίβλεψη των εργασιών

Ο Ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Ο Ανάδοχος οφείλει να επιτρέπει ελεύθερα την είσοδο στους Επιβλέποντες και σε όλους τους εντεταλμένους για την επίβλεψη των εργασιών υπαλλήλους της Υπηρεσίας. Το ίδιο ισχύει και για όποιον άλλο, στον οποίο η Υπηρεσία θα δώσει σχετική έγκριση. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες εντολές της Υπηρεσίας, που δίνονται για την άρτια, εύρυθμη και έντεχνη εκτέλεση των εργασιών και οφείλει να διευκολύνει την επίβλεψη και το προσωπικό της Υπηρεσίας Επίβλεψης στην άσκηση των ελέγχων κλπ.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος ανά δεκαπενθήμερο να ενημερώνει την υπηρεσία για τον αριθμό των συνεργείων και τα άτομα από τα οποία θα αποτελείται το κάθε συνεργείο. Η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να ζητήσει έστω και προφορικά την τροποποίηση της σύνθεσης των συνεργείων εφόσον διαπιστώσει την μη έγκαιρη ή την ποιοτικά υποβαθμισμένη εκτέλεση των εργασιών πρασίνου.

Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει της εκτελούμενες εργασίες δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη, που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή και τους ισχύοντες Νόμους, Διατάξεις κλπ, ούτε μειώνει τις πλήρεις και αποκλειστικές ευθύνες του και υποχρεώσεις του που επιτάσσουν οι όροι της Διακήρυξης Δημόσιας Σύμβασης, της παρούσας Ε.Σ.Υ και των λοιπών Τευχών της Δημόσιας Σύμβασης.

Άρθρο 16ο

Ημερολόγιο Εργασιών

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποστέλλει στην υπηρεσία:

- Ημερήσιο ημερολόγιο εργασιών στο οποίο θα αποτυπώνονται οι εκτελεσθείσες εργασίες ανά χώρο πρασίνου. Όπως επίσης γεγονότα που θεωρούνται σημαντικά (π.χ. πρόκληση ζημιάς, ακραίες καιρικές συνθήκες, βανδαλισμός, διαρροή αρδευτικού νερού κοκ)
- Καθημερινά υποχρεούται να ενημερώνει τηλεφωνικά ή με αποστολή σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους χώρους όπου θα εκτελεστούν εργασίες.

Άρθρο 17ο

Προστασία και εξασφάλιση κυκλοφορίας και Σήμανση

Ο Ανάδοχος, θα κλιμακώνει τις εργασίες με τέτοιο τρόπο, ώστε να περιορίζεται κατά το δυνατό η παρακώλυση ή η διακοπή της κυκλοφορίας οχημάτων, θα εξασφαλίζει δε την προσπέλαση των οικιών, καταστημάτων κ.λ.π. από τους πεζούς. Οι δαπάνες αυτές δεν αποζημιώνονται ιδιαίτερα, επειδή συμπεριλαμβάνονται στις τιμές του Τιμολογίου και λαμβάνονται υπ' όψη απ' τον Ανάδοχο κατά την υποβολή της προσφοράς του.

Ο Ανάδοχος οφείλει να παίρνει τα επιβαλλόμενα για κάθε περίπτωση μέτρα ασφαλείας, για την πρόληψη οποιουδήποτε ατυχήματος ή ζημιάς κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, είναι δε μόνος υπεύθυνος γι' αυτές και έχει αποκλειστικά αυτός όλες τις αστικές και ποινικές ευθύνες για κάθε τι που θα τύχει, είτε από δική του υπαιτιότητα, είτε από το εργαζόμενο σ' αυτόν εργατοτεχνικό προσωπικό, είτε από τα εργαλεία και μηχανήματα που απασχολούνται στις εργασίες.

Με την έναρξη των εργασιών και καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης τους, ο Ανάδοχος υποχρεώνεται με δικές του δαπάνες και χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωσή του, να προβαίνει στην πλήρη σήμανση (των χώρων που εκτελούνται εργασίες), σε περίφραξη και ιδιαίτερη σήμανση κάθε επικίνδυνης θέσης, να φροντίσει για κατάλληλο και επαρκή φωτισμό ασφαλείας του χώρου που εκτελούνται οι εργασίες, και κατόπιν εγκρίσεως από την Επιβλέπουσα Υπηρεσία, κατά τις νυχτερινές ώρες προκειμένου να εξασφαλίζεται η ασφαλής διέλευση των πολιτών.

Ο Ανάδοχος οφείλει να πάρει, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, όλα τα μέτρα εξασφάλισης της κυκλοφορίας που θα καλύπτει τόσο την κυκλοφοριακή λειτουργία της ευρύτερης περιοχής για κάθε φάση εκτέλεσης των εργασιών.

Ο Ανάδοχος πρέπει να παρέχει κάθε εύλογη διευκόλυνση προς άλλους Εργολήπτες, ή εργατικό προσωπικό που χρησιμοποιείται από την Υπηρεσία, καθώς και προς άλλες Κρατικές Υπηρεσίες, καθώς και προς τους εντόπιους κατοίκους για μετάβαση τους στις ιδιοκτησίες τους. Κάθε δαπάνη για την δημιουργία διευκολύνσεων βαρύνει τον Ανάδοχο.

Όσον αφορά στους εν λειτουργία δρόμους, ο Ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη, ότι δεν μπορεί να κυκλοφορήσει όχημα βάρους μεγαλύτερου εκείνου για το οποίο έχει υπολογισθεί η αντοχή του οδοστρώματος, με σκοπό να αποφευχθεί η καταστροφή του.

Όσον αφορά στην κυκλοφορία των μεταφορικών μέσων και των μηχανημάτων του, είναι αποκλειστικώς υπεύθυνος για την τήρηση των σχετικών Αστυνομικών Διατάξεων.

Άρθρο 18ο

Ελαχιστοποίηση όχλησης - Προστασία περιβάλλοντος

Όλες οι εργασίες θα εκτελούνται χωρίς αδικαιολόγητο θόρυβο και ενοχλήσεις. Ο Ανάδοχος θα αποζημιώσει την Αναθέτουσα Αρχή από οποιαδήποτε απαίτηση για ζημίες λόγω θορύβου ή άλλης ενοχλήσης του προκαλείται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών καθώς και έναντι οποιωνδήποτε απαιτήσεων, διαδικασιών, ζημιών, δαπανών, χρεώσεων που προέρχονται από αυτές ή σε σχέση με αυτές. Ο Ανάδοχος δεν θα προκαλεί ρύπανση, διαρροή, ή διασπορά επικίνδυνων ουσιών ή άλλων ρυπαντών. Με τον όρο «επικίνδυνη ουσία» νοείται οποιαδήποτε ουσία που σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία και τη γνώμη της Διευθύνουσας Υπηρεσίας μπορεί να θεωρηθεί επιβλαβής για το περιβάλλον. Ο Ανάδοχος δεν πρέπει να παράγει, χρησιμοποιεί ή να αποθηκεύει επικίνδυνες ουσίες, πλην εκείνων που είναι απολύτως απαραίτητες για τη σωστή εκτέλεση των εργασιών τηρούμενης πάντοτε σχολαστικά της ισχύουσας

Νομοθεσίας, όσον αφορά την παραγωγή, διακίνηση, αποθήκευση και χρήση τους.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προφυλάσσει και προστατεύει την υπάρχουσα βλάστηση, όπως δένδρα, θάμνους και καλλιεργημένες εκτάσεις γύρω από το χώρο που του διατίθεται από την Υπηρεσία για την εκτέλεση των εργασιών, θα είναι δε υπεύθυνος για κάθε ζημιά που θα προκαλέσει σε τρίτους λόγω αυθαίρετης κοπής ή βλάβης δένδρων ή θάμνων, απόθεσης υλικών, λόγω κακού χειρισμού των μηχανημάτων ή καταπάτησης φυτεμένων περιοχών από μηχανικά μέσα.

Για κάθε περίπτωση ατυχήματος οφειλόμενου σε πράξεις ή παραλείψεις του Αναδόχου, των υπεργολάβων του, ή / και του προσωπικού του, ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος ποινικά και αστικά.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να οργανώσει τα συνεργεία του κατά τις Διατάξεις των περί εργατών και εργασίας Νόμων και Διαταγμάτων, και να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα, ώστε η εργασία να εκτελείται μεθοδικά για αποφυγή αμέσων ή εμμέσων ζημιών ή ατυχημάτων.

Η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει ευθύνη ή υποχρέωση για καταβολή δαπανών ή αποζημιώσεων για τα ως άνω αναφερθέντα.

Για κάθε διατάραξη ή ζημιά σε υφιστάμενες οικοδομές, προερχόμενη από την εκτέλεση των εργασιών, αποκλειστικός υπεύθυνος είναι ο Ανάδοχος, υποχρεούμενος σε αποκατάσταση της προσκληθείσας ζημιάς, είτε στην καταβολή της αντίστοιχης δαπάνης για την αποκατάστασή της.

Ο Ανάδοχος είναι πλήρως υπεύθυνος για την εκτέλεση εργασιών μέσα σε κατοικημένες περιοχές και μάλιστα σε στενούς δρόμους και πλησίον υφισταμένων κτιρίων κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατόν η κυκλοφορία οχημάτων, η επικοινωνία των περιοίκων και να αποτρέπεται κάθε ζημιά ή ατύχημα.

Άρθρο 19ο

Ασφάλιση

Κατά τη σύναψη των ασφαλίσεων του ο Ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει υπόψη του και να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της κείμενης Νομοθεσίας, όπως ισχύει κατά την ημέρα σύναψης των ασφαλιστικών συμβάσεων.

Ομοίως οφείλει να έχει υπόψη του την περί ασφαλίσεων Νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να συμμορφώνεται προς τις διατάξεις των Κοινοτικών Οδηγιών.

Οι παρεχόμενες ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν ούτε περιορίζουν κατά οποιοδήποτε τρόπο τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες του Αναδόχου που απορρέουν από τη σύμβαση της παροχής υπηρεσιών, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προβλεπόμενες από τις σχετικές ασφαλιστικές συμβάσεις εξαιρέσεις, εκπτώσεις, προνόμια, περιορισμούς κλπ., και ο Ανάδοχος παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για την αποκατάσταση ζημιών σε πρόσωπα ή/ και πράγματα και πέραν από τα ποσά κάλυψης των πιο πάνω ασφαλιστηρίων.

15.1 Ασφάλιση του προσωπικού .

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένο στα ασφαλιστικά ταμεία το σύνολο του προσωπικού που απασχολεί ο ίδιος, ή οι υπεργολάβοι του, σύμφωνα με την (εκάστοτε) ισχύουσα Νομοθεσία.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαρίζει το εργατοτεχνικό και υπαλληλικό προσωπικό του έναντι ατυχημάτων σε ασφαλιστικές εταιρείες που λειτουργούν νόμιμα, εφόσον το προσωπικό αυτό δεν υπάγεται σε διατάξεις- της ισχύουσας Νομοθεσίας.

Η υποχρέωση αυτή ισχύει και για το πάσης φύσεως προσωπικό που απασχολούν, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, οι υπεργολάβοι, προμηθευτές, σύμβουλοι και πάσης φύσεως συνεργάτες του Αναδόχου. Η υποχρέωση αυτή ισχύει τόσο για το ημεδαπό όσο και το αλλοδαπό προσωπικό.

15.2 Ασφάλιση του τροχαίου υλικού

Το τροχαίο υλικό που θα χρησιμοποιηθεί θα είναι ασφαλισμένο και θα διαθέτει όλες τις απαραίτητες άδειες και πιστοποιητικά όπως προβλέπονται από την κείμενη Νομοθεσία (άδεια κυκλοφορίας, αποδεικτικά καταβολής τελών, κ.λ.π.)

15.3 Ασφάλιση «Αστικής Ευθύνης»

Με την ασφάλιση αυτή θα καλύπτεται η "ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ" του Αναδόχου έναντι Τρίτων και οι ασφαλιστές θα υποχρεούνται να καταβάλουν αποζημιώσεις σε Τρίτους για σωματικές βλάβες ή θάνατο, ψυχική οδύνη ή ηθική βλάβη και για υλικές ζημιές σε πράγματα, ακίνητα ή κινητά ή και ζώα, που προξενούνται καθ' όλη τη διάρκεια της Περιόδου των εργασιών, συντήρησης, επισκευής, αποκατάστασης ζημιών του και διαφόρων άλλων ρυθμίσεων, οποτεδήποτε γίνονται αυτές, και εφόσον εκτελούνται στα πλαίσια των συμβατικών υποχρεώσεων του Αναδόχου. Το αντικείμενο της ασφάλισης περιλαμβάνει και την αστική ευθύνη έναντι τρίτων για λόγους μη εφαρμογής των Περιβαλλοντικών Όρων και πρόκλησης υποβάθμισης του Περιβάλλοντος κατά την διάρκεια της κατασκευής. Θα καλύπτονται επίσης και ζημιές σε όμορες ιδιοκτησίες /εγκαταστάσεις.

Διάρκεια της Ασφάλισης

Η ευθύνη των ασφαλιστών αρχίζει με την υπογραφή της Σύμβασης και λήγει με την Οριστική Παραλαβή των εργασιών.

Άρθρο 20ο

Νυχτερινή – Υπερωριακή εργασία – Εργασία Αργιών και Εορτών

Η εκτέλεση νυχτερινής ή υπερωριακής εργασίας και εργασίας τις Αργίες και Εορτές θα γίνεται σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους Νόμους του Κράτους. Σε περίπτωση εκτέλεσης τέτοιας εργασίας ο Ανάδοχος δεν δικαιούται πρόσθετης αποζημίωσης, λαμβάνοντας υπ' όψιν και των λοιπών όρων και περιορισμών του παρόντος Διαγωνισμού.

Άρθρο 21ο

Γνώση των συνθηκών για την εκτέλεση των εργασιών

17.1 Με την υποβολή της προσφοράς του ο Ανάδοχος θεωρείται ότι αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος της φύσης και τοποθεσίας που θα εκτελεσθούν οι εργασίες, των γενικών και τοπικών συνθηκών εκτέλεσής τους, κυρίως όσον αφορά στις κάθε είδους πηγές λήψης υλικών, στην ύπαρξη εργατοτεχνικού γενικά προσωπικού, νερού, ηλεκτρικού ρεύματος, οδεύσεων του τυχόν υπάρχοντος δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης της περιοχής, στους φόρτους της υπάρχουσας κυκλοφορίας, στις ανάγκες ζήτησης και προσφοράς στάθμευσης, στις καιρικές συνθήκες, στη διαμόρφωση και κατάσταση του εδάφους, το είδος, ποιότητα και ποσότητα υλών που μπορεί να συναντηθούν πάνω και κάτω από το έδαφος και κάθε άλλο στοιχείο που είναι απαραίτητο και επηρεάζει την προσφορά τόσο στο χρονικό διάστημα της υποβολής της όσο και μετά.

17.2 Σημειώνεται ότι οι ευθύνες για αλληλογραφία και συνεννοήσεις που θα χρειαστούν με τους

διάφορους Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας ή την Τροχαία ανήκουν όλες στον Ανάδοχο. Όλες αυτές οι ενέργειες θα γίνονται εις γνώση της Επίβλεψης.

17.3 Επίσης με την υποβολή της προσφοράς του ο Ανάδοχος θεωρείται ότι αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος για το είδος και τα μέσα τα οποία θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την πρόοδο εκτέλεσης των εργασιών και οποιαδήποτε άλλα ζητήματα, τα οποία κατά οποιοδήποτε τρόπο, μπορούν να επηρεάσουν τις εργασίες, την πρόοδο ή το κόστος αυτών, σε συνδυασμό με τους όρους της σύμβασης.

17.4 Παράλειψη του Αναδόχου προς ενημέρωση του με κάθε δυνατή πληροφορία που αφορά στους όρους της Σύμβασης, δεν απαλλάσσει αυτόν από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωση του προς τη Σύμβαση.

Άρθρο 22ο

Συμμόρφωση με την ισχύουσα Νομοθεσία

Ο Ανάδοχος σε όλη τη διάρκεια της εκτέλεσης της εργασίας υποχρεούται να συμμορφώνεται με τους Νόμους του Κράτους, τα Διατάγματα και τους Κανονισμούς, τις Αστυνομικές Διατάξεις ή Διαταγές, καθώς και με τις νόμιμες απαιτήσεις οποιασδήποτε Δημόσιας, Διοικητικής ή άλλης Αρχής που θα αναφέρονται και θα έχουν εφαρμογή κατά οποιοδήποτε τρόπο για τον ανάδοχο ή/και τις εργασίες του.

Ο Ανάδοχος, ως υπεύθυνος να τηρεί τους νόμους, υποχρεούται να ανακοινώσει αμέσως στη Διευθύνουσα Υπηρεσία τις Διαταγές που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σ' αυτόν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της εργασίας και τα έγγραφα των διαφόρων αρχών, σχετικά με τα υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφάλειας κ.τ.λ.

Άρθρο 23ο

Διοικητικές προσφυγές κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των συμβάσεων

Ο ανάδοχος μπορεί κατά των αποφάσεων που επιβάλλουν εις βάρος του κυρώσεις, δυνάμει των όρων των άρθρων 5.2 (Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις), 6.2. (Διάρκεια σύμβασης), 6.4. (Απόρριψη παραδοτέων – αντικατάσταση), καθώς και κατ' εφαρμογή των συμβατικών όρων, να ασκήσει προσφυγή για λόγους νομιμότητας και ουσίας ενώπιον του φορέα που εκτελεί τη σύμβαση, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία (30) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης ή της πλήρους γνώσης της σχετικής απόφασης. Η εμπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής αναστέλλει τις επιβληθείσες κυρώσεις. Επί της προσφυγής αποφασίζει το αρμοδίως αποφαινόμενο όργανο, ύστερα από γνωμοδότηση του προβλεπόμενου στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 11 του άρθρου 221 ν.4412/2016 οργάνου, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την άσκησή της, άλλως θεωρείται ως σιωπηρώς απορριφθείσα. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί η άσκηση άλλης οποιασδήποτε φύσης διοικητικής προσφυγής. Αν κατά της απόφασης που επιβάλλει κυρώσεις δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα η προσφυγή ή αν αυτή απορριφθεί από το αποφαινόμενο αρμοδίως όργανο, η απόφαση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα προσφυγή, αναστέλλονται οι συνέπειες της απόφασης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί.

Άρθρο 24ο

Δικαστική επίλυση διαφορών

Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που προκύπτει από τη σύμβαση που συνάπτεται στο πλαίσιο της παρούσας Διακήρυξης, επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο Διοικητικό Εφετείο της Περιφέρειας στην οποία εκτελείται η σύμβαση, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις παρ. 1 έως και 6 του άρθρου 205Α του ν. 4412/2016 Πριν την άσκηση της προσφυγής στο Διοικητικό Εφετείο τηρείται υποχρεωτικά η ενδικοφανής διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 205 του ν. 4412/2016 , διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Αν ο ανάδοχος της σύμβασης είναι κοινοπραξία, η προσφυγή ασκείται είτε από την ίδια είτε από όλα τα μέλη της. Δεν απαιτείται η τήρηση ενδικοφανούς διαδικασίας αν ασκείται από τον ενδιαφερόμενο αγωγή, στο δικόγραφο της οποίας δεν σωρεύεται αίτημα ακύρωσης ή τροποποίησης διοικητικής πράξης ή παράλειψης.

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ Αγ. Νικόλαος 19-08-2025 Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΑΒΛΑ ΜΑΡΙΑ ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΙΚΩΝ	ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ 02-10-2025 Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ Δ/ΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΛΑΖΑΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΟΝΤΟΛΟΓΩΝ
--	--

